

ROZJÍMÁNÍ
O
UMUČENÍ PÁNA NAŠEHO
JEŽÍŠE KRISTA

PRO
BRATRY ŠKOL KŘEŠTANSKÝCH

1 9 3 5

Nákladem Bratři škol křesťanských v Praze-Bubenči

Tiskem knihtiskárny Emila Wichnera, Praha-Břevnov

IMPRIMI POTEST.

Lembecq-lez-Hal, die 25. Aprilis 1934.

Fr. Anacletus,

Assist. Fr. S. Chr.

NIHIL OBSTAT.

Dr. Carolus Vrátný,

censor.

IMPRIMATUR.

Dr. Theophilus Opatrný,

vicarius generalis.

N. P. 4601.

Pragae, die 8. Aprilis 1933.

PŘEDMLUVA.

Rozjímání jest prvním duchovním řeholním cvičením, nezastahuje však mezi různými předměty k rozjímání přednosti před mnohými jinými umučení Pána našeho Ježíše Krista?

Podle svatého Františka Saleského jest cílem rozjímání vždy láska k Bohu a konání cností, a rozjímání jest tím užitečnější, čím působivěji k tomu vede. Z toho lze poznati užitečnost rozjímání o Ježíši trpícím a umírajícím za nás. Není vhodnějšího předmětu, jenž by vzbudil v našich srdcích lásku a vděčnost k Bohu, udržoval, rozvíjel a posiloval ducha zbožnosti, zmužilost k přinášení obětí a vůli náležitě cele a navždy Bohu.

Ano, v tom jest hojný zdroj nejvzácnějších milostí, základ nadpřirozené síly, která jest schopna učiniti nás trpělivými a odevzdanými v protivenství, pevnými v boji proti nepřítelům spasení, statečnými proti našim zlým náklonostem.

Všichni svatí nabyli té zkušenosti a učí se svatým Bonaventurou, že »zbožné rozjímání o umučení Ježíše Krista vysvobozuje křesťana ode všeho zla, přivádí mu všechna dobra, zjednává mu bohatství milosti Boží v tomto životě a nesmrtelnou záruku jeho slávy v životě onom.«

Tato kniha obsahuje dosti hojný počet předmětů, aby jich mohlo býti užito každý pátek

v roce, a k tomu jiné pro dva poslední týdny doby postní, kdy podle ducha Církve máme především rozjímati o utrpení a o smrti božského Vykupitele.

Rozjímání o umučení Ježíše Spasitele přinese hojný užitek, jestliže kromě obyčejné přípravy nasloucháme pozorně veřejnému čtení o daném předmětu a jestliže rozjímajíce pak o něm neztrácíme se zřetele zároveň představy, kdo trpí, co trpí, a jak trpí. Konečně když každý pohlíží na umučení Páně jako na takové, jež bylo snášeno pro něho zvláště, neboť Ježíš Kristus býval by učinil pro jediného člověka vše, co učinil pro celé lidstvo.

City, jež se nejvíce vztahují na tento druh předmětů, jsou: obdiv, láska, vděčnost k Pánu našemu a lítost nad našimi hříchy; jsou to city, jež jsme také nejčastěji obnovovali.

Kéž udržují tato rozjímání v našich duších ducha modlitby a pomáhají nám milovati víc a víc našeho dobrého Spasitele!

PŘEHLED.

Předmluva.

- I. Před umučením Páně.
- II. Počátky umučení Páně.
- III. Průběh umučení Páně.
- IV. Křížová cesta.
- V. Dokonání umučení Páně.
- VI. Po umučení Páně.
- VII. Svátky vztahující se na umučení Páně.

ROZJÍMÁNÍ

O UMUČENÍ PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA.

I. PŘED UMUČENÍM PÁNĚ.

1. UMUČENÍ PÁNĚ VŮBEC.

Krátký obsah: I. Kdo trpí. Jest to Syn Boží, vtělené Slovo; původce života trpí pro nás smrt. My pak, o Spasiteli Ježíši, budeme se zase obětovati z lásky k Tobě.

II. Co trpí Ježíš. Trpí na duši, na duchu, na těle i ve svém srdci. Trpí ode všech druhů lidí. Přijímejme všechno utrpené pro něho velkou velkomyslností.

III. Proč a za koho trpí Ježíš. K oslavě svého nebeského Otce, na zadostučinění za hříchy lidí a za dosažení naší lásky. Působme věrně s těmito milostmi a vzdávejme mu lásku za lásku.

ROZJÍMÁNÍ.

Aj vstupujeme do Jerusalema a dokoná se tam všecko, co psáno jest skrze proroky o Synu člověka. (Luk. 18, 31.)

I. Kdo trpí. Jest to Syn Boží, jenž se stal člověkem, jest to Bůh sám. Jak bychom neměli býti naplněni úžasem a obdivem? Věčný, Král nebes se ponižuje? Ten, jemuž andělé se klaní, jest vydán všemu pohrdání, původce života snáší všechno utrpení a smrt; vtělené Slovo za-

stupuje nás, bídné hříšníky, přijímá kalich božské spravedlnosti, aby jej vypil až na dno. »Ejhle, Bůh jest Spasitel můj! Doufat mohu bez obavy, neboť on se stal mojí spásou.«¹⁾

Podle příkladu svatých rozjímáme často o umučení božského Vykupitele. Ono bylo prorokováno a předobrazeno, aby všichni národové Starého zákona mohli patřiti na budoucí přesvatou obět, skrze níž budou vykoupeni a jejímiž prorockými symboly byly všechny jiné oběti.

Ježíš Kristus sám zvěstuje své umučení svým apoštolům a všemu lidu židovskému, řka: »Jako Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí povýšen býti Syn člověka.«²⁾ Bude vydán pohánům . . . . a zabijí ho.«³⁾ Náš pád zavinila neposlušnost a pýcha; naše povstání musí se díti naším dobrovolným a úplným podrobením Bohu; Ježíš Kristus pokořuje se tedy za nás, aby nás uvedl na tuto cestu spasení.

Církev nám neustále připomíná utrpení Spasitelovo nepřetržitou obětí oltářní, jež jest pokračováním oběti kalvarské; svým dítkám dává jako odlišný znak znamení kříže a staví jim všude před oči obraz Ježíše ukřižovaného.

S kříže plynou četné milosti, jež očišťují, těší a posilují duši a připravují ji k slavení věčné svatební hostiny Beránka Božího v nebi.

O Spasiteli Ježíši, jak velice jsi nás miloval!

---

¹⁾ Isaiáš 12, 2.

²⁾ Jan 3, 14.

³⁾ Luk. 18, 32 a 33.

Nechceme býti nevděčnými, i my se budeme obětovati z lásky k Tobě.

II. Co trpí Ježíš. Trpí na svém těle neslýchané bolesti. Jest pevně spoután, surově vlečen, políčkován, strašně bičován, takže maso jeho visí v cárech, pak je korunován, nese těžký kříž, je ukřižován, zakouší tři hodiny smrtelného zápasu na oltáři své krvavé oběti a konečně umírá.

Jak velikými bolestmi činí za nás božský Vykupitel zadosť! Na své duši snáší smrtelnou truchlivost, strach, opuštěnost, hanbu a všelikou úzkost.

Trpí ode všech druhů lidí: národ jeho jej zneuznává a žádá jeho usmrcení, jeden z apoštolů jej zrazuje, jiný zapírá, všichni jej opouštějí. Pro něho není slitování, není soustrasti. I samo nebe zdá se ho opouštět a on úpí: »Bože můj, proč jsi mě opustil?«¹⁾ Není ušetřen žádné bolesti: muky na duchu, na těle i v srdci, všechno snášel pro nás. Podle jeho příkladu obětuje za jeho lásku své srdce s jeho náklonnostmi i s jeho vášněmi; obětuje mu svou vůli úplným podrobením jeho rozkazům a celým odevzdáním do jeho prozřetelnosti; obětuje mu vše, neodpírejme mu ničeho.

Syn Boží ukazuje se nám rozdrásaný ranami, korunovaný trním, krvácející a přibitý na kříži . . . . a v tomto stavu nám praví: »Dej mi, synu můj, své srdce!«²⁾ Mohli bychom mu je

1) Mat. 27, 46.

2) Písa. 23, 26.

odepřítí? Vzdávejme mu tedy velkomyslně lásku za lásku.

III. Proč a za koho trpí Ježíš. Jest to předně k oslavě jeho nebeského Otce a k vyplnění jeho božské vůle. »Celopal neb obět za hřích nechceš,« pravil, »hle, tu jsem. Vůli tvou, Bože můj, činit jest miho má.«¹⁾

Dále jest to proto, aby učinil zadost za hříchy všech lidí. Svatý Pavel praví: »Vydal sebe sama a to v obět krvavou Bohu k vůli líbeznému.«²⁾ Trpí, aby uzdravil lidi od ran hříchu a aby nás opět uvedl do našeho prvního stavu nevinnosti a svatosti.

Trpí též, aby nás učil trpělivosti, odpouštění bezpráví, obětovnosti i za nepřátele; trpí, aby nám dal dokonalý příklad všech ctností a nás povzbudil, bychom kráčeli zmužile v jeho šlépějích; trpí, aby nás přivedl k pochopení, jak velké zlo jest hřích, jakou cenu má naše duše a jak důležitě jest spasení.

Konečně trpí, abychom i my jej za to milovali se vši nám možnou láskou. Staňme se účastnými jeho nekonečných zásluh, abychom mu poskytlí aspoň té útěchy, že vidí, že z nich máme užitek.

Snažme se jednati podle těchto milostí a prosme Ježíše za tuto milost za naše Bratry, za naše žáky i za sebe.

Duchovní kytice. Nic netěší a nepozvedá duši tak, jako rozjímání o umučení Spasitelovu.

(Svatý Lev Veliký.)

1) Zalm 39, 7 a 9.

2) Efes. 5. 2

2. SLAVNÝ VJEZD JEŽÍŠŮV DO JERUSALEMA.

Krátký obsah. I. Ježíš jde smrti vstříc. Jak často předpověděl svým apoštolům, jest jeho smrt úplně dobrovolná a on sám vyvolil pro ni hodinu. Neodpírejme dobrému Mistru nikdy oběti, vyžaduje-li toho povinnost.

II. Ježíš pláče nad Jerusalemem. Plačme s ním nad svými hříchy, a abychom ho nenutili prolévatí již slzy, vypuďme hřích ze svého srdce. Prosme Boha o velkou oáklivost před hříchem a oživme v sobě bázeň před peklem.

III. Návist židů proti Ježíši. Jeho nepřátelé, které tak často káral, pomýšlí na bohovraždu a strhli dav, aby žádal smrt Spasitelovu. Snášejme protivensství s úmyslem, abychom činili zadost za své hříchy.

ROZJÍMÁNÍ.

Požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně. (Mat. 21, 9.)

I. Ježíš jde smrti vstříc. Spasitel měl býti vydán pohanům knížaty kněžskými, staršími lidu a učiteli zákona, aby trpěl všechny urážky, jakož byl často předpověděl svým apoštolům¹⁾ Tato chvíle tedy nadešla. Ježíš ji očekává, neboť zná ortel smrti, který nad ním pronesl jeho Otec na odpykání našich hříchů, a přijímá jej s dokonalou poslušností.

Jsa puzen k vykonání rozkazů svého nebeského Otce nečeká božský Vykupitel na své nepřátele, ale jde jim vstříc, neboť smrt jeho

¹⁾ Mat. 16, 21.

bude úplně dobrovolná. Horlivost pro slávu Boží a touha po spasení lidského pokolení budí v něm toužebné přání vyplniti dílo své lásky.¹⁾

Ejhle, toť vzor, podle něhož můžeme poznati, zdali jsme Bohu blízcí nebo dalecí od něho a zdali jsou naše úmysly čisty a nezištny. Pronikněme se těmitěž city, a kdyby bylo třeba všechno obětovati i sám život k zjednání slávy Páně a spásy duší, neustupujme před ničím, jde-li o vyplnění vůle Boží. Učiňme předsevzetí, že nikdy neodepřeme Ježíši oběti, když toho vyžaduje povinnost.

II. Ježíš pláče nad Jerusalemem. Jestliže pláče Ježíš i při své vítězoslávě, činí tak proto, aby nám dal najevo, jak málo si váží slávy světské; i také to je známka jeho nekonečné lásky. Spasitel pláče nikoli nad sebou, ale nad nešťastným městem, v němž se dokoná boho-vražda.

Spojme své slzy se slzami Ježíšovými; zapomínejme na své hoře, abychom měli soustrast s utrpeními bližního a se smutným udělem tak mnohých duší, jež jsou otroky ďáblůvými. Jak hnusný musí býti hřích, když vynutil Spasiteli slzy v tak radostný den! Pláče při vzpomínce na tak mnohé duše, které nevyužívají jeho umučení.

O Ježíši, jak jest nám líto, že i my jsme byli a ještě jsme příčinou tvého pláče; nadále chceme vysušiti jejich zdroj tím, že vypudíme ze svého srdce hřích.

Připomeňme si všechny milosti, jimiž nás zahrnul dobrý Mistr zvláště od našeho vstou-

---

¹⁾ Luk. 12, 50.

pení do řehole a vizme, do jaké míry jsme s nimi spolupůsobili. Nemusíme hořce plakati nad svým nevděkem a nezasluhujeme všech trestů? A přece má Ježíš s námi soustrast, vztahuje po nás ruce, otevírá nám své srdce, jest ochoten nám odpustiti, touží, aby nás mohl zahrnouti svými milostmi s ještě větší hojností. Nezůstávejme hloupi k jeho volání, ale jděme k němu s důvěrou a věnujme se velkomyslně jeho službě ve svém apoštolátě.

Ježíš pláče nad časnými zly bohovražedného města a nad jeho hrozným trestem, bohužel, tak zaslouženým. Pláče však zvláště nad záhubou duší a nad jejich věčným trestem. Strachujme se pekla a prosme Spasitele, abychom ho byli uchráněni; zachovávejme svá pravidla a ona zachovají nás.

Pracujme s Ježíšem o spáse duší, abychom zamezili, by nepřišly do věčné záhuby. Modleme se zvláště za naše žáky, poučujme je o jejich povinnostech, vychovávejme je ke ctnosti, vštěpujme jim velkou ošklivost před hříchem a spasitelnou bázeň před peklem. Prosme za tuto dvojí milost Pána našeho za ně i za sebe. Oplakávejme nyní své hříchy, abychom jich nemusili oplakávati po celou věčnost.

III. Nenávist židů proti Ježíši. Slavný vjezd Ježíšův do Jerusalema rozmnožil ještě více nenávist židů. I sám lid, jenž provolával Spasitele za poslaného od Boha, dá se strhnouti štváči a všichni budou žádati ve své zaslepené náruživosti s křikem smrt svého největšího dobrodince.

Bohovražda byla však předem uváženým zločinem. Knížata kněžská připravovala ji po

dlouhou dobu, a na ně spadá úplně zodpovědnost za prolitou krev Páně. Proč chovají kněží, zákoníci a fariseové tuto zuřivou zášť? Jak častokráte zahanbil Ježíš jejich pýchu, odhalil jejich pokrytectví a odsoudil jejich d'ábelskou zlobu! Proto, místo aby jej uznali za Mesiáše, prohlašují ho za hříšníka, za Samaritána, za posedlého d'áblem a za svůdce; jeho zázraky nemohou popřít, proto je připisují d'áblu. Ve své nenávisti jdou tak daleko, že staví Ježíše mimo zákon, vyobcovávají ho a odsuzují k smrti.

Zuřivost fariseů nemohla se udržeti, když jim božský Mistr metal v tvář své výtky před lidem: »Běda vám . . . . neboť podobáte se obilným hrobům . . . . plémě zmijí.«¹⁾ Přece však Ježíše ještě nezajali, jeho hodina ještě nenadešla. K tomu musili připravit též dav, aby jej přivedli k tomu, by souhlasil s jejich ošklivými záměry.

Nevidíme i dnes a nebude lze viděti vždy nenávist bezbožníků pronásledovati Pána našeho v osobě jeho služebníků a jeho učedníků, v jeho zařízeních a dílech, zvláště pak v dětských duších? Nespravedlivá pronásledování jsou často odměnou apoštolátu, jak poznamenává náš svatý zakladatel.²⁾ Pokládejme se tedy za šťastny, nakládá-li se s námi, jako se nakládalo s Ježíšem, a snášejme své kříže na zastoupení za své hříchy.

D u c h o v n í k y t i c e. Světce nutí hřích k hojnějším slzám než každé jiné zlo. (Svatý Ambrož.)

---

1) Mat 23. 13—33

2) 175. rozj. III.

3. JEŽÍŠ UMÝVÁ SVÝM APOŠTOLŮM NOHY.

Kr á t k ý o b s a h. I. Ježíš dává příklad pokory a lásky. Předvídá zradu Jidášovu, zapření svatého Petra, útěk svých apoštolů, a přece jim myje nohy. Povzbudme se jeho příkladem při svých stycích s bližním.

II. Ježíš u nohou svatého Petra. Z pokory odmítá kníže apoštolské dáti si umývatí nohy od Ježíše, povoluje však při jeho naléhání. Prosme Pána našeho za útlé svědomí.

III. Ježíš u nohou Jidášových. Jak bychom mohli býti k bližnímu za urážku neoblomně přiení, když vídíme dobrého Mistra u nohou Jidášových? Odpouštějme a snášejme vše, abychom samí dosáhli odpuštění.

ROZJÍMÁNÍ.

Neumyji-li tebe, nebudeš míti dílu se mnou. (Jan 13, 8)

I. Ježíš dává příklad pokory a lásky. Umývá svým apoštolům nohy! Jaké to ponížení pro Syna Božího! Zná své apoštoly, předvídá útěk jich všech, opětovné zapření jednoho, černou zradu druhého, a přece pokleká k jejich nohám, aby jim prokázal tuto pokornou službu lásky! Ponížilo-li se vtělené Slovo až tak hluboce, jaké výmluvy bude se dovolávat naše pýcha aby se vzpírala pokořením?

Nadchněme se příkladem Ježíšovým při svých stycích se sobě rovnými a zvláště se svými Bratry a se svými žáky. Nedbejme na šeptávání své ješitnosti a své nedůtklivosti vzhledem k oněm a nejednejme nikdy s trpkostí, s hněvem, s rozmarem a s hrdostí vzhle-

dem k těmto. Ponížujme se před lidmi s opravdovou pokorou srdce. Pokoříme se někdy tak, jak se pokořil Ježíš, jenž klečí u nohou zrádce Jidáše? Nezasluhujeme za své hříchy býti uvrženi i k nohám ďáblovým?

O božský Spasiteli, uděl nám této tichosti a této láskyplné pokory, abychom našli milost před tebou.

II. Ježíš u nohou svatého Petra. Ohování svatého Petra, když mu chtěl Spasitel umývat nohy, dává nám spasitelná naučení. Svatý Petr byl hluboce přesvědčen o božské autoritě Ježíšově a uznával svou vlastní nehodnost. Proto odpírá zprvu dáti si prokázati od božského Mistra tuž službu lásky. Jeho víra připomíná mu příliš dobře též velikost a velebnost Spasitelovu. Povoluje teprve tehdy, až mu Ježíš řekl: »Neumyji-li tebe, nebudeš míti dílu se mnou.«¹⁾

Umývání nohou nebylo pouhým obřadem, neboť zde mělo velký význam. Svati Otcové je vykládají jako přípravu ke svatému přijímání. Znečistiti si nohy ve smyslu duchovním znamená kráčet po nečisté cestě hříchu. Umývání nohou připomínalo zde tedy svátost pokání. A skutečně, v této svátosti, jak praví svatý Bonaventura, umývá nás podobně Ježíš Kristus, avšak svými slzami, jež ronil na kříži, prolitou vodou svého probodeného srdce a krví řinoucí z ran jeho rukou, nohou, boku a z celého jeho zraněného těla.

Pamatujme na utrpení Spasitelovo, abychom se povzbudili k lítosti nad svými hříchy zvláště

---

1) Jan 13, 8.

tehdy, když se z nich hodláme vyzpovídati. Obnovme též úkon dokonalé lítosti, když přistupujeme ke stolu Páně. Mějme totéž smýšlení víry a pokory jako svatý Petr, ale poslouchejme též jako on. Toť velmi povzbuzující příklad pro úzkostlivé. Jejich pokora spočívá často na falešném výkladu a jejich zbožnost se klame v tomto případě, ale poslušnost bez rozumování je spásí. Nelpěme nikdy svéhlavě na svém vlastním úsudku. Řidme se směrnicemi svých duchovních vůdců, kteří jsou pro nás zástupci Božími, i kdyby se mýlili ve svých rozhodnutích, my se nikdy nezmýlíme ve své poslušnosti. Bůh nás nebude souditi z toho, co nám bylo nařízeno, ale jen ze způsobu, jak jsme poslouchali.

Prosme Ježíše Spasitele na přimluvu knížete apoštolů o milost, bychom žili s největší citlivostí svědomí, ale bez upadání do úzkostlivosti a do bludů vlastního úsudku.

III. Ježíš u nohou Jidášových. Zde dosahuje pokora sladkého Spasitele takřka vrcholu. On čte ve svědomí zrádčově, předvídá jeho hanebný čin a místo, aby mu zlořečil a jej zapudil, kleká k jeho nohám, aby mu je umyl jako ostatním apoštolům a to dokonce se zvláštními znaky lásky, aby ho dojal.

Zajisté při pohledu na zatvrzelost a na neštěstí této duše mísí se slzy Ježíšovy s vodou, již umývá nohy proradného Jidáše. Nešťastník zůstal, bohužel, zatvrzen a vydán satanu!

Příklad Spasitelův hlásá nám výmluvně lásku k nepřátelům, horlivost pro usmíření jich s Bohem a s námi z lásky k Bohu. Kterak by-

chom mohli býti přísní k bližnímu za nedostatek úcty k nám, za neúslužné jednání, za urážku ješitnosti a za malé provinění nesmírně zvětšené naší nedůtklivostí, když pozorujeme Ježíše u nohou Jidášových?

Vším právem mohl by nám říci Pán náš: »Přinášíš-li dar svůj k oltáři, a tam se rozpomeneš, že bratr tvůj má něco proti tobě, zanechej tam daru svého před oltářem a jdi prve, smiř se s bratrem svým a potom přijď, obětuj dar svůj.«¹⁾ Když stanovil Pán náš takové pravidlo pro případ, kdy chyba není na naší straně, tím více musíme tak jednati, když my jsme ukrivdili.

»Urazili-li jste někoho v myšlenkách,« praví svatý Chrysostom, »smiřte se též v myšlenkách, stało-li se to slovem, smiřte se slovem, a učinili jste to skutky, smiřte se rovněž skutky; neboť neuspokojíte-li svými skutky toho, jehož jste svými skutky popudili, pak se marně modlíte k Bohu.« Kéž bychom mohli říci vždy bez obavy ve své modlitbě Otčenáše: Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme . . .

Abychom následovali Ježíše Spasitele, budme vždy ochotni všechno snášeti a všechno odpustiti, abychom dosáhli i my odpuštění.

Duchovní kytice. Zraněnou lásku napraví jen opravdově pokorná duše. (Svatý Bernard.)

¹⁾ Mat. 5, 23—24.

4. JEŽÍŠ A JEHO APOŠTOLÉ VE VEČEŘADLE.

Krátký obsah. I. Ježíš slaví poslední velikonoce. Beránek obětovaný o velikonocích starozákonních předobrazoval božského Beránka eucharistické oběti. Přijímejme svaté přijímání s nejlepší přípravou a učme své žáky, aby i oni tak k němu přistupovali.

II. Promluva Ježíšova při poslední večeři. Promlouvá při ní o své jednotě se svým Otcem, se svými apoštoly a jejich jednotě mezi sebou; konečně se za všechny modlí. Snažme se prospívat i v duchu modlitby a v bratrské lásce.

III. Závěť Spasitelova. Odkazuje nám své tělo, svou duši, své božství a své člověčenství v nejsvětější svátosti oltářní, kde zůstává věznem lásky. Přijímejme svaté přijímání často a horlivě, abychom potěšili Ježíše.

ROZJÍMÁNÍ.

Čas můj jest blízko; u tebe budu jisti beránka s učedníky svými. (Mat. 26, 18.)

I. Ježíš slaví poslední velikonoce. Velikonoce starozákonní byly památkou na vysvobození Israelských z poroby egyptské. Beránek zabítý v domech židovských, jehož krev označovala dveře, chránil je před hubícím andělem, byl předobrazem božského Beránka, jenž nás měl svou obětí uchrániti před hněvem Božím.

Zákon předpisoval, aby si židé opatřili několik dní před velikonocemi beránka nebo kozelce jednorozčího. Každý hospodář obětoval jej sám na nádvoří chrámovém a kněží vyřili jeho krev

na stupních zápalného oltáře. Bylo přesně předepsáno, že nesmí zlámati oběti kostí. Pak jej každý odnesl do svého příbytku. Nato byl podle tradičního zvyku nabodnut na dvě tyče, jednou po délce a druhou napříč ve výši plecí, konečně byl pečen na ohni.

V těchto předobrazných obětech poznáváme ráz eucharistické oběti. Beránek Boží byl zabit od počátku světa,¹⁾ ne sice skutečně, ale předobrazně, a od té doby počal udíleti lidem milostí a darů, kterých jim měl zasloužiti svou smrtí. Zákonní předpisy o velikoncích poučují nás o přípravě, s níž máme požívat božského Beránka předobrazného beránkem velikonočním. Musíme ho požívat »majíce bedra opásána« čistotou, umrtvujeme v sobě smyslné rozkoše; »obuv na nohou«, bdíce nad svým srdcem a očistíme všechny své náklonnosti; »hůl v ruce«, abychom naznačili svou důvěru v kříž Spasitelův, odevzdání do jeho prozřetelnosti a horlivost v jeho službě; »rychle« s duchovní vroucností a se svatou dychtivostí; s »nekvašenými chleby a polními saláty,«²⁾ znaky to čistoty duše prosté hříchu a umrtvování, jež jest přirozenosti vždy hořké. Svatý Pavel říká: »I náš beránek jest obětován, totiž Kristus za nás.« »Proto slavme hcdy nikoli s kvasem starým, ani s kvasem špatnosti a nešlechtnosti, nýbrž s přesnicemi upřímnosti a pravdy.«³⁾

Naučme též své žáky přistupovati vždy ke svatému stolu s nejlepší přípravou ducha i srdce.

---

1) Apok. 13, 8.

2) Exod. 12, 8—12.

3) I. Kor. 5, 8.

II. Promluva Ježíšova při poslední večeři.
Dříve než dokonal Ježíš svou obět na Kalvarii, pronesl ještě svým apoštolům dojemnou promluvu. Mluvil k nim jako učitel, aby je naučil konání největších ctností; jako těšitel, aby jim dal znamenitá přislíbení; jako přimluvce, neboť prosí za ně svého nebeského Otce. 2. 12. 1 -

»Tři myšlenky převládají v promluvě při poslední večeři«, vysvětluje biskup Freppel, »a ty jsou též vrcholným bodem veškeré boho-
vědy. Podstatná jednota Otcova se Synem. Těsná jednota apoštolů se Synem. Mravní jednota apoštolů mezi sebou. Vše se nachází zajisté v této trojí jednotě, z nichž první tvoří vnitřní život Boží, druhá božský život udělený každému učedníku Kristovu; třetí sociální život Církve sjednocené v jejích údech. A v tomto velkolepém objasnění božského a lidského pořádku neomezuje se Spasitel jen na to, aby jen naznačil ona tři sjednocení, v nichž jest vše zahrnuto, on udává též pro každé z nich to, co mu zajistí plnost a dovršení: »Duch svatý«.

Rozjímějme o něžnosti, s níž nám doporučuje dobrý Mistr předně lásku k Bohu a věrnost v plnění jeho božské vůle; pak lásku k bližnímu, své to nové přikázání a znak, podle něhož se poznají jeho učedníci; konečně modlitbu provázenou důvěrou a ostatními nutnými vlastnostmi, aby byla vyslyšena.

Snažme se s důvěryplnou velkomyslností o každodenní prospívání v duchu modlitby a v bratrské lásce.

III. Závěť Spasitelova. Když nadešla chvíle, kdy měl Pán náš skončiti svůj pozemský život,

chce zanechatí svým apoštolům svou závět. Neodkáže jim statků pozemských, ale dá se jim sám a celý, tělo, duši, člověčenství a božství v nejsvětější svátosti oltářní, toť závět Ježíše Krista, poslední jeho čin před smrtí a svědectví jeho lásky k nám. A za jakých okolností zanechává nám svou závět? V oné noci, kdy jest vydán na smrt. Jediné srdce Boží bylo schopno takové lásky.

Božský Mistr nechá ovšem jednati své zapřísáhlé nepřátele, nebude jim brániti, aby jej zatkli, mučili, ukřižovali a vydali na smrt, jejich zloba nemůže však překaziti jeho zmrtvýchvstání a jeho věčné přítomnosti uprostřed nás v nejsvětější eucharistii; jeho dobrotivost převyšuje jejich nenávist. Před takovou láskou odložme všechnu otrockou bázeň a přistupujme často vroucně a s vděčností k posvátné hostině. Ve své závěti zve nás k tomu: »Vezměte a jezte.«¹⁾ Toť jeho dědictví, nejvyšší odňaz, poslední záruka jeho lásky, památka jeho smrti za nás.²⁾ Tato svátost připomíná nám: zajisté, pokud jde o minulost, umučení Spasitelovo, jež jest záslužnou příčinou našeho spasení; v přítomnosti dává nám účastenství na božském životě a símě slávy nebeské a konečně do budoucnosti záruku života věčného.³⁾

Abychom Ježíše potěšili, přijímejme ho vždy s velkou láskou při svatém přijímání.

Duchovní kytice. Milujeme-li Boha opravdově, budeme jednati ve všem jen pro něho samého.
(Svatý J. Kř. z La Salle.)

1) Mat. 26, 26. 2) Hymna Adoro te.

3) Antif. O sacrum.

5. JEŽÍŠ JDE SE SVÝMI APOŠTOLY Z VEČEŘADLA NA HORU OLIVETSKOU.

Krátký obsah. I. Ježíš a jeho apoštolové odcházejí z večeřadla. Ježíš jde dobrovolně na smrt a jest naplněn jednak vroucí touhou uskutečnit své dílo, jednak přirozeným strachem před mukami. Plňme velkomyšlně všechny své povinnosti.

II Ježíš jde svým nepřátelům vstříc. Nabádán svou láskou k lidem neustupuje před děsivou vyhlídkou na své bolestné umučení. Prosme jej o milost, bychom se také obětovali z lásky k němu.

III. Ježíš se vydává dobrovolně. Uskutečnil úplně všechny podrobnosti proroky předpověděné a učinil-li tak, učinil to proto, poněvadž chtěl. Jednejme ve všem v dokonalé shodě s vůlí Boží.

ROZJÍMÁNÍ.

*Ježíš vyšel s učedníky svými přes potok Cedron.
(Jan 18, 1.)*

I. Ježíš a jeho apoštolé odcházejí z večeřadla. Když se Syn Boží vtělil, vytkl si hlavně trojí cíl: slávu svého Otce, zřízení zákona milosti a vykoupení pokolení lidského. Sláva Boží měla býti prohlášena v celém vesmíru smrtí Spasitelovou; zákon milosti, který veřejně prohlásil, měl býti potvrzen jeho utrpením; vykoupení lidí mělo býti zajištěno prolitím jeho krve. Nesmírná touha, aby viděl svého Otce oslavovaného, zřízený nový zákon a vykoupení lidí stravovala srdce Ježíšovo a naléhavě je pobízela k vyplnění jeho díla, avšak vyhlídka na utrpení, jež měl snášeti, vnukla mu lidský strach plný milostí a zásluh pro nás.

Vezměme si příklad z božského vzoru, když jsouce vnitřně nabádáni jeho láskou, abychom plnili jeho záměry, sténáme, že se cítíme ochromeni svou přirozenou zbabělostí. Jestliže však přes strach naší ubohé přirozenosti vytrváme v touze odevzdati se cele Bohu, pak bude úsilí naší vůle zanícené božskou láskou Ježíši Kristu velmi milé; naše boje budou při tom záslušnější a slavnější.

Následujme ho tedy věrně odcházejícího z večeradla, aby šel, kam jej volá vůle Boží. S pomocí jeho milosti překonáme všechny překážky spasení, jestliže budeme míti při konání svých povinností všechnu dobrou vůli a budeme-li s důvěrou spoléhati na Boha.

Podle příkladu Spasitelova plňme zmužile všechny své závazky při díle svého zdokonalení a při svém apoštolátě.

II. Ježíš jde svým nepřátelům vstříc. Ve své touze po spasení lidského pokolení nečeká božský Vykupitel na své nepřátele, jde zrádci vstříc, předvídaje dokonale řetěz hrozných muk svého umučení.

Aby vykonal dílo vykoupení padlého člověka, jde Syn Boží do zahrady na hoře Olivetské připomínající zahradu rajskou, kde spáchal člověk první hřích jsa Boha neposlušen. Ježíš chce učiniti zadost za tuto vzpouru prvního člověka činem nejdokonalejší poslušnosti a nejúplnějšího podrobení vůli svého nebeského Otce.

Spasitel nepřišel po prvé do zahrady Getsemanské, evangelium výslovně vypravuje, že měl obyčej vzdáliti se tam večer se svými učedníky a tam se modliti, když zůstával v Jerusa-

lemě: »odebral se podle obyčeje svého na horu Olivetskou«.¹⁾

Příklad dobrého Mistra musí zahanbovati naši nestálost a naši zbabělost. Nejmenší obtíž bývá nám záminkou, abychom upustili od svých předsevzetí, zprostili se svých závazků a prchali před křížem; jděme mu tedy vstříc, abychom následovali Ježíše s láskou až na Kalvarii a tam setrvali z poslušnosti s ním po celou dobu, kterou určil ve svých božských záměrech s námi.

Jde svým nepřátelům vstříc pobádán svou velkou touhou oslavovati Boha a spasiti lidstvo; jsme proniknuti týmž smýšlením při svém apoštolátě a při plnění svých povinností stavovských? Prosme dobrého Ježíše o milost, bychom ho následovali obětující se podle jeho příkladu a z těchže pohnutek v našem svatém povolání.

III. Ježíš se vydává dobrovolně. Spasitel chce začíti své umučení na téže hoře, na níž vystoupí do nebe jako vítěz nad smrtí. Tak dospějeme i my k věčné blaženosti utrpením a kříži tohoto života jako vítězové nad světem i tělem, neboť i my musíme projíti zahradou bolesti a Kalvarií, bychom došli k nanebevstoupení. Rozjímějme o velkomyslné něžnosti Ježíše Krista, jehož božské srdce se stravuje pro nás plameny lásky. Jak velice nás miloval! Když se nám dal ve svátosti své lásky, nastupuje místo nás, aby snášel utrpení příslušící našim hříchům.

Kterak bychom ho neměli milovati z celého

---

¹⁾ Luk. 22, 39

srdce svého? Kterak bychom mu neměli do-
svědčovati všemi svými myšlenkami, náklon-
nostmi a skutky největší a nejstálejší vděč-
nost? »Zamiloval mě a sebe sama vydal za
mne«,¹⁾ volá svatý Pavel. Mohl ještě smrti
uniknouti, jak se mu to tak často přihodilo,
avšak ne, »přišla hodina jeho«,²⁾ vydává se
svým nepřátelům, jde umřít za nás. Jeho obět
jest dobrovolná a svobodná, »obětoval se, pro-
tože sám chtěl«. ³⁾ Jeho umučení jest spíše
účinkem jeho volby a jeho lásky než nenávisti
a násilí židů.

Proroctví nám zvěstovala dobrovolnou smrt
Spasitelovu a jeho největší muky na vykoupení
lidstva. Ježíš je všechna uskutečnil, vyplnil
úplně vůli svého nebeského Otce. Můžeme si
vydati totéž svědectví? Shoduje se naše vůle
vždy s vůlí Boží? Jednejme při všem s doko-
nalou shodou se záměry Božími s námi.

*Duchovní kytice. Kristus trpěl za nás, zů-
stavuje vám příklad, abyste následovali šlépějí jeho.*
(I. Petr. 2, 21.)

¹⁾ Galat 2, 20.

²⁾ Jan 13, 1.

³⁾ Isaiáš 53, 7.

6. ZÁRMUTEK JEŽÍŠŮV V ZAHRADĚ GETSEMANSKÉ.

Krátký obsah. I. Velikost Ježíšova zármutku
Při pohledu na tolikou potupu a na toliké muky, které ho očekávaly, pocituje jeho duše smrtelnou úzkost. Snášejme všechny své kříže bez klesání na mysl.

II. Příčiny Ježíšova zármutku. Především jest to pohled na naše hříchy a nezřetečnost jeho oběti pro tak mnohé zatvrzelé hříšníky, kteří odmítají milost brácení. Slibme mu tedy, že se budeme nadále varovati hříchu, jenž jest příčinou jeho bolesti.

III. Ve svém zármutku utíká se Ježíš k modlitbě. U svých apoštolů nenachází útěchy, neboť ti spí! Proto se utíká k modlitbě. Ve svých utrpeních utíkejme se vždy modlitbou k božskému Vězni našich svato-
stánků.

ROZJÍMÁNÍ.

Smutná jest duše má až k smrti. (Mat. 26, 38.)

I. Velikost Ježíšova zármutku. Ve chvíli, kdy má začít své umučení, zřiká se božský Vykupitel dobrovolně každé citelné radosti a ponechává se naopak citům strachu a zkormoucenosti. Klesaje pod břemenem hříchů světa snáší nejukrutnější vnitřní trýzeň a jeho božské srdce jest naplněno bolestí. Bledý, slabý, třesoucí se, máje hrud' sevřenou úzkostí, oči plny slz padá pod svou trpkou zkouškou a úpí: »Smutná jest duše má až k smrti!«

Jeho úplná, avšak dobrovolná slabost jest nezvratným důkazem, že božský Spasitel přijal naši přirozenost a že kromě hříchu jest člověkem jako my. Jeho dokonalá poslušnost roz-

kazů nebeského Otce nezmenšuje nikterak jeho bolesti a jeho přirozený odpor před mukami jeho umučení. V této chvíli zdá se božství vtěleného Slova zanechávati jeho svaté člověčenství sobě samému, aby zakoušelo bolesti ve vši její prudkosti, ale zároveň je udržuje, aby nepodlehlo před ukončením zadostiučinění.

A více ještě, poznamenává svatý Vavřinec Justiniani, božství samo přispívá k rozmnožení jeho utrpení; neboť poskytuje jeho duši úplné poznání muk, které bude museti snášeti až do posledního okamžiku. Vidí zřetelně všecken postup umučení, všechnu hanbu, všechnu potupu, všechny urážky, všechnu pohanu a trýzeň, jimiž bude zahrnut. Tu se zdálo, že jej opouští zmužilost a jeho duše překonána všemi utrpeními upadá do smrtelné úzkosti.

Rozjímajíce o zármutku Ježíšově povzbud'me se k trpělivosti a k odevzdanosti ve svých utrpeních a křížích, abychom se uchránili malomyslnosti. Spojme se ve svých souženích s Ježíšem k smrti zarmouceným a prosme ho o milost, abychom snášeli podle jeho příkladu vše s velkomyslností.

O Pane Ježíši Kriste, věčná slasti všech tebe milujících, rozpomeň se na onen hořký zármutek, který jsi pociťoval, když se přiblížilo tvé umučení a pro tuto bolest smiluj se, o nejsladší Ježíši, nad námi hříšníky.

II. Příčiny Ježíšova zármutku. Pohled na bolesti jeho umučení není hlavní příčinou jeho zármutku; mnohem více trpí ještě pohledem na hříchy, které vzal na sebe a na velký počet duší, pro něž bude jeho oběť bez výsledku.

Jaké zahanbení a jakou potupu zakouší náš nejsladší Spasitel, když se vidí před svým Otcem obtížen všemi hříchy lidí! V minulosti vidí nesčíselný počet hříchů od neposlušnosti Adamovy až k svatokrádeži Jidášově; přítomnost tíží jeho duši největším zločinem rozhodnutým již náčelníky národa židovského; konečně v budoucnosti odhaluje tak mnoho hříchů, které se nepřetržitě valí přes oběť jeho života, kterou přinesl, by zničil toto zlo proti Bohu.

Tolik nekajících a zatvrzelých hříšníků odmítne míti užitek z jeho uptrpení a z jeho smrti, pohrdne spasením zaslouženým jeho obětí, setrvávají ve své nepravosti a umrou ve svém hříchu! A on pláče nad jejich nevděkem a nad nešťasným jejich údělem. Jeho milující srdce puká při vzpomínce na tolik bídných nevděčníků vyrvaných ďáblem jeho lásce.

A ještě jiná příčina působí tuto vnitřní bolest Ježíši. »Jest to proto,« praví svatý Ambrož, »aby učinil zadost za naše hříšné radovánky a aby nám zasloužil, bychom se jim již neoddávali.« Proto, aby posvětil náš zármutek a dodal nám síly a zmužilosti, bychom jej snášeli, aby jej zmírnil a mnohdy nás od něho i vysvobodil. Proto, aby nám v něm poskytl léku proti našim duševním utrpením, zdroj útěchy v našich suchopárnostech a v naší malomyslnosti.

Vzбуд'me tedy ve svých srdcích velkou vděčnost k našemu velkomyslnému Vykupiteli a upřímnou lítost nad svými hříchy. Oplakávejme jich se srdcem opravdově zkrroušeným a pokorným.

Prosme Ježíše za své žáky i za sebe o milost, bychom se varovali hříchu, jenž jest příčinou jeho bolesti.

III. Ve svém zármutku utíká se Ježíš k modlitbě. Když se ubíral Ježíš na horu Olivetskou, aby začal své umučení, byl provázen svými apoštolý, věděl však, že ho všichni opustí ve chvíli nebezpečí. Vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana, aby je učinil zvláštními svědky svého utrpení, ale i od nich se odlučuje a jde se modlit sám, když je byl požádal, aby bděli s ním. O nejvyšší Těšiteli zarmoucených, ty vyhledáváš útěchy u svých a nenalézáš u nich ulehčení, neboť tvoji apoštolové, místo aby s tebou bděli a se modlili, usnuli.

Kde bude hledati Ježíš ulehčení ve své trýzní? Když ho nenalezl u svých apoštolů, ani u svých tří přednostních učedníků, utíká se k modlitbě. Také pro nás důležité to naučení!

Kříže všeho druhu nebudou nám scházeti. Místo abychom šli hledat útěchy u lidí světských, utíkejme se pak k zástupcům Božím u nás; tito mají stavovskou milost, aby nás osvítili svými radami a nás potěšili svými povzbuzeními. Utíkejme se zvláště modlitbou k božskému Těšiteli, vězni lásky ve svatostánku. Tam načerpáme vždy opravdového ulehčení.

Duchovní kytice. Pláčeš, Pane, ne nad svými ranami, ale nad mými, nikoli nad svou smrtí, ale nad mými slabostmi.

(Svatý Ambrož.)

---

1) Modlitba svaté Gertrudy.

7. MODLITBA JEŽÍŠOVA NA HOŘE OLIVETSKE.

Krátký obsah. I. Ježíšova modlitba jest pokorná. Přemožen hroznou tíží hříchů všech lidí modlí se pokorně kleče, kofe se svému Otci. Modleme se podle jeho příkladu vždy s velkou pokorou.

II. Ježíšova modlitba jest odevzdaná. Prosí naléhavě, ale přece vždy dodává: »Otče, nikoliv má, ale tvá vůle se staň!« Slíbme mu dokonalou odevzdanost do jeho svatě vůle.

III. Ježíšova modlitba jest vytrvalá. Dává nám příklad vytrvalé modlitby v souženích. Prosme Boha pro své Bratry, pro své žáky i pro sebe o ducha modlitby a rozjímání.

ROZJÍMÁNÍ.

Otče . . . odejmi tento kalich ode mne. (Mar. 14, 36)

I. Ježíšova modlitba jest pokorná. Když byl Ježíš doporučil svým apoštolům, aby s ním bděli, »popošed maličko padl na svou tvář a modlí se řka: »Otče, je-li možno, ať odejde kalich tento ode mne.«¹⁾ Hle, tu leží na zemi ten, »v jehož jménu pokleká veškeré koleno nebesťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí.«²⁾

Tato pokora Ježíšovy modlitby, tato hluboká vnitřní i zevnější jeho úcta prýštila ze tří pramenů: z jeho velké úcty k božské velebnosti, z poznání jeho lidské nízkosti jako tvora, ko-

¹⁾ Mar. 14, 36.

²⁾ Filp. 2, 10.

nečně z výstředností, v nichž se octl. Při jiných okolnostech modlil se stoje, avšak v této chvíli úzkosti své duše modlí se kleče na zemi.

Jako celník, o němž mluví evangelium, pokoruje se Pán při své modlitbě, on, jenž jest nevinnost sama, poněvadž vzal na sebe hříchy všech lidí, hříchy naše, nás řeholníků.

Hle, jak se máme modlití my, kteří jsme bídnyými hříšníky. Modleme se vždy s pokorou připomínající si svou nicotnost a nehodnost, zvláště pak své hříchy, jež jsou opravdovou příčinou jeho bolestného umučení.

II. Ježíšova modlitba jest poddaná. Když se modlil: »Otče, všechno jest možné tobě, odejmi tento kalich ode mne,« hned dodal: »ale ne co já chci nýbrž co ty.«¹⁾ Touto velkou poslušností »až k smrti, a to smrti kříže«²⁾ klaní se božský Spasitel Bohu způsobem jeho hodným, napravuje neposlušnost Adamovu a všechnu neposlušnost, již jsme se provinili; skrze ni nám zasluhuje milost, bychom podrobovali při každé okolnosti svou vůli vůli Boží a abychom žili v poslušnosti ve svatém stavu, do něhož nás povolal. Jeho poddanost při modlitbě v Getsemanské zahradě vykoupila pokolení lidské a zjednala Bohu více cti, než by mu mohla odejmouti neposlušnost celého světa.

»Otče, ne co já chci, nýbrž co ty«, tato slova musí býti nadále naším pravidlem po celý náš život zvláště pak při každé z našich modliteb. Zajisté můžeme i my říci jako Spasitel: možno-li; můžeme též žádati, abychom byli uchrá-

¹⁾ Mar. 14, 36. ²⁾ Filip 2, 10.

nění vši bolesti a sklíčenosti; můžeme prosit i o milosti k své radosti a k své útěše. Nezapomínejme však nikdy, že jedině Bůh ví, co jest nám opravdově prospěšné, a proto při všech svých modlitbách týkajících se našich časných zájmů, a to i těch nejdražších, kladme vždy především podmínku, »ne co já chci, nýbrž co ty«. Jde-li o zdraví, o dobré jméno, o dobrý úspěch v úřadě, trpíme-li největší bolesti, receme vždy opět: ne co já chci, nýbrž co ty.

Vyznáváme zevně tuto odevzdanost do vůle Boží; jest však opravdivá úplná a všeobecná, jako byla odevzdanost Ježíšova? Bohužel, příliš často, místo abychom řídili svou vůli vůlí Boží, přejeme si podrobiti vůli jeho vůli své. Chceme ovšem, co on chce, ale s podmínkou, aby nás nic netrápilo, nic nepokořovalo a neumrtvovalo; přijímáme své útrapy podle své volby a ne podle volby jeho; snášíme dobrovolně to neb ono, ale více nic. Pán náš nejednal takto. Slibme mu úplnou odevzdanost srdcem i činem do jeho svaté vůle a prosme vždy za vše s onou podmínkou, »ne co já chci, nýbrž co ty.«

III. Ježíšova modlitba jest vytrvalá. Modlí se dlouho, nestěžuje si netrpělivě, že není slyšen, neklesá na mysli, neustává se modlití, opětuje třikráte tutéž prosbu s větší a větší vroucností. A když i pak nedostává žádné odpovědi od svého nebeského Otce, můžeme se diviti, když nás nechá čekati, kteří jsme na každý způsob tak nehodni vyslyšení?

Proč se Ježíš tak dlouho modlil dříve než začal boj svého umučení? Svatý Petr z Alkantary praví, že nás tím chtěl poučiti, že máme ve všech utrpeních a pokušeních tohoto života

vždy utíkáti se k modlitbě jako k bezpečné kotvě za bouře. Jejím působením budeme buď vysvobozeni od tíže svízelů, anebo dosáhneme síly, abychom je snesli, což jest nová, ještě větší milost.

Podle příkladu Spasitelova utíkejme se k modlitbě v křížích a svízeli tohoto života. Jedině Bůh nás v nich může opravdově potěšiti a jest rád, když na něho doléháme vytrvalými a pokornými prosbami. Když nás i nevysvobodí od zla, jež nás trápí, nenechá nás přece bez útěchy, dodá nám síly, abychom je snášeli se zásluhou, a udělí nám jiných milostí, pro nás ještě prospěšnějších, neboť pokorná, poddaná a vytrvalá modlitba bývá vždy vyslyšena.

Tento milosrdný Bůh jest též naším Otcem. Jako posílil svého Syna po jeho modlitbě v zahradě Getsemanské, tak nenechá i nás podlehnouti zármutku, svým časem pošle nám útěchu. Modleme se tedy vždy neklesající nikdy na mysli

Duchovní kytice. Bůh nepřestane nás vyslyšati, nepřestanete-li se modliti.

(Svatý Bonaventura.)

8. JEŽÍŠOVA SMRTELNÁ ÚZKOST V ZAHRADĚ GETSEMANSKÉ.

K r á t k ý o b s a h. I. Příčiny smrtelné úzkosti Ježíšovy. Hlavní příčinou byl hřích, jehož ohyzdnost poznává, a který vzal na sebe. Ohmovme své pevné předsevzetí neurážeti ho již.

II. Ježíš pociť se krví. Bolest tak jej sklíčila, že vyvolala krvavý pot; tak nás miloval a takovou ošklivost měl před hřichem. Prosme dobrého Mistra pro své žáky i pro sebe o pravou lítost nad svými hříchy.

III. Anděl posiluje Ježíše. Spasitel neměl potřeby pomoci, chce nás však učit, abychom hledali u Boha přispění, jehož jest nám třeba. Budme příležitostně těšícími anděly bližním.

ROZJÍMÁNÍ.

Ježíš ocitnuv se v úzkosti smrtelné . . . stal se pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zem. (Luk. 22, 43 a 44.)

I. Příčiny smrtelné úzkosti Ježíšovy. Hlavní příčina velkého zármutku, do něhož upadl na hoře Olivetské, jest hřích. Více ještě však trpí, že se vidí obtížen nepravostmi celého pokolení lidského. Znáť on tak dobře ohyzdnost hříchu!

Svatý Pavel praví: »Toho, jenž hříchu neznal, učinil pro nás hřichem, abychom my stali se v něm spravedlností Boží.«¹⁾ Božský Spasitel snáší na místo hříšníků dobrovolně všechnu přisnost božské spravedlnosti popuzené nepravostmi lidí a s jeho souhlasem projevuje se tato úplně na něm, jakožto zástupci hříšníků.

Božský Spasitel pozoruje utrpení, která na něho přijdou; v duchu vidí své ruce spoutané,

¹⁾ II. Kor. 5, 21.

údy rozdrásané od ran bičů, hlavu korunovou trním, své ruce i nohy přibité na kříž, svůj bok probodený kopím; vystihuje, jak velice budou mučiti tyto bolesti srdce jeho božské matky. A je-li dobrý Mistr takto sklíčen při myšlence na toliké muky, děje se to pro cenu, kterou nás má vykoupiti.

Jedna myšlenka jej zvláště zdrcuje, neužitečnost jeho oběti pro tak velký počet zatvrzelých hříšníků, pro něž jeho utrpení a jeho smrt, místo aby jim byly zdrojem spasení, stanou se jim příčinou hrozného zavržení.

Při své smrtelné úzkosti na hoře Olivetské viděl Ježíš též naše hříchy; hříchy však vyvolených duší, jež jsou povolány k jeho službě, jsou mu ohyždné! Abychom jej potěšili, učinme pevné předsevzetí, že jej již dobrovolně neurazíme, abychom již neobnovovali bolesti jeho smrtelné úzkosti.

II. Ježíš potí se krví. Svatá Kateřina Sien-ská praví: »Když viděl Syn Boží před svým umučením, jak nekající hříšníci zbavují se svou zlobou užitku jeho kříže, upadl do tak hlubokého zármutku a do tak hrozného smrtelné úzkosti, že se potil krví. Jeho srdce svírá se pod tlakem této palčivé bolesti, a krev jeho násilně puze na uniká všemi póry; tento pot zmáčí jeho šat a zbarvuje do červena zemi kolem něho.

»Království nebeské násilí trpí, a ti, kteří násilí činí uchvacují je,«¹⁾ pravil božský Mistr, abychom tedy byli korunováni s ním, musíme

¹⁾ Mat. 11. 12

se jako on v zahradě Getsemanské vyzbrojiti zmužilostí a býti ochotni obětovati vše, abychom vyplnili vůli Boží. Modleme se vroucně, abychom dosáhli milosti ku přemožení svého odporu proti plnění povinností a konání ctností. Povzbuzujme se k velkomyslnosti ve službě Boží a uvažme podle napomenutí svatého Pavla, že „jsme dosud neodporovali až do krve ve svém boji proti hříchu.«¹⁾

Kdybychom nebývali měli neštěstí zhřešiti, nebýval by naplněn sladký Spasitel zármutkem a přiveden do smrtelné úzkosti; naše hříchy vyvolaly jeho krvavý pot, jenž byl tak bolestný, že by tím býval zemřel, kdyby se nebýval chtěl uchovati z lásky k nám k novým mukám.

Padněme k jeho nohám a prosme za odpuštění, zulíbejme zmáčejiče slzami onu zemi, která jest do červena zbarvena jeho božskou krví, jež jest cenou našeho vykoupení. Prosme ho za své záky i za sebe o milost, bychom měli upřímnou lítost nad svými hříchy o nikdy ho již neuráželi.

III. Anděl posílá Ježíše. Ve chvíli, kdy dosáhla bolest božského Spasitele vrcholu a on byl blízek smrti, přišel anděl s nebe posílit ho.²⁾ I když přijímá Ježíš z pokory službu andělovu, nečerpá z ní zmenšení svého bolu a nepřestává trpěti při pohledu na muky, jež podstoupiti bude nyní míti sílu; třese se pod tíží hříchů světa, jež nese, pláče nad množstvím duší, jež jeho obět nebude moci spasiti pro jejich zatvrou zlobu.

Bůh posílá svému božskému Synu anděla vzhledem k jeho vytrvalosti v modlitbě přes

---

¹⁾ Žid. 12, 4.   ²⁾ Luk. 22, 43.

jeho úplnou opuštěnost. Tím ukazuje nám Bůh otcovskou péči své prozřetelnosti o duše věrné modlitbě. V ustanovený čas nikdy neopomine je potěšiti neviditelným andělem, to jest, svými vnuknutími. Prodlévá-li někdy navštíviti je, neopouští jich, ale odkládá své prostřednictví na příhodnější dobu.

Příklad Spasitelův učí nás též, abychom pokorně přijímali útěchu těch, kteří jsou od Boha ustanoveni, aby nás posilovali v našich bolestech obzvláště více důvody božskými než lidskými, a abychom jednali podle vnuknutí Duha svatého.

Pán náš neměl zajisté potřeby přispění, neboť jeho božství podporovalo přirozenou slabost jeho svatého člověčenství a zamezilo, aby nepodlehł břemenu, jež přesahovalo jeho síly. Ohtěl-li však přece býti posilněn andělem a ohtěl-li se oddati strachu a zármutku až do té míry, že upadl do krvavé smrtelné úzkosti, učinil to proto, aby nás naučil přemáhati odpor k plnění nějaké povinnosti, očekávati útěchu v našich křížích od Boha, snášeti se zbožnou odevzdaností utrpení a veškery bolesti, pochopiti ohyzdnost hříchu, jenž jest příčinou jeho bolesti, a vystříhati se ho budoucně. Vnikněme do těchto citů, zvláště když se připravujeme přistoupiti k posvátné soudní stoličce. Buďme při příležitosti bližnímu potěšujícími anděly svými slovy, modlitbami a zvláště svými příklady.

Duchovní kytice. Nechtíti přestati hřešiti znamená, nechtíti, aby Ježíš přestal trpěti.

(Svatý Jan Křtítel z La Salle).

9. SPÁNEK APOŠTOLŮ V ZAHRADĚ GETSEMANSKÉ.

Krátký obsah. I. Ježíš radí apoštolům, aby bděli. On zná lidskou křehkost, a proto doporučí nálehavě bdělost. Řiďte se jeho radou, bděme nad svou duší a nad svými smysly, abychom nehřešili.

II. Ježíš radí apoštolům, aby se modlili. Rozmnožme horlivost při modlitbě zvláště v době pokušení, křížů a malomyslnosti. Prosme dobrého Mistra o dar modlitby, abychom ho mohli poskytnouti svým žákům.

III. Apoštolé spí, místo aby bděli a se modlili. A proto nebudou mít ani síly ani neohroženosti, když se naskytne příležitost k hájení Ježíše. Obnovme se ve věrném konání svých duchovních cvičení, abychom dosáhli vytrvalosti.

ROZJÍMÁNÍ.

*Tak-liž jste nemohli jedné hodiny bdíti se mnou?
Bděte a modlete se. (Mat. 26, 40 a 41.)*

I. Ježíš radí apoštolům aby bděli. Proč se nechal provázeti apoštolý do zahrady Getsemanské? Těšitel zarmoucených pocituje potřebu býti potěšován, podpora slabých, sám hledá podporu, a více ještě, laskavý a bdělý pastýř chce hlídati své ovce a uchovati je před nebezpečenstvím.

»Bděte a modlete se,« radí Spasitel, abyste nevešli v pokušení; duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno.«¹⁾ Ježíš dává radu k bdělosti zajisté všem, ale jeho doporučení cílí jmenovitě na řeholníky. Nedůvěřujeme dosti sobě samým? Jsme si vědomi své slabosti? Bdíme nad

---

¹⁾ Mat. 26, 41

svými myšlenkami, mnohdy tak marnivými, nad svou obrazotvorností často tak výstřední, nad svými smysly tak nakloněnými ke zlému a skrze něž dostává duše tak hluboké rány? Bdíme nad svým srdcem, abychom předešli nepříteli a zabránili mu, by do něho nevnikl a je netyranoval? Bdíme ve společnosti Ježíšově při rozjímání? Neoddáváme se oné lhostejnosti, tak citelné jeho milujícímu srdci? Nestává se nám, že z nedostatku vážného zaměstnání nudíme se v jeho svaté přítomnosti a to i ve chvíli, ve které nás volá, abychom s ním bděli? Neoddáváme se pak dřímotě a vlažnosti?

Bdíme vždy nad hnutími své duše, nad náklonnostmi svého srdce i nad nejnepatrnějšími svými myšlenkami. Nepovažujeme se nikdy za jisty v nebezpečstvích. Bdíme též vůči světu, jenž jest velice nakloněn ke zlému, vůči jeho rozmlouvám, jeho zásadám a jeho zvykům. Budme bdělí vzhledem k satanu, jenž se vždy zuřivě přičiňuje, aby nás přivedl ke ztrátě přátelství Božího. Řiďte se moudrou radou Spasitelovou a naučme též své žáky bdíti nad svou duší, aby ji nevydávali v nebezpečí, by byla zavržena na věčnosti.

II. Ježíš radí apoštolům, aby se modlili. Bděte a modlete se, tyto dvě rady jsou v provádění nerozlučny, neboť modlitbou dosahujeme nadpřirozené síly k odpírání pokušení. Jediné Bůh nám může pomoci svou milostí v bojích proti tělu, světu a ďáblu.

Všeobecně řečeno, bývá vůle zvláště u řeholníků dobrá. Hledáme blaženost, chceme zakoušeti rozkoši milování a konati ctnost. Toť pravda, avšak častokráte jsou to jen prosté chout-

ky, chtěli bychom, ale ve skutečnosti nechceme. A proto upadáme vždy do těchže chyb a přes všechny sliby a přes všechna předsevzetí se nelepšime.

Bdělost bez modlitby nestačí; modlitba bez bdělosti také nestačí. Rádi bychom se zajisté uchovali bez hříchu modlitbou bez něčeho dalšího. Vzali bychom zavděk povinnost modlitby obcováním službám Božím a jinými cvičeními zbožnosti ano i přijímáním svatých svátostí s podmínkou, že nebudeme nuceni bdíti, varovati se příležitosti ke hříchu, bdíti nad rozpoloženími srdce, odpírati hned s počátku náseptům ďáblovým. Anebo souhlasíme s tím, že bdíme a žijeme v řeholní kázni, avšak nemodlime se, spoleháme na své vlastní síly a trváme v preludu až do chvíle, kdy náhlý útok ďáblův přivodí nešťastný pád. V obou případech do-
svědčila zkušenost mnohokráte, že jsme utrpěli porážku proto, poněvadž jsme zanedbali obou tak důležitých rad božského Mistra: **Bděte a modlete se.**

Prosme Boha za své bratry i za sebe o ducha rozjímání.

III. Apoštolové spí, místo aby bděli a modlili se. Ježíš přinesl trapnou obět pro jeho milující srdce, když se odloučil od svých apoštolů, aby se modlil v samotě a snášel sám tíži svého zármutku. Tím chce Pán náš učiniti zadost za naše příliš přirozené náklonnosti, za naše zvláštní přátelství a za všechny naše hříchy proti lásce bliženské.

Po své dlouhé modlitbě a naplněn zármutkem vrátil se Ježíš hledaje posily ke svým apoštolům, našel je však, ani spí; i vytýkal jim to otcovsky: »Takliž jste nemohli jedné hodiny

bdíti se mnou?«¹⁾)

Bohužel, jak mnoho vlažných i nedbalých ře-
holníků podobá se spícím apoštolům! Mnozí zů-
stávají líně ležeti na posteli, když jejich spolu-
bratři spěchají se modlit před svatostánkem.
Jiní jsou ospalí nebo oddávají se snění, místo
aby se věnovali rozjímání. Jedni myslí na svá
zevnější zaměstnání, druhí oddávají se potul-
kám. Všem může dobrý Mistr vytykáti, že ne-
mohli s ním bdíti a jejich bídná lenost kormoutí
jeho božské srdce.

Ježíš zanechává svých apoštolů a jde se opět
modlit, opětuje svůj úkon synovské poddanosti
 vůli svého nebeského Otce a činí svým smrtel-
ným zármutkem zadosť za naše hříšné rozkoše.
Pak nachází Spasitel opět své apoštoly ani spí.
Učme se takto, že nemáme spoléhati ve svých
svízelních na pomoc lidskou, ale utíkati se k Bo-
hu vroucí modlitbou, neboť on nás nikdy ne-
opustí a vždy nám přijde na pomoc, jestliže ho
pokorně prosíme.

Konejme vždy věrně svá duchovní cvičení,
abychom dosáhli své vytrvalosti a svého spa-
sení.

*Duchovní kytice. Ten bdí, kdo zapuzuje
od sebe tmou nedbalosti. (Svatý Tomáš Akvinský)*

---

¹⁾ Mat. 26. 40.

10. JEŽÍŠ PO SVÉ SMRTELNÉ ÚZKOSTI V ZAHRADĚ GETSEMANSKÉ.

Krátký obsah. I. Dobrotivost a tichost Ježíšova k jeho apoštolům. Dává je najevo tím, když vytýká apoštolům, kteří usnuli, místo aby s ním bděli, jejich nedbalost. Následujme jeho dobrotivosti a jeho tichosti při všech svých stycích s bližním.

II. Zmužilost a síla Ježíšova při vyhláске na smrt. Jsa připraven modlitbou na krvavou obět umučení jest ochoten podrobiti se nejukrutnější smrti. Hledejme i my v modlitbě sílu, již jest nám potřebí.

III. Láska Ježíšova k nám. Ježíš nás miloval, a proto vzal na sebe naše hříchy, aby učinil za ně zadost místo nás a zajistil naše spasení. Vyčerpávejme se velkomyslně v jeho službě, abychom mu tím dosvědčili svou lásku.

ROZJÍMÁNÍ.

Vstaňte, pojďme. (Mar. 14, 42.)

I. Dobrotivost a tichost Ježíšova k jeho apoštolům. V hrozné sklíčenosti své smrtelné úzkosti na hoře Olivetské nenalezl Spasitel u svých apoštolů úlevy pro svůj smrtelný zármutek, místo aby s ním bděli a za sebe se modlili, usnuli. Nic by nemohlo omluviti jejich chování, a přece, s jakou dobrotivostí a s jakou tichostí vytýká jim Ježíš jejich nedbalost a jejich nevděk. Ó, Sladký Spasitel zná naše slabosti, jest pravda, my je máme s přispěním jeho milosti překonati, leč on má s poctivými dušemi soustrast; proto, když i proti své dobré vůli upadnou a lkají nad svými pády, pomáhá jim, aby opět povstaly a aby oživil jejich zmužilost a

jejich velkomyslnost, přivádí je k tomu, aby se styděly za svou nedbalost.

Činíme i my tak? Následujeme tichosti dobrého Mistra, když káráme své podřízené z chyb, které jsme jim již snad tak často vytýkali? Nedáváme najevo přes příliš své rozhořčení, nechováme mstivost proti nim, nedáváme se svěsti k posměchům, uštěpačným slovům a k mrzutosti? Ježíš nám pravil »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.«¹⁾ Máme-li nedostatek tichosti k bližnímu, jest to proto poněvadž máme nedostatek pokory; neboť podstata pýchy jest to, která nás činí nedůtklivými až k výstřednosti.

»Spěte již a odpočívajte,«²⁾ dodal Spasitel jako by chtěl říci svým apoštolům: »Nyní jest má oběť učiněna, vaše odpuštění jest zajištěno, zůstávejte v pokoji.« Prosme Pána našeho o milost, abychom následovali jeho dobrotivosti a jeho tichosti při stycích s bližním.

II. Zmužilost a síla Ježíšova při vyhlídce na smrt. Dlouhou a bolestnou modlitbou připravoval se Vykupitel k dokonání svého umučení. Nyní jej již tato hrozná vyhlídka neděsí. Jeho božskému duchu nemůže býti nic skryto; vidí tedy blížiti se katy, kteří jsou připraveni vložiti na něho svatokrádežnou ruku, slyší jejich rouhání a jejich křik, aby byl usmrčen, poznává v jejich čele hanebného Jidáše, jenž jest odhodlán jej zraditi. Ví, jaké muky ho očekávají, vidí okovy poutati jeho ruce, roušky zahalovati jeho oči, bičfky drásající jeho údy, ko-

¹⁾ Mat. 11, 29   ²⁾ Mar. 14, 41

runu zkrvavující jeho čelo, hřeby, které prorážejí jeho ruce i jeho nohy a kříž vztyčiti se k poslednímu obětování. Ví, že Jidáš jej zradí, předvídá též útěk svých učedníků, zapření svatého Petra, bolesti své matky, Panny Marie, jejíž srdce cítí všechna jeho utrpení a má soustrast s jeho pokořeními.

Chvíli před tím skličoval tento pohled Spasitele, ponořil ho do hrozného zármutku a přivedl jej do krvavé smrtelné úzkosti. Modlitba mu však vrátila sílu i zmužilost, nemá již strachu a přijímá vytrpěti ukruťné zadostčinění za naše hříchy nejhroznější smrtí. Podle příkladu Ježíšova modleme se, když nás opouští naše duchovní síly, když nás odstrašuje práce a když se nám stává řeholní život obtížným. Modleme se když na nás doléhá protivensství, pokušení a malomyslnost a nalezneme opět mír, horlivost a velkomyslnost ve službě Boží.

Navykněme si čerpati z modlitby sílu i zmužilost, jichž jest nám třeba v řeholní obci a v apoštolátě.

III. Láska Ježíšova k nám. Miloval nás a proto vzal na sebe naše hříchy; chtěl učiniti za nás za ně zadost a proto byl naplněn takovým zármutkem při myšlence, že tak mnoho nešťastníků nebude míti užitku z jeho umučení a nebude jednati jak toho žádá jeho láska; a proto přece při své krvavé smrtelné úzkosti na hoře Olivetské neustoupil před požadavky božské spravedlnosti; Ježíš nás miloval a proto posílen svou dlouhou i bolestnou modlitbou jde nyní oběti vstříc: »Vstaňte, pojd'me!«¹⁾ Nečeká na

¹⁾ Mat. 26. 46.

příchod katů, kteří jsou vedeni zrádcem Jidášem, aby 'zjevně projevily dobrovolnost své oběti; začíná své umučení, nikoli z přinucení, ale svobodně, dobrovolně a z lásky k nám. Jednáme také tak ve službě dobrého Mistra? Jest láska hybnou silou všech našich skutků? Příliš často plníme své povinnosti a neseme svůj kříž, poněvadž musíme, z nátlaku, z rutiny a z lidských pohnutek. Kdybychom však více milovali Ježíše, jenž nás tak velice miluje, jak bychom se nabádali konati vůli Boží s radostí, se srdcem velkomyslným a se snaživostí planoucí horlivostí! Zpytujeme jakou oběť nyní od nás žádá, a neodmítneme mu ji.

Jdeme jako Ježíš povinnosti vstříc, i když jest to obtížné a namahavé? Jsme šťastni když mu můžeme obětovati svou vůli, své choutky a svá přání, abychom mu dosvědčili svou lásku? »Bud'te přesvědčeni,« praví svatý Jan Křtitel z La Salle, »že se stanete jen tehdy opravdovými učedníky Ježíše Krista, když jej budete milovati a budete odhodláni trpěti pro jeho svatou lásku.«¹⁾

Prosme za naše Bratry i za sebe o milost, bychom vždy vzrůstali v této lásce a dosvědčujeme mu to svou velkomyslností v apoštolátě.

Duchovní kytice. Není to hanba pro vás, že Ježíš Kristus tak velice toužil po vašem spasení a vy tak málo vyhovujete tomuto něžnému smýšlení?

(Svatý Jan Křtitel z La Salle).

¹⁾ 102. rozj. III.

II. POČÁTKY UMUČENÍ PÁNE.

11. ZRADA JIDÁŠOVA.

Krátký obsah. I. Spiknutí židů proti Ježíši. Nepřátelé Spasitelovi nerozpakují se stanovití jeho usmrčení a předložití toto své rozhodnutí lidu od nich klanámanému. Snášejme kříže a protivensství neklesající na mysl.

II Zrádce Jidáš. Láska k penězům, již neodpíral, uvrhla jej znenáhla až k nejhroznějšmu zločinu. Zachovávejme s přesnou šetrností svá pravidla, abychom vytrvali ve svém svatém povolání.

III. Zrada Jidášova. Zneužívání milosti vede téměř neodvratně do konečného pádu a do pekla. Máme toho smutný příklad na Jidáši. Strachujme se zvyku hřešiti, nedbalosti v malých povinnostech a vlačnosti, jež jsou cestami do pekla.

ROZJIMÁNÍ.

Přistoupiv k Ježíšovi . . . . zulíbal jej. (Mat. 26, 49.)

I. Spiknutí židů proti Ježíšovi. Zášť židů skrývala se dlouho ve stínu a v mlčení. Veřejně se projevila v radě židovské, krátce po vzkříšení Lazarově. Konečně propukla a volně se projevila na Zelený čtvrtek.

Bohovražda byla předem uvážena. Knížata lidu ji již od dlouhé doby připravovala. Zákoníci byli rozhořčeni pohrdáním Ježíšovým pro jejich dětinské výklady zákona.

Všem byl Ježíš rovněž protivný, neboť odhalil jejich pokrytectví a přivedl jejich sofismy v

niveč. Jejich rozhodnutí bylo brzy učiněno, i vzali si na starost předložiti je pomluvou veřejnému mínění a vyhledávali záminky, aby odsoudili sladkého Spasitele. Konečně vyřklo nad ním synedrium exkomunikaci.

Takto stížen rozsudkem smrti, vyhýbal se Ježíš vystupovati veřejně a slavil poslední velikonoce s apoštoly; potom v hodinu, kterou si určil, vzdal se dobrovolně svým nepřátelům. Jedině on byl pánem událostí a řídil je podle své vůle, aby naplnil úplně proroctví. Tím nám dává veliké naučení opatrnosti, neboť nikomu nepřísluší předbíhati hodinu Bohem určenou, tím, že pošetile pohrdá záští lidskou.

Prosme dobrého Mistra o trpělivost a zmužilost v křížích a o stálou věrnost plniti ve všem vůli Boží.

II. Zrádce Jidáš. Když umýval Ježíš svým apoštolům nohy při poslední večeři, pravil: »Vy jste čisti, ale ne všichni.« Věděl totiž kdo je ten, jenž ho zradí. ¹⁾ A skutečně, evangelium dodává: »Dábel vešel do Jidáše, přijmím Iškarjotského, jenž byl jedním ze dvanácti. I odešel a mluvil s veleknězi a s veliteli, kterak by jím ho zradil. A oni zaradovali se a se dohodli, že mu dají peníze. I slíbil jim to a hledal příhodné chvíle, aby jim ho vydal bez zástupu. ²⁾

Aby odvrátil Jidáše od úmyslu jej zraditi a aby dojal jeho srdce, marně mu Spasitel umýval při poslední večeři s nekonečnou pokorou a láskou nohy; marně mu dal najevo, že ví vše, řka mu zřejmě: »Jeden z vás mě zradí«, ³⁾ a

¹⁾ Jan 13, 10 a 11.

²⁾ Luk. 22, 3-6.

³⁾ Mat. 26, 21.

odpovídá mu na jeho otázku: »Zdali já jsem?« pravil: »Ty jsi řekl.« Marně obracel jeho pozornost na strašné důsledky jeho černé zrady, dodává: »Běda člověku tomu, skrze něhož bude zrazen Syn člověka; lépe by mu bylo, kdyby se byl nenarodil člověk ten.« ¹⁾ Nic nebylo způsobějšího učiniti dojem na toho nešťastníka.

Jak se jen mohl zrádce tak daleko mravně zkaziti, zaslepiti a zatvrditi? Svätí Otcové praví, že Jidáš choval zárodek strašné nárůživosti, totiž lásky k penězům. Místo aby přemáhal tuto zhoubnou náklonnost, upadal do nevěrností stále větších a častějších, utlumil znamenitá hlas svého svědomí, jeho láska k Spasiteli nepozorovaně chladla, jeho láska k penězům naopak vzrůstala a skončila tím, že ho opanovala a popudila k nejhroššímu zločinu. Jaké to upozornění pro každého z nás! Nejhoršší pády, nejpo-horšlivější odpady začaly nevěrností v malých věcech.

Zachovávejme tedy v celém svém chování přesné plnění předpisů svých svätých pravidel, abychom dosáhli své vytrvalosti a svého spasení.

III. Zrada Jidášova. Jde k nejzúřivějším nepřátelům Pána našeho, ačkoli znal dobře jejich úmysl usmrtiti jej za nejhrošnějších muk. Tento žalostný pád musí nám vnuknouti spasitelnou bázeň před Božími soudy, neboť Jidáš upadl v záhubu i v samé škole Spasitelově. Zachovávejme neporušeným dvojí val zákona Božího a svých svätých pravidel a prosme Boha, aby nám pomáhal svou milostí. Budeme-li věrně za-

¹⁾ Mat. 26, 24.

chovávatí svá pravidla, zachovají nás. Všechny odpady začaly nezachováváním pravidel.

Po svaté poslední večeři odejde Ježíš podle obyčeje svého modlit se na hoře Olivetské. Jidáš to není neznámo a přivede tam vojíny, v jejichž čelo se postavil. Poučuje je, jak by se ho měli na umluvené znamení zmocniti: »Kterého políbím, ten jest to, chopte se ho a ved'te opatrně.«¹⁾

Zrádce vstoupil do zahrady a zanechav své lidi za sebou přistupuje k Ježíšovi, jenž mu jde sám vstříc s pohledem plným dobrotivosti a tichosti s plnou ochotou mu odpustiti při nejmenším znamení lítosti. Jidáš musil zajisté při pohledu na svého božského Mistra váhati v provedení svého hanebného zločinu. Bohužel! zneužití milosti má v zápětí zaslepenost a zatvrzení, bídník setrvává ve svém hanebném záměru a dokonává svou zradu svým svatokrádežným a pokryteckým polibkem.

Strachujme se dopouštěti se ze zvyku malých chyb a slibme sladkému Spasiteli, že se budeme nadále varovati každého dobrovolného hříchu, i kdyby se zdál býti lehkým.

Duchovní kytice. Kristus chtěl býti zrazen a vydán nepřátelům svým apoštolem, aby nás naučil snášeti zradu našeho přítele.

(Svatý Ambrož).

---

¹⁾ Mar. 14. 44.

12. JEŽÍŠOVO ZATKNUTÍ.

Krátký obsah: I. Jidášův polibek. Ježíš ho nazývá ještě svým přítelem a rád by mu odpustil, avšak zrádce odpírá v zoufalství jeho laskavosti a jde se oběsit, místo aby želel svého činu. Bojme se hříchu, jenž byl příčinou jeho záhuby.

II. Ježíš povaluje jedním slovem své nepřátele. Učinil tak, aby jim dokázal svou moc a dojal jejich srdce, a také proto, aby ukázal, že se vydává dobrovolně. Prosmo jej, aby nám pomohl svou milostí zvítěziti nad nepřátele našeho spasení.

III. Ježíš se vydává svým nepřátelům. To proto, aby nám zasloužil milosti k přetrhnutí pout hříchu, sílu k odložení každé hříšné přimulosti a každého zlého zvyku. Prosmo snažně o tytéž milosti pro naše žáky i pro sebe.

ROZJÍMÁNÍ.

Tu četa a tisícník a služebníci židovští jali Ježíše a svázali ho. (Jan 18, 12.)

I. Jidášův polibek. Bídny zrádce osměluje se přistoupiti k Ježíšovi a říci mu s klidnou ličoměrností a se strojenou blahosklonností: »Zdráv buď, Mistře! A zulíbal jej.«¹⁾ Strášný zločin Jidášův jest dokonán.

Ježíš tiskne na svou hrud' nejhanebnějšího člověka, svatost jest spojena se hříchem, dobrotivost a láska s nenávistí a zlobou. Ježíš pohlédne na Petra, aby jej obrátil, bude se modliti za své nepřátele, kajícímu lotru řekne slovo nekonečné útěchy, pro Jidáše zdá se činiti ještě více, nabízí mu a dává mu polibek smíření. Jaký to div milosrdenství! Kdo by mohl nadále po-

¹⁾ Mat. 26, 49.

chybovati o svém odpuštění, když ho upřímně žádá a svých hříchů lituje?

»Příteli«, řekl Ježíš hanebnému zrádci, »proč jsi přišel?«¹⁾ Aby dojal jeho srdce, nazývá ho sladký Spasitel svým přítelem; jaký to název pro zrádce a jak velkomyslná něžnost srdce Ježíšova! Bohužel, Jidáš nelituje, neprosí svého Mistra za odpuštění; jeho bezbožná vůle odpírá všem milostem a uvržen do chmurné zoufalosti půjde se oběsit . . . .

Třesme se strachem a ošklivostí před tak hrozným trestem a prosme snažně sladkého Spasitele, aby nás zachoval v horlivosti v jeho službě, abychom mohli jednou obdržeti jeho věčný polibek lásky v nebi.

Ježíš povaluje jedním slovem své nepřátele. Viděli jsme, kam přivedla vlažnost ve službě Boží, kam návyk hřešiti, kam nevěrnost v malých věcech nešťatného Jidáše, jenž »vystoupil z úřadu apoštolského, aby odešel na místo svoje.«²⁾ Nezneužívejme jako on milostí, jimiž jsme zahrnuti, abychom se nevydali v nebezpečí viděti, jak náš úřad v apoštolátě dostal jiný.³⁾

Když obdržel Ježíš zrádcův polibek, jde svým nepřátelům vstříc; jest to Syn Boží, jenž se obětuje svému Otci na vykoupení pokolení lidského. »Koho hledáte?« táže se jich. S jakousi zdrželivostí spojenou se strachem odpovídají mu: »Ježíše Nazaretského.« »Já jsem to,«⁴⁾ řekl jim tedy Ježíš.

¹⁾ Mat. 26, 50.   ²⁾ Skut. ap. 1, 25.

³⁾ Skut. ap. 1, 20.   ⁴⁾ Jan 18, 5.

Aby jim zároveň podal skvoucí důkaz svého božství, uděluje Ježíš svému slovu všemohoucí sílu, vojíni vrávorají, ustupují a padají na znak.

Působí-li avšak Pán náš tento zázrak, nečiní to proto, aby zabránil svým nepřátelům zmocnit se ho, jeho slovo povaluje je působením jeho milosti, aby je přimělo k lítosti. Bohužel! slovo Páně nemá žádného vlivu ani na Jidáše ani na zbojníky vedené zrádcem, jejich srdce jsou příliš zatvrzelá, zneužili příliš milosti a pokračují jí zneužívat.

Aby jim znova dokázal svou moc a projevil svou lásku k svým apoštolům, dává ještě Spasitel svým nepřátelům s velebným klidem: »Jestli tedy hledáte mne, nechte těchto, ať odejdou.«¹⁾

Na tento rozkaz všichni apoštolé volně prchají. Dojemný to rys Vykupitelivý lásky; zapomínáje sám na sebe myslí napřed na to, aby uvedl své učedníky do bezpečí, je ochoten vzít na sebe zajetí a smrt, zabezpečuje jim život i svobodu.

Konečně však nadešla chvíle, Ježíš nechá jednati své nepřátele. I řekl jim: »Musí se naplniti Písmo toto jest hodina vaše a moc temnosti.«²⁾ Odevzdává se jejich moci. Vydal se tedy v hodinu svou a dobrovolně z jediného popudu lásky. Prosme ho, aby nám odpustil všechny naše hříchy a aby nás již nenechal upadnouti v pokušení.

III. Ježíš vydává se svým nepřátelům. Tito nešťastníci zmocňují se tedy Spasitele, poutají ho a vlekou s sebou.

---

¹⁾ Jan 18, 8.

²⁾ Luk. 22, 53.

Tažme se, proč chtěl náš božský Spasitel býti jat a spoután od svých nepřátel. Zdaž né proto, aby nám zasloužil milosti, bychom přetrhli konečně pouta, která nás udržují ve hříchu a aby nám zjednal sílu i zmužilost, bychom odloučili své srdce ode tvorů, abychom se zbavili každého návyku, jenž jest schopen udržovati nás ve zlém abychom přerušili každou nebezpečnou přílnost, pouta to, jimiž by nás d'ábel odvlékł do pekla? Zdaž také ne proto, aby nám dosáhl milosti, abychom přilnuli věrně k Bohu, k jeho službě, k našemu svatému povolání a abychom byli nerozlučně spojeni se svým božským Prostředníkem sladkými pouty horlivosti a lásky.

Ježíš mohl zajisté snadněji přetrhnouti svá pouta než přetrhl svá pouta Samson. ¹⁾ Neučinil to však přece, neboť jej udržují jiná silnější pouta v zajetí, pouta jeho lásky. Takto chce učiniti zadost za hříšnou smělost, kterou se provinili naše ruce; takto chce nás uchovati od ohnivého žaláře, do něhož bychom zasloužili býti věčně uvrženi. Kdyby Ježíš žádal dříve než nám odpustí také tak bolestné zadostčinění, jako jeho bylo, zdaž bychom neměli i pak příčinu opěvovati jeho milosrdenství?

Prosme dobrého Mistra o sílu, bychom upustili od každého zlého návyku a přetrhli všechna pouta, jež by nás mohla strhnouti na věky do propasti.

Duchovní kytice. Trapné jest zajisté býti uvězněn; ale jaké neštěstí jest zajetí dušel

(Svatý Hilarius.)

---

¹⁾ Sond. 16. 9.

13. JEŽÍŠ JEST VEDEN DO JERUSALEMA

K r á t k ý o b s a h: I. Apoštolé opouštějí Ježíše. Nemodlili se s božským Mistrem, proto převládá v době nebezpečí strach nad každým jiným citem v jejich duši. Prosme Spasitele o milost, bychom dobře konali rozjímání.

II. Židé vlekou zajatého Ježíše Hříchem zneužili jsme své svobody a Spasitel činí za nás zadost a neklade odporu svým katům. Prosme jej, aby nám pomáhal uchovati naše žáky od hříchu.

III. Vstup Ježíšův do Jerusalema. Pět dní před tím byl tam uvítán jako vítěz; nyní jest tam vlečen jako zločinec na zadostčinění za naše hříchy. Snášejme vše od bližního a odpusťme všechno.

ROZJÍMÁNÍ.

1 jali ho a dovedli do domu velkoknězova. (Luk. 22, 54.)

I. Apoštolé opouštějí Ježíše. Spasitel žádal od svých nepřátel svobody pro své apoštoly, bránil svatému Petru, aby ho hájil mocí, uzdravil Malcha zraněného mečem a posílil takto svým příkladem svá naučení; snášel trpělivě nespravedlnost i pronásledování a odplácel svým nepřátelům dobrým za zlé.

Když byl Ježíš od židů pevně spoután, »tu všichni učedníci opustivše ho utekli.«¹⁾ Žalostný to důkaz lidské slabosti! Ve chvíli kdy sladký Spasitel se vidí zaskočen svými nepřáteli, jest kromě toho i opuštěn ode všech svých přátel. Apoštolové si jistě zachovali víru, milují ještě svého dobrého Mistra a mají s ním soustrast; v této chvíli převládá však v jejich srdcích strach nad každým jiným citem.

¹⁾ Mat. 26, 56.

O, té bídné lidské bázně, které mnohdy podlehnou i řeholníci a neosmělují se vystoupiti jako spojenci představených a obhájcí řeholní kázně. Neustupujme nikdy před posměchem, zachovávejme úplně naše svatá pravidla a plňme zcela své stavovské povinnosti.

Proč tedy apoštolé, kteří byli tak zbožní a tak věrně oddáni Ježíši, proč ho tak bídně opustili nejsouce vlastně ani ohrožováni nepřáteli Spasitelovými? A jestliže tak svatí a osvícení muži mohli podlehnouti takové politováníhodné slabosti a takové nestálosti, jak bychom se mohli osměliti podivnou domýšlivostí míti se za silnější a méně vydané téměř nebespečí? Jest tedy pro nás velmi důležitó, bychom se pečlivě varovali příčin, které přivodily útěk apoštolů. Spoléhalí příliš na své vlastní síly, a více ještě, přes upozornění Pána našeho, místo aby se připravili modlitbou na pokušení, které jim Ježíš před několika hodinami předpověděl, usnuli v zahradě smrtelné úzkosti. Toť ona velká chyba apoštolů. Učme se z jejich neblahé zkušenosti, a bychom stále sobě nedůvěřovali, a důvěřovali jedině v Boha.

Prosme každého dne za své Bratry i za sebe o milost, bychom dobře konali rozjímání, bychom setrvali ve svém svatém povolání.

II. Zidé vlekou zajatého Ježíše. Pozorujme pravého Samsona v rukou nepřátel, jásaajících, že jej mají ve své moci, a jejich nadšení jest plné zpupnosti. Slyšme je vyrážeti drzé výkřiky a zahrnovati hulákáním svého božského zajatce. Ježíš snáší jejich urážky, aniž odpírá a sobě stěžuje, aniž jest popuzen. Hříchem zneužili

jsme své svobody a Spasitel činí za nás zadosť.

Zatím vydává se smutný průvod na pochod. Ježíš jest veden jako podlý zločinec.

Obdivujeme trpělivost, tichost a nekonečnou lásku božského Vykupitele, jenž se nechává vléci bez nejmenšího stěžování na obětní oltář. Mějme soustrast s jeho utrpeními na této bolestné cestě, na níž obklopen zlosyny jest posmíván, hanoben a nakládá se s ním jako se nikdy nenakládalo s nejhorsím zbojníkem.

Bud' me mu vděčni za jeho nekonečnou velkomyšlnost. Stal-li se zajatcem, učinil to, aby nás vysvobodil z tyranského otroctví hříchu; je-li spoután okovy, stalo se to, aby strhl naše okovy; je-li vlečen na smrt, jest to proto, aby nás opět uvedl na cestu života. Budeme moci hodně poděkovati jeho božskému srdci, jež jest výhni jeho lásky? Kdybychom náležitě chápali strašný los duše zajaté d'áblem, jak jinak bychom oceňovali lásku Ježíšovu! Prosme jej, aby nás nikdy nenechal obelstíti d'áblem a žehnaje našemu apoštolátu zabránil, aby se naši žáci nestali otroky hříchu a zvláště, aby jimi nezůstali.

III. Vstup Ježíšův do Jerusalema. Žalostný průvod dospěl konečně do města. Jak velice se liší tento vstup Ježíšův do onoho nevďěčného města od jeho vítězoslavného přijetí před pěti dny! Tehdy tlačil se zástup před ním s palmami v rukou jako před nějakým vítězem. Nyní se s ním jedná jako se zločincem a s nejkrajnější hanebností. Ve svém nevďěku zneuznávají židé dobrodění Ježíšova a splácí urážkami zázraky, které pro ně vykonal! Zdaž nejsme i my

příliš často nevděční po tolikých obdržených milostech?

Na zemi zůstaneme ustavičně vydáni utrpením od bližního, ano i v našem okolí zapomínají mnozí na naše dobré služby a splácí naše dobrodiní a naši péči nevděkem. Jiní jsou vždy připraveni kritisovat nás a posmívati se nám a mnohdy neustoupí ani před pomluvou. Jak jsme nedůtklivými v těchto zkouškách! A přece osmělili bychom se přirovnati je se zkouškami sladkého Spasitele? Vezměme si tedy příklad z dobrého Mistra, jenž jest hanebně vlečen ulicemi jerusalemskými, tupen všemožným způsobem obyvatelstvem, urážen davem, mezi nímž může počítati tak mnoho nevděčníků, a snášejme vše, abychom následovali tohoto božského vzoru.

Nespatřujme vždy zlobu, zlomyslnost a zlé úmysly v jednání jiných vůči nám. Ona slova, urážlivá podle našeho dohadu, jsou často účinkem nerozvážnosti a nikoli nevraživého srdce. Všechno nás uráží, všechno nás hněte, všechno rozčiluje. Sladký Ježíš přijal vše . . . .

Podle jeho příkladu snášejme vše od bližního, nepodezřívajme nikdy úmysly a odpouštějme vše.

Duchovní kytice. Spasitel všechno snášel a nás bídné souží a skličuje věta, slovo pronesené k našemu zabanění. (Svatý Isidor.)

14. JEŽÍŠ PŘED ANNÁŠEM.

K r á t k ý o b s a h. I. Ježíš vlečen před soudní stolicí. Stojí před nespravedlivými soudci, před svými nejnásilnějšími nepřáteli, kteří jsou naplněni pýchou a ctižádostí. Snášejme trpělivě utrpení přicházející od bližního.

II. Ježíš před Annášem. Byl to jeho nejlitější pronásledovatel, který se namáhá nalézt v jeho odpovědích něco, z čeho by jej zabubíl. Buďme vděční i za hanbení rozjímající o tom, co Ježíš pro nás trpěl.

III. Ježíš jest vyslýchán. Maří proradné lišáctví svých nepřátel a mlčí nebo odpovídá tak, že mate jejich obmyslnost. Slíbme mu, že se nebudeme nikdy vymlouvatí bez opravdové nutnosti.

ROZJÍMÁNÍ.

I přivedli ho nejprve k Annášovi. (Jan 18, 13)

I. Ježíš vlečen před soudní stolicí. Božský Vykupitel stál po sobě před čtyřmi soudci: před Annášem, před Kaifášem, před Pilátem a před Herodem; první dva byli židé, druzí pohané. Jsouce naplněni pýchou a ctižádostí byli tito v srdci zkažení, nespravedliví soudcové nejnásilnějšímí pronásledovateli a zuřivými nepřáteli Ježíše Krista. Tito nevěrní úředníci dbali na zevnějšek spravedlnosti, ale ve skutečnosti ji hrozně porušili a šli tak daleko, že svedli falešné svědky, aby potlačili nevinného.

Ježíš to vše snášel, aniž si stěžoval, největší jeho bolestí bylo, že musil zjistiti neužitečnost svého umučení u těchto bídných zpronevěrců v úřadě.

Bůh však vyvozuje dobré ze zlého a tito zkažení soudcové potvrdili svatost života a neporušenost učení Spasitelova přes lži, pomluvy a

falesné svědky, kteří byli podněcováni nevěstovnou zlobou jeho nepřátel.

O nejsladší Ježíši, spravedlivý a svrchovaný soudce, proč jsi se podrobil nevraživým a zlými náklonostmi zaslepeným soudcům? Učinil jsi tak, abys učinil zadost za naše hříchy proti bliženské lásce, za naše opovážlivá posuzování, za naše pomluvy a snad i na cti utrhání. A také proto, abys nás naučil snášeti odepření spravedlnosti a zlé jednání bližního.

Kéž nás příklad božského Vykupitele povzbudí k snášení nespravedlnosti lidské bez stěžování a k velkomyslnému konání bliženské lásky ke všem, zvláště k nepřátelům. Pán náš kráčel cestou pokory a sebezapírání, jedinou to cestou která může přivést ke spasení; klameme se, doufáme-li, že se posvětíme na jiné cestě.

Snášejme se zmužilou odevzdaností a bez stěžování zkoušky, které a nás přijdou od bližního.

II. Ježíš před Annášem. Nepřátelé Spasiteli chtěli jej zahubiti a prohlásiti hodným smrti, k tomu bylo třeba dosíci potvrzení tohoto odsouzení od vladaře. Ježíš je vyzval, aby jej obvinili z jednoho jediného hříchu; kterak tedy odůvodniti jeho odsouzení? Kterak přivesti zvláště Piláta k tomu, aby potvrdil onen rozsudek, když byl zřejmou nespravedlností a nebyl ničím doložen? Jejich zášť a jejich závist mohly je sice nabádati k obětování nevinného, vladař však zajisté neměl těchto citů. A jeho spolupůsobení bylo však nevyhnutelné.

Aby došli svého cíle, hleděli podati napřed záminky, jimž dali zdání pravdy, aby připravili

obžalobu proti Ježíši. Proto jej pohrnali napřed před své vlastní soudy, aby se pak dohodli mezi sebou, podle jeho odpovědí o přitěžujícím svědectví, aby je mohli obhájit před soudem Pilátovým. Počali tím, že ho předvedli před Annáše, dřívějšího velekněze, člověka lakomého, zpurného, chlipného, ukrutného a zuřivého nepřítele Spasitelova.

Ježíš přichází, lučištníci postavili jej do prostřed tohoto bezbožného shromáždění. Pozorujme s něžnou soustrastí tichého obětního Beránka, stojícího uprostřed svých nepřátel v postavení zlosyna a proslulého zločince. Toť zajisté Beránek bez poskvrny, jenž má býti obětován místo nás, aby nám zasloužil, bychom se mohli jednou objeviti s důvěrou před soudní stolicí jeho Otce.

Vzбуд'me ve svém srdci velkou vděčnost a velké zahánbení rozjímajíce o tom, co Ježíš pro nás trpěl.

III. Ježíš jest vyslýchán. Annáš se ho táže, ale božský Mistr odpírá mu odpověděti. Nehodný velekněz nehledá, aby mu bylo vše jasné, aby mohl spravedlivě souditi; otazuje-li se ho činí tak proto, aby mu kladl léčky a využil jeho odpovědí jako důkazu, by prohlásil jeho vinu. Vykupitel se však nepropůjčuje k těmto proradným rejďům a jeho mlčení, místo aby osvítilo jeho nepřátele a pohrnulo je jíti do sebe, rozmnožuje naopak zuřivost, neboť maří jejich ošklivé záměry.

Jsme-li obžalováni, opovrženi a odmítnuti, vzpomeňme si na Ježíše před Annášem. Slyšme obžaloby přednesené proti němu, urážky, jimiž

jest napájen a tažme se, zdali bychom měli právo zakládati si tak velice na špatně pocho- peném dobrém jménu, když sladký Spasitel a náš Pán i Bůh byl po této stránce hanoben.

Bděme pečlivě nad náklonnostmi svého srdce a nad myšlenkami svého ducha, nedejme nikdy vzniknouti do nich závisti a žárlivosti. Vizme jak daleko přivedly tyto náruživosti židy vzhle- dem k Pánu našemu. Milujme své Bratry a dej- me panovati bratrské lásce mezi námi. Chovej- me se zcela naopak, než jak se chovali farise- ové, buďme přísní k sobě samým, ale shovívaví k bližnímu.

Pozorujice Ježíše, jak jest vyslýchán Anná- šem, pamatujme též na výslech po naší smrti před soudní stolicí svrchovaného Pána. Připra- vuje se již od nynějška na tuto hlavní zkouš- ku, od níž bude záviseti náš věčný úděl. Zpy- tujme se často v životě, abychom mohli napra- viti své poklesky, dokud jest k tomu čas. Taž- me se své sebelásky: vyhledáváme s takovou dychtivostí chvály a pocty, tak velice nás to trápí, když bývá dána přednost nám rovnému, obáváme se tak velice lidských posudků a přes své hříchy vystříháme se tak pečlivě, abychom nebyli považováni za hříšníky.

Pozorujme Ježíše před Annášem a slibme tomuto dobrému Mistru, že se budeme pokořo- vatí podle jeho příkladu a že se nebudeme nikdy vymlouvatí bez opravdové nutnosti.

D u c h o v n í k y t i c e. P ř i j d e n á s s o u d i t t e n, j e n ŝ s i p a m a t u j e, ŝ e s e n e c h a l s o u d i t i, a b y n á s s p a s i l. (Svatý Euseb Cesarejský.)

15. JEŽÍŠ OBDRŽEL POLIČEK.

Krátký obsah: I. Kterak obdržel Ježíš poliček. Stalo se to, když ho hleděl Annáš obelstít, aby našel záminku k jeho odsouzení. Spasitel však zmařil jeho lest. Následujme jeho trpělivosti, když se nám nevěnuje pozornost.

II. Proč obdržel Ježíš poliček. Především proto, aby učinil zadost za jednání odpadlíků a zbabělců, kteří jsou obětmi lidské bázně. Nestydíme se nikdy býti věrni v zachovávání pravidel a v konání povinností.

III. Kdo dává Ježíši poliček. Podle zdání jest to drzý sluha, avšak ve skutečnosti jsou to pyšní hříšníci. Slibme dobrému Mistru, že budeme vše snášeti podle jeho příkladu, z lásky k němu a na zadostučinění za své hříchy.

ROZJÍMANÍ.

Jeden ze služebníků dal Ježíšovi poliček. (Jan 18, 22.)

I. Kterak obdržel Ježíš poliček. Pozorujme sladkého Spasitele stojícího uprostřed jeho nepřátel; tito pyšní židé nakládají s ním s pohrdáním jako s falešným prorokem a se svůdcem, s ním, zemi zaslíbeným Mesiášem, jenž jest svatost sama. Naslouchá stále s dobrotivostí svým nepřátelům, kteří jej zahrnují množstvím otázek s úmyslem, aby jej obelstili a měli pak příčinu k jeho obžalobě a k jeho odsouzení; on neuznává za vhodné odpovídati jim. Tu se ho táže Annáš po jeho učednících a po jeho učení lichotě si, jak praví svatý Chrysostom, že najde něco trestuhodného v jeho slovích a tím, že dosáhne možnosti prohlásiti jej za buřiče a za nebezpečného novotáře pokud se týká náboženství.

Zde mohl Pán náš mlčeti jako před tím, nechce však. Neřekl-li něčeho o svých učednících, aby jim nezpůsobil nesnázi pak mu velmi záleželo na tom, aby prohlásil, že neučil učení skrytému, přednášenému v temnu; proto odpověděl s klidem i s tichostí: »Já jsem mluvil světu zjevně; já jsem učil vždy v synagoze a ve chrámě, kde všichni židé se scházejí a tajně jsem nemluvil nic. Proč se mne ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem mluvil; a j, ti vědí, co jsem já mluvil.«¹⁾

Otázky Annášovy skrývaly v sobě léčku, Spasitel si nechtěl zahrávati se svým protivníkem. Jeden ze služebníků odvážil se uhoditi božského Mistra ve tvář volaje: »Tak-li odpovídáš nejvyššímu knězi?«²⁾ Zákon zapovídal tyto hrubé urážky, avšak velekněz je schvaluje svým mlčením. Ježíš Kristus spokojil se říci drzému sluhovi: »Mluvil-li jsem zle, vydej svědectví o zlém; jestli však dobře, proč mě tepeš?«³⁾

Následujme trpělivosti a mírnosti sladkého Spasitele, když se nám nevěnuje pozornost, a zdržme se vsí odvety a veškeré mstivosti.

II. Proč obdržel Ježíš políček. Neomezujme se na rozhořčení proti tomuto drzému sluhovi, jenž jej svou svatokrádežnou rukou udeřil do obličeje, ani proti soudci dosti nespravedlivému, aby schvaloval svým mlčením takový zločin. Padněme k nohám božského Mistra, abychom mu učinili čestnou náhradu a jej potěšili pro toto strašné zneuctění. Tažme se, aby nás poučil o pravé příčině, proč chtěl snášeti tuto ošklivou a pokořující urážku. Odpoví nám,

¹⁾ Jan 18, 20 a 21.

²⁾ Jan 18, 22.

³⁾ Jan 18, 23.

že proto, aby nás přivedl k tomu, bychom lépe pochopili hanbu a bolest, jimiž jej napájejí odpadlíci a zbabělé oběti lidské bázně, když odpírají uznati ho za svého Boha a vzdávati mu poctu svého srdce. Proto také, aby učinil zadosť za naši pýchu a naše chyby při plnění povinností a aby nás povzbudil, bychom ho následovali na cestě pokory a aby nám dosáhl milosti.

»Jakým právem,« dá svatý Atanáš, »osmělili bychom se my, hříšníci, jimiž jsme, stěžovati si na křivdy svých bratří vůči nám, když vidíme Syna Božího, jenž jest nevinnost sama, snášeti s takovou trpělivostí a z lásky k nám hroznou potupu, kterou mu způsobili lidé?« Odpouštějme podle jeho příkladu rádi všem, kteří nás urážejí a pokořují.

III. Kdo dává Ježíši polček? Podle zdání jest to drzý sluha, avšak ve skutečnosti jsme to my pyšní hříšníci.

Jsme rozhořčeni, o sladký Spasiteli, proti tvým nespravedlivým soudcům a proti tomuto nestydatému rouhači a přece jsme mnohem více vinni, neboť tito bídníci tě konečně neznají tak jako my, kteří nicméně tak často odpíráme tvé svaté a božské vůli.

Každý hřích, uvážíme-li jej, jest pohrdáním tvou božskou velebností. Každý hříšník oddává se hříchu, obnovuje zločin nehodného služebníka, jehož ošklivý čin nás naplňuje hrůzou. Dopouštějíce se hříchu pozvídáme se proti tobě, vztahujeme svatokrádežnou ruku na tebe, svého Boha, svého Stvořitele. Tak jednáme, o dobrý Mistře, když tě urážíme a ty nás vždy snášíš a nerozdrťíš nás jak toho zasluhujeme.

Jak jsme daleci tvého následování, o sladký Spasiteli! Kdyby se nám dostalo od lidí veškeré pohany, všech křivd a špatného nakládání, mohli bychom je přirovnati k potupné surovosti tohoto nehodného otroka? A přece nesneseme nejmenšího zahanbení a sebe méně urážlivého slova; domníváme se býti těžce uraženi výrazem urážejícím jemnocit naší ješitnosti, slovem proneseným mnohdy beze zlého úmyslu; nadřazujeme neúslužnosti, s nimiž se s námi jedná; nepotlačujeme zášti, pomstychtivosti a odpor při prvních jejich projevech; udržujeme tajný odpor a naše chování vůči bližnímu jeví toho stopy.

Kolik takových poličků obdržel sladký Spasitel od nás! O dobrý Ježíši, vtiskni příklady své pokorné a tiché trpělivosti hluboko do našich srdcí, abys nám tím usnadnil její konání. Snažně tě prosíme o tuto milost zvláště při příležitostech, kdy cítíme v svém srdci pozvédati se netrpělivost, abychom ji mohli potlačiti bez meškání. Uděl nám tedy milost, abychom nikdy nehřešili proti lásce.

Duchovní kytice. Při vzpomínce na umučení Vykupitelovo není nic trapného, co bychom nesnášeli s klidem. (Svatý Isidor.)

16. JEŽÍŠ PŘED KAIFÁŠEM.

K r á t k ý o b s a h: I. Ježíš veden ke Kaifášovi. Jak velice musel Spasitel trpěti ve svém božském srdci, když byl potupně vlečen ulicemi svými nepřáteli. Slíbme mu, že jej již nadále nebudeme zarmucovati svými hříchy.

II. Ježíš před Kaifášem. Ode dávna zamýšlel tento zuřivý nepřítel Spasitelův jeho usmrcení, a aby jej odsoudil svolal na poradu své hlavní spoluvinníky. Cho-vejme sami a vštěpujme svým žákům velkou ošklivost před pokrytectvím a před nepoctivostí.

III. Hanebnost soudců Ježíše Krista. Národní historikové židovští sami uznali hanebnost Annášovu, Kaifášovu a jeho spoluvinníků. Přijmejme bohobojně pokore-
nění s úmyslem, abychom takto učinili zadost za své hříchy.

ROZJÍMÁNÍ.

I poslal jej Annáš svázaného k nejvyššímu knězi Kaifášovi. (Jan 18, 24.)

I. Ježíš veden ke Kaifášovi. Annáš nemohl naléztí nic trestuhodného na Ježíši, zaslepen však záští a nenávisť neustupuje před nepravostí, aby zahubil sladkého Spasitele, a sleduje svůj nespravedlivý záměr až do konce. Nařizuje, aby pevně spoutali Pána našeho a odvedli před soudní stolicí Kaifášovu jeho zetě, jenž byl toho roku nejvyšším knězem.

Provázejme božského Vykupitele vlečeného od soudní stolice Annášovy k soudní stolicí Kaifášově, kde ho očekávají největší potupy, a snášejícího všechno pohrdání a všechny urážky na této cestě. Spoután kráčí vrávoraje do noci; celý jeho zevnějšek hlásá největší únavu a sklíčenost; a kati tropí si přece žerty z jeho bolesti a hanobí jej bez slitování. V ulicích jeru-

salemských, kde uzdravil tak mnoho nemocných, nepotkává se nikde se znamením soustrasti, všude vidí ukrutné nepřátele, kteří dychtí po vylití jeho krve.

Připomeňme si tyto okolnosti umučení božského Vykupitele, když jdouce za svými povinnostmi ubíráme se ulicemi města, kde konáme svůj apoštolát. Buďme skromní, sebráni a spojení s Bohem, modleme se, rozjímajme, bděme nad svými smysly a vzdělávejme bližního celým svým zevnějškem. Naše věrnost v zachovávání předpisů našich svatých pravidel bude srdci dobrého Mistra útěchou. Milujme jej náležitě, abychom ho již nezarmucovali svými hříchy, a snažme se uchovati své záky před každým hříchem.

II. Ježíš před Kaifášem. Kaifáš byl muž lstivý, jenž podle ujištění svatého Jeromyma koupil za zlato hodnost velekněžskou. Ten pronásledoval odedávna Spasitele svou nenávistí a domáhal se jeho smrti, jak to slavnostně projevil ve shromáždění, které se sešlo po vzkříšení Lazarově. Tehdy řekl shromážděným farišeům ona slova, jejichž smysl v té chvíli nechápali: »Vy nic nevíte, ani na to nemyslíte že jest vám prospěšno, aby jeden člověk zemřel za lid, a ne aby celý národ zahynul.«¹⁾

Kaifáš byl s Annášem hlavním zosnovatelem hanebného spiknutí proti Ježíšovi. Sám vyslal své lidi do zahrady Getsemanské, aby se zmocnili božského Mistra a přivedli před jeho soudní stolicí. Shromáždil v tuto pokročilou dobu noční národní radu, jejíž předsedou byl pro svou hod-

---

¹⁾ Jan 11, 49 a 50.

nost. Rada sestávala jen z nepřátel Ježíše Krista. Kněží, starší lidu a zákonníci sedíce na svých soudních stolicích očekávali božského Zajatce.

O té zloby vůdců národa židovského! Život Vykupitelův byl nepřetržitou řadou dobrodiní. »Avšak«, podotýká svatý Augustin, »tito nešťastníci zdají se jich zapomenouti jsouce podobní zuřivcům rozpáleným horečkou, a proto popudili se proti lékaři, jenž přišel, aby je uzdravil a pojali úmysl jej zhubiti.«

Tito bídní otroci svých náruživostí, tito zlo-synové osobují si právo předvolati k sobě na soud svrchovaného Soudce živých i mrtvých, jenž jest spravedlivost sama. Pod falešnou záminkou, že hájí zákon a náboženství, usnesli se, že usmrtí nejvyššího zákonodárce a samého Původce náboženství. Zdánlivě oživuje je horlivost pro posvátný kult, ve skutečnosti jest to nízká a ukrutná závist proti tomu, jehož slávu a svatost nemohou snést.

Vštěpujme svým zákům velkou ošklivost před přetvářkou a budme vždy úplně poctivi při svých stycích s bližními a zvláště se svými představenými.

III. Hanebnost soudců Ježíše Krista. Abychom dobře pochopili k jakému stupni pokoření chtěl se snížit Spasitel z lásky k nám, jest důležité, bychom dobře poznali mravní cenu lidí, kteří se shromáždili, aby ho soudili; většinou jsou to lidé nemající ani poctivosti ani svědomí jsou nehodni svého úřadu, a sami židovští dějepisci je hanobili. Annáš a Kaifáš vděčili své povýšení k hodnosti kněžské blahovůli římské vrchnosti a nepřípustným úskokům a nemohli býti hodni doporučení ani svým jednáním, ani svou

povahou, tím méně pak svými ctnostmi. Jejich přisedíci, kněží, zákoníci a starší lidu zasloužili si téhož opovržení. Zidovský dějepisec Josef přisuzuje jim tato pojmenování: »žrouti, tvrdohlavci, zloději, nadutci, násilníci.« To jsou soudci Ježíšovi!

Rozjímáme o hrdinné trpělivosti Ježíše před tak hanebnými soudci. Jestliže nechává sladký Vykupitel pronést nad sebou nespravedlivý rozsudek odsouzení, činí tak proto, aby nás uchránil neštěstí bychom nemuseli jednou slyšet rozsudek zavržení, který tak spravedlivě přísluší našim hříchům.

A jestliže Syn Boží a Bůh sám chtěl se pokořit a býti pokořen před tak mrzkými tvory, tím více musíme ho následovati při svých stycích s bližním.

Jak velice musil Ježíš tehdy trpěti ve svém božském srdci překypujícím láskou i k těmto zlosynům, jejichž zášť vítězí v této chvíli! Myšlenka, že jeho oběť nebude mítí užitku pro tyto nešťastníky, působila mu větší bolest než ostatní. Konejme velkomyslně pokoru a přijímejme pokoření na zadostčinění za své hříchy, abychom jásali vítězně s Pánem naším v nebi.

Duchovní kytice. Přísnost Boží trestá zle s tím větší silou, čím byl s nimi trpělivější.

(Svatý Řehoř Veliký.)

17. JEŽÍŠ OBŽALOVÁN FALEŠNÝMI SVĚDKY.

K r á t k ý o b s a h : Nespravedlivé jednání s Ježíšem. Kaifáš a jeho spoluvinníci hromadí nespravedlnosti a proradná jednání při soudu Pána našeho. Snášejme vše trpělivě, co nám bude trpěti.

II. Falešní svědkové žalují na Ježíše. Jeho nepřátelé užívají zrady, přetvářky, násilí, lži, křivé přísahy a falešných svědků, aby ho zahubili. Následujme odevzdanosti sladkého Spasitele.

III. Trpělivost Ježíše Krista. Jeho chování před nepřáteli dychticími po jeho záhubě dosvědčuje jeho svatost a hlásá nám trpělivost v protivenstvích. Snášejme a omlouvejme podle jeho příkladu vše se strany bližního.

ROZJÍMÁNÍ.

Velekněží pak a celá velerada hledali falešného svědectví proti Ježíšovi. (Mat. 26, 59.)

I. Nespravedlivé jednání s Ježíšem. Pozorujme s hrůzou jakého stupně zloby dosáhli nepřátelé božského Mistra; vytkli si nejnespravedlivější cíl, podlehli nejzkaženějším citům a užívají nejnespravedlivějších prostředků k uskutečnění svých hanebných záměrů.

Umínili si zničití dobré jméno Ježíše Krista, aby dosáhli jeho usmrcení. Jaké jiné pohnutky je k tomu nabádají, když ne závist a žárlivost, ne-li ty nejnižší a nejnespravedlivější náruživosti? Proto hromadí Kaifáš nezákonnosti, aby zahubil Ježíše. Vždyť zákon zapovídal souditi v noci a v předvečer dne svátečního, a zde byla půlnoc a předvečer svátků velikonočních. Zákon a přirozená spravedlnost zapovídaly, aby byl za-

lobce zároveň i soudcem a tím více ještě, aby předsedal soudu, a Kaifáš žaluje i předsedá soudu. Nejobyčejnější poctivost vyžadovala zkoušení svědků dříve, než byli vyslechnuti, aby byli takto vyloučeni ti, jejichž věrohodnost by byla právě podezřelou; zákon trestal falešné svědky oním trestem, jenž by byl stihl obžalovaného; zde však soudcové sami najali falešné svědky, aniž si dali čas poučiti je o jejich hanebném spolupůsobení. Velmi se vyhýbali povolati nějakého vývodního svědka, ačkoli je zákon opatřoval nejkompromitovanějším obžalovaným.¹⁾

A tak od začátku až do konce hromadili se při soudu Spasitelově nesprávnosti a nespravedlivé jednání. Na tom však málo záleželo Kaifášovi a jeho spolupovníkům! Či nebylo usneseno ve veleradě, aby byl Ježíš odsouzen k smrti?

A hle, jakými nespravedlnostmi byl zahrnut svrchovaně Spravedlivý! Mohli bychom si ještě stěžovati, nevěnuje-li se nám pozornost, když se zdá, že se s námi nakládá nespravedlivě, že se s námi opovrhuje a na nás zapomíná?

Snášejme podle příkladu božského Mistra s bohabojnou oddaností do vůle Boží vše, co budeme musiti trpěti, byť i nespravedlivě.

II. Falešní svědkové žalují na Ježíše. Pod nátlakem svých zkažených citů užívá Kaifáš a jeho spolupovníci nejošklivějších prostředků, aby zahubili Ježíše; užili již zrady, pokrytectví i násilí a nyní užívají lži a křivého svědectví. »Velekněži i celá velerada,« praví evangelium, »hledali falešného svědectví proti Ježíšovi, aby ho vydali na smrt.«²⁾

¹⁾ P. Ollivier.   ²⁾ Mat. 26, 59.

Tedy nespravedliví tito soudcové, kteří svým postavením byli zavázáni trestati falešné svědky, naopak je vyhledávají, aby je pozvбудili, aby křivě přísahali, slibují jim, nejen že nebudou za to trestáni, nýbrž ještě odměněni, jestliže jejich výpovědi umožní pronéstí rozsudek smrti nad Ježíšem Kristem. Jaká to neuvěřitelná zloba!

Avšak výpovědi místo aby přitížily Spasiteli, odhalují ještě hanebné spiknutí, které zosnovali. Vždyť mezi těmito pomlůvači nemůže žádný uvaliti na něho vážnou obžalobu; jedni tvrdí opak toho, co svědčí druzí, a jediným výsledkem tohoto úskoku jest, že prohlašuje nevinnost obžalovaného a zjevuje proradnou zlobu jeho nepřátel.

Přece však vystoupili dva svědkové a tvrdí, že slyšeli Ježíše říci: »Mohu zbořiti chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavěti« ¹⁾ Těžká to obžaloba, ale lživá, neboť Ježíš mluvil o chrámu svého těla a o svém zmrtvýchvstání. Božskému Spasiteli bylo by snadné dokázati svou nevinu, svoluje však, aby byl pokládán za zločince, aby učinil zadost za naši pýchu a za naši nesmírnou touhu po vážnosti u lidí. Při této příležitosti dává nám velký příklad trpělivoti a dětinné odevzdanosti do vůle svého Otce.

III. Trpělivost Ježíše Krista. Kaifáš a jeho spoluviníci jsouce rozzuřeni, když vidí zmařeny své proradné úskoky, a budou hleděti zahubiti božského Spasitele jinými prostředky.

Klaňme se Ježíši Kristu, jenž jest svatost sama, vydanému pomlůvě a spokojujícímu se

---

¹⁾ Mat. 26. 61.

odpíratí tomu jen mlčením, odevzdaností a láskou. Nedivme se, jsme-li někdy předmětem pomluvy, ale snášejme to jako praví učedníci dobrého Mistra neboť tato zkouška, kterou prozřetelnost Boží dopouští, přispěje k rozmnožení našich zásluh a k našemu posvěcení.

Mějme se na pozoru před nášepty ďáblivými, když nás ponouká zkoumati zlomyslně skutky jiných ze závidosti nebo z kterékoli jiné pohmutky. To by znamenalo následovati zločinných židů a hledati svědectví proti svým Bratřím, abychom je připravili o dobré jméno. Zachovávejme vždy velkou útlocitnost v konání bratrské lásky. Budme též vždy dokonale upřímní ve svých slovech a v jednání s bližním, zvláště se svými představenými.

O božský Spasiteli, chceme tě následovati, rozsévající dobrý příklad ve svých třídách a v řeholních obcích. Vydáme ti svědectví svou velmyslností při spolupůsobení s tvými milostmi, svým věrným zachováváním pravidel a svou apoštolskou obětovností. Uděl nám, nejsladší Ježíši, abychom vždy svědomitě dbali dobrého jména bližního, abychom nikdy o něm zle nemluvíli a zvláště, abychom jej v každé okolnosti omilovali, místo na něho žalovali.

Duchovní kytice. Největším důkazem pravdy pro obžalovaného jest dovolávati se svědectví samých svých nepřátel. (Svatý Chrysostom.)

18. ODSOUZENÍ JEŽÍŠE KRISTA.

Krátký obsah: I. Velekněz zapřísahá slavnostně Ježíše. Mlčení Spasitelovo mařící úmysly jeho nepřátel uvedlo je do velkých rozpaků; aby jej přinutili mluvit, zapřísahá ho Kaifáš ve jménu Boha živého. Zachovávejme mlčení, když jsme obžalováni třeba i nespravedlivě.

II. Ježíš Kristus potvrzuje své božství. Znal proradné úmysly Kaifášovy, odpovídá však na jeho zapřísáhnutí, aby vydal svědectví pravdě. Neustupujme nikdy nášetům lidské bázně.

III. Odsouzení Spasitelovo. Kaifáš chápe se záminky, aby pronesl nad Ježíšem nespravedlivý rozsudek vnuknutý nenávistí. Žijme tak, abychom si zasloužili v den poslední rozsudek v požehnání.

ROZJÍMÁNÍ.

*A oni odpovídajíce řekli: Hoden jest smrti.
(Mat. 26, 66.)*

I. Velekněz zapřísahá slavnostně Ježíše. Božský Mistr slyšel nicotné obžaloby falešných svědků najatých k jeho záhubě, aniž něco odpověděl. Nepřestává mlčeti, když se ho Kaifáš dotazuje, a Kaifáš, zpronevěrec v úřadě, nemoha se dočkati, aby našel ve slovech Spasitelových záminky k odsouzení praví mu: »Nic-li neodpovídáš k těm věcem, kteréž tito proti tobě svědčí?« ¹⁾

Marná naděje! Ježíš nepraví ani slova; a ostatně bylo nutno, aby odmítl svědectví, která se samozřejmě jevila falešná a která kromě toho si vzájemně odpírala?

¹⁾ Mat. 26, 62.

Kaifáš si tedy usmyslil - opět protizákonné jednání zapřísahati jej ve jménu Boha živého, aby řekl, zdali jest opravdově Mesiášem,¹⁾ aby obdržel odpověď na tento výslovný rozkaz udělený nejvyšším knězem ve jménu Nejvyššího.

Tento soudní příkaz nemohl býti slavnostnější a proradnější. Kdyby Ježíš, když se pravil býti Mesiášem, zapřel své božství, byl by usvědčen, že klamal lid; odpověděl-li by kladně, bude obžalován z rouhání; tak nebo onak býval by poskytl svým katům zbraně k svému usmrcení, leda že by odpověděl vyhýbavě nebo že by vůbec neodpověděl. Ježíš tu však neodpírá mluvíti. Připomíná nám tím pravidlo mlčení, neboť jestliže toto nařizuje mlčeti v určitých chvílích, příkazuje zase naopak v jiných mluvíti.

Zachovávejme mlčení, jsme-li obžalováni třeba i nespravedlivě; jestliže sláva Boží nás k tomu nezavazuje, abychom se hájili a mluvili.

II. Ježíš Kristus potvrzuje své božství. Odpovídá na slavnostní zapřísáhnutí Kaifášovo, neboť má za to, že se musí k vůli sobě, k vůli Církvi a k vůli nám veřejně přiznati za těchto okolností za Mesiáše a Syna Božího.

Napřed však, aby ukázal, že nic mu není skryto, a že zná tajné úmysly Kaifášovy, prohlašuje mu Ježíš: »Povím-li vám to, neuvěříte mi, ani mě nepropustíte,«²⁾ a obrátí se na Kaifáše a na celé shromáždění pravil Ježíš: »Vy pravíte já jsem.«³⁾ Od toho času uzříte Syna člověka seděti na pravici Boží a přicházeti v oblacích nebeských.«⁴⁾

1) Mat. 26, 63. 2) Luk. 22, 67 a 68.

3) Luk. 22, 78. 4) Mat. 26, 64.

Vyznávejme i my zmužile svými slovy a více ještě svými skutky božství Ježíšovo a svou víru v něho. Pozorujeme ho slabého, zajatého, opovrženého při jeho umučení, nyní však slaví vítězství ve slávě nebeské, odkud přijde soudit všechny lidi. Budiž nám tedy útěchou, když jsme jako náš dobrý Mistr opovrhováni, zneuznáváni a pronásledováni; čím více budeme pro něho trpěti, tím více budeme odměněni.

Slibme Pánu našemu, že nikdy nepovolíme bídným nášeptům lidské bázně.

III. Odsouzení Spasitelovo. Ježíš se tedy otevřeně prohlásil za Syna Božího. Tu Kaifáš s pokryteckým rozhořčením roztrhl své roucho a zvolal: »Rouhal se! Což ještě potřebujeme svědků?«¹⁾ A celé shromáždění prohlašuje, že jest hoden smrti.²⁾

O, toho nespravedlivého rozsudku! Sladký Spasitel jest odsouzen, poněvadž řekl, že jest Synem Božím. Zkoumali však soudcové, tyto zpronevěrci ve svém úřadě, dříve než se vyjádřili, zdali není jeho moudrost božská, zdali nejsou jeho skutky nadpřirozené, zdali se neukázala jeho moc nekonečně vyšší nežli moc lidská a pekelná? Otevřeli prorocství, aby potvrdili, zdali nepředpovídají stavu, v němž se nachází? I sami d'áblové vyznali jeho božství³⁾ a národ židovský, jenž byl přechovavatelem zaslíbení týkajících se jeho příchodu, viní jej z rouhání, když prohlašuje, že jest Synem Božím.

V tomto druhém shromáždění na úsvitě omeziť se jednání synedria na to, aby potvrdilo vy-

¹⁾ Mat. 26, 65.   ²⁾ Mat. 26, 66.   ³⁾ Luk. 4, 41.

nesený rozsudek, aby mu byl dán úřední a zákonitý znak.

Žíznic po krvi svého Mesiáše a dychtíc po její prolití, byla by velerada ráda přikročila hned po prohlášení nespravedlivého rozsudku k jeho provedení. Vykupitel však toho nedovolil. Napřed musela býti potvrzea mnohá proroctví a sladký Beránek chtěl ještě trpětí dříve, nežli zemře, aby nám tím více dosvědčil velikost své lásky k nám.

»Ano,« dí vším právem svatý Alfons, »tito bezbožníci prohlašují tě, o dobrý Ježíši, že jsi hoden smrti, neboť jsi ráčil se zavázati učiniti za nás zadost, kteří jsme zasloužili smrti věčné. Jestliže jsi nám však svou smrtí dosáhl života, sluší se zajisté, abychom ho užívali celý, a kdyby bylo nutno, jej i ztratili pro tebe. Ano, sladký Ježíši, nechceme již žiti než pro tebe a pro tvou lásku. Pomáhej nám s přispěním své milosti.«

Mějme soustrast s utrpeními našeho Vykupitele nespravedlivě odsouzeného k nejhroznější smrti, připomeňme si však, že jestliže Pilát pronesl nespravedlivý rozsudek, že v pravdě žádali a zaviniili jeho smrt všichni hříšníci.

*Duchovní kytice. Náš Vykupitel podrobil se smrti, abychom se my nestrachovali zemřítí.
(Svatý Řehoř Veliký.)*

19. JIDÁŠOVO ZOUFÁNÍ.

K r á t k ý o b s a h: I. Jidášova lítost. Zrádce želí avšak ne svého ošklivého zločinu, ale jeho zhoubných následků a nepředvídaných důsledků. Chovejme a vštepujeme svým zaktům velkou ošklivost před hříchem.

II. Jidáš vrací zlořečené peníze. Puzen výčitkami svědomí přinesl bídák cenu své zrady do chrámu, tam odmítl ho slyšeti. Odpírejme trvale nášeptům těla, světa i ďábla.

III. Jidášovo zoufání. Místo aby se šel vrhnout k nohám Ježíšovým, jenž jest vždy ochoten odpustiti, anebo utéci k Marii, která jest vždy ochotna přimlouvati se za hříšníky, oddává se nešťastník zoufalosti. Proseme na přimluvu Mariinu o milost vytrvalosti až do konce.

ROZJÍMÁNÍ.

Zhřesil jsem zradiv krev spravedlivou. (Mat. 27, 4.)

I. Jidášova lítost. Podle vypravování evangelia, nepředvídal tento bídák, jak se zdá, všech následků své zrady; snad doufal viděti Spasitele uhájiti se před soudci, anebo ještě lépe, unáknouti rukám jeho nepřátel výkonem jeho moci a nabýti opět svobody, co zatím on, Jidáš, zachová si mzdu svého ošklivého zločinu.

Neodvažuje se však zůstatí při této myšlence, když vidí Ježíše odsouzeného veleradou a připraveného, aby byl předveden před soudní stolicí Pilátovu. Výčitky počínají již mučiti jeho srdce. Těká na všechny strany jsa vydán na pospas výčitkám svědomí a nenalézá odpočínku. Jakou lítostí je nyní naplněn, avšak ne pro svůj hrozný hřích, nýbrž pro jeho nepředvídané důsledky! Rmoutí se a jest trápen při této myšlence, želí své zrady, jest to však marné.

Když nás někdo po krásných slibech jednou zklamal, nedůvěřujeme mu a nedáme se již klamati. Bohužel! Jak často nás oklamal ďábel svými pokušeními? Nebudeme-li se míti na pozoru, zláká nás zase, neboť přemění se v anděla světla, aby nás tím snadněji oklamal. Zapudíme hned s počátku jeho záhubné nášepty a nesvolujeme k chybě, která se zdá býti méně závažnou; povolíme-li tomuto prvnímu útoku, podnikne proti nám útoky silnější, před nimiž se pak vzdáme a tak nás uvede téměř neodvratně do propasti.

Chovejme sami a vštěpujme svým zákrům velikou ošklivost před hříchem.

II. Jidáš vrací zlořečené peníze. Tento zrádce jest smutným příkladem zklamání, jehož se dostává zlým. Vizme jej rychle odcházeti, aby zanesl zpět do chrámu ony peníze, po nichž tolik dychtěl; tam je nabízí knížatům kněžským a dí jim: »Zhřešil jsem zradiv krev spravedlivou« a chce je přinutiti, aby si vzali cenu jeho zraedy.

Marná snaha! »Co nám do toho? Ty viz!«¹⁾ odpověděli mu s uštěpačným chechtotem, a jej nemají ani za hodna ho vyslechnouti. Dábel povede tutéž řeč svým nešťastným podvedeným po celou věčnost.

Veźměte si užitečná naučení z odpovědi dané Jidášovi. Může se státi, že bezbožní lidé, přívrženci to světa a ďábla, ponoukají nás ke zlému slibující nám štěstí. Když jsme jich poslechlí přesvědčíme se smutnou zkušeností o marnosti jejich klamných slibů, oni námi pohrdají a

¹⁾ Mat. 27, 4.

zvětšují naše zlo. Zalostné to dějiny mnohých odpadlíků!

Neposlouchejme tedy nikdy nášeptů světa, zlé přirozenosti a d'ábla; příklad Jidášův nám dává poznati, že místo aby nám zjednali štěstí, vedou za sebou hrozný průvod zármutku a bolesti, neboť jsou počátkem smrti ve stavu hříchu.

Prosme božského Mistra, aby nám pomohl, bychom zmužile odpírali s přispěním jeho milosti útokům těla, světa a d'ábla, abychom si zajistili svou naději na věčnou blaženost.

III. Jidášovo zoufání. Špatné přijetí u knížat kněžských, jeho spoluvinníků, dovršuje tíseň zrádcovu, cítí se zachvácen chmurným zoufalstvím. »Jest konec!« úpí a vrhá třicet stříbrných na dlažbu chrámovou, žold to svého ohavného zločinu, »jest konec, menajdu již nikdy odpočinku.« Mýlíš se Jidáši, zapomínáš na sladkého Spasitele, jeho dobrotivost převyšuje tvou zlobu. Jestliže se neosměluješ obrátiti se přímo na něho, utec se k jeho přesvaté matce, ona ti vyžádá svou přímluvou za tebe milosrdenství.

Leč ne, Jidáš nejde ani k Ježíši, ani k Marii, oddává se zoufalosti a zpečetí své zavržení sebevraždou. Nenásledujme ho v jeho zkázonosném bludu. Připomeňme si onu povzbuzující zásadu a vstěpujme ji hluboce v paměť svých žáků. Kdyby hříchy pokolení lidského od stvoření světa až do posledního dne byly sebe větší a sebe četnější, může je božské milosrdenství odpustiti, neboť je vždycky převýší jsouc nekonečné.

Když jsme měli neštěstí upadnouti do hříchu, spěchejme neprodleně k soudní stoličce pokání,

pozvedněme se hned a nastupme svou cestu ku předu s tím větší zmužilostí a horlivostí. Opírejme se ve své slabosti o zástupce Boží, které nám ustanovil, poctivé přiznání, pokorná prosba o radu bývala by stačila v jistých případech k urvarování slabosti a odpadu. Jidáš věděl jak velice miloval Ježíš hříšníky, za jejichž spasení se připravoval zemřít; zrádce znal jeho vroucí touhu udělovati jim svého nekonečného milosrdenství. Proto také ošklivou stránkou jeho zločinu jest toto zneuznání dobrotivosti a nekonečně milosrdné lásky sladkého Spasitele.

Utíkejme se též o přispění Mariino; tato něžná matka nás velmi miluje a má velkou moc nad srdcem svého božského Syna. Nemusíme se ničeho strachovati, jestliže ji věrně vzýváme. Prosme Pána našeho na její přimluvu o milost, abychom setrvali až do smrti ve službě Boží.

Duchovní kytice. At nikdo nezoufá! To, co dovršilo záhubu Jidášovu, nebyl ani tak jeho zločin, jehož se dopustil, nýbrž spíše jeho zoufalství. (Svatý Augustin.)

20. TRAGICKÁ SMRT JIDÁŠOVA.

Krátký obsah: I. Jidášova sebevražda. Bídny zrádce, zoufalý nad odsouzením svého božského Mistra dovršil své zločiny tím, že se šel oběsit. Ať se přihodí cokoli nekde se jme nikdy na mysl a důvěřujme v dobrotivost Boží.

II. Příčiny smutného konce Jidášova. Evangelium jich uvádí pět: nedostatek lásky, duch soudlivování, lakomství a krádež, přetvářka a pokrytectví, opovážlivost a pohrdání napomenutími Ježíšovými. Vystříhejme se jich.

III. Následky nenapravitelného neštěstí Jidášova. Duch svatý praví o Jidášovi: padl a odešel na místo své, to jest do pekla. Strachujme se malých dobrovolných chyb ze zvyku, neboť mohou vésti k věčné záhubě.

ROZJÍMÁNÍ.

Vešel do něho ďábel. (Jan 13, 27.)

I. Jidášova sebevražda. Bídny zrádce místo aby šel ve svém zoufalství vrhnout se k nohám Mariiným a ji prosit, aby mu vyžádala odpuštění »odešel osidlem se oběsil,«¹⁾ praví evangelium; »rozpukl se v půli a vykydily se všechny vnitřnosti jeho.«²⁾ Tak skončil onen nešťastník, o němž pravil božský Mistr: »Běda člověku tomu, skrze něhož bude zrazen Syn člověka; lépe by mu bylo, kdyby se nenarodil člověk ten.«³⁾

Hrozný zločin Jidášův zůstává neproniknutelným tajemstvím pro nás. Začal následováním Spasitele od prvního potvrzení jeho božského poslání a »byl vyvolen,«⁴⁾ aby se stal jedním

¹⁾ Mat. 27, 5.   -) Skut. ap. 1, 18.

³⁾ Mat. 26, 24.   ⁴⁾ Jan 6, 71.

z apoštolů evangelia. Začal tedy s dobrou vůlí a pokračoval se ctí. Až do chvíle, kdy nám ho ukazuje svatý Jan připraveného k zradě nevěrou,¹⁾ nevzdalovala se milost od něho, avšak místo aby jí využítkoval, zneužil ji.

A přece jej trpí Ježíš ve své společnosti, jedná s ním důvěrně a marně se uchází o něho. Nescházela mu pozornost. Když se osmělil se tázati s ostatními: »Zdali já jsem to Pane?« odpovéděl mu Spasitel zřetelně: »Ty jsi řekl.«²⁾ Nemohl již tedy míti žádného preludu o propasti otevřené pod jeho nohama.

Toto upozornění tak plné obezřelosti a dobrotivosti mělo by jej zadržeti, když ne napraviti; leč ne, on opustil Spasitele stíhán zahalenou výtkou: »Co učiníš, učiň rychleji.«³⁾ Jeho srdce setrvalo necitelné i při něžném objetí jeho Oběti ve chvíli zrady. Přece však byl pojat lítostí,⁴⁾ praví evangelium, když viděl Ježíše odsouzeného. Ono lítost nebo lépe ony výčitky byly pouze pozdní uvědomení velikosti jeho zločinu.

Kterak bychom se neměli trásti, když pozorujeme chování Ježíšovo? Jak smutný to konec! politováníhodný závěr, kde nešťastně skončil jeho zločin! Nikdy bychom se neodvážili uraziti Boha, kdybychom o tom náležitě uvažovali.

Ať se stane cokoli, neklesejme nikdy na mysl, mějme důvěru v dobrotivost Boží.

II. Příčiny smutného konce Jidášova. Zrádce byl jedním ze dvanácti apoštolů Ježíše Krista,

¹⁾ Jan 6, 65.   ²⁾ Mat. 26, 25.

³⁾ Jan 13, 37.   ⁴⁾ Mat. 27, 3.

žil ve společnosti svrchované svatosti a obdržel od svého božského Mistra nejvýznačnější milosti. A Jidáš přece padl.

Zkrátka, první krok zrádcův ke zlu musila býti malá nevěrnost, jedna z oněch chyb, jichž se dopouštíme často bez úzkostlivosti svědomí, které připravují k tomu, že se dopouštíme chyb značnějších, a které vedou znenáhla, k těžkým hříchům, před nimiž brzy nepocítujeme již ošklivosti.

A skutečně, evangelium označuje stupně a příčiny Jidášova pádu: 1. Nedostatek bliženské lásky: »Staral se málo o chudé.«¹⁾ 2. Duch kritiky: »K čemu stala se tato ztráta masti?« pravil, »mohla se prodati za více než tři sta denárů.«²⁾ 3. Lakomství a krádež: »Byl zloděj a maje měsíc, odnášel to, co se vkládalo,«³⁾ a kradl část toho. 4. Licoměrnost a pokrytectví, svou náruživost zahaloval vzezřením bliženské lásky: »Proč se neprodala tato mast za tři sta denárů a nedalo se chudým?«⁴⁾ 5. Opovážlivost a pohrdání upozorněními Ježíšovými; onen bídník tázal se ho, zdali on ho zradí, když byl již prodal svého Mistra židům.

To jsou hlavní stupně Jidášova pádu, pádu tak hlubokého, že při pouhé myšlence na něj se třese. Nemáme-li se při tom na pozoru, jak rychle upadneme až na dno propasti! A pak velmi často zoufáme a zapomínáme na důvěru v nekonečné milosrdenství Boží, jež jest přece větší než největší hříchy, poněvadž jest nekonečné. Strachujme se tedy hříchu a varujme se všech příčin a příležitostí k němu.

---

1) Jan 12, 6.

2) Jan 12, 5.

3) Jan 12, 6.

4) Jan 12, 5.

III. Následky nenapravitelného neštěstí Jidášova. Poučme se, když vidíme, kam vedlo zneužívání milosti a umíněné odpírání hnutím Ducha svatého. Odvažme zkázonosné následky zhoubné přilnulosti k penězům, zlořečené to nárůživosti, která nejsouc potlačována přivedla nešťastníka k tak hroznému konci. Pohlédme sami na sebe; milost nepřestávala nikdy nás volati a nás očekávati, jak jsme jednali podle ní až doposud?

Projděme zvláště závazky našeho slibu chudoby. Nechováme přilnulost k statkům pozemským? Nedovolujeme si nakládati volně s nějakou částkou peněz, třeba i velmi malou bez vědomí svých představených? Toto jest věc na nejvyšší důležitá, neboť nezachovávaní řeholní chudoby má vždy nejzhoubnější následky a vede přímo na cestu, kterou kráčel Jidáš. Nejžalostnější pohoršení a nejhorší odpady byly vždy žalostné následky trvalé nevěrnosti a zneužívání milosti Božích ze zvyku. Toť jsou vždy dějiny Jidášovy. Strachujme se každé nárůživosti nepotlačené v jejich počátcích a nepotírané v dalším, všechny nás mohou zavléci do pekla.

Zvláště se obávejme vlažnosti, návyku dopouštěti se malých chyb, nevěrnosti v malých věcech ve službě Boží a jmenovitě zneužívání milosti, abychom neměli podílu na údělu Jidášově.

Duchovní kytice. Bera si život Jidáš, zavrženec došel věčných trestů a jeho zoufalost jest ještě zhoubnější než jeho hřích. (Svatý Řehoř Veliký)

21. ZAPŘENÍ SVATÉHO PETRA.

Krátký obsah: I. Svatý Petr byl upozorněn od Spasitele. Božský Mistr častokráte upozornil knížete svatých apoštolů a předpověděl mu jeho pád. Bděme a modleme se i my, abychom nepodlehli pokušení.

II. Neopatrnost svatého Petra. Domýšlivý apoštol vydal se v pokušení tím, že se vmísil neopatrně mezi služebníky veleknězovy a padl. Nevydávejme se nikdy do příležitosti ke hříchu.

III. Proč padl svatý Petr tak těžce. Pro svou domýšlivost, poněvadž zanedbal bdíti a modliti se a konečně poněvadž se vrhl v příležitost ke hříchu. Varujme se téhož příčin jeho pádu, abychom neupadli jako on.

ROZJÍMÁNÍ.

Dnes, této noci, prve než kohout dvakrát zazpívá, třikrát mne zapřeš. (Mat. 14, 30.)

I. Svatý Petr byl upozorněn od Spasitele. Když ustanovil Ježíš při poslední večeři velebnou svátost svého těla, pravil svatému Petru: »Simone, Simone, hle satan vyžádal si vás, aby vás tříbil jako pšenici, ale já jsem prosil za tebe, aby nepřestala víra tvá, a ty někdy obrátě potvrzuj bratry své.«¹⁾ Na toto prvé upozornění odpověděl svatý Petr: »Pane, s tebou jsem hotov i do žaláře i na smrt jíti.«²⁾

Když ubíral se Ježíš z večeřadla na horu Olivetskou, pravil apoštolům: »Vy všichni pohoršíte se nade mnou této noci; neboť psáno jest: Bíti budou pastýře a rozprchnou se ovce stáda.«³⁾ Na toto druhé upozornění odpověděl

¹⁾ Luk. 22, 31 a 32.   ²⁾ Luk. 22, 32

³⁾ Mat. 26, 31.

svatý Petr: »Byť se všickni pohoršili nad tebou, já se nikdy nepohorším.«¹⁾

Ježíš pak upozorňuje přímo domýšlivého apoštola a prohlašuje mu: »Amen pravím tobě: této noci, prve než kohout zazpívá, třikrát mne zapřeš.« Dí jemu Petr: Bych měl umřítí s tebou nezapru tebe. Podobně pravili též všickni učedníci.²⁾

Svatý Petr mluvil jistě se vsí upřímností. Přece však v zahradě Getsemanské doporučil Ježíš svým apoštolům, a zvláště svatému Petru, aby bděli a modlili se, aby nevešli v pokušení, neboť, tak dodal: »Duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno.«³⁾ Proč neposlechli příliš domýšlivý apoštol potom rady svého božského Mistra?

Když byl Ježíš zajat svými nepřáteli, počal ho sice svatý Petr zprvu hájiti a zranil i jednoho ze služebníků veleknězových, potom však utekl s ostatními apoštolý, a brzy na to zapírá třikrát Spasitele.

Nejsou dějiny zapření svatého Petra v mnohém ohledu též našimi dějinami?

Prosme Boha na přimluvu tohoto velikého apoštola, bychom bděli a modlili se, abychom nepodlehli pokušení.

II. Svatý Petr zapírá třikrát Ježíše. Kníže apoštolské uprchl při zatčení Spasitelově, potom se vrátil a následoval Ježíše avšak »zdaleka,« jak poznamenává svaté evangelium.

Přišel tedy do domu Kaifášova s neodhodlaným srdcem. Vstoupil dovnitř, aniž pomyslíl, do jakého se vydává nebezpečství; nečiní žád-

1) Mat. 26, 33.   2) Mat. 26, 34 a 35.

3) Mat 26, 41.

ného ochranného opatření, jde si sednout s domácím a s vojínem k rozdělávanému ohni na dvoře a čeká, »aby viděl konec.«¹⁾ Jedna ze služebnic nejvyššího kněze mu řekla: »Nejsi-liž také ty z učedníků jeho? I ty jsi byl s Ježíšem Nazaretským.« Při těchto slovech zůstává zaražen, jeho neohroženost ho opouští. »Ženo,« odpověděl jí, »neznám toho člověka. Nevím ani nerozumím, co pravíš.«²⁾

Svatý Petr však neodchází a chvíli na to zapírá svého Mistra podruhé s přísahou. A konečně o něco později potřetí potvrzuje znova a zaklíná se, že nezná toho člověka! Trojnásobný Spasitelem předpověděný hřích!

Jak rychle lze upadnouti do propasti hřichu. Petr není již krivopřísežník a odpadlík, byl před tím domýšlivý, zanedbal modliti se, zbabělý, aby následoval Ježíše, opovážlivý vydávaje se bez uvážení do příležitosti ke hřichu; a když nastala doba zkoušky v pokušení cítí, jak mu mizí síla, již se domníval býti naplněn, a zapírá Ježíše třikrát.

Prosme Boha za přimluvu tohoto velikého apoštola o milost, abychom se nikdy nevydávali do příležitosti ke hřichu.

III. Proč padl svatý Petr tak těžce. Domýšlivý apoštol, jenž s takovou rázností obhajoval svou věrnost, nehledá v modlitbě potřebné síly. Proto jej Bůh zůstavuje jeho domnělé neohroženosti nebo lépe, jeho skutečné slabosti. Bez přispění milosti běží člověk jen do své záhuby. Svatý Petr podává nám důkaz o tom, a my samí

---

¹⁾ Mat 26 58   ²⁾ Mar 14 67 a 68.

nenabyli jsme příliš často této smutné zkušenosti? Jestliže padl tak těžce on, tím spíše může se přihoditi toto neštěstí nám. Nebuďme tedy nikdy domýšliví a nepohrdejme upozorněními představených.

Svatý Petr podlehl, poněvadž zanedbal bdělost a modlitbu; poznejme z toho, jakou moc mají d'áblova pokušení nad vlažnou duší, která přestává bdíti nad sebou a modliti se, která jest nevěrna v konání cvičení řeholní obce a v zachovávání svých svatých pravidel. Svátý Petr upadl, poněvadž se přidružil k společnosti zlých; učme se z jeho žalostné zkušenosti, bychom se varovali světa a odloučili se i v možné míře od některých našich Bratří, kteří by nezachovávali dostatečně pravidel.

Svatý Petr klesl konečně, poněvadž se vydal neopatrně do příležitosti ke hříchu. Nejedno hanebné a pohoršlivé odpadlictví lze připsati této neopatrnosti a pohrdání moudrými upozorněními představených. Využítkujme tohoto poučení!

Sladký Spasiteli, Ježíši, želíme před tebou všech poblouzení svého života a prosíme tě vroucně na příměluvu knížete apoštolů o milost, bychom tě již neurazili.

Duchovní kytice. Jest nesnadno, aby Bůh nenechal upadnouti do těžkých hříchů toho, jenž se nestraňuje hříchů malých. (Svatý Euseb.)

22. LÍTOST SVATÉHO PETRA.

Krátký obsah: I. Ježíš pohlédá na svatého Petra. Ani kohoutí kokrhání ani předpověď Spasitelova ho neobrátily, ale pohled dobrého Mistra dotkl se jeho srdce a vnuká mu lítost. Jednejme věrně podle vnuknutí milosti.

II. Svatý Petr prolévá slzy lítosti. Zpronevěřilý apoštol oplakává horce svůjtrojnásobný hřích, očištěn svou lítostí nabývá opět milosti u svého božského Mistra. Zpovídejme se vždy se svatým rozpoložením myslí.

III. Uptímné obrácení svatého Petra. Má všechny znaky upřímnosti, neboť bylo rychlé, obezřelé, trvalé a vroucí. Obnovujme se každého dne v horlivosti.

ROZJÍMÁNÍ.

Petr vyšel ven a plakal horce. (Luk. 22, 62.)

I. Ježíš pohlédá na svatého Petra. Pozorujme s hrůzou do jaké propasti upadl kníže apoštolů; on první svou věrou a svou pravomocí; on, jenž byl připuštěn k patření na největší tajemství a tak velice milován Ježíšem, poctěn jeho největší důvěrou, hle, on najednou padl; styděl se, že božský Spasitel je jeho Mistrem, a zapřel ho, a to po tom, kdy jej, díky nebeskému zjevení, jasně poznal a vyznal, že jest Kristus Syn Boha živého! Jak politování hodné to pohoršení pro ostatní učedníky! Jaké to vítězství pro židy! Ach, kdo by se byl nadál tak ošklivé nevěrnosti!

Pozorujme však též s největším pohnutím nekonečnou dobrotivost Ježíše Krista k němu. Zde lze říci se vši pravdou, že propast hřichu volala k propasti milosrdenství! Bylo slyšeti kokrhání kohoutí po prvé a srdce svatého Pet

ra nebylo dojata. Po svém třetím zapření připomíná si zpronevěřilý apoštol Ježíšovu předpověď, avšak ještě se neobrací, k tomu jest třeba zvláštní a velmi působivé milosti, a sladký Spasitel neodpírá uděliti mu ji. »I obrátil se Pán,« dí evangelium, »a pohleděl na Petra.«¹⁾ A tento pohled proměnil hříšného apoštola v pravého kajícíka.

I my jsme měli jako svatý Petr neštěstí, že jsme urazili Ježíše Krista, a také na nás ráčil božský Spasitel milosrdně a laskavě pohlédnouti. Prosme ho na přimluvu knížete apoštolů o milost, abychom porozuměli tomuto božskému pohledu a jednali podle této milosti, jako učinil velký apoštol.

II. Svatý Petr prolévá slzy lítosti. »Ježíš pohleděl na Petra a Petr vyšel ven a plakal hořce.«²⁾ Toť jsou účinky milosti v hříšnících, kteří se snaží jako svatý Petr spolupůsobiti s ní, oplakávají své hříchy a vzdalují se co nejrychleji nebezpečných příležitostí.

Slzy litujícího hříšníka vyvolávají slzy tvé soustrasti, o nejsladší Ježíši, a tvá soustrast znamená pro něho zapomenutí jeho chyby, odpuštění jeho hříchů, uvedení jeho do dřívějšího stavu jeho předností a místo ve tvém srdci tak velkomyslném a vždy naplněném láskou. Srdce zkroušené nezavrhneš, zvláště má-li jeho obrácení všechny znaky upřímnosti. Když jsme ho následovali tak často v jeho pádu, následujme ho též v jeho pokání! Přezkoumali jsme své hříchy v hořkosti svého srdce, abychom je učinili předmětem svého spasitelného zahánění?

¹⁾ Luk. 22, 61.   ²⁾ Luk. 22, 61 a 62.

Porovnejme lítost Jidášovu s lítostí svatého Petra. Oba zhřešili těžce a litovali svého hanebného činu, oba plakali; proléval-li Jidáš slzy vzteku a hanby, ronil kníže apoštolů slzy lásky. Zrada Jidášova byla hříchem zloby a předem uváženým; zapření svatého Petra mělo svůj kořen v jeho slabosti a domýšlivosti. Jidáš mohl dosíci ještě svého odpuštění, kdyby byl upřímně oplakával svůj hřích, on toho však neučinil, a zoufalství jej uvrhlo do pekla. Svatý Petr naopak pokořil se, přiznal se k svému hříchu, bije se v prsa a jeho slzy prýstící ze srdce zkroutěného a litujícího vrátili mu přátelství dobrého Mistra a mír. Důležité to poučení pro všechny hříšníky. Prosme sladkého Spasitele na přímluvu svatého Petra za své žáky i za sebe o milost, abychom přistupovali k svátosti pokání vždy se svatým rozpoložením mysli.

III. Upřímnost obrácení svatého Petra. Obrácení knížete apoštolů jeví všechny znaky upřímnosti. Předně jest rychlé; při prvním pohledu Ježíšově jde do sebe, oplakává své neštěstí a nedá uplynouti ani chvíli mezi spácháním svého hříchu a svou lítostí. Krásný to příklad k následování pro všechny kající hříšníky.

Jeho obrácení jest obezřelé; pospíchá prchnout z příležitosti hříchu, rychle se vzdaluje od těch, jejichž obcování bylo mu tak zhoubné. Zvláště pak jest jeho obrácení upřímné, slzy kanou mu z jeho očí, avšak prýští v jeho zamoučeném srdci.

Jeho obrácení jest vroucí. »Příčina jeho slz,« praví svatý Jan Zlatoústý, »není strach před trestem, který zasloužil, nýbrž jest to žal, že urazil svého Boha, že zapřel svého božského

Mistra k němuž chová tak velikou lásku. Jeho láska vzbuzuje v něm důvěru, dosahuje mu přispění milosti Boží a dává mu čerpati z jeho slz nevýslovnou útěchu. Jeho obrácení jest trvalé; stále proniknut spasitelným zahanbením nepřestane tkáti nad svým hříchem až do konce svého života.

Nezhřešili jsme příliš často jako svatý Petr? Toť mocná pohnutka, abychom měli soustrast se slabostmi jiného! Snášejme je s trpělivostí a posuzujme je s tichostí. Vymyťme ze svého chování všechnu trpkost a nevlidnost vůči jiným, i když jsou slabí. Buďme laskavi ke svým žákům, ale mějme též pevnost k nim. Zdaž nám nepřipomíná každá chyba bližního naši vlastní slabost a zdaž nemá nás udržovati v hluboké pokoře?

Duchovní kytice. Kéz každý, kdo se obrátil, začne oplakáváním svých hříchů, aby pak přešel k touze po statcích nebeských. (Svatý Isidor.)

III. PRŮBĚH UMUČENÍ PÁNE.

23. JEŽÍŠ U KAIFÁŠE TYRÁN.

Krátký obsah: I. Nehodné nakládání se Spasitelem. Vydán sluhům Kaifášovým stává se hříčkou v jejich rukou a oni se mu rouhají všelikým způsobem. Těšme Ježíše svou láskou v duchu zadostčinění.

II. Trpělivost Ježíše Krista. Přijímá bez odporu všechna pokolení: pohrdání, plivání, políčky, posměchy, všechno snáší. Následujme jeho trpělivosti ve všech křížích a bédách tohoto života.

III. K čemu tato pokolení Spasitelova. Snášel všechno, aby učinil zadost za naše hříchy, zvláště za naši pýchu, aby posílil naši slabost. Obětujme mu všechny své svízele, abychom zaplatili náš dluh spravedlnosti Boží.

ROZJÍMÁNÍ.

*Plivali na jeho tvář a bili jej pěsti, jiní políčkovali ho.
(Mat. 26, 67.)*

I. Nehodné nakládání se Spasitelem. Kaifáš a jeho rada prohlásili nad ním trest smrti. Nyní se usnesli, že se opět shromáždí na úsvitě, aby skončili se svou obětí a čekajíce na svítání jdou si odpočinout zanechavše Ježíše Krista stráží svých sluhů.

Tito mrzčí námezdníci znají příliš dobře smýšlení svých pánů, než aby se spokojili střežením nevinné Oběti. Stávají se jejími katy a činí si z ní hříčku své barbarské ukrutnosti. Jsouce jisti, že nebudou trestáni, ano počítajíce i na

pochvalu Kaifášovu provádějí svůj bídný záměr a počínají s tím, že vlekou Ježíše do soudní předsíně, kde s ním nakládají tak ošklivě, jak jen může vnuknouti zloba jejich srdce překypujícího drzostí a ukrutností. Jak hrozné to divadlo, jak svatokrádežný to výjev! Pán nebes i země slouží nemilosrdným bídníkům za kratochvíli. Ten, jemuž andělé se klaní s třesením, jest předmětem sprostých a ukrutných posměšků. Kterak si představíme muky, které snáší za nás? Tito noví Filištinští mučí tisícovým způsobem Samsona, jenž jest v synagoze vydán do jejich rukou; naplňují předpovědi Jeremiášovy: »Nastavuje líce tomu, kdo ho bije, dává se nasytit potupami.«¹⁾ Plivají mu ve tvář jak předpověděl Isaiáš: »Obličej svého neodvracím od těch, kdož lají mi a plijí na mne,«²⁾ a jak sám to osobně zvěstoval apoštolům.³⁾ Hanební kati, jimž se vydal sladký Spasitel z dobrotivosti a z lásky k nám, provádí tedy z pekelného návozu na své tiché Oběti všechny ukrutnosti vnuknuté nenávistí a závistí. Syn Boží předpověděl skrze proroka Isiáše »Tělo své vydám katům a líce své rváčům.«⁴⁾ A to vše se vyplnilo do písmene.

Potěšme Ježíše tak uráženého tím, že napravíme tyto potupy svou láskou a svou velkomyslností.

II. Trpělivost Ježíše Krista. Toto tajemství nespravedlnosti se strany lidí jest tajemstvím lásky se strany Ježíšovy, neboť pro naše spasení snáší toto preveliké pokoření. Obdivujme

¹⁾ Lament. 3, 30.   ²⁾ Isaiáš 50, 6.   ³⁾ Mar. 10, 34.

⁴⁾ Isaiáš 50, 6.

se srdcem proniknutým největším pohnutím trpělivost sladkého Spasitele, jenž jest obětí surové hry těchto ukrutných a nemilosrdných lidí.

A přece se stravuje láskou k těm, kteří jej urážejí. »Pohlíží na ně,« praví svatý Chrysostom, »tak mile a láskyplně, že srdce jejich by se tím muselo obměkčiti.« Avšak ne, nenávisť sluhů rozněcovaná tisíckrátě ošklivější nenávisť jejich pánů zatvrdila jejich srdce a zaslepila jejich ducha. Zahalují oči Spasitelovy, se-směšňují jej jako proroka a nakládají s ním jako s podvodníkem. Políčkují jej a praví s posměchem »Hádej nám, Kriste, kdo jest to, kterýž tě udeřil?« A Ježíš snáší tuto svatokrádežnou parodii. V zahradě Getsemanské povalil jedním slovem na zemi služebníky vyslané, aby jej zajali, a nyní mlčí, snáší všechno s trpělivostí a snáší dobrovolně všechna tato pokoření.

Nejsme-li jeho učedníky a nemáme-li ho proto následovati? Mnohdykrátě klesáme na mysl pro nějaké pokoření a protivenství. Pozorujme tedy své kříže a svízele s kříži a svízelem našeho božského vzoru a zastyďme se, že se tak málo účastníme na hořkosti jeho kalichu, když on, nevinnost sama, pil jej až na dno z lásky k nám.

Snášejme s trpělivostí a s láskou k Ježíšovi všechna pokoření a všechny bědy tohoto života na zadostčinění za své hříchy.

III. K čemu tato pokoření Spasitelova. Ježíš obětoval svou čest i svůj život z lásky k nám; jeho láska a milosrdenství přivedly ho do polupného stavu, v němž jej pozorujeme. Snáší-li

tolik hanby, činí tak, aby učinil zadost za naše hříchy, jimiž jsme pohrdli Bohem a jeho zákonem, učením a božskou osobou Syna Božího. Naše hříchy potupily jeho božské srdce mnohem ukrutněji než posměšky služebníků Kai-fášových. Nenávidme proto hříchu, varujme se ho nadále stůj co stůj; želme svých dřívějších hříchů a užívejme účinných prostředků, abychom již do nich opět neupadli.

Uvažovali jsme o Ježíši nasyceném hanbou, oděném potupou, napájeném pohaněními a opovrženými, vydaném veškerým mukám. A nyní, zdaž bychom mohli ještě toužiti po marnivých počtech pozemských, milovati ještě lidskou slávu, vyhledávati ještě své pohodlí a ukojení své smyslnosti?

Ježíš snášel též všechno, aby posílil naši slabost a učinil nás schopnými snášeti vše pro něho; aby nám dovolil míti jednou podíl na jeho slávě v nebi v míře, v jaké jsme měli podíl na jeho pokoření na zemi a podle trpělivosti a pokory, s nimiž přijímáme od otcovské prozřetelnosti Boží kříže tohoto života. Jakou vděčností jsme zavázáni božskému Mistru, jenž snášel tolikrát pokoření z lásky k nám!

Využítkujme každé příležitosti, abychom splatili na zemi svůj dluh božské spravedlnosti a abychom rozmnožili své zásluhy pro věčnost.

Duchovní kytice. Člověk at se zastydí, že byl pyšný, zatím co Bůh se pro něho pokořil. (Svatý Augustin.)

24. JEŽÍŠ V ŽALÁŘI.

Krátký obsah: I. Ukrutná noc pro Ježíše. Zbožní spisovatelé považují za jednu z největších muk umučení Páně poslední noc jeho smrtelného života. Následujme Ježíše snášením svých křížů na zadostčinění za své hříchy.

II. Ježíš jest zavřen v žaláři. Pozorujme Syna Božího v žalostném stavu, do něhož jej uvedla láska k nám, jako obět za naše hříchy. Kéž nás tento pohled nabádá, abychom již neupadli do svých dřívějších hříchů.

III. Ježíš vězeň lásky. I dnes zůstává ještě dobrý Mistr zavřen ve svatostánku našich oltářů, aby přebýval s námi. Těšme jej četnými návštěvami a vroucími svatými přijímaními.

ROZJÍMÁNÍ.

*Sevřeli mu pouty nohy, v železech ocitl se život jeho.
(Žalm 104, 18.)*

I. Ukrutná noc pro Ježíše. Po odchodu svých pánů trápili sluhové veleknězovi a strážce Spasitele s odpornou surovostí; neušetřili ho žádnou potupou, žádným týráním; zhanobili jeho božský obličej políčky a pliváním, a, praví proroci, nikdo neměl slitování s ním; místo aby mu řekli slova potěšitelná, jež pravíme obyčejně těm, kteří trpí, zahrnovali jej nadávkami, rouháním a ranami.

Ježíš snáší tyto hanebné urážky od svých ukrutných katů a mlčí, z lásky k nám trpí nejpotupnější nakládání od mrzké čeládky, mlčky schvalované ne-li zřejmě pochvalované od jejich bezbožných pánů.

Pozorujme v této ukrutné noci božského Syna Otce věčného, s nímž se nakládá, jako se

nikdy nenakládalo s posledním otrokem a s nejhorsím zločincem. Jestliže však Bůh dovolil židům, aby s ním takto zacházeli, zdaž to není za hřích, za hříchy naše? Ach sladký Ježíši, dotkni se nám našeho srdce, dej nám slzy soutra-
sti, když vidíme žalostný stav v němž se nacházíš, slzy zkroušenosti nad nesčetnými hříchy, za něž bylo s tebou tak nelidsky jednáno, a pevnou vůlí, abychom již neobnovovali tvých muk.

A když Ježíš, nevinnost sama, tak mnoho a tak ošklivé potupy snášel, mohli bychom nenásledovati jeho trpělivosti. Jak poznamenává svatý Řehoř Veliký, »zdálo by se nám jistě lehkým když musíme snášeti urážku, kdybychom uznali zpytující své chování, že zasluhujeme, aby se s námi mnohem přísněji nakládalo«. Následujme slakého Spasitele zachovávající mlčení v oněch příležitostech a snášejíce vše z lásky k němu.

II. Ježíš jest zavřen v žaláři. Svatý Bonaventura a jiní svatí Otcové církevní ujišťují, že sluhové veleknězovi unaveni na konec trýzněním nevinné Oběti a chtějíce si odpočinouti ve zbývající části noci usnesli se mezi sebou, že uvězní Ježíše spoutaného na rukou i na nohou v těsném a tmavém žaláři, jenž se nacházel blízko přijímací síně veleknězovy.

Hle, kde bude zanechán božský Spasitel, vyčerpán únavou a s duší pohříženou v největší hořkost. Do jak hrozného stavu přivedly naše hříchy dobrého Mistra! Pozorujme ho ležícího na podlaze, tělo rozdrásané ranami, jeho božský obličej zhanoben pliváním, vysílen, téměř umíraje. Jest vězněn a nikdo ho nenavštěvuje, nikdo nepomýšlí přijíti ho potěšit. Obnovme tedy své

pevné předsevzetí, že ho již nadále neurazíme a že budeme učiti své žáky varovati se hříchu.

O sladký Ježíši, ve svém temném vězení hlásáš nám odevzdanost ve chvílích zkoušek a zapomenutí křivd a špatného nakládání. Jak si budeme moci budoucně stěžovati, když nám uloží chudoba trápení a nedostatek, když nás bude nemoc zkoušeti, když budeme uráženi a pronásledováni? Lze někdy přirovnati naše utrpení k tvým utrpením?

III. Ježíš vězeň lásky. Pozorovali jsme s pohnutím Boha, vši velikosti a vši svatosti spoutaného a uvrženého do bídné místnosti z lásky k nám, aby nás vysvobodil ze žaláře věčného.

Klaňme se mu nyní jako vězni v našich svatostánkách. Do jakého stavu malomocnosti přivedl se sám dobrovolně, neboť i zde vydán jest urážkám a špatnému nakládání. Kolik Jidášů jej zradilo svými svatokrádežnými přijímáními! Kolik bludařů znesvětilo jeho svaté tělo, kolik křesťanů jej urazilo a kolik řeholníků zarmoutilo svými neuctivostmi a svou chladností! Bohužel! nepatříme i my do počtu těchto nešťastníků?

Spasitel předvídal všechno toto nehodné jednání s ním, avšak jeho láska překonává vše a on přebývá v žaláři svatostánku, aby zůstával s námi. O Ježíši, kéž bychom mohli napravit tyto urážky a tebe potěšiti svou horlivostí! Činí-li hříšníci z tvých oltářů Kalvarie, odškodníme tě tím, že přijdeme tě často navštívit.

Zůstává-li Ježíš takto vězněm lásky v našich svatostánkách, nečiní to jen proto, aby s námi přebýval, nejen proto, aby nás přijal, když jej přijdeme navštívit, ale především proto, aby k nám přicházel ve svatém přijímání a aby učinil

z našich srdci tolikéž svatoctánků a tolikéž vězení lásky. Bohužel, není příliš často tento žalář našeho srdce nevhodným vězením; v němž takřka spoután naší zbabělostí, ješitností a vlažností nemůže působiti božský Vězeň svobodně, aby nás posvěcoval a proměnil ve velkomyslné i obětovné služebníky? Není jeho milost v nás uvězněna, podobně též jeho slovo, a uvedena v malomocnost působením naší zkažené a nerozhodné vůle?

Když byl Ježíš uzavřen ve svém žaláři v Jerusalemě, svět na něho zapomněl a urážel jej, neděje se tak však i dnes? Vizme jej ve svatoctánku jako spoutaného nezničitelnými pouty jeho lásky a přivedeného do naprosté malomocnosti; jest v zapomenutí u velkého počtu lidí a mnohými i urážen. Potěšujme jej tedy tím, že ho často navštívíme a přijmeme ve svatém přijímání s nejvroucnějším rozpoložením myslí.

Duchovní kytice. Jest zajisté trapným býti vězněn, jaké však soužení jest zajetí duše. (Svatý Jeronym.)

25. JEŽÍŠ JEST VEDEN K PILÁTOVI.

Krátký obsah: II. Druhé shromáždění židů u Kaifáše. Usnesli se, aby pomocí pomluvačných obvinění dosáhli od vladaře odsouzení Ježíšovo. Potěšme sladkého Spasitele svou horlivostí a svou láskou.

II. Ježíš veden k Pilátovi. Vlekou jej oněmi ulicemi, kde jej zástupy jásavě vitality nedlouho před tím a kde jej nyní urážejí a žádají jeho smrti. Slíbme mu, že ho již neurazíme a že napravíme uplynulé.

III. Hrozný soud Boží nad židy. Svou bohovraždou stali se nehodnými božských příslibů učiněných jejich otcům, a krev Ježíšova spadá na jejich hlavy. Prosme o milost. Bychom setrvali ve svém svatém povolání.

ROZJÍMÁNÍ.

Svázavše Ježíše přivedli a vydali jej vladaři Pontiu Pilátovi. (Mat. 27, 2.)

I. Druhé shromáždění židů u Kaifáše. Poslední noc Ježíšova na zemi v jeho smrtelném životě pominula, posvátná to noc, kdy ustanovil svátost své lásky a kdy dal lidem svá poslední naučení; avšak také noc bolesti, kdy mocnosti temnosti měly všechnu moc nad ním a zneužily ji s nejnesnesitelnější ukrutností.

Knížata kněžská nemajíce již sama od sebe moc dáti provésti ortel smrti podepsaný Kaifášem nad Ježíšem, spěchají časně zrána shromáždít se znova u starého velekněze, aby porokovali o prostředcích, kterak by dosáhli potvrzení odsouzení Spasitelova od vladaře Pontia Piláta. Tito nešťastníci vědouce velmi dobře, že obžaloby přednesené falešnými svědky nebudou míti náležitého účinku na ducha správce země, usnesli se, že mu představí Ježíše jako buřiče

a nepřítele císaře, jako člověka bažícího po království a hledajícího vytvořit v lidu stranu, aby toho dosáhl.

Doufali, že budou mít vliv na správce země a že dosáhnou nejen potvrzení rozsudku, který již pronesli u Kaifáše, ale též nový ortel smrti; tento pocházející od vrchnosti římské neučinil by je sami nenáviděnými a odsuzující Ježíše k ukřižování, připravil by jej úplně o vážnost a čest u lidu. Takové byly pohnutky, které nabádaly židy k jednání, pohnutky to hříšné, ošklivé, nespravedlivé a prozrazující duše, které jsou úplně pod vlivem zlého ducha.

Tažme se, z jakých pohnutek nechal takto jednat Spasitel. I on má důvody pro to, aby byl předveden před soudní stolicí Pilátovu; jako Vykupitel všech lidí chce vidět židy i pohany přispívati k obětování Beránka jejich spasení; působením své nekonečné lásky chce snášeti urážky ode všech národů. A tak učinil, že zloba a ukrutnost židů slouží k provedení jeho božských záměrů.

Snažme se ho potěšiti za toliké potupy svou velkomyslností v jeho službě a svou obětovností v našem apoštolátě; děkujme mu, že to všechno snášel z lásky k nám, a buďme ochotni snášeti všechno z lásky k němu.

II. Ježíš veden k Pilátovi. Pozorujme laskavého Vykupitele vlečeného znova ulicemi jerusalemskými, pevně spoutaného jako zločince, provázeného zástupem proti němu pobouřeným, neboť on byl označen jako rouhač a svůdce, jako nepřítel národa a svatého chrámu.

Jest vlečen s provazem na krku oněmi ulicemi jerusalemskými, kde označil všechny své kroky dobrodiními. Lid jej takřka jásavě vítal a několik dní před tím doprovázel jej ještě zpívaje mu chvalozpěvy; nyní jej tento vrtkavý lid tupí a žádá jeho smrti! Jeho nepřátelé mu ustavičně spílají s úmyslem, aby jej víc a více učinili předmětem pohrdání a napájejí ho zlořečením a nenávistí pekla hodnou.

Čím více dav vzrůstá na cestě božského Beránka, tím více se vzmáhá zuřivost, tím více se množí haněbné jednání s Ježíšem. Proroci to předpověděli: milý Ježíš jest zajisté »mužem bolesti¹⁾ a stává se víc a více pohaněním lidu«²⁾ a předmětem posměchu; toť zajisté božský Beránek vydaný zuřivosti vlků a přece vždy pln tichosti a dobrotivosti k svým nejukrutnějším katům.

Pozorujme stav, do něhož našeho Spasitele uvedla jeho láska k nám. Jak bychom neměli býti hluboce dojati, když jej vidíme tak odevzaného v této bolestné propasti a přece tak naplněného láskou i k jeho nepřátelům!

»Žasněte,« praví nám svatý Jan Křtitel z La Salle, »když vidíte k jakým výstřednostem může dospěti závist a zuřivost zlých lidí, když usilují usmrtiti člověka nevinného, svatého, proroka, a jenž má na sobě všechny znaky božství.«³⁾

Učiňme předsevzetí, že ho již neurazíme, abychom neobnovovali jeho bolesti a jeho pokoření.

III. Hrozná soudy Boží nad židy. Slovo Boží přišlo k nim plné milosti a pravdy; přišlo, aby

¹⁾ Isaiáš 53. 3.   ²⁾ Zalm. 21, 7.   ³⁾ 111. rozj. i.

bylo jejich slávou, jejich životem a spasením; bohužel, židé je zavrhli s opovržením a vydali je modlářům nestrachující se velikosti svého zločinu a jeho hrozných následků pro nevděčný tento lid.

Nechá nás pohled na tolikerá pokoření a na tolikeré bolesti chladnými, tvrdými a necitelnými jako židy? Pozorujme milovaného Spasitele zhanobeného ode všeho lidu, vedeného v poutech před soudce, by byl odsouzen k smrti; nedojal by nás tento pohled?

Učiňme mu čestnou náhradu za všechna jeho utrpení v jerusalemských ulicích; snažme se ho oslavovati, abychom zastřeli tolikerá pohrdání. A když jdeme ulicemi města, kde vykonáváme svůj apoštolát, zabývejme svého ducha myšlenkou na Spasitele vlečeného v Jerusalemě. Kéž nás povzbudí tato vzpomínka na Ježíše pokořeného a zničeného vždy ke konání pokory!

Prosme dobrého Mistra za odpuštění svých dřívějších hříchů o milost, bychom vynikali v konání ctností našeho svatého povolání.

Duchovní kytice. Lze takto nakládati s tím, jenž se snažil konati všem jen dobré! (Svatý Jan Křtitel z La Salle.)

26. JEŽÍŠ PŘED PILÁTEM.

Krátký obsah: I. Ježíš jest vydán pohanům. Židé zřekli se Mesiáše zaslíbeného jejich otcům, jenž přišel, aby vysvobodil tento nevděčný lid z otroctví hříchu. Buďme podle příkladu Ježíšova trpělivi ve svých útrapách.

II. Neupřímnost žalobců Ježíšových. Aby našli příčinu k jeho odsouzení, líčí jej židé jako buřiče a nepřítele císařova. Buďme vždy ke všem dokonale upřímní.

III. Proč se židé obracejí na Piláta. Oni mohli pronésti nad Ježíšem rozsudek smrti, avšak k jeho provedení musili se utéci k moci světské. Buďme ochotní snášeti všechno z lásky k Ježíši.

ROZJÍMÁNÍ.

Vydají ho pohanům. (Mat. 20., 19.)

I. Ježíš jest vydán pohanům. Uvažme, jak sladký Spasitel, když snášel veškeré potupy a týrání v ulicích, od paláce Kaifášova k paláci Pilátovu, přichází konečně k této třetí soudní stoličce, aby byl vydán pohanům. Tímto slavnostním výkonem zřiká se lid Boží, zastoupený národní veleradou Mesiáše, zaslíbeného jejich otcům a prohlašuje, že nechce náležitosti k Ježíšovi, jenž byl ustanoven knězem a králem od nebeského Otce.

O, nešťastní židé, do jaké pošetilosti, do jak velikého poklouzání jste upadli? Jako Jidáš vydal Spasitele vám, tak vydáváte vy jej pohanům a odsuzujete ho k hanebné smrti! Nepochopujete, co všechno ztrácíte svou závistí a svou žárlivostí; nevidíte do jaké propasti zla vrháte svůj národ tím, že zavrhuje Vykupitele, jenž

přišel vysvobodit vás z otroctví a učinit vás na věky šťastnými!

Podle příkladu božského Mistra snášejme klidně i trpělivě pomluvy, nespravedlnosti, nevděk a opovážlivosti, kterých se dopouští lidé proti nám. Při takových smutných okolnostech upřeme své oči na Ježíše, božský náš vzor, neoddávejme se pak nemírnému zármutku, neboť musíme se mu státi podobnými. Bohu jest známa naše nevinnost, čistota našich úmyslů a naše skutky, proč bychom se tolik znepokojovali nad světem a nad posudky lidskými? Svatý apoštol nám dí: »Pomyslete přec na toho, jenž takový odpor proti sobě snesl od hříšníků, abyste neustávali ochabující na mysli.«¹⁾

Podle příkladu Spasitelova mějme trpělivost v utrpeních a modleme se za ty, kteří nás pronásledují a pomlouvají.

II. Neupřímnost žalobců Ježíšových. Ze shovívavosti k úzkostlivosti židů, kteří se obávají protizákonného znečistění ze styku s pohanem, vyšel vladař ze svého paláce; svoluje poskytnouti slyšení na vnějším schodišti pretoria, aby tam přijal Ježíše a slyšel obžaloby proti němu.

Zaslepeni záští proti božskému Spasiteli domnívali se nešťastní vůdcové židovského národa, že Pilát odsoudí Ježíše k pouhé jejich žádosti a bez výslechu. Zmýlili se však ve svých předpokladech. Pilát se jich napřed táže: »Kterou žalobu vedete proti člověku tomuto?« Překvapení takovou otázkou a nevědouce již, kterou žalobu by přednesli, spokojují se s neurčitou

---

¹⁾ Žid. 12, 3.

odpovědí: »Kdyby tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho tobě.«¹⁾)

V rozpačité odpovědi židů poznává Pilát odepření a neschopnost předložití jasně hlavní věc obžaloby, proto jim pravil: »Vezměte ho vy a podle zákona svého sudte jej«. Tu řekli mu židé: »Nám nepřísluší zabít nikoho.«²⁾)

Zdůrazněme zde významné přiznání nepřátel Spasitelových. Tím, že prohlásili židé, že nemají svrchované moci, uznávají tedy dvoji věc: že odňata jest berla od Judy a že v důsledku toho, podle proroctví Jakobova, přišel Kristus k lidem, že však, jak psáno jest, Mesiáš jest zneuznán od synů israelských a židé svou neupřímností a zaslepeností vyplňují předpověď.

»Kterou žalobu vedete proti člověku tomuto?« táže se jich opět vladař. Na to odpovídají knížata kněžská: »Tohoto jsme našli, an převrací národ náš a brání dávatí daně císaři a praví, že jest Kristem králem.«³⁾) To bylo právě tolik pomluvačných obvinění! Nenásledujme pronevěry židů, ale budme vždy dokonale upřímní v celém svém chování a se všemi.

III. Proč se židé obracejí na Piláta. Ve své d'ábelské nenávisti chtěli se vůdcové nešťastného bohovražedného národa vší silou zbavití Ježíše. Odsoudili ho sice k smrti, vidí se však nuceni utéci se k moci světské, aby provedli hlavní rozsudky.

Aby pohnuli římského vladaře, by vyhověl jejich přání, nešetřili lži ani falešných obvinění,

---

¹⁾ Jan 18. 30.   ²⁾ Jan 18. 31.   ³⁾ Luk. 23, 2.

ani pomluv, ani hrozeb, ani proklínání. A Ježíš mlčí k těmto ošklivým žalobám.

Když Pilát viděl, že knížata kněžská jsou plna závisti a žárlivosti proti Ježíši, odmítá vyhověti jejich žádosti. Buďme též zdrželivi, když nás nabádá vášně k hříšnému skutku, k trestuhodným touhám a slovům. Když se cítíme ponoukáni k pýše, k zlosti, k žárlivosti a ke každému jinému nezřízenému citu, střežme se jednati z tohoto popudu, ale uvažme vše zrale před Bohem.

Mějme se též na pozoru před oněmi špatnými duchy, kteří jsou vždy hotovi k reptání, k sudilkování, k hanění představených a k očerňování jiných, vášně je pohání, a proto jim musí býti zaručen náš nesouhlas.

Klaňme se Ježíši zneuznávanému a pomilovanému, mějme soustrast s jeho utrpením a rozmnožme horlivost ve svém apoštolátě, abychom ho učili lépe milovati.

Obdivujme lásku jeho chování vůči jeho hanebným pronásledovatelům, rozdrážděným, aby jej připravili o jeho dobré jméno, a buďme podle jeho příkladu ochotni snášeti všechno od bližního.

Duchovní kytice: Kristus nepřednesl obžalob proti našim hříchům, ale vzal je na sebe, aby učinil za ně zadost. (Svatý Prosper.)

27. JEŽÍŠ VYSLÝCHÁN O SVÉM KRALOVSTVÍ.

K r á t k ý o b s a h. I. Pilát vyslýchá Ježíše. Vladař uhodl proradné úmysly žalobců a táže se zláště Spasitele, zdali jest králem. Ječnejme vždy s opravdově nadpřirozenou horlivostí ve svém apoštolátě.

II. Které jest království Ježíšovo. Jest zcela odlišné od království panovníků pozemských a židé neměli proto žádného důvodu vydati Pilátovi tohoto božského Krále. Žijme tak, abychom si zasloužili vejíti do království nebeského.

III. Ježíš potvrzuje svou hodnost královskou. I nám jest cestou, pravdou a životem. Zřídme jeho království ve své duši a pracujme na šíření jeho svým apoštolátem. Prosme ho, abychom vytrvali v jeho službě až do smrti.

ROZJÍMÁNÍ.

Království mé není z tohoto světa. (Jan 18, 36.)

I. Pilát vyslýchá Ježíše. Židé chtějíce jej tím jistěji zahubit v myšl vlnařově trvají na tom, aby mu vylicili Spasitele jako buřiče a rušitele veřejného pořádku, žalují na něho, že brání platiti daň císaři a že se vydává za krále.

Pilát má v podezření alesť těchto žalob, neboť kdyby bylo tomu tak, jak židé tvrdili, byl by se to zajisté hned dověděl od úředníků pečujících o veřejnou bezpečnost. Uhodl, že chtějí na něm vymámiti nespravedlivý rozsudek, proto vzal Ježíše stranou, aby jej vyslechl o tom, z čeho jej židé viní.

Pozorujme našeho božského Mistra odevzdávajícího se do tohoto nového pokoření; vizme jej státi před Pilátem v postavení zločince. Jaké to ponížení pro Vykupitele, jenž byl usta-

noven od svého Otce za soudce všech tvorů a určen, by pronesl jednou poslední rozsudek nad živými i mrtvými!

Pilát, jenž nechtěl míti podílu na nespravedlnosti židů, mluví s Ježíšem s jakousi laskavostí, a když přešel první hlavní obžaloby jako méně důležité a zřejmě falešné, táže se ho po poslední: »Ty-li jsi král židovský?«¹⁾

Tato otázka nemohla býti vnuknuta vladaři dřívějšími poměry Ježíšovými, ale kladli ji, poněvadž židé vinili Spasitele, že jest Kristem králem. Proto mu božský Mistr odpověděl: »Sám-li od sebe to praviš, čili jiní pověděli ti o mě?«²⁾

Pilát žasne nad touto odpovědí, již jej Ježíš vyzývá aby zjevil pohnutky svého jednání, a odpovídá s jakousi netrpělivostí: »Zdaliž jsem já žid? Národ tvůj a velekněží vydali mi tebe. Co jsi učinil?«³⁾

Pokořme se při pohledu na našeho božského Krále stojícího před pohanským úředníkem, jenž sedí, aby jej odsoudil; uznejme v této způsobě otroka Pána a Boha svého a těšme jej stálou věrností k svému svatému povolání.

II. Které jest království Ježíšovo. Spasitel upokojuje hned Piláta o svém království, neboť toto nemá ničeho nad čím by se mohla časná vrchnost znepokojiti. Prohlašuje Pilátovi: »Království mé není z tohoto světa, kdyby z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji

1) Jan 18, 33.   2) Jan 18, 34.

3) Jan 18, 35.

bránili by, abych nebyl vydán židům; ale království mé není odtud.«¹⁾)

Království Ježíšovo není z tohoto světa, proto jeho praví poddaní nenáleží již světu a protože zavrhli jeho ducha, zřekli se nádhery a zásad, jež se neshodují se zákonem svatého evangelia. Proto také zase svět jest v odporu s nimi, proto je pronásleduje, zamítá s opovržením, jakož byl předpověděl Ježíš svým apoštolům.²⁾)

Varujme se tedy světa a mějme ošklivost před jeho falešnými zásadami abychom zasloužili jednou vejíti do království nebeského.

III. Ježíš potvrzuje svou hodnost královskou. Zatím Pilát tázaje se znova Spasitele praví mu: »Tedy králem jsi ty?« Ježíš odpověděl: »Ano já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo jest z pravdy, slyší můj hlas.«³⁾) Při těch slovech poznává vladař, že jde mezi Ježíšem a židy o otázku jejich učení, s níž se nezabývají zákony římské. Proto pravil s jakýmsi opovržením: »Co jest pravda?« A nečekaje na Ježíšovu odpověď vrátil se k židům.⁴⁾)

Střesme se následovati hříšné lhostejnosti tohoto úředníka; slyšme božského Mistra, neboť on nám pravil, že jest cesta, pravda a život;«⁵⁾) cesta po níž musíme kráčet, abychom došli do království nebeského; pravda a pravé světlo, „kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět;«⁶⁾) život, kterého má požívat naše duše. Bez něho, toť začátek smrti již zde na zemi, zbavením posvěcující milosti; smrt do-

¹⁾ Jan 18, 36.

²⁾ Jan 16, 33.

³⁾ Jan 18, 38.

⁴⁾ Jan 18, 38.

⁵⁾ Jan 14, 38.

⁶⁾ Jan 1, 9.

konaná na onom světě zbavením slávy blaženosti věčné.

Uznejme Ježíše za svého svrchovaného Krále. Věnujme se jeho slávě a pracujme na rozšíření jeho království kolem nás. Zřídme napřed jeho království ve svém srdci plněce jeho božskou vůli vyjádřenou našimi pravidly a představenými. A tak dospějeme k nabytí království nebeského, kam nás volá, abychom panovali s ním po celou věčnost.

V tomto životě kraluje již Ježíš v životě spravedlivých. Máme štěstí býti poddanými božského Krále, varujme se tedy založiti svůj mír a svou blaženost na tomto světě. Zijme, abychom si zasloužili místo v království nebeském, a čím větší budou naše zásluhy, tím blíž budeme trůnu Božího.

Následujme svého Krále pokud můžeme, snášejme utrpení jako on na tomto světě, abychom s ním královali na onom světě. Dábel jest králem pyšného, zlého a zkaženého světa, mějme ošklivost před jeho duchem, před jeho zásadami a před jeho falešnými poklady; pohrdejme jeho velkolepostí, opovrhujme jeho klamnými rozkošemi. Pak můžeme dosíci vytrvalosti až do konce a šťastné smrti.

Duchovní kytice: Nikdo nedojde království nebeského, nekráčí-li cestou spravedlnosti a práva. (Svatý Cyprian.)

28. JEŽISOVO MLCENÍ PŘED PILÁTEM.

K r á t k ý o b s a h. I. Ježíš zachovává mlčení a nehájí se. Při vzrůstajícím podivu vladařově neospravedlňuje se z žalob svých nepřátel. Snášeje podle příkladu jeho vše bez stěžování s úmyslem činiti zadost za své hříchy.

II. Proč zachovával Ježíš takto mlčení. Pro naše hříchy spáchané řečmi a aby nám dal příklad trpělivosti a zdrželivosti. Následujme ho tedy v konání těchto ctností.

III. Zachovávejme pravidla mlčení. Kde bývá mnoho slov, bývá i mnoho hříchů, a kdo nehřeší jazykem, jest dokonalým člověkem. Žijme v přesném zachovávání tohoto pravidla.

ROZJÍMÁNÍ.

Ale on neodpověděl mu k žádnému slovu. (Mat. 27, 14)

I. Ježíš zachovává mlčení a nehájí se. Když Ježíš prohlásil: »Království mé není z tohoto světa,«¹⁾ vyšel Pilát z pretoria a řekl židům: »Já na něm žádné viny nenalézám.«²⁾ Tu knížete kněžská a starší lidu s úmyslem dosáhnouti přesto svého cíle, přednesli proto množství vyhlášených žalob. Ježíš však neodpovídal svým nepřátelům.

Pilát zjistiv tuto zuřivost židů divil se mlčení Ježíšovu za tak vážných okolností; ví, že jest nevinen, slyšel vychvalovati jeho moudrost a výmluvnost a konečně vidí jak zachovává úplný klid a nepronáší ani jediného slova k svému obvinění.

Obdivuje se mu a pojmá znova úmysl vysvoboditi ho; jest však slabý a tudíž i vinen, poně-

1) Jan 18, 36.   2) Jan 19 6.

vadž má v rukou moc, neosměluje se vyjádřiti otevřeně proti židům a jednati s nimi jako s pomluvači, chtěl pouze slyšeti, aby je Ježíš přesvědčil o své nevině, proto mu řekl před nimi: »Neodpovídáš ničeho?« Viz, jak veliké věci proti tobě vypovídají. Leč přes tuto výzvu neodpovídá Ježíš ničeho a vladař žasne víc a více.

Jaké naučení pro nás, kteří jsme tak rychlí vymlouvati se, ospravedlňovati se a odseknouti při nejmenším nepřívětivým slovem! Podle příkladu Spasitelova snášejme trpělivě urážlivá slova a zachovávejme pak mlčení jako on.

II. Proč zachovával Ježíš takto mlčení. Zachovával-li mlčení, činí to proto, poněvadž jeho slovo nemá účinku na zatvrzelá srdce, která se dopouští hříchu s plným vědomím, ostatně jest třeba mluvit, když ho soudce sám prohlašuje za nevina a když nové obžaloby pronesené proti němu mají právě tak špatný podklad jako prvé?

Ježíš zachovává mlčení aby odpykal hříchy, jimiž jsme se provinili zlým užíváním jazyka, a zvláště hříchy, jichž jsme se dopustili chtějíce se omlouvati. Naši prarodiče se vymlouvali a tím se dopustili nového hříchu; my jejich potomci následujeme jich a stáváme se většími hříšníky; při svém utrpení činí Ježíš zvláštním způsobem zadost za hříchy výmluv zachovává je mlčení ve chvíli, když žalují na něho jeho nepřátelé nespravedlivě.

Ježíš zachovává mlčení předně, aby dal průchod nejhroznějšímu trestu před svými nepřáteli, prohlašuje je skutkem za nehodny aby slyšeli ještě jeho slovo, odsuzuje je aby zůstali ve své zaslepenosti a tato božská pomsta zastihla židy skutečně.

Konečně zachovává Ježíš mlčení před svými nepřáteli aby nám dal především velký příklad trpělivosti a odevzdanosti v příkoří; neodpovídá na pomluvy proti sobě pronesené učí nás též bychom snášeli a odpouštěli bezpráví, která se nám dějí na našem dobrém jméně. Jednejme podobně, když zloba lidská uchvátí nám naši čest, když všechno zlé proti nám mluví. Pak odpusťme a mlčme.

Snášejme lidi, věci, události i kříže, nevděk i zradu s úmyslem činiti zadost za své hříchy.

III. Zachovávejme pravidla mlčení. Jsme řeholníci, to jest učedníci Ježíše Krista, zvláštním povoláním; jelikož náš Mistr zachovával mlčení téměř po celý svůj život, ano i tehdy, když mu násilím sahalí na jeho jméno a na jeho život, proto je musíme zachovávat i v okolnostech, kdy nám to pravidla předpisují.

Připomeňme si důležitou pravdu; kde bývá mnoho slov, bývá též mnoho hříchů. Nezakusili jsme toho, bohužel příliš často!

Ježíš mlčí i tehdy, když jej jeho nepřátelé napájí hanebnými pomluvkami. A my, aniž nás očekávají tak trpké kříže, zdaž se nám nepříhodí, že se rozčilujeme a trudíme při pouhém pokárání, při malé výtce, při otcovské poznámce a při laskavém upozornění? Znamená to jednat jako učedníci Ježíše Krista, jako řeholníci?

Jak velice naléhá náš svatý zakladatel na toto pravidlo. Slyšme dětinně, co nám praví: »Zachovávejte mlčení, jste-li káráni za chyby, jichž jste se nedopustili? Co při takových příležitostech máte konati a čeho snad dosud nekonáte,

jest neřící ničeho k svému ospravedlnění a v-
užitkovati onoho pokoření.« 1)

Slyšme Spasitele, když k nám mluví a násle-
dujme jeho pokynů a řídme se jimi ve svém ži-
votě. Jaké by to bylo neštěstí, kdyby zůstal
Ježíš vzhledem k nám v onom mlčení, jež se
stalo nejhroznějším trestem, kdyby nás takto
nechal v bídném stavu zaslepenosti ducha a v
zatvrzelosti srdce.

Zachovávejme přesně pravidla mlčení; ne-
mluvme nikdy o tom, o čem mluvíti zapovídají,
mějme se zvláště na pozoru, abychom nemluvili
zle o bližním; varujme se mluvků a pomluvačů,
neboť jsou morem řeholních obcí.

Náš svatý zakadatel nespokojil se předepsati
svým učedníkům tato pravidla, podle nichž mají
jednati, on je sám zachovával v hrdinném stup-
ni, jak se dočítáme v jeho životopise. Násle-
dujme ho tedy, jako on následoval Ježíše Krista.
Prosme božského Mistra na jeho přímluvu o
milost, abychom dokonale zachovávali naše
svatá pravidla, zvláště pravidla vztahující se na
mlčení.

*Duchovní kytice: Pravidla mlčení jsou
záštitou řeholního života. (Svatý Bernard.)*

---

1) 117. rozj. II.

29. JEŽIŠ POSLÁN K HERODOVI.

Krátký obsah: I. Zuřivost židů proti Ježíšovi. Pilát je poslal před soudní stolicí Herodovu, aby se zbavil nepříjemné záležitosti a uklidnil židy. Následujeme trpělivosti sladkého Spasitele a odpouštějme jako on.

II. Ježíš mlčí před Herodem. Nejen, že odmítá vyhovětí tomuto chlupnému králi učiniti zázrak, ale nechce mu ani odpovědět. Strachujme se, aby se neodmlčel i vůči nám, když nejednáme podle jeho božských vnutnutí.

III. Herodes pohrdá Ježíšem. Nechápeje proč Spasitel mlčí, pohrdá jím a vydává jej posměchu lidu, jenž byl povzbuzován nepřáteli Ježíšovými. Snášejme vše z lásky k Pánu našemu.

ROZJÍMÁNÍ.

Pilát poslal Ježíše k Herodovi. (Luk. 23, 7)

I. Zuřivost židů proti Ježíšovi. Židé chtějíce dosíci odsouzení Ježíšova stůj co stůj, naléhali na vladaře s vzrůstající zuřivostí. Tvrдили: »Bouří lid, uče po všem Judsku, počav od Galileje až sem.«¹⁾ Pilát poznával dobře faleš tohoto nového obvinění proti božskému Mistru, využitkoval ho, aby se zbaběle zbavil zneklidňující záležitosti, v níž se neosměloval vyjádřiti se pro spravedlnost a právo. Když vyslovili židé slovo o Galilei tázal se, zdali jest Ježíš Galilean. Poněvadž byl obžalovaný z pravomoci Herodovy, teharchy galilejského, jenž byl tehdy v Jerusalemě, využil toho a poslal Spasitele k němu, aby mu nechal zodpovědnost z rozhodnutí o jeho losu.

¹⁾ Luk. 23, 5.

Židé vyuzítávají každé příhody, aby pokořili Ježíše a v naději, že dosáhnou konečně jeho odsouzení, spěchají odvléci jej k Herodovi; byli přesvědčeni, že vrah předchůdcův neušetří též Mistra samého; že když dal za tanec hlavu nejsvětějšího ze synů lidských, neodmítne také odsouditi Ježíše, jehož smrt žádala na něm národní velerada.

Budeme po tom všem překvapeni, když někdy lidé světští nemajíce k tomu práva postaví nás před soud své kritiky, a to i na úkor našeho chování a našeho apoštolátu; když i v řeholní obci osobí si někdo právo haněti nás a kárati nás pro naše jednání? Není učedník nad Mistra, a jestliže se rozzuřili židé proti nevinnému Ježíši, radujme se, když my, hříšníci, budeme vydáni nespravedlivému odporu.

Následujme tedy jeho trpělivosti v oněch příležitostech a odpusťme vždy všem svým nepřátelům upřímně.

II. Ježíš mlčí před Herodem. Herodes měl zřejmou radost z příchodu Spasitelova, ne aby vyuzítkoval jeho spasitelných naučení, ale v naději, že jej uzří vykonati před sebou nějaký zázrak. Zatím obnovují představení synagogy před ním obžaloby, které přednesli proti Ježíšovi před soudní stolicí Pilátovou; a zde jako v pretoriu nechává božský Beránek úplnou volnost pomluvě, i zde sladký Spasitel mlčí a nehájí se. Herodes sám se ho táže a Ježíš mu neodpovídá. Zachovávali Vykupitel i před tímto novým soudem mlčení, činí tak proto, aby odpykal naše hříchy spáchané řečí, aby nám kázal svým příkladem trpělivost a aby uvalil na své nepřátele hrozný trest odmítaje k nim mluvití.

Bohužel, jak mnozí řeholníci žalostně ztroskotali, poněvadž zůstávali hlouši k hlasu milosti! Nemluví-li již Bůh k některé duši, jest ztracena, neboť pak k ní mluví tím více satan, nepřítel duší a svými proradnými nášepty odvádí ji do propasti.

Poslouchejme vždy s upřímným úmyslem a s úplnou dobrou vůlí slovo Boží a božská naučení Spasitelova; dává nám je slyšeti pravidly, našimi představenými, kázáním, duchovním čtením a svými vnuknutími; nebudme hlouši k jeho hlasu a strachujme se především mlčení dobrého Mistra, kdyby nás našel lhostejnými a zbabělými ve své službě.

Obávejme se, aby se neodmlčel i pro nás, a vždy dokonale poslušni jeho vnuknutí s velkou velkomyslností v jeho službě.

III. Herodes pohrdá Ježíšem. Tento král nechápe pohnutek mlčení Ježíšova a cítí se jeho mlčením uražen. Pohrdá Spasitelem a jedná s ním jako s hlupákem a bláznem; pak dodává k slovům i skutek a nechává ho obléci na posměch bílým rouchem a v tomto stavu zůstává ho posměškům svého dvořanstva a lidu.

Jak velice trpí Ježíš, že jest terčem těchto ukrutných výsměchů a pokořujících posměšků! Všichni patří na něho jako na blázna, každý jednaje podle úmyslů Herodových zahrnuje jej s radostí urážkami a nejsprostšími nadávkami. Spasitel se zatím modlí za své pronásledovatele a jeho božké srdce svolává na ně všechny milosti a nebeská požehnání více ještě, nežli jest urážek, jimiž jest zahrnován.

O božské Slovo, o moudrosti věčná Otce, která dáváš najevo takovou trpělivost snášejíc za nás nejukrutnější pokoření, jak velice zahanbuješ naši pýchu, naši nedůtklivost, strojenost naší ješitnosti a marnivosti. Kéž bychom podle tvého příkladu a s tvou milostí přijímali s bohabojnou trpělivostí kříže a pokoření, které prozřetelnost Boží na nás dopustí.

Pozorujice Ježíše spílaného, posmívaného a oděného potupným i hanebným rouchem, mějme soustrast s hořkostí jeho božského srdce a děkujme mu, že se odhodlal k tolikým potupným pokořením z lásky k nám.

Ozbrojme se zmužilostí proti posměchu nepřátel Božích; nedivme se, že jsme mnohdy zeměšňováni pro způsob našeho života a pro konání ctností našeho svatého stavu. Zdaž budeme někdy tak uráženi a pokořováni, jako chtěl býti uražen a pokořován Ježíš z lásky k nám? Využítvejme každého pokoření s úmyslem odpykati takto své hříchy pýchy. Prosme Pána našeho o milost, abychom se jevíli a skutečně byli opravdovými učedníky opovrženého a pokořeného Boha za naše spasení.

Duchovní kytice: Kdo by se mohl nepokořovati, když si připomene, že Bůh vši velebnosti pokořil se za nás. (Svatý Bernard.)

30. HERODES POSÍLÁ JEŽÍŠE PILÁTOVI ZPĚT.

K r á t k ý o b s a h. I. Ježíš jest vlečen ulicemi jerusalemskými jako zločinec. Přes svou nevoli uznává Herodes nevinu Spasitelovu a zuřící knížata kněžská přivádějí ho do pretoria. Snažme se žiti s bližním vždy v pokoji.

II. Ježíš jest urážen na této bolestné cestě. Jeho nepřátelé roztroušení v davu rozněcují pekečnou nenávisť ve všech srdcích. Snažme se potěšiti dobrého Mistra svým apoštolátem.

III. Soustrast se sladkým Spasitelem. Soustrast Mariina a svatých žen jistě byla útěchou jeho božskému srdci při utrpeních jeho umučení. Potěšujme ho i my tím, že se vystříháme hříchu, jenž jest příčinou jeho bolesti.

ROZJÍMÁNÍ.

Herodes odeslal Ježíše nazpět k Pilátovi. (Luk. 23, 11)

I. Ježíš jest vlečen ulicemi jerusalemskými jako zločinec. Přes domáhání židů, kteří obnovují před Herodem ve pomlouvačné obžaloby proti Ježíši, přes nevoli, kterou mu způsobilo mlčení božského Mistra a odmítnutí působiti zázrak k ulkojení jeho marnivé zvědavosti, nepokládá Herodes přece obžalovaného za hodna smrti a aniž se více vyjadřuje, zasílá záležitost Pilátovi zpět.

Knížata kněžská rozzuřena rozhodnutím Herodovým tají svůj hněv, nařizuje svým pochopím, aby odvedli Ježíše do pretoria, kam někteří z nich předešli svou obět, aby obelstili slabého vla-

daře a vymohli na něm konečně ortel smrti, který jim dříve odepřel.

Ejhle, sladký Spasitel oděný na posměch bílým rouchem jest opět vydán na milost a nemilost svým ukrutným pronásledovatelům, kteří zuřivě žádají jeho usmrcení a tropí si žert z jeho bolestí. Ježíš vychází z paláce Herodova, kde snášel největší potupu; po páté již od svého zatčení jest vlečen jako zločinec ulicemi jerusalemskými a nechává se vésti do pretoria, kde ho očekává ještě větší utrpení.

Slabost vydává se často v nebezpečí dopustiti se zbytečně nespravedlnosti. K čemu zajisté sloužilo Pilátovi, že předal Herodovi záležitost Ježíšovu, když věděl, že jest nevinnen?

Tento bídný prostředek jeho politiky sloužil mu více k usmíření s Herodem, tímto činem uctivosti vůči jeho autoritě stali se od toho dne oddanými přáteli jsouce před tím pro soupeřství svého postavení nesmiřitelnými nepřáteli.¹⁾ A smíření těchto dvou osob, z nichž jeden byl žid a druhý pohan, smeteno posláním Ježíšovým od jednoho k druhému, jest předehrou velkého tajemství, jenž zvěstoval svatý Pavel, smíření totiž dvou národů, národa židovského a národa pohanského skrze umučení Ježíše Krista, aby nadále tvořily jediný lid, jedinou církev.

Snažme se žíti pokud možno v pokoji s bližním a snášejme vše, abychom se uvarovali příčin k nedorozumění.

II. Ježíš jest urážen na této bolestné cestě.
Kterak si představiti jeho pokoření a jeho utr-

---

¹⁾ Luk. 23, 12.

pení na této bolestné cestě? Slyšme zuřivé výkřiky nešťastných obyvatelů tohoto nevděčného města proti jejich největšímu dobrodinci. Některá kněžská knížata rozptýlená mezi davem podněcují pekelnou zášť, roznícenou jimi již v srdcích všech; nešťastní židé zdají se míti za jediný cíl zhanobení a smrt Mesiášovu, svého Spasitele.

»O, lide můj,« mohl by Ježíš říci s prorokem, »o lide můj, co učinil jsem tobě,¹⁾ že se mnou tak nakládáš? Co jsem měl učiniti pro tebe a neučinil jsem?²⁾ Toto jsem měl od tebe k očekávání? Jerusaleme, chtěl jsem shromáždití dítky tvé, jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá, a nechtěl jsi!«³⁾

Dával to tušiti vítězoslavný vjezd téhož božského Spasitele do Jerusalema před pěti dny? Tehdy jej všichni pozdravovali jako proroka a poslaného od Boha nejvyššího, nyní jest nemilosrdně tupen, hází po něm blátem, když jej byly před tím zasypávali květy!

Jak velice musil trpěti Syn Boží takto zhanobený! A on snáší vše z lásky k nám. Pronikněme se city, jež oživují božské srdce; trpěl někdy někdo zármutek podobný zármutku jeho? Byla však také někdy dobrotivost, která by se dala porovnat s jeho dobrotivostí; neboť nezlořečil svým nepřátelům a svým pronásledovatelům, nesrazil je k zemi jedním slovem, jakož mohl učiniti; neodplácí jim urážku za urážku, nýbrž naopak modlí se za ně a obětuje svému Otci za jejich spasení muky, která mu působí.

¹⁾ Micheáš 6. 3.   ²⁾ Improperium Velkého pátku.

³⁾ Mat. 23, 37.

Snazme se potěšiti božského Mistra velkomyšlnou vroucností v jeho službě a neomezenou horlivostí v našem apoštolátě.

III. Soustrast se sladkým Spasitelem. Vzpomeňme si předně na Marii, matku Ježíšovu, která nemohla nevědět tehdy o účincích nenávisť židů proti svému božskému Synu. Vzpomeňme si též na žalost svatých žen, ony mu ji dosvědčují veřejně na cestě na Kalvarii. Duši, která miluje Ježíše, jest tak sladkým potěšiti nejsvětější srdce těmito poctami a touto soustrastí.

Spojme se v jejich city. Naše povolání řadí nás mezi důvěrné přátele božského Mistra, mezi výsadní duše, na něž spoléhá, že najde v jejich lásce útěchy ve svém utrpení. Lkejme nad poblouzením nepřátel Ježíšových, nad bohovraždnými židy a nad hříšníky našich dnů. Oplakávejme zvláště své vlastní hříchy pro hoře, které působí jeho tak milujícímu srdci.

Pozorujeme-li ho zahrnutého hanebným nakládáním od nevděčného davu, naučme se též v jeho škole trpělivosti a pokoře. Jsa vydán veškerému pohrdání mlčí, snáší vše bez stěžování a modlí se za své pronásledovatele; myslí na nás, aby nám zasloužil milosti následovati ho na cestě pokoření. Potěšujme ho velkomyšlným konáním ctností našeho svatého stavu. Prosme sladkého Spasitele, aby nám pomohl, bychom ho následovali a udělil nám sílu, bychom vše snášeli z lásky k němu.

Duchovní kytice: Jest naší povinností míti soustrast s utrpeními toho, jenž pro nás trpěl. (Svatý Lev Veliký.)

31. BARABÁŠOVI DÁNA PŘEDNOST PŘED JEŽÍŠEM.

K r á t k ý o b s a h. I. Ježíš přirovnán k Barabášovi. Pilát, aby se zalíbil židům, dává jim na vybranou Ježíše a Barabáše s úmyslem, aby jednoho z nich propustil. Nekolísějme nikdy mezi dobrem a zlem.

II. Barabášovi dána přednost před Ježíšem. Nevděční lidé zapomínajíce na dobrodružný Spasitelova žádají jeho smrti a propuštění hanebného zločince Barabáše. Nedávejme nikdy satanovi přednost před Ježíšem svolením ke hříchu.

III. Proč byla dána Barabášovi přednost před Ježíšem. Především pro odpykání našich hříchů, neboť hřešíc dáváme přednost své vůli před vůlí Boží. Přijíme tedy ve všem jeho svatou vůli.

ROZJÍMÁNÍ.

*Kterého chcete abych vám propustil, Barabáše či Ježíše?
(Mat. 27, 17.)*

I. Ježíš přirovnáván k Barabášovi. Pilát viděl zajisté s velkou nelibostí vraceti se Ježíše z paláce Herodova do pretoria, věděl, že jest obžalovaný nevinně; znal také židy naplněné žárlivou nenávistí proti božskému Spasiteli a odhodlané neupustiti od jejich úmyslu dosáhnouti odsouzení jejich oběti k smrti na kříži.

Slabý vladař neztrácel však ještě naděje, že Ježíše osvobodí. Za tím účelem prohlašuje po druhé, že jest nevinně, a podotkl lidu, že nesoudí jinak než Herodes, jenž s ním nejednal jako s člověkem hodným smrti. Židé však trvali na svém nespravedlivém požadavku. Na toto naléhání neodvažuje se Pilát jednati proti vůli židů a tu mu napadl prostředek, kterého

chtěl užítí. Každoročně měli židé na velikonoční svátky právo žádati za propuštění některého vězně. S úmyslem, aby je pohnul, by žádali za propuštění Ježíše Krista, přirovnává jej se zločincem, jménem Barabáš, jenž byl obviněn z vraždy a všech různých zločinů a byl v ošklivosti u celého národa.

Pilát představuje tedy židům Ježíše a Barabáše slovy: »Kterého z těchto dvou chcete, abych vám propustil?«

Budme v duchu přítomni tomuto nehodnému divadlu. Vizme, kterak jest Ježíš přirovnáván k Barabáši, potomek Davidův k bídnému ničemovi, nanejvýš spravedlivý k podlému zločinci, jediný Syn Boží, věčné Slovo Otcovo, odlesk jeho slávy k zloději, k vrahu a k buřiči! Jaká to nespravedlnost, jaké to pokoření pro Ježíše! Prorok předpověděl: »Ke komu jste mě připodobnili, ke komu přirovnali?«¹⁾

Prosme Boha o milost, bychom zvítězili nade všemi pokušeními a nebyli nikdy na váhách mezi dobrem a zlem.

II. Barabášovi dána přednost před Ježíšem. Lid se nenadál vladařova návrhu a musil býti zajisté v rozpacích, má-li se prohlásiti pro Ježíše nebo pro Barabáše; snad by býval žádal i osvobození Spasitelovo, když si připomínal tolikrá dobrodiní, jež obdržel; knížata kněžská a starší lidu rozptýlili se mezi dav s úmyslem roznítiti v něm nenávist proti jejich tiché Oběti a nabádati židy, aby žádali za propuštění Barabášovo a za odsouzení Ježíše. Aby strhli za se-

¹⁾ Isaiáš 46, 5.

bou hlas davu, křičeli první: »Propust' nám Barabáše a odsud' Ježíše!« A všichni židé opakovali ona hrozná slova: Pryč s tímto a propust' nám Barabáše!«²⁾)

S nesmírnou nespravedlností staví Pilát Ježíše i Barabáše do téže řady a nevděční židé dávají přednost Barabáši před Ježíšem. Z převelikého milosrdenství postavil se Ježíš do řady s Adamem a se všemi hříšníky a nebeský Otec vznesl na něho všechny naše hříchy. Kdyby Syn Boží nebyval odsouzen k smrti časné na kříži, Barabášové to jest hříšníci, nebyli by mohli uniknouti smrti věčné. Kdyby nebyl Spravedlivý zemřel, nebylo by spasení pro nešťastné hříšníky.

Děkujeme božskému Mistru za jeho nekonečnou dobrotivost a dosvědčujeme svou vděčnost především tím, že se budeme nadále varovati opětného upadnutí do hříchu.

III. Proč byla Barabášovi dána přednost před Ježíšem. Neomezujme se na vzbuzení citů spravedlivého rozhořčení ve svých srdcích, ale ťažme se též, proč byla takto dána přednost Barabášovi před Ježíšem.

Příčiny této hanebné volby vězí netoliko v nevděku židů, v žárlivosti knížat kněžských, ve zlobě starších lidu a v pýše ďáblově, ale ještě více v našich hříších.

Jaké musí býti tedy naše city díky k božskému Mistru? Aby nás vysvobodil od smrti k níž jsme byli odsouzeni, vydal se sám na smrt, dal nám přednost před sebou, nám bídným hříšníkům! O divé obětovnosti! O nepochopitelná lás-

ko! Při srovnání, jež učinilo jeho milosrdenství mezi námi a jím, zvítězili jsme my!

Příklad židů musí nás přesvědčiti o smutné zkušenosti, že zlé náruživosti vedou do omylu a do falešného posuzování, jejich vlivem dáváme přednost zlu před dobrem, bludu před pravdou, neřesti před ctností, Barabášovi před Ježíšem.

Jsme právem rozhořčeni, když vidíme Piláta přirovnati Ježíše k Barabášovi, zlořečíme židům pro jejich nespravedlivou volbu; nemáme však více příčiny rozhořčiti se proti sobě? Jak často jsme dali přednost d'áblu před Ježíšem Kristem? Nejednáme tak, kdykoli se dopouštíme hříchu?

Pilát neznal Ježíše, na lid židovský měla vliv knížata kněžská, avšak my reholníci, nemůžeme činiti tyto bídné výmluvy, neboť my jej známe; Ježíš jest náš Bůh, d'ábel a svět jsou jeho nepřáteli a těch, kteří jsou jeho. Kterak můžeme dostatečně oplakávati své volby, když dáváme přednost svým vlastním ukojením před jeho božskou vůlí? Prosme Pána našeho o milost, abychom dávali vždy přednost jeho vůli před vůlí svou, povinnosti před rozkoší a učme své zácky, aby nikdy neustupovali před plněním svých povinností.

Duchovní kytice: O Ježíši, uděl nám milosti, abychom trpělivě snášeli, když bude dána nespravedlivě přednost jiným před námi. (Svatý Alfons)

32. JEŽÍŠOVO BIČOVÁNÍ

Krátký obsah: I. Ukrutný prostředek Pilátův. Na nenávistné naléhání židů, a aby je pohnul k slitování, nechal Pilát Ježíše bičovati, ačkoli uznával jeho nevinnost. Cíťme zadosť za své hříchy upřímným pokáním.

II. Nelidský trest uvalený na Ježíše. Surový rozkaz byl dán a tichý Beránek jest brzy jedna rána od hlavy až k patě, tak nemilosrdní byli katové. Vzbudme živou lítost nad svými hříchy.

III. Pravá příčina Ježíšova bičování. Jsou to naše hříchy a především hříchy smyslnosti. Ježíš je vzal za nás, aby nás ušetřil věčných trestů. Pracujme o to abychom učili varovati se hříchu věnujíce se svému apoštolátu.

ROZJÍMÁNÍ.

Pilát vzal Ježíše a dal jej bičovati. (Jan 19, 1.)

I. Ukrutný prostředek Pilátův. Volba židů pro propuštění Barabášovo a nikoli Ježíšovo, jak Pilát očekával, zklamala jej, neboť si přál přivést nepřítele Spasitelovy k tomu, aby upustili od svého nespravedlivého záměru, byl však příliš slabý, aby se odvážil odpírati tomu přímo podle spravedlnosti a práva. Zbabělý vladař vymyslí si tedy nový prostředek, bohužel příliš ukrutný, domníval se však, že bude způsobit ukojení zuřivou nenávist židů a pohnouti je aspoň k slitování.

»Potrestám ho tedy«, pravil jim, »a propustím.«¹⁾ O ukrutná a nespravedlivá soustrasti, jaké zahanbení a jaké bolesti způsobíš božské-

¹⁾ Luk. 23, 16.

mu Beránku předstírajíc, že jej vysvobodíš! Zbabělý vladař si lichotí, praví svatý Augustin že uklidní takto srdce židů, tygrů dychtících po krvi, a že je pohne pohledem na potupu a bolesti bičování domnělého vinníka, aby přestali žádati jeho smrti s takovým vztekem a s takovou zuřivostí. S jakou ochotou, s jakým klidem a s jakou tichostí přijímá božský Spasitel ukrutné rozhodnutí Pilátovo! Není třeba, aby nám evangelisté líčili podrobně strašný trest neboť proroci předpověděli všechny jeho okolnosti.

Toto ukrutné bičování spadalo do vykupitelského plánu. Královský prorok, jenž jest předobrazem Spasitelovým prohlásil již jeho jménem: »Svou bolest stále cítím.«¹⁾ A skrze proroka Isaiáše pravil budoucí Mesiáš: »Tělo své vydávám katům.«²⁾ O sladký Ježíši, uděl nám milosti, abychom tě následovali konáním pokání a umrtvování, abychom odpykali své hříchy, pro něž jsi tak velice trpěl.

II. Nelidský trest uvalený na Ježíše. Ukrutný rozkaz byl dán, římsí vojínové jsou určeni, aby jej vykonali, a ti jej plní s neslýchanou ukrutností. Soudu židovskému dovoloval zákon ne více než čtyřicet ran, zákony římské neomezovaly při tom počtu a buřičům byla ponechána veškerá moc.

Zajděme v duchu do soudního dvora a vizme našeho laskavého Spasitele vysíleného únavou, takže sotva může se držeti, jak kráčí mezi dvojřadím vojínů a stává se pro lid a pro knězata kněžská víc a více předmětem posměchu.

¹⁾ Zalm. 37, 18.   ²⁾ Isaiáš 50, 61.

Přichází na místo určené k bičování, sám svléká si oděv, přistupuje pak ke sloupu, aby byl k němu připoután, sklání svou hlavu pod tíží hanby a vztahuje své ruce po hanebných provazech nemilosrdných katů.

Tito se chystají vykonati nemilosrdný rozsudek. Jedni jsou ozbrojeni svižnými metlami, jiní pak řemeny zakončenými drátěnými chocholky, všichni přistupují k Ježíši a počínají jej ukrutně bít. Metly a bičíky působí pruhy na posvátném těle božského Beránka; brzy jest pokryt hroznými podlitinami a kůže se trhá pod nepřestávajícími šlehy, siná krev prýští z nespočetných ran, svaly opuchají a praskají, jsou vytrhány a padají kolem odsouzence, jehož božské tělo »od paty do temene jest samá rána.«¹⁾ Takto se naplnilo proroctví Davidovo: »Zdravého nic nemá na těle, nemá pokoje v kostech svých, nic není zdravého na těle jeho.«²⁾ »Na mých zádech orávali oráči, vyháněli dlouhé své brázdy.«³⁾ Isaiáš ukázal Spasitele, řka: »Zohaven bude obličej jeho mezi muži, podoby neměl ni krásy, byl mužem bolesti a zkušeným v utrpení, tupen byl, my pak měli jsme ho za zbitého od Boha a sklíčeného, roztlučen byl pro nepravosti naše a jeho jizvami jsme uzdraveni.«⁴⁾

Povzbudme se k upřímné lítosti nade všemi svými hříchy, jež jsou příčinou bolesti, které Ježíš snáší.

III. Pravá příčina Ježíšova bičování. I když Pilát nařídil tento ukrutný trest, i když kati

¹⁾ Isaiáš 1, 6.   ²⁾ Zalm. 37, 4 a 8.

³⁾ Zalm. 128, 3.   ⁴⁾ Isaiáš 53, 2—5

jej nemilosrdně vykonali, tedy přece pravou příčinou tohoto hrozného trestu jsou naše hříchy, které nám jej zasloužily a který vytrpěl však božský Mistr, aby nás ho uchránil.

Vnikněme do ducha tohoto tajemství, mějme hřích v ošklivosti z celé soustrasti, již jest naplněno naše srdce s bičovaným Ježíšem. Budme mu vždy vděční za nevýslovnou dobrotivost která jej pohnula, že nastoupil místo nás, aby vytrpěl trest, který naše hříchy zasloužily a jehož vykonavateli měli býti ďábli v pekle. Podle příkladu svatých kajících bičujme umrtvováním ono hříšné tělo, které nás vede ke zlému, a podrobme je duchu. Ozbrojme se trpělivostí ve svém zármutku, v křížích a v nemocích; co jsou naše bolesti, přirovnáme-li je k bolestem bičovaného Ježíše? Osmělíme se ještě stěžovati si, když jsme jej pozorovali v zuboženém stavu, do něhož jej přivedlo bičování? Děkujme mu, že nás povolal do řehole, kde se můžeme snadněji vystříhati hříchu, a snažme se zabrániti mu u našich záků vážným apoštolaťem.

Duchovní kytice: Které kamenné srdce neobměkčí ran Spasitelových? Kdo odepře trpěti při pohledu na trpícího Ježíše? (Svatý Vavřinec Justiniani.)

33. JEŽÍŠOVO TRNÍM KORUNOVÁNÍ.

Krátký obsah: I. Ježíš po bičování. Pozorujme ho uvedeného do tohoto stavu zlobou lidskou a udržovaného jen jeho božstvím. Povzbudíme se k živé lítosti nad svými hříchy, jež jsou příčinou jeho bolesti.

II. Ježíš trnám korunován. Na popud židů vsadili mu jeho kati trnovou korunu na hlavu, aby se posmívali jeho království. Kéž nám tento hrozný pohled vnukne velkou ošklivost před hříchem.

III. Trpělivost a pokora Spasitelova. Snášel vše z lásky k nám, nebudeme i my vše snášeti z lásky k němu? Pracujme zmužile na šíření jeho království plodným apoštolátem.

ROZJÍMÁNÍ.

Spleťte korunu z trní, vložili mu ji na hlavu.

(Mat. 27. 29.)

I. Ježíš po bičování. Pozorujme našeho božského Spasitele vysíleného dlouhým a ukrutným bičováním, posetého od hlavy až k patě krvácejícími ranami a zsinálými podlitinami, nejsoucímho v stavu, aby se udržel po tak velkomyslném prolití své krve. Kati unavení bitím jej konečně odvazují, jakmile však již nebyl držěn provazy u sloupu, shroutil se na zemi a býval by zajisté podleh, kdyby nebylo přišlo jeho božství na pomoc jeho člověčenství, aby mu dodalo nových sil a učinilo jej schopným kráčet cestou jeho utrpení až na konec.

Konečně povstává s tisícovou námahou vrávoraje sbírá své rozházené šaty, obléká se do nich a, bohužel, to bude jediný obvaz na jeho bolestné rány. A nyní, Piláte, můžeš jej uká-

zati židům. Může-li býti jejich nenávisť ukojena bez usmrcení Ježíšova, pak bude, neboť ničeho mimo smrt nelze přidati k tam strašným mukám.

Všechno zajisté přispívalo k tomu aby utrpení sladkého Spasitele bylo největší a nesmírné. Původci jeho bičování jsou židé zuřící, aby ho zahubili; jeho bičování děje se na těle nejcitlivějším a nejzpůsobilejším pociťovati bolest; vykonavatelé jsou kati, netvorové ukrutnosti.

Němý jako něžný beránek, když jest stříhán,¹⁾ myslí Ježíš více na naše rány nežli na své vlastní bolesti. Božský Spasiteli, smiluj se nad námi, tvé bolesti, tvá božská krev budou mluvíti v náš prospěch a dosáhnou nám milosrdenství u Boha, jehož jsme urazili.

Povzbudme se k živé lítosti nad svými hříchy, jež jsou pravou příčinou utrpení božského Vykupitele.

II. Ježíš trůn korunován. Nazval se králem, a Pilát jej jinak neoznačil než titulem »král židovský«. Jeho kati posmívají se mu jako divadelnímu králi a vysmívají se jeho důstojnosti nejhanebnějším způsobem.

Vojáci uchopili se tedy znova Spasitele, jednali s ním s největší surovostí, posadili jej na pahýl sloupu jako na trůn, hodili mu na ramena cár starého šarlatu jako královský plášť, pak mu dali do pravice třtinu naznačující jeho žezlo a počínají se mu posmívati napodobující úslužnost dvořenínů, kteří vzdávají poctu svému panovníku.

---

¹⁾ Isaiáš 53, 7.

Konečně k dovršení potupy a zároveň k zvětšení jeho bolesti přistoupil k němu vojín drže v ruce korunu z pichlavého trní a dává mu ji na hlavu za chechtotu všech diváků!

Pak počínají opět posměšné úklony a ironické pocty; vojín stává se kolem Ježíše a přistupující jeden po druhém k němu pokleknou a říkají posměšně: »Zdráv buď králi židovský.«¹⁾ Všichni jednají pak s ním jednomyslně s největší hanebností, jak nikdy nebylo nakládáno s nejpodleším zločincem; jedni mu dávají ve tvář hrozné poličky, druzí mu vytrhávají vousy a vlasy, tito mu plivají do obličeje, oni jej tloukají pěstmi, konečně jiní berouce mu třtinu z rukou užívají jí, aby mu zatloukli trnovou korunu, kterou měl na hlavě a těmito strašnými údery rozmnožují jeho bolesti.

Při tomto žalostném pohledu pochopíme konečně ohyzdnost hříchu, abychom měli před ním nevýslovnou ošklivost, a vštěpujme ji též svým žákům.

III. Trpělivost a pokora Spasitelova. Chtěl-li se dáti korunovati ukrutnou trnovou korunou, učinil to proto, aby nám vrátil korunu slávy ztracenou hříchem; držel-li posměšné třtinové žezlo, činil to proto, aby zabránil, by satan nepanoval nad námi žezlem železným. Jest tupen zahrnut urážkami, to vše ale náleželo spravedlivě nám za naše hříchy, a byly bychom věčně trpěli toto opovrhování a tyto muky v pekle, kdyby se nebyl Ježíš působením své nekonečné lásky obětoval snáseti je za nás z lásky k nám.

¹⁾ Mat. 27, 29.

Kdybychom dobře rozjímalí o tajemství trním korunování, jak velice bychom nenáviděli hříchu a s jakou pečlivostí bychom se ho varovali! Nevarujeme se však pouze hříchu, jenž jest příčinou jeho bolesti, ale snažme se též odhodlaně o nabytí ctností, jichž příklad nám dává božský Mistr.

Následujeme jeho trpělivosti. Viděli jsme jej snášeti muky, jichž pouhá vzpomínka námi zachvívá, on je snášel, aniž si stěžoval, aniž reptal, zůstal tichý a klidný vůči svým katům.

Následujeme jeho pokory. S jakou planoucí horlivostí musíme se oddati konání této ctnosti! Při bičování pykal Ježíš jmenovitě za naši smyslnost, při trním korunování pyká především za naši pýchu, za ctižádostivé myšlenky a za naši marnivost. Mohli bychom ještě přináseti obět pýše, marnivé slávy a ješitnosti, když jsme pozorovali svého božského Mistra, svůj vzor, snášeti nejhroznější urážky a nejohavnější opovržení?

Prosme ho, aby šířil své království v duši naší a v duších našich žáků.

Duchovní kytice: Stydme se, že jsme zhýčkaným údem pod trním korunovanou hlavou. (Svatý Bernard.)

34. ECCE HOMO.

K r á t k ý o b s a h : I. **Marný záměr Pilátův.** Ukrutné mučení Ježíši nespravedlivě uložené neukojilo nenávisti židů a vládať zůstává ve velkých rozpacích. Obnovme své předsevzetí varovati se hříchu stůj co stůj.

II. **Ejhle člověk!** Pilát ukazuje Ježíše židům, aby je dojal pohledem na nevinnou Obět v tak žalostném stavu, židé však zůstávají bez slitování. Snažme se potěšiti dobrého Mistra svým apoštolátem.

III. **Ježíš naše obět a náš vzor.** Trpěl, aby odpykal naši pýchu a smyslnost, aby nás takto ušetřil věčných trestů. Následujme ho v jeho trpělivosti a v jeho pokore.

ROZJIMÁNÍ.

Ejhle člověk. (Jan 19. 5.)

I. Marný záměr Pilátův. Ježíš jest zbrocen krví a samá rána od hlavy do temene, jak předpověděl prorok.¹⁾ V tomto žalostném stavu ukazuje jej židům s nadějí, že konečně v jejich zatvrzelých srdcích vzbudí cit smilování.

Ve svém marném záměru ukazuje tedy lidu obětního Beránka své hříšné slabosti a zášti knížat kněžských. Prohlašuje ještě jednou jeho nevinnost řka židům: »Hle, vedu vám ho ven, abyste poznali, že na něm žádné viny nenalézám.«²⁾

Po několikerém opakování obnovil Pilát veřejně toto tvrzení. Jeho slabost a jeho zbabělá povolnost zůstávají tedy bez omluvy, neboť soudce má mfti zmužilost svého přesvědčení a pro-

1) Isaias 1. 6.   2) Jan 19. 4.

hlásiti svůj rozsudek podle práva a spravedlnosti.

Čin a slova hříšného vladaře zdají se býti naplněny dobrými úmysly; bylo však velkým zahanbením pro Vykupitele sloužiti takto za divadlo všemu lidu, mezi nímž byli jeho nejzúřivější nepřátelé, jeho přátelé a též ti, kteří mu byli zavázáni díkem, jsou však zastrašeni knížaty kněžskými a staršími lidu, kteří vdechují nenávisť do všech srdcí. V zástupu tísňícím se kolem soudní stolice byla snad i Maria, Boží matka Ježíšova, neboť podle všeho neviděla ho od poslední večeře předešlého dne. Pokusme se změřiti bolest Matky a Syna, když se potkaly jejich pohledy.

Obnovme své předsevzetí varovati se stůj co stůj hříchu, jediné to příčiny Ježíšových bolestí.

II. Ejhle člověk! Pilát dal tedy odvésti Spasitele na vyvýšené nástupiště, jež vévodí náměstí, kde shromážděný dav obléhá palác, všechny zraky jsou upřeny na Ježíše. »Ejhle člověk!« volá vladař. O lide surový a nevděčný, pohled' nymí na Nazaretského, jehož spanilost a krásu jsi obdivoval, viz jej ve stavu, v němž jej pozorovali proroci »bez vzhledu a bez krásy.«¹⁾ Jevil se jako člověk zničený, jeho božské rysy jsou svráštěny hrozným utrpením, v jeho tváři se odráží drásavé bolesti jeho božského Srdce, jeho prsa vystavují zrakům široké a hluboké rány, podobá se malomocnému, »od paty do temene nic není zdravého na něm; samá rána, modřina a oteklina,²⁾ jeho vznešená hlava

¹⁾ Isaiáš 53, 2.

²⁾ Isaiáš 1, 6.

jest ještě korunována dlouhým pichlavým trním pronikajícím až na kosti. Všechny zraky tkví na Ježíši, nikdo však neprolévá slz slitování a lid křičí jednohlasně: »Pryč s ním, ukřižuj ho!«¹⁾

Pilát nemůže věriti takové surovosti, vystupuje na nástupiště a praví, aby přivedl dav k citům lidskosti ukazuje na Ježíše: »Ejhle král váš!«²⁾ A nevděčný lid stržen nepřáteli Spasitelovými znova s velkým křikem žádá jeho smrti: »Ukřižuj ho! Ukřižuj ho!«

Snažme se potěšiti božského Mistra přispívající, pokud nám jen možno, svým apoštolátem učiti jej znáti, jej milovati a jemu sloužiti.

III. Ježíš naše obět a náš vzor. Představme si Boha Otce, jenž nám ukazuje svého Syna ve stavu, do něhož se uvedl z lásky k nám, a jenž nám dí: »Ejhle člověk!« V něm se mi zalíbilo, a chcete-li se mi zalíbiti, musíte se snažiti státi se mu podobnými.«

»Ejhle člověk!« Byl zdrcen za vaše hříchy, dobrovolně procedil svou krev na odpykání neustávajících vašich nevěmostí. Skutečně vaše pýcha korunovala jej trním, vaše ctižádost dala mu toto posměšné žezlo do rukou, vaše nysimost posekla jej ranami, vaše lidská bázeň zahrnula jej potupou a hanbou.

Slyšme zvláště my, řeholníci, tento hlas Boha Otce; spatřujme v Ježíši naši obět i náš vzor, nenávidme hříchu a užívejme bezpečných prostředků k jeho varování a k nabádání varovati se ho.

1) Jan 19, 15.   2) Jan 19, 14.

Ejhle člověk! Máme se vzdělávati podle jeho obrazu. Odějme se tedy zmužile jeho šatem, zdánlivě tak odporným přirozenosti; opletme své čelo jeho bolestnou korunou přijímající s odevzdaností pohrdání a odmrštění; dejme na svá ramena jeho krví zbrocený plášť věnující se s velkomyslností skutkům umrtvování užívaných v našem svatém stavu; vezměme do rukou jeho posměšné žezlo uznávající pokorně svou nestálost a slabost, jež jsou tak veliké, nejsme-li posilováni milostí Boží.

Ejhle člověk! Přišel na zemi, aby spasil lidi a dal jim pravý život, a nevděční lidé chystají se vésti ho na smrt!

Ejhle člověk! Přejde však soudit jednou všechny lidi, povolá je před svůj soud a napraví nespravedlnost soudů vykonaných nad ním. Jeho kati a jeho nepřátelé dnes vítězně jásají, pak ale budou přemoženi a vrženi k nohám nejvyššího Soudce, jenž nyní korunován trním, bude pak korunován slávou; všichni svatí utiskováni a pronásledováni jako on budou pak s ním vítězně jásat po celou věčnost.

Následujme ho v konání ctností našeho povolání a setrvejme až do konce, abychom mohli s ním požívat věčné blaženosti.

Duchovní kytice: Musíme následovati urpení Ježíše Krista; křesťanu nepřísluší vyhledávati rozkoší. (Svatý Augustin.)

35. ŽIDÉ VYMAHAJÍ JEŽÍŠOVU SMRT.

Krátký obsah: I. Židé zůstávají nemilosrdní k Ježíši. Ve své zaslepenosti podněcují nepřátelé dav, aby žádal ukřižování Spasitelovo. Nepovolujme nikdy nezřízeným náruživostem, jež jsou vždy nenasytny.

II. Pilát se marně pokouší zachrániti Ježíše. Chtěl propustiti nevinného Beránka, neosměluje se však zlebiti se lidem a tím se stává zločinným. Buďme rozhodnutí neustupovat: nikdy před povinností.

III. Židé nechtějí míti Ježíše za krále. Darma jim řekl Pilát: »Ejhle, král váš!« prohlašují že nechtějí jiného než císaře, a žádají usmrcení Ježíšovo. Věnujme se bez výhrady službě našeho božského Krále.

ROZJÍMÁNÍ.

Alle oni více křičeli, řkouce: Ukřižován bud.

(Mat. 27, 23.)

I. Židé zůstávají nemilosrdní k Ježíši. Když ukázal Pilát Ježíše posetého ranami a takřka zmáčeného v jeho krvi, doufal, že vzbudí ve všech srdcích slitování a soustrast; když však jim představil Spasitele řka: »Ejhle člověk!« zvolali starší lidu: »Ukřižuj ho!«¹⁾ a všecken lid opakoval totéž volání.

Pilát, zklamán ještě jednou ve svém očekávání, odpověděl židům s nevolí. »Vezměte ho vy a ukřižujte, neboť já na něm viny nenalézám!«²⁾ Tím prohlašuje vladař znovu nevinu Vykupitelivu. Toto prohlášení zůstává však jako prohlášení předcházející bez účinku na dav žádající zuřivě jeho záhubu, vždyť dosáhl již tak mnoho na slabosti tohoto soudce, jenž veřejně

¹⁾ Jan 19, 6.   ²⁾ Jan 19, 6.

prohlásil nevinu obžalovaného, a přece se neodvážil propustiti jej na svobodu.

Zidé chopili se tedy opět předstíraných provinění, která vytýkali Spasiteli po stránce náboženské, a aby jej zahubili, odvolávají se zákona mojžíšského. »My máme zákon a podle zákona má umřít, neboť se činil Synem Božím.«¹⁾ O, pokrytci, jako byste horlili pro zákon, a přestupující zákon domáháte se smrti Spravedlivého!

Nepovolujme nikdy nezřízeným náruživostem jež jsou vždy nenasytny, neboť čím více jim budeme povolovati, tím více budou požadovati.

II. Pilát se marně pokouší zachrániti Ježíše. Zidé očekávali, že Pilát se bude dovolávati jejich svědectví a odsoudí Ježíše, poněvadž se činil Synem Božím; málo však scházelo a ono slovo, jež uniklo jejich nevraživé prchlivosti, bylo by je připravilo o nevinnou Obět, jejíž smrti se domáhali.

Při této nové obžalobě zvětšil se skutečně strach slabého vladaře; tuší božství v tomto obžalovaném tak odlišném od jiných a tak moudrém v jeho slovech. Káže jej odvésti do preto-ria a táže se ho odkud je. Když mu však Ježíš neodpovídá, stává se Pilát netrpělivým a hrozí řka: »Se mnou nemluvíš? Nevíš-li, že mám moc tebe propustiti a mám moc tebe ukřižovati?«²⁾

Spasitel, aby dal Pilátovi nové naučení, připomíná mu s laskavostí spojenou s pevností původ této moci a praví mu: »Neměl bys žádné

---

1) Jan 19, 7.   2) Jan 19, 10.

moci proti mě, kdyby ti nebylo dáno shůry; procto ten, kdo mě tobě vydal, má větší hřích.«¹⁾)

Připomínaje Pilátovi původ jeho moci učí Ježíš všechny proč jest lidem svěřena moc; jest to proto, aby jí užívali podle spravedlnosti, a prohlášením, že vladař se poměrně méně provinil, zjevuje Ježíš rovněž onu velkou zásadu, podle níž mají větší hřích ti, kteří konajíce zlé mají více osvětlení v dobrém. A tento případ jest u řeholníka, který by zanedbával svých povinností.

Pilát chápe do jisté míry tato vznešená naučení a rád by propustil Ježíše; Bohužel však i když jeho srdce není nepřipustno lásce, spravedlnosti a pravdě, strachuje se přece znelibiti se lidem. A touto cestou chtějí jej židé přivést k tomu, aby vyhověl jejich hříšným přáním. Proto volají: »Propustiš-li toho, nejsi přítel císařův, neboť každý, kdo se činí králem, protiví se císaři.«²⁾)

Neustupujme nikdy před povinností a buďme vždy poslušni hlasu svého svědomí.

III. Židé nechtějí mítí Ježíše za krále. V beznadějnosti této soudní záležitosti zasedl Pilát na svou soudní stolicí, představuje Ježíše lidu a pronáší ona tajuplná slova nechápaje snad ani celého jejich dosahu: »Ejhle král váš!« »Pryč s ním, pryč s ním, ukřižuj ho!«³⁾) odpovídají mu židé a odpírají uznati Ježíše za svého krále.

Pilát však prohlašuje znovu království božského Spasitele. »Cože,« pravil »krále vašeho

¹⁾ Jan 19. 11

²⁾ Jan 19. 12.

³⁾ Jan 19. 14 a 15.

ukřížují?« »Nemáme krále, leč jen císaře.«¹⁾ odsekla knížata kněžská. Znajíce bojácnou povahu vladařovu užívají židé zastrašení. Tento výkřik knížat kněžských jest jejich odsouzením. Žezlo jest zřejmě odňato před jejich očima od Judy. I proroci označili tímto znamením dobu příchodu Mesiášova.²⁾

Pochopme to již konečně, že naše náruživosti jsou nenasytné, a nejsou-li přemáhány, strhnou nás nezbytně do propasti zla. Nenásledujme zbabělého vladaře, který se neosměluje odpírati nepřátelům Ježíšovým a jest poslušen pohnutek lidských. Uložme mlčení svým zlým náruživostem, s přispěním milosti to vždy můžeme. Jednejme při všem z pohnutek víry, neposlouchejme nikdy svých hříšných náklonností, zvláště ne my, řeholníci, kteří jsme obdrželi tolikrát osvícení o dobru. Čím více bychom byli vinni, kdyby přebýval hřích v našich srdcích!

Prosme Ježíše o milost, abychom se zcela věnovali jeho službě a dosáhli svatým životem míti jednou s ním podíl na věčné blaženosti.

Duchovní kytice: O sladký Ježíši, když jsi vykoupil naše duše za tak vysokou cenu, jest to důkazem, že je něžně miluješ. (Svatý Alfons).

---

1) Jan 19, 15.   2) Genes. 49, 10.

IV. KŘÍŽOVÁ CESTA.

---

36. JEŽÍŠ ODSOUZEN K SMRTI.

Krátký obsah: I. Pilát skončil podobením židům. Slabý vladař prohlásí nevinnost Ježíšovu, ze strachu však, aby neupadl v nemilost, ustoupil naléhání židů. Plňme přesně svou povinnost stůj co stůj.

II. Pilát si umývá ruce. Aby se nezdálo, že ustoupil před požadavky nepřátel Ježíšových, odmítá všechnu zodpovědnost nespravedlivého rozsudku vynuceného na své zbabělosti. Střezme se bázně lidské.

III. Odsouzení Ježíšovo. Nespravedlivý rozsudek jest nad ním pronesen, pravou však příčinou jeho smrti jsou především naše hříchy. Abychom mu dosvědčili svou vděčnost, bojujme všude proti hříchu.

ROZJÍMANÍ.

Ježíše pak vydal vůli jejich. (Luk. 23, 25)

I. Pilát se konečně podrobil židům. Pilát chtěl zachrániti Ježíše Krista před nenávistí židů nadarmo prohlásil jeho nevinu; nadarmo ho nechal ukrutně bičovati, nadarmo představil jim jej v nejžalostnější stavu, dovolával se lidu a jeho šlechetných citů; všechny tyto prostředky, jež mu vnukla jeho hříšná slabost, zůstaly bez účinku, totéž volání po usmrcení rozléhá se s toutéž zuřivostí.

Buřičské domáhání lidu jest podporováno hrozbou udání u soudu císařova. Pilát jest přemožen naléháním učiněným na něho kni-

žaty kněžskými a staršími lidu. Ačkoli i manželka mu vzkázala: »Nic neměj se spravedlivým tímto.«¹⁾ A on sám tušil božství v tomto obžalovaném tak mimořádném a odlišném od zločinců.

Ať jsou však tyto důvody sebe pádnější, mizejí přece před strachem upadnouti v nemilost Tiberiovu a zbabělý vladař rozhodl se ustoupiti před křikem židů.

Neváhejme nikdy, jde-li o volbu mezi vůlí lidskou a vůlí Boží, neboť nevíme, kam nás zavede zneužití milosti a nevěrnost. Obnovme své předsevzetí, že budeme vždy přesně plniti své řeholní závazky a své stavovské povinnosti.

I. Pilát si umývá ruce. Zbabělý vladař ustoupil nátlaku vůdců, aby se však vyhnul zdání, že se vzdal před hrozbami, chce projevit obřadem u židů obvyklým svou vůli, že odmítá všechnu zodpovědnost rozsudku, jenž byl vynucen na jeho malomyslnosti. Nechal si tedy přinésti na míse vodu a umývá je si ruce před lidem prohlášeje: »Nevinen jsem krví spravedlivého tohoto, vy vizte.«²⁾

Židé však nedbajíce tohoto prohlášení a upozornění, berou na sebe všechnu zodpovědnost odsouzení jejich nenávistí žádaného. Slyšme je pronésti onu kletbu, jedinečnou v letopisech národů, jakož i kletbu, již není rovné v přísnonosti jejího uskutečnění. Jednohlasně volají: »Krev jeho na nás i na naše syny!«³⁾

Ježíš slyšel hrozné prokletí a jeho srdce jest drásáno bolem, vidí valiti se nesčetné pohromy

---

1) Mat. 27. 19.   2) Mat. 27. 24.   3) Mat. 27. 26.

na celé Judsko a jmenovitě na Jerusalem. Ach pláče zajisté znova nad tímto nevděčným městem, jehož synové nechtěli spasení, které jim přinesl Král ze Sionu dávající přednost zlořečení a smrti, jež byly skutečně jejich trestem.

Bůh slyšel proklínání židů. Pětatřicet let později splnila se jejich žádost. Jedenáct set tisíc židů, podle Josefa Flavia, a šest set tisíc, podle Tacita, zahynulo při obléhání Jerusalema. Sto tisíc bylo prodáno za otroky a počet těch, kteří byli na místě ukřižováni byl podle vypravování Josefa Flavia, soudobého dějepisce židovského, tak veliký, že se nedostávalo již ani dřeva k jejich ukřižování. A od té doby židé rozptýleni a ve vyhnanství nesou stále tíži svého prokletí.

Neustupujme nikdy zbaběle před bázní lidskou a nabádejme své záky, aby plnili vždy zmužile své povinnosti.

III. Odsouzení Ježíšovo. Nespravedlivý rozsudek byl pronesen. Pátřejme po pravé jeho příčině. Odsouzení podepsané Pilátem jí neoznačuje, neboť to zmiňuje se pouze o slavném titulu krále židovského. Sestupme do svého srdce, tam jest, jsou to naše hříchy, které jsou příčinou rozsudku proneseného nad božským Mistrem podle předpovědi Isaiášovy: »I složil Hospodin na něj nepravost nás všech; bit jest pro zločin lidu svého.«¹⁾

Vším právem jsme rozhořčeni na Piláta a zvláště na židy, ale budme napřed rozhořčeni na sebe a želme svých vlastních nepravostí; ne-

¹⁾ Isaiáš 53, 6 a 8.

boť jsme měli neštěstí urazit Boha, a hle, to jest pravá příčina odsouzení Ježíšova. Ochtěl-li býti odsouzen k hanebné smrti na kříži, učinil to proto, aby nás vysvobodil od smrti věčné, které jsme zasloužili za své hříchy.

Božský Spasitel vyslechl s největší odevzdaností nespravedlivý rozsudek vladařův; buďme podle jeho příkladu trpělivi a odevzdáni, když lidé kárají naše jednání třeba i neprávem. Připomeňme si pak Spasitele Ježíše odsouzeného k nejhanebnější smrti, jej Boha třikrát svatého, a snášejme jako on pomluvy modlíce se za své pronásledovatele. O dobrý Ježíši, jsi odsouzen k smrti jako zločinec, ty, jenž jsi počátek vši svatosti!

Toto zlořečení jest uvaleno na tebe našimi hříchy, které jsi vzal na sebe, neboť abys odpýkal naše hříchy, nastoupil jsi místo nás z nekonečné velkomyslnosti. Kterak bychom mohli odmítnouti činiti zadost tvé spravedlnosti pokáním? Račiz nám udělití s milostí opravdové lítosti též milost velké vděčnosti za tvá dobrodíní.

Duchovní kytice: Náš Vykupitel podrobil se smrti, abychom se nestrachovali zemřítí. (Svatý Řehoř Veliký.)

37. JEŽÍŠ BĚŘE NA SEBE KŘÍŽ.

I. Ježíš přijímá kříž. Z lásky k nám přijímá sladký Spasitel nástroj své popravy a nese jej přes své bolesti. Kterak bychom mohli odepřítí nésti kříž následující božského Mistra?

II. Ježíšův kříž. Toť žezlo a prapor nejvyššího Krále země i nebe, toť oltář, na němž bude obětován tichý Beránek za naše spasení. Naučme se trpěti z lásky k Ježíši, jako on trpěl z lásky k nám.

III. Vezměme svůj kříž. Nereptejme nesouce svůj kříž a bojujme z nadpřirozených pohnutek proti své zbabělosti. Následujme Ježíše nesouce zmužile kříž, který se Bohu zalíbí na nás seslati.

ROZJÍMANÍ.

Vladařství na rameni míti bude. (Isaiáš 9, 6.)

I. Ježíš přijímá kříž. Spasitel slyšel pronésti rozsudek smrti, a vojáci ustanoveni jej provésti uchopili se hned tichého Beránka. Svlékají Ježíši šarlatový plášť, jímž jej přiodělili na posměch a na potupu jeho království, pak jej oblékají do jeho obyčejných šatů, dav bude jej moci lépe poznati a rozeznati ode dvou lotrů vedených s ním na smrt. Sladký Spasitel vždy trpělivý a mlčenlivý nechává se svlékati a zas oblékati; nestěžuje si přes své bolesti a přes své zahanbení.

Pak jest odváděn z pretoria a přiveden ke kříži, který má sám nésti na horu Kalvarii. Jak mnoho trpí v této chvíli! Od svého odchodu z večerádkla ničeho nejedl a neměl odpočinku, po dobu dlouhých hodin byl vydán veškeré nelidskosti zuřivého lidu; v hojnosti prolil svou božskou krev na hoře Olivetské a při bičování,

jest ranami celý pohmožděn, nese na své božské hlavě ještě trnovou korunu, jest tedy ve stavu největší slabosti a sotva může státi, přece jest však nucen vzíti na sebe těžký kříž, jehož tíže jej překonává. A Ježíš jej přijímá z lásky k nám. Kterak bychom mohli odmítnouti nésti svůj kříž, tím více, když nám jej pomůže nésti?

II. Ježíšův kříž. S klidem pohlíží Ježíš na kříž, na němž umře; přijímá jej s dokonalou poddaností ano i s radostí, tak jak mu jej jeho Otec podával. Je-li Srdce Ježíšovo zachváčeno hrůzou při pohledu na hanebné dřevo své poravy, jest naplněno též radostí a láskou při vzpomínce, že spasí jím pokolení lidské.

Patřme očima víry na toto tajemné dřevo. Kříž toť prapor svrchovaného monarchy vztýčený před zraky všeho lidstva, a kolem něhož se přijdou seřadit všichni národové; jest to insignie moci Krále nebe i země; jest to žezlo jímž bude všude vládnouti na světě podle slov Davidových, jež opakuje církev ve svých zpěvech: »Pán vládl s dřeva.«¹⁾ Kříž toť oltář zápalné oběti, na němž bude strávena obět spásy, toť pomník všemohoucnosti a božství Ježíše Krista, hanebný nástroj stal se znamením slávy a vítězství, odměnou hrdinných skutků a ozdobou diademů panovníků světa. A jestliže jeho určení se tak změnilo, stalo se to zásluhou božského Vykupitele, jenž se ho dotekl svýma rukama a označil svou krví!

A učiní ještě více; v poslední den představi jej zářící zrakům všech shromážděných lidí a pak jej uzří vítěziti.

1) Hymna Vexilla Regis.

Ježíšův kříž dává výmluvně najevo jeho lásku k nám. Posvěcen objetím Syna Božího, jsa oltářem jeho krvavé oběti, trůnem jeho lásky k nám, kteří jsme ho na něj přibíli svými hříchy, tento božský kříž jest naším útočištěm a naší pevnou nadějí. Skrze něj obdržíme od sladkého Spasitele milost následovati ho v jeho utrpeních, abychom s ním byli nerozlučně spojeni v nebesích.

III. Vezměme svůj kříž. Kříž jest známkou soužení a utrpení tohoto života; jest pro nás povzbuzením, bychom je přijímali s odevzdaností a snášeli s trpělivostí; jím stáváme se jmenovitě podobnými božskému Ukřižovanému, jenž jest pro nás všechny naším Pánem i vzorem. Slyšme, jak nás napomíná, abychom následovali jeho trpělivosti, praví: »Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne.«¹⁾ Slíbili jsme, že ho budeme následovati, jednáme velkomyslně podle jeho slov?

Kterak přijímáme kříž? Neděje se to s velkým odporem? Nereptáme proti těm, od nichž nám kříže přicházejí. Nepřejeme si nemírně, abychom byli od něho osvobozeni anebo abychom měli k nesení méně těžký kříž? Nehledíme se ho úplně zbaviti? Jest to jedmání řeholníka a opravdového učedníka Spasitelova?

Při pohledu na Ježíše jenž přijímá svůj kříž nestrachujme se přijmouti i svůj kříž, neboť nám otvírá cestu k nebi; v něm je spása i život. »Ve kříži,« dí Následování Krista,

¹⁾ Mat. 16, 24.

»jest obrana proti nepřátelům, zdroj nebeské sladkosti, posila mysli, duchovní radost, vrchol ctnosti a dokonalost svatosti.«¹⁾)

O Ježíši vštěp má lásku ke kříži, ne k oněm hrdinným křížům, jejichž lesk by mohl podněcovati ješitnost, ale k oněm praobyčejným křížům, které neseme, bohužel, s takovým odporem, k oněm každodenním křížům, jimiž jest život poset a s nimiž se potkáváme na cestě ustavičně v odporu, v opominutí, v neúspěších, v chladnosti a vznětlivosti jedněch, ve špatném posuzování, v protivenstvích, v odmrštěních a v pohrdání druhých; v neduzích tělesných, v temnotách ducha a ve vyprahlostech srdce. A tak tě budeme následovati přijímajíce svůj kříž, který se ti zalíbí seslati na nás.

Duchovní kytice: Čím déle necháme svůj kříž ležeti na zemi, tím těžší jest k pozvednutí. (Svatý Anselm.)

1) Násl. Kr. II, 12, 2.

38. JEŽÍŠ NESE SVŮJ KRÍŽ.

Krátký obsah. I. Potupný trest smrti pro Ježíše. Nenávist a pekelná žárlivost židů vnukla jim zvolení tohoto potupného trestu smrti, aby učinil Spasitele bídnejším v očích všech. Následujme ho v konání pokory.

II. Ukrutný trest smrti pro Ježíše. Kolik ukrutných utrpení připojuje se k jeho hlubokému pokoření na Kalvarii. Obnovme své předsevzetí, že se budeme varovati hříchu, právě to příčiny všech jeho muk.

III. Nesme svůj kříž, abychom následovali Ježíše. Přijímejme kříže tohoto života s věrou a bez reptání. Projděme s Marií zastavení křížové cesty a pobneme své záky, aby to též zbožně činili.

ROZJÍMANÍ.

Vyvedli jej, aby ho ukřižovali. (Mar. 15, 20.)

I. Potupný trest smrti pro Ježíše. Abychom se lépe spojili s utrpeními Spasitele nesoucího svůj kříž, pozorujme ho na této bolestné cestě, kde začíná jíti od zastavení k zastavení prvé křížové cesty.

Představení synagogy chtěli vydati na smrt sladkou Obět své nenávisti, a aby připravili Ježíše o jeho dobré jméno u lidu, nechali jej vésti k smrti ve společnosti dvou lotrů, jako by byl největší zločinec. Za Ježíšem podněcují kněžská knížata rozptýlena mezi podlým lidem nenávist proti Vykupiteli, pronášejí nejpotupnější rouhání a zahrnují zlořečením Spasitele, jenž jest vyváděn z Jerusalema, a aby byl obětován za hříchy všech.¹⁾

¹⁾ Zid. 13, 12.

Tu se vyplnilo ono proroctví Davidovo: »Pro tebe snáším pohanění, potupa mé líce zahaluje; cizozemcem stal jsem se svým bratřím, neznámým synům matere mé. Ano horlivost pro tvůj dům mne stravuje a hana tupitelů tvých padá na mne.«¹⁾

Následujme sladkého Spasitele v konání pokory a hlásejme tuto ctnost žákům zvláště svým příkladem.

II. Ukrutný trest smrti pro Ježíše. Když šel Ježíš křížovou cestou, aby se odebral z pretoria na Kalvarii, jak mnohá utrpení připojují se k jeho pokoření, aby jej trápila! Jeho síly jsou vyčerpány, jeho tělo jest pokryto ranami, jeho bičováním rozdrásané svaly zdají se padati v cárech; těžký kříž, jímž jest obtížen, vtlačil bolestnou ránu do jeho ramena, trnová koruna působí mu stále hrozné bolesti a při každém pohybu božského Trpitele naráží na kříž a obnovuje rány jeho božské hlavy, tento opětovný otřes mučí jej až do morku v kostech.

A tento nevinný Beránek vlečený k nejhroznější a nejpotupnější popravě jest Slovo Boží, dokonalý obraz Otcův, jenž v něm má své věčné zalíbení, jest to Mesiáš zemi zaslíbený, jest to Vykupitel pokolení lidského, jest to Syn zaslíbení, v němž budou požehnání všichni národové,²⁾ jet to dědic poslaný pánem vinice k vinařům, aby žádal od nich ovoce, avšak vypuzený z vinice od oněch bídníků, kteří jej usmrtí, aby uchvátili jeho dědictví.³⁾

1) Zalm. 68, 8—10.   2) Genes. 22, 18.

3) Mat. 21, 38.

Pro svedený a jeho nepřáteli pobouřený dav jest to zločinec vzbuzující odpor a ošklivost, ve skutečnosti jest to však svrchovaný Pán nebes i země dávající i v této chvíli naučení nejvyšší moudrosti a volající k svému následování nekonečný počet učedníků, kteří jsou šťastni, že se mohou chlubit jako svatý Pavel v ponížení kříže.¹⁾ Oobnovme své předsevzetí, že se budeme varovati hříchu, jenž jest příčinou všech jeho bolestí.

III. Nesme svůj kříž, abychom následovali Ježíše. Jako učedníci trpícího Boha neomezujme se na to, že lkáme nad poblouzením onoho davu, jenž jej zuřivě tupí, ale spojme se s anděly doprovázejícími božského Beránka na cestě na Kalvarii a klaňme se mu s úmyslem, abychom potěšili jeho božské Srdce nad lidským nevděkem a nad zuřivou nenávistí jeho nepřátel.

Proč trpí Ježíš kráčeje takto první křížovou cestou? Zdaž ne proto, aby nám zasloužil milosti spasení, aby nás vytrhl z moci pekelné, aby nám vštípil ošklivost před hříchem, jenž jest příčinou jeho bolestí?

Nesme podle jeho příkladu zmužile svůj kříž, nesme jej s věrou, s trpělivostí a s odevzdaností takto staneme se podobnými onomu novému člověku, podle něhož mají se utvářeti všickni předurčení.²⁾

Konejme často s pozorností a s vroucností křížovou cestu. Touto tak újemnou pobožností budeme následovati v duchu krvavých stop Ježíšových na bolestné jeho cestě; rozjímáme

¹⁾ Galat. 6. 14.   ²⁾ Rim. 8. 29.

o jeho vznešených naučeních, plačme s ním nad neštěstím hříšníků a nad svými vlastními hříchy, povzbuzujme se úvahou o jeho utrpeních k trpělivé odevzdanosti v utrpeních tohoto života.

Milujme pobožnost křížové cesty. Maria, naše nebeská matka, jí nás učila první svým příkladem; Církev ji obohatila nejcennějšími odpustky, a po pobožnosti k božské eucharistii zdá se, že není jiné způsobilější povzbuzovati nás v dobrem a učiniti nás silnými a pomoci nám k vítězství nad d'áblem.

Pohled na sladkého Spasitele vycházejícího z Jerusalema obtíženého křížem našich hříchů a zlořečením lidu musí nám vnuknouti dvě předsevzetí: první, že budeme se vystríhati hříchů stůj co stůj a že budeme pracovati ze všech svých sil abychom uchránili před ním svých záků, abychom takto pomohli božskému Mistru ulehčující mu tíži jeho kříže. A druhé, že pone-
seme bez ochablosti, bez reptání svůj kříž z lásky k němu, našemu Spasiteli, a na zadostčinění za své hříchy.

Konejme pobožnost křížové cesty a pohněme své zásky, by ji i oni konali.

Duchovní kytice: Nemilujeme Ježíše, nemilujeme-li jeho kříže. (Svatý Petr Damianský.)

39. JEŽÍŠ PADÁ POD TÍŽÍ SVÉHO KRÍŽE.

K r á t k ý o b s a h. I. Ježíš padá po prvé. Padá překonán doléhající na něho tíží hříchu veškerého lidstva. Abychom jej potěšili a jemu pomohli, pracujme účinně na obrácení hříšníků.

II. Ježíš padá po druhé. Tento nový pád jest bolestnější než prvý. Padá-li Spasitel pod tíží kříže, děje se to pro hříchy křesťanů. Učme své žáky varovati se hříchu.

III. Ježíš padá po třetí. Vzpomínka na hříchy spáchané dušemi, které jsou zvláště zasvěcené jeho službě, doléhá ještě ukrutněji na dobrého Mistra. Varujme se sami s ošklivostí každého dobrovolného hříchu a to i všedního.

ROZJÍMANÍ.

Složil na něj Hospodin nepravost všech nás.

(Isaiáš 53, 6.)

I. Ježíš padá po prvé. Pozorujme božského Spasitele vystupujícího namáhavě na horu Kalvarii a následujme v duchu krvavých šlépějí jeho kroků. Přes jeho slabost a zmalátnělost nutí jej jeho nepřátelé nemilosrdně, aby sám nesl kříž, na němž bude obětován.

Podání, na něž připomínají zastavení křížové cesty, zmiňuje se o třech bolestných pádech Ježíšových při stoupání na Kalvarii. Rozjímajíc o prvním z těchto pádů, připomeňme si hříchy spáchané na celém světě, neboť ony jsou pravou příčinou utrpení a smrti Spasitelovy.

Tak mnoho nešťastníků vězí ještě v nevědomosti a nezná božského Vykupitele; tak mnoho nevěřících, bludařů, odpadlíků a pohanů jej u-

ráží a jemu se rouhá každodenně; tak mnoho nešťastníků, kteří jej nenávidí jako bohovraždni židé! Mějme tedy soustrast s utrpeními nevinné Oběti, snažme se těšiti jeho božské Srdce a přispívati k založení jeho království na celé zemi.

Jeho nejbolestnější utrpení jest, že vidí neúčinnost svého umučení pro tak mnohé nekající hříšníky, pro zatvrzelé židy, kteří trvají ve své nenávisti, pro pronásledovatele, jejichž vztek zuří proti jeho Církvi, a pro tolik duší, které zůstanou otroky d'ábovými v pekle po celou věčnost.

Pracujme s planoucí horlivostí na obrácení hříšníků modlitbou a svým apoštolátem.

II. Ježíš padá po druhé. Donucen ranami svých katů povstává namáhavě a začíná opět kráčet na horu obětní. Každý krok mu způsobuje převelikou bolest. Brzy povolují jeho kolena znova a jeho síly jej opouštějí. Padá a tento druhý pád je bolestnější prvního. Tělo jeho, jež jest samá podlitina, pocítovalo při tomto druhém pádu strašný náraz, jenž vyvolal hroznou ozvěnu v každé jeho ráně. Nikdo nespěchá mu pomoci, stav jeho nebudí ani té nejmenší soustrasti v srdcích jeho nepřátel a jeho katů. Jeho nový pád působí naopak, že rozmnožili urážky a potupu a ukrutně jej trýzní, aby jej donutili k povstání.

O sladká Oběti. zdaž nechceš tímto druhým klesnutím učiniti zadost zvláště za nedbalost, lhostejnost a zbabělost tak mnohých křesťanů? Oni tě znají, vědí jak si je miloval, znají tvůj zákon a dávají přece přednost d'áblu před te-

bou, opouští tě, aby ukojili své nezřízené náruživosti, a uráží tě, zapomínajíce na tvou lásku k nim a zneužívajíce milosti, jimiž je zahrnuješ.

Naše posláání umožňuje nám těšiti Srdce dobrého Mistra našim stavovským apoštolátem. Proto nám praví náš svatý zakladatel: »Bdíte tak nad chováním svých žáků, že zamezíte, by se dopustili nejmenšího hříchu ve vaší přítomnosti, a že jim poskytnete prostředků, aby se varovali všech příležitostí k němu, když nejsou pod vaším dozorem.«¹⁾)

Prosme Pána našeho, aby nám pomohl naučiti naše žáky varovati se hříchu.

III. Ježíš padá po třetí. Jak velice trpí sladký Spasitel při tomto třetím pádu! Všechny jeho bolesti se obnovují a zvětšují. Zde můžeme přičítati tento poslední pád vzpomínce na hříchy spáchané osobami řeholními a zvláště na naše vlastní hříchy.

Ježíš to sám prohlásil svaté Marketě Marii, když jí ukázal své Srdce roznícené láskou. »Viz,« pravil jí, »toto Srdce, jež lidí tolik milovalo!« Pak dodal: »A za uznalost dostávám od většiny z nich jen nevděk jejich neuctivostí a jejich svatokrádežemi a chladností i pohrdáním, které mají ke mně v mé svátosti lásky. Co však mnohem více ještě pocítuji, jest, že jsou to i srdce, která jsou mi zasvěcena a která takto jednají!« Při pohledu na Ježíše padajícího po třetí a pykajícího za hříchy svých výsadních přátel obnovme své předsevzetí, že ho již neurazíme.

¹⁾ 111. rozj. III.

Slyšme našeho svatého Otce, Jenž nám praví: »Lze patřiti na Bohočlověka v jeho bolestném stavu a nemíti ošklivosti před hříchem a velké bolesti nad hříchy, které jsme spáchali, vždyť nemůžeme nevědět, že by nebyly naše hříchy příčinou tolikerých utrpení a jeho smrti? Nechtíti přestatí hřešiti znamená nechtíti, aby přestal trpět. Či nevíme, že čím více hříchů se dopustíme, tím více jsme mu příčinou jeho muk?¹)

Mnoho duší obdařených jeho nejcennějšími milostmi nejedná přece podle jeho úmyslu s nimi a místo, aby mu sloužily s horlivostí, umdlévají v žalostné vlažnosti.

Jestliže Spasitel třikráte upadl na cestě kalvarské, zdaž to není proto, aby nás naučil, bychom vždy neprodleně povstali přes časté i těžké naše pády a neklesali nikdy na mysl nad svou slabostí a zbabělostí? Jeho milosrdenství nemá mezí a zásluhy jeho oběti jsou nekonečné. Chovejme velkou ošklivost před každým dobrovolným a to i všedním hříchem a vštěpujme ji též jiným.

Duchovní kytice: Při nesení kříže nebýváme přemoženi, ale pozdviženi, nebýváme zničeni, ale opět pozvednuti, nebýváme zlomeni, ale posíleni.

(Svatý Bernard.)

---

1) 27. rozj. III.

40. JEŽÍŠ SE POTKÁVÁ SE SVOU NEJSVĚTĚJŠÍ MATKOU.

Krátký obsah. I. Maria jde Ježíši vstříc. Poznává, že se naplňují proroctví o Mesiáši, proto chce býti účastna všech bolestí svého božského Syna. Prosme ji, aby nám vyžádala pravé lítosti nad našimi hříchy.

II. Maria vidí Ježíše nesoucího kříž. Chtěla by mu ráda pomoci a on by chtěl potěšiti svou matku, ale nemilosrdní kati vlekou Spasitele. O Maria, kéž bychom mohli potěšiti tvé srdce a srdce tvého Syna svou horlivostí a svou láskou!

III. Příčina Ježíšových a Mariiných utrpení. Maria nevinná jako její božský Syn, chtěla pomáhati při odpykání našich hříchů tím, že se stala spoluvykupitelkou lidského pokolení. Prosme naši dobrou matku, aby nám pomohla vytrvati v našem svatém povolání.

ROZJÍMÁNÍ.

Tvou vlastní duši pronikne meč. (Luk. 2, 35.)

I. Maria jde Ježíši vstříc. Maria dověděla se od apoštolů o zajetí svého božského Syna na hoře Olivetské, poznala, že nadešla hodina, kdy se mají vyplniti proroctví o Mesiášovi, a obává se, že spatří na sobě uskutečnění předpovědi svatého starce Simeona: »Tvou vlastní duši pronikne meč«.

Snáží se setkati se se svým drahým Ježíšem, aby měla účast na jeho bolestech, mohla jej potěšiti a jemu pomoci, pokud by mohla, anebo jej aspoň politovati v jeho pokoření a bolestech.

Zatím se blíží Ježíš na bolestné cestě vydán potupě a zlořečení všeho lidu, aniž se setkává

s jediným znamením soustrasti na obličejích znetvořených zuřivostí. Při toliké nenávisti a nelidskosti mohl říci: »Čekám, kdo se ustrne nade mnou, avšak marně; kdo by mě potěšil, toho nenalézám!«¹⁾

O, nikoli, Pane, v této chvíli netrpíš sám, neboť srdce tvé božské Matky jest příliš úzce spojeno se Srdcem tvým než aby necítilo tvých muk. Ano, ona náší s tebou tvé bolesti a v její osobě celá Církev.

Pozorujme i my Ježíše jdoucího ku popravě, aby nás spasil; připomeňme si hříchy svého života, jež jsou příčinou jeho utrpení a jeho smrti a vzbudme v sobě upřímnou lítost spojenou s opravdově pevným předsevzetím.

II. Maria vidí Ježíše nesoucího kříž. Hrozná bolest zmocní se božské matky, když utkví její zraky na jejím božském Synu, jenž jest vysílen a zhanoben, jeho obličej znečistěn pliváním, prachem a krví, čelo trním korunované, kráčí mezi dvěma lotry, obtížen břemenem kříže, nevděčný a ukrutný dav se mu rouhá a kati jej trýzní. Její mateřská bolest jest nesmírná, neboť se měří její láskou k jejímu božskému Synu, a tato láska nemá mezí.

Když přišel Ježíš k místu, kde stála jeho Matka, potkaly se jejich pohledy a srdce jim puká. Chtěl by se zastaviti, a říci Marii několik potěšitelných slov, avšak vztek židů nutí jej surově, aby krácel k místu popravímu. Něžná Matka pak se své strany chtěla by poskytnouti svému božskému Synu nějakého znamení své

---

1) Žalm. 68, 21.

něžnosti, tisknouti jej na své srdce, osušiti jeho obličej, zastaviti jeho krev, vzíti mu kříž, by jej nesla místo něho.

Kati jí však nedovolují přiblížiti se k Ježíši, a Spasitel se vzdaluje pohlížeje na ni zraky zmáčenými slzami.

Božská Matka nechce opustiti svého božského Syna a jdouc za smutným průvodem snaží se přiblížiti k Ježíši co nejvíce. Kráčí tedy zmáčeje svými slzami krvavé šlépěje tichého Beránka a vystupuje na horu Kalvarii, aby byla přítomna obětování Vykupitelovu a tam zastávala svůj úřad spoluvykupitelky lidského pokolení.

O Maria, nejzarmoucenější Matko, tys v pravdě královna mučedníků. Ne, žádný lidský zármutek nedá se přirovnati k tvému zármutku a nikdy nemohl nikdo říci tak opravdově: »O, vy všichni, kteří kolem jdete cestou, pohleďte a vizte, je-li bolest jako bolest má.«¹⁾

O, Maria, vyžádej nám milosti bychom potěšili srdce tvé a srdce tvého božského Syna svou horlivostí a svou láskou.

III. Příčina Ježíšových a Mariiných utrpení.
Neomezujme se na planou soustrast se Spasitelem a jeho Matkou. Tažme se, proč trpěla tolik Maria, když se přece nedopustila ani nejmenšího hříchu, a proč neodňal Ježíš Kristus se rtů své milované Matky tento kalich bolesti, před nímž měl sám takový odpor?

¹⁾ Lament 1 12

Maria trpěla pro naše hříchy. Jak ukrutnými jsme tedy byli vůči sladkému Spasiteli a vůči jeho božské Matce! Ach, oplakávejme hořce své hříchy a buďme pevně odhodláni nedopustiti se jich nadále.

Čiňme pokáním zadost za chyby a poblouzení svého dřívějšího života, a za tím účelem snažme se následovati blíž a blíže Ježíše nesoucího kříž a následovati jeho lásky přes odpor své přirozenosti a zbabělosti.

Konejme často aspoň v duchu křížovou cestu ve spojení s Marií vystupující na horu Kalvarii; podle jejího příkladu mějme z celého srdce svého soustrast s Ježíšem trpícím a nesoucím kříž.

Doporučme této božské Matce všechny hříšníky, jež jsou též jejími dítkami, obtíženi břemenem svých hříchů, spoutáni svými hříšnými návyky, připoutáni d'ábly a strašně znetvořeni hříchem. Prosme ji snažně, aby je vysvobodila z jejich otroctví. Prosme ji též za naše žáky, aby je chránila ode všeho hříchu a nám pomáhala, abychom je přivedli k následování Ježíše. Rozmnožme horlivost i bdělost, abychom chránili jejich nevinnosti a zajistili jejich spasení. Konečně prosme Marii i za sebe o její přispění ve všech našich potřebách, abychom kráčeli zmužile za Spasitelem - Ježíšem.

Duchovní kytice: Zvláštní milost, kterou si máme od nejsvětější Panny vyprositi, jest, abychom se odloučili ode všeho hříchu. (Svatý Jan Křtitel z La Salle.)

41. ŠIMON CYRENSKÝ POMÁHÁ NĚSTI JEŽÍŠI KŘÍŽ.

Krátký obsah. I. Proč chtěl Ježíš, aby mu bylo pomůženo nésti kříž. Jestliže přijímá pomoc Cyrenského, stalo se to proto, aby nás naučil, bychom i my nesli svůj kříž spoléhajíce na jeho božskou pomoc. Následujme ho tedy nesouce svůj kříž zmužile.

II. Kterak chce Ježíš, abychom mu pomohli nésti kříž. Kříži se nelze vyhncuti, a Bůh jej na nás vkládá, nesme jej tedy s radostí anebo s úplnou dětinnou odevzdaností do jeho božské vůle. Prosme ho, aby nám při tom pomáhal svou milostí.

III. Pomáhejme nésti Ježíš kříž. Můžeme to, když řídíme svou vůli podle jeho vůle, varujíce se hříchu a učíce své žáky varovati se ho. Snažme se tedy mu pomáhati a ho těšiti velkomyslným apoštolátem.

ROZJIMÁNÍ.

Vycházejíce pak našli člověka cyrenského, jménem Šimona, toho přinutili, aby nesl kříž jeho. (Mat. 27, 32.)

I. Proč chtěl Ježíš, aby mu bylo pomůženo nésti kříž. Božský Spasitel mohl zajisté sám nésti kříž po celé hrbolaté cestě na Kalvarii, neboť mu stačičlo posilmiti zázrakem své zemdlené tělo; chce však, abychom i my měli účast na jeho umučení.

Jestliže kati Spasitelovi svolují ulehčiti mu poněkud tím, že žádali kolemjdoucího, aby mu pomohl nésti nástroj jeho umučení, není to jistě z útrpnosti k božskému Beránku. Jediná jejich obava jest, aby Ježíš nezemřel dříve, než se jim dostalo surové radosti jej ukřižovati. A poněvadž nevděční židé nezasluhovali milostí, aby polehčili božskému Vykupiteli, uchova-

la božská prozřetelnost tuto výsadu cizinci, jehož jméno a jména jeho dvou synů, Alexandra a Rufa, nám evangelium zachovalo.

Tím, že Ježíš přijal pomoc Cyrenského, chce nám ukázati, že kříž má býti podílem všech křesťanů. Či nepravil: »Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne.«¹⁾ Dobrý Mistr volá nás tedy všechny, abychom nesli kříž s ním a abychom si přivlastnili zásluhy jeho oběti tím, že podle svatého Pavla vypínáme na sobě to, co zůstává z útrap Kritových.²⁾ Samozřejmě mohl nás Ježíš spasiti bez našeho spolupůsobení, jako mohl vystupovati na Golgotu nesa kříž bez pomoci Šimonovy. My však jsme údy mystického těla našeho božského Spasitele, a proto musíme trpěti s ním a míti účast na jeho bolestech. On trpěl první za nás, by nám dal příklad tím nám též ukazuje, jak můžeme posvěcovati všechna svá utrpení a své svízele, jež jsou znázorněny křížem. Jediná cesta vede zajiště k nebi; jest to cesta kalvarská, po níž kráčeli svatí ve šlépějích Ježíše Krista.

Následujme tedy svého božského vůdce nesoouce zmužile svůj kříž.

II. Kterak chce Ježíš, abychom mu pomohli nésti kříž. Kříž musíme nésti toť nutné a zároveň povinné. Náš praotec Adam zanechal nám toto dědictví a nakaziv nás svým hříchem předal nám i jeho trest. Z tohoto trestu učinil Bůh zadosťučinění za hřích, a proto jest nás hříšníků povinností přijmouti jej.

---

¹⁾ Luk. 9, 23.   ²⁾ Kolos. 1, 24.

Přece však nestačí, abychom kříž prostě nesli, musíme jej nésti též s Ježíšem. I hříšníci nesou kříž svůj, jsou to však kříže neúčinné a utrpení planá; jsou to, jak praví svatý náš Otec »kříže lotrů.«¹⁾ Nésti kříž s Ježíšem znamená, nésti svůj kříž, to jest, kříž, který pro nás zvolil jako nejužitečnější pro nás. Bůh nechává nám výběr tohoto kříže, on jej na nás vkládá. Jeho milost ulehčí nám jeho tíži, neboť pomáháme-li Ježíši nésti jeho kříž, pomůže nám nésti náš.

Kříž Spasitelův jest utesán ze všech hříchů celého světa. Zmenšiti počet těchto hříchů znamená zároveň zmenšiti přetěžké břemeno božského Beránka hříšníků. Vystříhejme se například sami hříchu a pracujme pak zmužile zabrániti hříchům jiných a zvláště uchovati od něho své žáky. Hle, jak chce Ježíš, abychom mu pomohli a kterak mu můžeme pomoci nésti jeho kříž.

Prosme jej snažně, aby nám též pomáhal svou milostí, bychom nesli každodenně svůj kříž.

III. Pomáhejme nésti Ježíši kříž. Můžeme to učiniti tím, že podřídíme svou vůli jeho vůli. Pozvedněme se nad svou přirozenost řídíce se zásadami a příklady Spasitelovými. Patřme vždy očima víry na zkoušky a utrpení, na pokoreň a protivensví, jež jsou v tomto životě nevyhnutelná; zvláště na útrapy spojené s naším stavem; Ježíš nás zve, abychom nesli tento kříž s ním. Neodmítejme ho přijmouti, neboť on jej posvětil vzav jej první na sebe.

---

¹⁾ 121. rozj. 11.

Kříže, které se nám nahodí od lidí, jsou poslány ve skutečnosti od Boha samého; využijme jich, abychom se stali podobnějšími Ježíši Kristu, abychom činili takto zadost za své hříchy a rozmnožili své zásluhy pro věčnost.

Neklesejme nikdy na mysl a oživme svou důvěru. Náš kříž bude se nám zdáti mnohem lehčí, když jej přirovnáme s křížem Ježíšovým anebo s křížem, který zasluhujeme nésti. Náš božský Mistr kráčí před námi, povzbuzuje nás a posiluje, kráčeťme tedy neohroženě za ním a připomeňme si slova našeho svatého zakladatele: »Milujeme-li kříž ve spojení s Ježíšem Kristem, který jej tak něžně miloval a jenž jej nesl s největší radostí, stanou se nám všechny strasti tohoto života sladkými a příjemnými, takto budeme opravdově šťastni nalezouce svůj ráj na tomto světě, neboť budeme míti účast na trpícím duchu Ježíše Krista.«¹⁾

Pomáheťme horlivým životem a zachováváním reholních pravidel nésti Spasiteli kříž a těšme jej velkomyslným apoštolátem.

Duchovní kytice: Kdo nese kříž, musí odumřítí světu. (Svatý Isidor.)

---

¹⁾ 165. rozj. II.

42. ZBOŽNÁ ŽENA UTÍRÁ OBLIČEJ JEŽÍŠE KRISTA.

K r á t k ý o b s a h : I. Soustrast Veroničina při pohledu na Ježíše. Blíží se beze strachu k tichému Beránku a podává mu závoj lásky, který Ježíš přikládá na svou tvář. Snažme se ho též těšiti svou horlivostí a svou velkomyslností.

II. Jak odměnil Ježíš Veroniku. Vtiskl své božské tathy na závoj, který mu tato svatá žena podala, odměňuje takto její soustrastnou lásku. Ukazujme vždy, že máme dokonalou lásku k bližnímu.

III. Uctívání svatého obličeje. Pozorujme ve svých třídách lento prostředek náhrady za rouhání, jest to zvláště časová pobožnost. Vstěpujme svým zákům ducha zadostiučinění za urážky, abychom potěšili srdce božského Vykupitele.

ROZJIMÁNÍ.

Mnozi budou nad ním žasnout! Tak zohaven bude obličej jeho. (Isaiáš 52, 14.)

I. Soustrast Veroničina při pohledu na Ježíše. Pozorujme božského Spasitele, jak pokračuje v cestě na horu Kalvarii, jest sklíčen mdlobou, nachází se v největší zemdlenosti a v úplném vyčerpání sil, duše jeho jest naplněna zármutkem, srdce sevřeno úzkostí a tesknou, snáší neslýchané bolesti. Nesčetný dav provází tichého Beránka na cestě k popravišti. A přece kromě jeho Božské Matky a Šimona Cyrenského nepřicházel nikdo, kdo by Ježíše potěšil a jemu ulehčil, zdá se, že slitovnost uhasla v srdcích všech. Židé i Římané dosvědčují mu jen zášť a ukrutnost a zůstávají v nejhanebnější lhostejnosti.

Jediné zbožná žena osměluje se přiblížiti k Spasiteli, aby ho potěšila. Hrozný stav odsouzeného zranil její srdce a oči naplňují se jí slzami, živý pocit slitování naplňuje ji hrdinnou neohrožeností. Nepočítajíc, neuvažujíc, nestrachujíc se chce potěšiti božského Vykupitele. Když jde Ježíš kolem ní, podává mu roušku namočenou ve vodě, a božský Spasitel přikládá si sám na obličej tento závoj lásky.

Neohroženost této svaté ženy učí nás, jak působivá jest milost v ochotných duších; činí je silnými, zmužilými, velkomyslnými a povýšenějšími nad ně sami. Plněme přesně všechny své závazky a věnujme se bez rozpaků pracím svého apoštolátu. Žijme tak, abychom potěšili Spasitele svou horlivostí a velkomyslností.

II. Jak odměnil Ježíš Veroniku. Aby se odvděčil za tento skutek bliženské lásky této soustrastné ženy, působil Ježíš zázrak: »Když se vrátila zbožná žena do svého bytu chvějíc se ještě pohnutím a strachem, rozestřela roušku domnívajíc se, že nalezne na ní krvavé stopy, a tu uzřela zřetelně načrtnutý obličej Spasitelův. Čelo bledé, oční víčka zavřená, líce zraněná, rty opuchlé, vous rozčuchaný, vše to zdálo se býti namalováno všemohoucí rukou, která je tam označila velkými rysy zaujata spíše celkovým dojmem, k němuž pak připojila pochmurné zbarvení celku.¹⁾

»Za našich dnů²⁾ tajuplný obraz, jenž se zdál téměř smazán, zastkvěl se nadpřirozeným leskem a svědkové tohoto okamžitého obno-

1) Ollivier, La Passion. 2) 6. ledna 1849.

vení mohli zjistiti, že souhlasí věrně s tradičními kopiani vyjímaje oči, které byly nahrazeny dvěma skvrnami na způsob dutin.«¹⁾)

Tento zázrak způsobený za odměnu Veroniky jest obrazem zvláštních milostí a význačných darů, jimiž Bůh odměňuje již i na tomto světě duše zmužilé v přemáhání v těžkých příležitostech a v překonání lidské bázně.

O sladký Ježíši, nejkrásnější ze synů lidských do jak žalostného stavu přivedly tě naše hříchy! Podle příkladu zbožné Veroniky chceme ti ulehčiti svou soustrastí s našimi Bratry a žáky, zvláště s těmi, k nimž bychom pocítovali antipatii a přirozený odpor. Tvůj svatý obraz budeme míti ve svém srdci a prosíme tě, račiž vtisknouti do něho víc a více své božské taHy. Uděl nám milost dokonalé lásky k bližnímu.

III. Uctívání svatého obličejje. Dne 3. července 1249 poslal papež Inocenc IV. kopii svatého obličejje řeholnicím kláštera v Montreuil u Laonu, kde byla vystavena veřejnému uctění. Za bouře revoluce zmizela tato kopie, ale byla pak opět nalezena a po autentickém ohledání vykonaném biskupy ze Soissons umísěna v chrámě Notre-Dame v Laoně, kde se slaví svátek k její počtě.

Od roku 1851 jest uctíván jiný otisk svatého obličejje v Tours v oratoři domu Dupont, kde bylo kanonicky založeno bratrstvo, jež jest přidruženo k arcibratrstvu čestné náhrady za rouhání a znesvěcování neděle.

Před nedávnem byl pak nový obraz svatého obličejje okreslený podle stop zanechaných na

---

¹⁾ Ollivier. La Passion.

potní roušce božského Vykupitele, jež se chová v Turině a Pius X. jej nadal velkými odpustky.

Uctívání svatého obličej je jako prostředek čestné náhrady za rouhání jest velmi časová pobožnost. Nikdy nebyly sluch a srdce věřících tak bolestně zarmouceny jako za našich dnů rouhavými řeči a bezbožnostmi, jež připomínají, ano i obnovují svatokrádežné výjevy z pretoria Pilátova, kde byl božský obličej Spasitelův zraněn ranami, ošklivě uplíván, mezitím, kdy jej rozzuřený dav soudně stíhal vylhanými obžalobami, zahrnoval potupou a »zapíraje světce a spravedlivého žádal, aby jím byl vydán muž vržedník.«¹)

Nemůžeme tedy ani dost šířiti v našich třídách pobožnost k svatému obličej, jež jest tak způsobilá vštípiti ošklivost před rouháním, abychom vzdali za ně čestnou náhradu a dosáhli obrácení rouhačů.

Uctívejme obraz Ježíše trpícího, nosme jej stále, líbejme jej se zbožností, s vděčností a s láskou. Chovejme sami vroucí zbožnost k božskému obličej v duchu zadostiučinění a vštěpujme ji svým žákům.

Duchovní kytice: Z lásky k nám neodvrátil Kristus svého obličej od plivajících na něho. (Svatý Augustin.)

---

¹ Skut. ap. 3, 14.

43. JEŽÍŠ TĚŠÍ ŽENY, KTERÉ HO NÁSLEDUJÍ.

K r á t k ý o b s a h : Soustrast zbožných žen při pohledu na Ježíše. Učastněme se citů těchto svatých žen jež mají slitování s jeho stavem, a jednejme podle lásky Ježíšovy k nám. Prosme jej o milost upřímné lítosti.

II. Ježíš pravil svatým ženám: »Neplačte nade mnou.« Odmítá slz pouhé přirozené soustrasti, slzy plané, jichž nenásleduje obrácení. Obnovme své předsevzetí, že se budeme varovati hříchu a učiti jiné varovati se ho.

III. Ježíš dodává: »Sami nad sebou plačte a nad dítkami svými.« Je-li dobře plakati nad utrpením Spasitelovým, musíme zvláště plakati nad příčinou těchto bolestí, to jest nad hříchem. Vštěpujme svým žákům velkou ošklivost před hříchem.

ROZJÍMANÍ.

Dcery jerusalemské, neplačte nade mnou, nýbrž sami nad sebou plačte a nad dítkami svými. (Luk. 23, 28.)

I. Soustrast zbožných žen při pohledu na Ježíše. Pozorujme svého božského Spasitele, jak vystupuje na horu Kalvarii a přichází blízko místa své oběti. Jeho kati sňali s něho kříž, a však břemeno tohoto potupného dřeva není jedinou příčinou jeho vysílení, těžce kráčí obtížen břemenem našich hříchů. Vřiskající dav jej stále provází, zahrnuje ho urážkou a rouháním.

Přece však několik svatých žen jaťých soustrastí následuje tichého Beránka plačice a bědujice. Takto dávají na jevo svou přilnulost k božskému Spasiteli a ošklivost, kterou je naplňuje bohovražda židy spáchaná.

Jeho utrpení jsou přílišná, leč těmi se nezabývá, zapomíná sám na sebe a myslí jen na spasení lidí. Jak velice potěšuje tento důkaz lásky jeho božské Srdce.

Ve spojení se svatými ženami jerusalemskými mějme soustrast s bolestmi Ježíšovými; budme účastni jeho utrpení, neboť trpí-li takto, jest to pro nás a z lásky k nám.

Ježíš se obrací a pohlíží na svaté ženy, jež mají slitování s jeho stavem. Poučuje je, aby je odměnil za jejich soustrast a dává takto i nám velká naučení. Shrňme obsah jeho slov a rozjímáme o nich, neboť načerpáme z nich pravidlo, jímž se můžeme řídit ve svém životě.

Prosme božského obětního Beránka za naše hříchy o milost opravdové lítosti.

II. Ježíš praví svatým ženám: »Neplačte nad mnou«. Těmito slovy odmítáš, Ježíši, slz zcela přirozené soustrasti, zavrhuješ plané slzy, jež nejsou provázeny obrácením. Nezapovídáš plakati nad tvým bolestným umučením, neboť toto nás musí pohnouti k prolévání hořkých slz; nechceš však soustrasti čistě lidské, jestliže zůstává jen při tvých utrpeních a nevztahuje se též na jejich příčinu, to jest na naši zpronevěru v povinnostech, jež jsou pravou příčinou tvého umučení.

O božský Vykupiteli, i při největších svých mukách nezapomínáš nás poučovati. Nauč nás tedy plakati účinně nad sebou, a nad naším bližním; plakati nad tebou při pohledu na největší bolesti, které snášíš pro naše spasení; plakati též nad sebou při vzpomínce na toliké hříchy, jichž jsme se dopustili proti tvé božské velebnosti; plakati konečně nad naším bližním při

vzpomínce na nepravosti celého světa a na slzy, které jsi ronil za toliké hříchy.

Těšme Srdce Ježíšovo nikoli planým soucitem, nýbrž větší horlivostí a velkomyslností v jeho službě, varujíce se nejmenších chyb a věnujíce se horlivému apoštolátu. Pak poskytneme skutečně ulehčení jeho utrpením a opravdovou útěchu jeho božskému srdci. Oplakávejme hořce hříchy svého uplynulého života a nepravosti celého světa, tak třeba plakat nad Ježíšem. Obnovme tedy své předsevzetí varovati se hříchu a učiti jiné varovati se ho.

III. Ježíš dodává: »Sami nad sebou plačte a nad dítkami svými.« Je-li rozumné oplakávat zlo, pak jest tím více rozumné oplakávat jeho příčiny. Ano, plačme nad tak velkými mukami a nad tak pokořujícími potupami Spasitelovými, ale plačme ještě více nad hříchy, jež jsou příčinou těchto bolestí.

Naše hříchy vydaly bohužel, dobrého Mistra jeho nepřátelům; naše hříchy zranily jeho tělo metlami a bičilkami a vylily jeho krev z žil; naše hříchy uvily a vtlačily na jeho čelo ukrutnou trnovou korunu; naše hříchy znetvořily jeho božskou tvář; naše hříchy vložily kříž na jeho raněné rameno, naše hříchy zbodávají ještě jeho ruce i jeho nohy a berou mu život, proto musí býti naše zlořečené hříchy prvním předmětem našich slz.

»Sami nad sebou plačte a nad dítkami svými.« Božský Spasitel, jehož Srdce jest hlubinou lásky a milosrdné dobrotivosti, zapomíná na svá vlastní utrpení, aby měl soustrast s neštěstím svého lidu, onoho nevděčného lidu, jenž za-

tvrzele chce svou záhubu, kdy zatím on sám se obětuje, aby je spasil.

O laskavé Srdce Ježíšovo, prokaž i nám touž dobrotivost. Pronikni nás svou lázní a račiž nám svou milostí pomoci, abychom se uvarovali trestu za své hřichy. Jak velkou příčinu máme, abychom prolévali sami nad sebou slzy soustrasti a lkali nad svými hřichy! Běda nám, nebudeme-li nad nimi plakati a neučiníme-li za ně zadost upřímným pokáním.

Plačme tedy nad svým nevděkem a nad svými nepravostmi, které zahrnují bolesti a potupu božského Bránka našeho vykoupení. Od nynějška žijme jako opravdoví kající, tím poskytneme božskému Srdci Ježíšovu opravdové útěchy, zasloužíme si účasti na užitečném jeho oběti.

Čiňme zadost za hřichy ostatních lidí a zvláště svých příbuzných a svých žáků. Tyto hřichy urážejí Boha, jsou svým původcům příčinou nenapravitelných škod a uvalují na zemi velmi mnohá neštěstí! Vstěpujme svým žákům velkou oškřivost před hřichem a plňme zmužile všechny své řeholní a výchovatelské závazky k větší slávě Boží.

Duchovní kytice: Více než každé jiné neštěstí nutí světce k prolévání slz hřich. (Svatý Ambrož.)

44. JEŽÍŠ JEST Z ROUCHA SVĚHO SVLEČEN.

K r á t k ý o b s a h : I. Ježíš přichází na Kalvarii. Katé chystají se ukřižovati ho a dav zlořečí Mesiáši, kterému nedlouho před tím jásal vstříc. Jednejme poctivě a s čistým úmyslem.

II. Ježíši strhují šat. Tím otvírají se všechny rány jeho rozdrásaného těla způsobené bičováním a obnovují všechny jeho muky. Varujme se i nejmenších dobrovolných hříchů s úmyslem ho potěšiti.

III. Naučení tohoto bolestného tajemství. Naše hříchy svlékly nás z nevinnosti, kterou jsme obdrželi od křtu. Oblecme ji upřímným pokáním a prosme Pána našeho o vytrvalost v jeho svaté lásce.

ROZJÍMÁNÍ.

Svlékli ho ze sukně. (Genes 37. 24.)

I. Ježíš přichází na Kalvarii. Pozorujme božského Spasitele, jenž přišel na vrchol Kalvarie. Jest u konce bolestné cesty, ale dalek ještě od dokončení svých utrpení.

Přichází ke skále, na níž má býti povýšen na kříži, dav se tísní kolem něho, aby ukojil svou ukrutnou zvědavost a viděl jeho ukřižování.

Jak na hoře Olivetské tak i nyní vidí duch Ježíšův množství nekajících hříšníků, kteří nevyužítávají jeho oběti. Tu jest jeho duše pohřížena v největší zármutek, jeho síly ho opouštějí a on padá k nohám svých katů, kteří se zabývají přípravami ke krvavé popravě.

Bylo zvykem dáti odsouzencům před ukřižováním omamující nápoj, smíšeninu to vína a myrhy, aby seslabil jejich citlivost v mukách. Proto jest nabízen : Ježíši, avšak z ukrutnosti

hodné jejich surové nenávisti smíchali jej židé se žlučí naplňující takto slova Davidova: »Místo pokrmů mi dávají žluč.«¹⁾

Božský Spasitel neodmítá tohoto nápoje; okouší ho, aby učinil zadost za naše hříchy smyslnosti; odmítá však vypít všecko, neboť nechce zmenšiti svých utrpení, skrze než učiní za nás zadost, chce zachovati plné užívání své citlivosti a trpět bez jakékoliv úlevy.

Jak mnozí nabízejí, bohužel, Ježíši víno smíšené se žlučí! Obětuji mu skutky samy v sobě dobré, ale zkažené bezbožnými úmysly anebo jinými hříšnými okolnostmi. Toto víno smíšené se žlučí, toť ona modlitba přerušovaná roztržitostmi, toť každý skutek mající svůj počátek v pokrytectví, toť dobro poskvrněné zlem, toť ovoce rozhryzané červem.

Jednejme vždy s poctivým úmyslem, to jest, »vedením Božím, hnutím jeho Ducha a s úmyslem jemu se zalíbiti.«²⁾

II. Ježíši strhují šat. Zatím jest dáno znamení k vykonání ortelu pronešeného Pilátem; kati chápou se surově božského odsouzeného a strhují s něho šat.

Jak velice musil Ježíš trpěti při tomto surovém svlékání! Jeho božské tělo bylo poseto ranami od hrozného bičování a jeho oděv přilnul k jeho svatému tělu následkem prolité krve, strhujíc mu jej tak surově otevřeli každou jeho ránu a tím obnovují všechny muky, jež musil zkoušeti při bičování.

1) Zahm. 68, 22. 2) Pravidla II., 6.

Neměli jsme neštěstí ztratiti hříchem roucho nevinnosti, jímž jsme byli ozdobeni při křtu a jež nám dala naše matka, svatá Církev, jako dala blahoslavená Panna Maria jemu sukni?

Chápejme, v jak bidném stavu jest duše, když ztratila roucho milosti, a jak velice trpí též Spasitel, když neřest a bezbožnost odlučuje od něho duše, jež mají býti s ním spojeny láskou, která tvoří jakoby slavné roucho jeho mystického těla.

Obnovme tedy své pevné předsevzetí, že nebudeme již hřešiti a že učiníme zadost za své spáchané hříchy upřímným pokáním.

III. Naučení tohoto bolestného tajemství. Naše hříchy zbavily nás roucha nevinnosti. Pospěšme odít se jím opět upřímným a opravdovým obrácením. Chopme se zmužile skutků pokání a tento druhý křest uvede nás z milosrdenství Božího opět do onoho stavu, do něhož nás uvedl křest první. Zamílujme si řeholní chudobu a zachovávejme ji věrně. Jestliže se dal Ježíš zbaviti svého roucha, zdaž to neučinil proto, aby zasloužil osobám zasvěceným jeho službě milosti, by se úplně zřekly pozemských statků a vzaly na sebe i nosily jeho kroj a zachovávaly v celém rozsahu příkaz svatého Pavla: »Oblecté se v Pána našeho Ježíše Krista.«¹⁾

Jest to nevyhnutelná nutnost, že každý člověk musí býti zbaven, buď nedobrovolně životními nehodami a smrtí nebo dobrovolně pokáním a umrtvováním. Uvažme o vzácných výhodách, kterých nám poskytuje toto druhé zba-

¹⁾ Řím. 13. 14

vení a konejme je s velkomyslností, pracujme bez ustání o to, abychom se svlékli ze sebe samých, ze svých naruživostí a ze své ješitnosti, abychom se stali následovníky Ježíše Krista.

Božský Spasiteli, neposkvrněný Beránku, měli jsme neštěstí, že jsme ztratili milost, ty jsi se podrobil na odpykání našich hříchů nejukrutnějším bolestem a nejhlubšímu pokoření. Jak ti kdy poděkujeme za tvou nekonečnou lásku? Budeme se snažiti státi se ti podobnými tím, že se svlečeme ze sebe samých, zvláště z pýchy a smyslnosti; že budeme konati pokorv a umrtvování; že budeme bdíti, abychom již neztratili drahocenný dar nevinnosti, kterou jsme opět nabyli tvým utrpením.

O Maria, naše dobrá matko, pomoz nám, abychom si uchovali toto posvátné roucho, jímž musíme věčně býti oděni abychom mohli vejíti do nebe, ono roucho svatební, bez něhož bychom nemohli býti připuštěni do síně věčné hostiny a zúčastniti se svatební hostiny Beránkovy.

Prosme Boha pro zásluhy Ježíšovy a Marii-ny o setrvání ve stavu milosti.

Duchovní kytice Odložte starého člověka a oblecte člověka nového. (Efes. 4. 22 a 24.)

V. DOKONÁNÍ UMUČENÍ PÁNĚ.

45. UKŘÍŽOVÁNÍ JEŽÍŠOVO.

K r á t k ý o b s a h : I. Ukřižovaný Ježíš trpí potupný trest smrti. Židé zvolili pro božského Beránka trest smrti, jenž byl vyhrazen otrokům. Abychom následovali Spasitele, přijímejme s odevzdaností kříže tohoto života.

II. Ukřižovaný Ježíš trpí ukrutný trest smrti. Jest přibít hřeby na kříž a tam snáší strašnou smrtelnou úzkost bez nejmenší úlevy svých muk. Obnovme své předsevzetí, že se budeme varovati hříchu, jenž jest příčinou jeho bolesti.

III. Ukřižovaný Ježíš trpí trest smrti z lásky. »Kříž Ježíšův a každá jeho rána hlásá důrazně jeho upřímnou lásku k nám,« dí svatý Bernard. Konejme zmužile pokání a umrtvování.

ROZJÍMÁNÍ.

Ukřižovali jej. (Luk: 23, 33.)

I. Ukřižovaný Ježíš trpí potupný trest smrti. Více než čtyři tisíce let čekala božská spravedlnost na hodinu slavnostního ukřižování, tato hodina konečně udeřila, obětní Beránek jest připraven, oltář přichystán a obět se vykoná.

Již od svého dětství jsme byli vedeni uctívati posvátné dřevo, jež bylo nástrojem našeho spasení, a se svatou uctivostí patříme na kříž. Všude, kde se sním potkají naše zraky, na našich oltářích, v našich chrámech ano i na cestách, na místech posvátných jakož i nezasvěcených, všude, kde jest postaven, skláníme se před ním, líbáme jej uctivě, vzdáváme mu zvláštní poctu, ano klaníme se i vzácnému ostatku pravého kříže.

Abychom však poznali, jak potupný byl tento trest smrti, zaletme v duchu do dob, kdy jej Ježíš Kristus trpěl. Kříž byl považován za nejhanebnější trest smrti, občan římský nesměl k němu býti odsouzen. Právě proto, že veřejné mínění spojovalo s ním tuto hanbu, chtěli židé tento trest smrti pro Ježíše naplňující nevědomky proroctví.

A aby potupa byla ještě větší, přidružili k Ježíši Kristu dva lotry, kteří byli ukřižováni po obou jeho stranách vyplňující takto předpovědění, které zvěštovalo, že »se nechal ke hříšníkům čítat.«¹⁾

Ježíš Kristus vykoupil svět na kříži a od té chvíle jest kříž v nejvyšším stupni znamením slávy Spasitelovým učedníkům. Poslyšme svatého Jana Křtitele z La Salle, jenž se nás táže: »Uctíváte kříž, máte-li výhodu, že můžete nějaký nésti? Děkujete Bohu za čest, kterou vám tím prokazuje? Dosvědčujete v takovýchto příležitostech, že »se honosíte leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista?«²⁾ Neslouží vám kříž spíše jako muka nežli jako čestné znamení, poněvadž na něj pohlížíte jako na něco, co vás trápí a sužuje, místo abyste jej přijali s láskou a s uctivostí jako dar Boží a jako čest, kterou vám prokazuje? Takto musíte však kříž objímati, chcete-li trpěti jako křesťané«³⁾ a tím více jako řeholníci.

Abychom následovali sladkého Spasitele, přijímejme s takovou věrou i pokorou pokořování a kříže tohoto života.

---

1) Isaiáš 53, 12.   2) Galat. 6, 14.   3) 121. rozj. 52, 7.

II. Ukřižovaný Ježíš trpí ukrutný trest smrti. Evangelisté upustili od podrobného popsání stašného umučení při ukřižování, neboť člověk se cítí bezmocný popsati veškerou jeho hrůzu. Vizme aspoň ukrutné katy zatloukati opětovnými údery hřeby do rukou i nohou Vykupitelových, vizme vytrysknouti krev z těchto hrozných ran a slyšme bolestné sténání nevinné Oběti. Čteme v jeho obličeji a v jeho milých slzami zmáčených očích mučení jeho neposkvrněného těla, které snáší na zadostiučinění za hříchy spáchané lidmi na hříšném jejich těle.

Vizme jak nakládají ukrutní pochopové s těmito božskými rukama po tolikých zázračích, které vykonaly, aby uzdravily naše neduhy, s těmito tak krásnými nohami, jak dí prorok,¹⁾ jež byly tak často unaveny hledáním hříšníků a nešťastníků. Spojme se s bolestmi Mariinými, která jest přítomna trestu smrti svého božského Syna, a prosme Ježíše na přímluvu jeho nejsvětější matky o milost, abychom se nadále varovali hříchu, jenž jest příčinou těchto strašných muk, a abychom naučili své žáky vystříhati se ho.

III. Ukřižovaný Ježíš trpí trest smrti z lásky. O sladký Spasiteli, každá ze tvých bolestí, každá z tvých muk, každá z tvých ran, každá z křečí tvých posvátných údů, všechna tvá utrpení na kříži jsou výmluvným svědectvím tvé lásky k nám ubohým smrtelníkům a nehodným hříšníkům.

---

¹⁾ Izaiáš 62, 7.

Kéž bychom mohli býti za tuto nekonečnou lásku věčně i nezrušitelně vděční a tebe již nikdy neurážeti.

Ve spojení s Marií na Kalvarii mějme s láskou soustrast s utrpeními Ježíšovými, on trpí z lásky k nám, trpíme i my z lásky k němu. Zvelebujme se všemi svatými jeho lásku; jestliže se obětoval za naše spasení, jestliže převzal naše místo, jestliže chtěl býti rozdrcen spravedlností Boží popuzenou našimi hříchy, učinil to proto, aby nám dokázal, jak nás miloval.

Ukřižovaný Ježíš musí býti naším vzorem. Božský Mistr nebude nás zajisté volati, abychom snášeli muky podobné jeho mukám; nicméně bude však v našich bolestech naší posilou a útěchou. Přijměme tedy svůj kříž s odevzdaností do jeho božské vůle. Pro nás řeholníky jest naším křížem zachování našich svatých pravidel a na tento kříž připevňuje nás jako by hřeby našich pět slibů. Plňme věrně tyto posvátné závazky, abychom se stali podobnými svému božskému vzoru, tím si získáme míti podíl na nebeském dědictví, jež jest cenou jeho utrpení a jeho smrti.

Kéž nás pohled na ukřižování Ježíšovo povzbuzuje též v našich nemocech a chorobách. Přibije-li nás takto na kříž, děkujeme mu za tento rys podobnosti s ním a spojme své bolesti s jeho bolestmi. Líbejme jeho posvátné rány a prosme jej, aby je vtiskl do nás konáním pokání a umrtvování.

Duchovní kytice: Musíte býti vždy přibiti na kříž jako Kristus jenž nechtěl sestoupiti živ s něho. (Svatý Bonaventura.)

46. JEŽÍŠ POVÝŠEN NA KŘÍŽI.

K r á t k ý o b s a h : I. Kterak byl Ježíš povýšen na kříži. Byl vztyčen ukrutný kříž, na němž jest přibit tichý Beránek obětní a spuštěn vsí svou tíhou do země. Setrvejme věrně ve svém svatém povolání.

II. Proč jest Ježíš povýšen na kříži. Aby učinil zadost za naše hříchy pýchy a ctižádosti. Pamatujme na to zvláště při mši svaté při pozdvihování. Neobnovujme nikdy jeho bolesti upadnutím do hříchu.

III. Pobožné uctívání kříže. Nosme jej stále u sebe a líbejme jej často s láskou, abychom potěšili dobrého Mistra, jenž bývá hříšníky velice urážen. Prosme Ježíše o milost, abychom jej dokonaleji a dokonaleji milovali.

ROZJÍMÁNÍ.

Jako Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí povýšen býti Syn člověka. (Jan 3, 14.)

I. Kterak byl Ježíš povýšen na kříži. Pozorujme se vsí zbožností, jíž jest naše srdce schopno, božského Mistra přibitého na kříži. Byl-li tento kříž tak vztyčen, stalo se to, aby byl postaven oltář velké oběti a aby byl nevinný Beránek jenž se obětuje na vykoupení hříšného lidstva, představen světu; bylo třeba postaviti božského Prostředníka mezi nebem a zemí; bylo potřebí vystaviti zrakům všech pokolení pravé světlo národů; bylo třeba povýšiti Syna člověka, aby podle jeho přípovědi s kříže, na němž za nás prosí, »táhl všecko k sobě.«¹⁾

Představme si toto strašné mučení družící se k tolika jiným; kříž jest od země pozvednut,

¹⁾ Jan 12, 32.

pata jeho jest opřena o skálu, pomalu jest pozdvihován, a když jest pak postaven, posunuje se k připravené pro něj jámě a nechá se vsí svou tíží zapadnouti do oné prohlubně.

Poskytněme svému Spasiteli aspoň té útěchy, že nás vidí těžiti z jeho nekonečných zásluh; nečinme jeho utrpení planým hříšnou umíněností ve svých poblouzeních. Prosme jej, aby nám pomohl věrně působiti s milostí vykoupení.

II. Proč jest Ježíš povýšen na kříži. Stalo se to proto, aby učinil zadost za naši pýchu, s níž jsme se chtěli vyvyšovati nad své bratry, zároveň pak, aby nás poučil, v čem záleží opravdové povýšení, po němž máme zvláště my, řeholníci, toužiti, abychom se lépe podobali svému Pánu. Přejme si tedy trpěti na svém kříži ve spojení se svým milovaným Mistrem.

Zajisté se bude přirozenost bouřiti při této vyhlídce, Ježíš Kristus však povýšený na kříži zasloužil nám milosti, bychom zvítězili nad svou zbabělostí.

Pozdvížení Ježíšovo na kříži pokračuje mystickým způsobem při oběti mše svaté, třikráte pozvídá kněz svatou hostii, aby ji představil klanění věřících a připomněl jim takto povýšení Spasitelovo na kříži na Golgotě.

Upřeme často své zraky na Ježíše ukřižovaného, abychom viděli, jak velice trpí, a připamatovali si proč a za koho trpí. Mějme soustrast s jeho bolestmi, ale zvláště, poněvadž je zaviniily naše hříchy, budme proniknuti upřímnější a větší lítostí.

Připomínejme si často, proč chtěl býti božský Mistr povýšen na kříži, pamatujme na to zvláště při mši svaté, když kněz pozdvihuje svatou hostii a posvátný kalich.

O Ježíši, nechej nás doufati v tebe. Klaníme se ti na kříži, na němž jsi chtěl trpěti a zemřít z lásky k nám pro naše spasení. Nedo-
pusť, abychom obnovovali tvé bolesti dopouště-
jíce se hříchu.

III. Pobožné uctívání kříže. Toto uctívání nám musí býti velmi milé. Kéž mluví k smyslům, k duchu i k srdci, praví vše, učí všemu, odpovídá na všechno. Těší v největším zármutku, povzbuzuje k nejmoužilejšímu úsilí ctnosti, nabádá k lásce, k trpělivosti, k odpouštění křivd a k lásce k nepřátelům.

Nosme jej stále u sebe, umístěme jej ve všech pokojích svých domů, pozdravujme jej se zbožnou uctivostí, když jdeme kolem něho na ulicích i na polích.

Vzdělávejme své žáky k pobožnému uctívání kříže, naučme je čísti v této knize, v níž mluví láska Ježíšova tak hlasitě a udává nám cenu naší duše. Nabádejme je, aby nosili u sebe a zavěsili u své postele tento požehnaný a vši úcty hodný obraz.

Pohled na kříž vzbudí v nich i v nás největší důvěru a vnukne nám všem lásku, již mají naše srdce pláti pro Ježíše.

O kříži, budeme tě vždy nositi se zbožností na svém srdci, často tě budeme líbati s láskou i se zbožností; a když nadejde poslední naše chvíle, vydechneme na tobě poslední svůj vzdech. V tobě bude čerpati naše duše sílu, s níž unikne ďáblu a pozvedne se k onomu pří-

bytku, kde nás očekává milovaný Spasitel a odkud táhne k sobě všechny své věrné služebníky.

Správně nám praví náš svatý Otec, když nám dává rozjímati o Ježíši na kříži: »Lze patřiti na Bohočlověka v tomto bolestném stavu a nemíti ošklivosti před hříchem a velkou bolest nad hříchy, jichž jsme se dopustili, vždyť nemůžeme nevědět, že naše hříchy byly příčinou tolikerých jeho utrpení i jeho smrti. Nechtíti ustati hřešiti znamená, nechtíti, aby přestal trpěti. Což nevíme, že kolik hříchů spácháme, tolik muk mu zavinnáme? »Křížujeme ho znova,«¹⁾ podle svatého Pavla a způsobujeme mu jaksi druhou smrt, jež jest pro něho citelnější a horší než první.²⁾

Velkým naučením kříže jest tedy ošklivost před hříchem. Kromě toho zůstává Ježíš ukřižovaný vzorem všech křesťanů, pravou knihou vyvolených. Bůh řekl Mojžíšovi, když mu nařizoval, kterak má zhotoviti stánek: »Hleď to učiniti podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře.«³⁾ Tato slova tvkají se i nás ve smyslu mystickém vzhledem ke kříži, toť nejvyšší příklad daný nám k následování. Pozvedněme se tedy nad věci pozemské, odlučme své srdce od nich a přilněme především k zájmům vyšším a věčným naší duše. Prosmo božského Mistra o milost, abychem ho následovali vždy velkomyslněji.

Duchovní kytice: Prapor kříže jest slastí křesťanů. (Svatý Jeronym.)

1) Žid. 6, 6.   2) 27. rozj. III.   3) Exod. 25, 40.

47. JEŽÍŠ NA KRÍŽI.

Krátký obsah: I. Ježíš trpí na svém těle. Pozorujme božského Mistra na oltáři jeho oběti, ruce i nohy zbodené, cedícího svou krev všemi svými ranami. Mějme upřímnou soustrast s jeho bolestmi.

II. Ježíš trpí na své duši. Trpí zvláště při vyhlídce, že pro tak mnohé zatvrzelé i nekající hříšníky nepřinese jeho oběť žádného užitku. Prosme jej za naše záky i za sebe o milost, bychom se varovali hříchu jenž jest příčinou jeho muk.

III. Naše povinnosti k Ježíši ukřížovanému. Při pohledu na jeho utrpení dosvědíme mu svou lásku, vděčnost i obětovnost. Milujme jej a učme jej milovati, jako on miloval nás.

ROZJÍMÁNÍ.

*Výhonek Jeseův bude státi jakožto znamení národům.
(Isaiáš 11, 10.)*

I. Ježíš trpí na svém těle. Zajdeme v duchu na Kalvarii a tam před křížem pozorujme božského Beránka našeho spasení na oltáři jeho oběti. Do jakého stavu jest přiveden náš milovaný Spasitel! Jak ukrutné bolesti snáší na svém těle i na své duši! A náš božský Mistr chtěl býti uveden do tohoto strašného stavu z lásky k nám, bídným hříšníkům. Aby získal naše srdce, nastoupil místo nás před spravedlností svého Otce; snáší tyto hrozné muky, aby nás povzbudil, bychom nenáviděli hříchu a vystríhali se ho, jenž jest příčinou jeho utrpení, a aby nás naučil trpělivosti, odevzdanosti a zmužilosti v křížích a útrapách.

Jak se osmělíme stěžovati si při pohledu na nevinného Beránka ukrutně mučeného na od-

pykání našich hříchů? Kterak se odvážíme obnovovati jeho muky upadající do svých dřívějších hříchů? Mějme upřímnou soustrast s jeho bolestmi a snažme se zmírniti mu je tím, že se varujeme hříchu a že se vši svou možností způsobíme, aby se ho jiní vystríhali.

II. Ježíš trpí na své duši. Trpí-li sladký Spasitel tak velice již na svém těle zmučeném na zadostučinění za naše hříchy, jak mnohem více trpí ještě na své duši! Pokusme se představit si tyto muky! S ním byli ukřižováni dva lotři, jeden na pravici a druhý na levici, aby byl označen za proslulého zločince a nejhoršího ze tří. Takto se naplnilo proroctví Isaiášovo, jež i on sám předpověděl: »A se zločinci počten jest.«

Je-li člověk ve smrtelné úzkosti, spěchá každý k němu, aby mu poskytl nejlaskavější péče a vši možné úlevy, mluví k němu slova útěchy, aby jej povzbudil v oněch trapných chvílích, dává mu najevo lásku i politování; pro Ježíše neděje se ničeho podobného, leč od jeho božské Matky, od svatého Jana a od zbožných žen, jejichž láska stává se mu s druhé strany předmětem nových bolestí.

Vše přispívá k tomu, aby jeho duch byl naplněn sklíčujícími myšlénkami a aby mu dráhalo srdce. Ze soustrasti trpí všechno hoře Mariino, milovaného učedníka a svatých žen; vidí své nepřátele vítězně jásající pohlížeti na něho s opovržením a s drzostí, ti zlořečí mu potrášajíce hlavou a dělajíce si vvražení z jeho muk; slyší ukrutné posměšky a bolestné potupy, rouhání provázené chechtotem a při tom vzdechy bolestné Matky . . . .

Do jakého to moře hořkosti jest pohřžen! A přece to není ještě všechno; Ježíš nemyslí jen na přítomnou hodinu, on patří do budoucnosti až na konec časů; a v tomto nesmírném množství lidí, kteří následují neustále za sebou na povrchu zeměkoule, vidí jen nepatrný počet věrných duší a opravdových přátel; všichni ostatní představují se jeho myslí, jako by byli dědici d'ábelské nenávisti židů proti jeho božské osobě, proti jeho učení a proti jeho Církvi.

Jak velice převyšují tedy utrpení jeho duše utrpení jeho těla! A sladký Spasitel snáší všechny tyto muky z lásky k nám. Pokusme se představit si náš podíl na jeho utrpení a lkejme nad hříchy svého života, neboť za ně musil trpěti nevýslovné bolesti. Aspoň v budoucnosti snažme se býti útěchou jeho božskému Srdci a slíbme mu, že se budeme varovati nadále hříchu a pomáhati, aby se ho vystříhali i naši žáci.

III. Naše povinnosti k ukřižovanému Ježíši. Při pohledu na utrpení Vykupitelova přibitého na kříži z lásky k nám poznejme veškeren rozsah svých povinností k němu a plňme je věrně a velkomyslně.

Milujme Ježíše z celého srdce svého, neboť miloval nás tak velice, že se i obětoval za naše spasení. Dosvědčujme mu vděčnou lásku a úplnou oddanost. Děkujme mu, že nás povolal k své službě, plňme všechny své závazky a rozmnožme horlivost při svém apoštolátě.

Jestliže Bůh lásky tak mnoho trpěl a zemřel za nás na kříži, stalo se to, aby učinil zadost za naše hříchy, aby nás uchoval od pekla a za-

bezpečil naše spasení; pohled na kříž vnukne nám při této vzpomínce živou i upřímnou lítost nad našimi poklesky a poblouzeními. Ano oplakávejme je a spojme své slzy s krví Spasitelovou, kterou prolil na jejich shlazení.

Pohled na Ježíše na kříži pomůže nám též oceniti milost a vážiti si nekonečně tohoto drahocenného pokladu, vždyť aby nám ji poskytl, snášel božský Beránek všechny muky svého ukrutného umučení.

Ježíš na kříži hlásá nám trpělivost v bolestech a v protivenstvích tohoto života. Přirovnějme svá utrpení k utrpením jeho a pak již jich neodmítneme a nebudeme si nikdy na ně stěžovati. S pomocí milosti pozvedneme se nad svou přirozenost přes svůj odpor, s přispěním dobrého Mistra budeme utrpení milovati, po nich toužiti, ano je i vyhledávati, anebo přijmeme aspoň s radostí bolesti a kříže, které na nás prozřetelnost Boží sešle; tím obnovíme na sobě rysy svého milovaného Pána a dosvědčíme svou lásku. Jestliže jsme následovali Ježíše v zadostčinění, budeme míti též podíl na jeho slávě ve věčné blaženosti.

Obnovme své předsevzetí, že ho budeme milovati, jako on miloval nás, a že mu dosvědčíme velkomyslně svou lásku tím, že mu nikdy ničeho neodepřeme.

Duchovní kytice : Ježíš Kristus jsa nevinný byl ukřižován a vy byste nechtěli býti ukřižováni pro něho? (Svatý Cyril Jerusalemský.)

48. JEŽÍŠ MODLÍ SE ZA SVÉ NEPŘÁTELE.

I. Odpuštění Ježíšovo. Z útrpnosti k svým katům odpouští jim, a vzpomínka na uraženého Otce jej především trápí. Roznětme více svou lásku k němu a odpusťme bližnímu vše.

II. Modlitba Ježíšova. Vždy se modlí za hříšníky, při oběti mše svaté jako na kříži a obětuje se ještě z lásky k nám. Prosme jej o dar modlitby, za odpuštění našich hříchů a za obrácení hříšníků.

III. Následujme Ježíše. Odpusťme všem, aby bylo odpuštěno i nám, neboť odpuštění bývá vždy uděleno srdcím kajícím a milosrdným. Následujme svého božského vzoru při svých stycích s bližním .

ROZJÍMÁNÍ.

Otče, odpust jim, neboť nevědí co činí. (Luk. 23, 34.)

I. Odpuštění Ježíšovo. Pozorujme svého Boha přibitého na kříž, pozdviženého mezi nebem a zemí a učícího lidi svým příkladem vznešenému, před ním neznámému příkázání odpouštění urážek z lásky k bližnímu. »Milujte nepřátele své,« pravil, »dobře číňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty kteří pronásledují a pomlouvají vás.«¹⁾ Nyní koná sám, čemu nás učil, a tím nám zasloužil milost, abychom ho zmužile následovali.

V této chvíli obklopují ho jeho nepřátelé a libují si, že ho mohou urážeti, všechna jejich slova projevují jejich nenávist a jejich pohrdání; vojáci jej tupí a dělí se o jeho roucha, lid ponoukán veleradou se mu rouhá, veleknězi, zákoníci a starší lidu nestydí se spojití se s davem, aby se mu posmívali nejukrutnějším a nejpo-

¹⁾ Mat. 5, 44.

kořujícím způsobem; kolemjdoucí mu zlořečí potřásajíce hlavou a všichni jej posměšně vyzývají, aby sestoupil s kříže, je-li Synem Božím a jestli jej Bůh opravdově chrání; všichni opovážlivě odmítají uznati jej za Krista, poněvadž neodpovídá svým vlastním vysvobozením na jejich svatokrádežné štvání. Kdyby chtěl, jakou velkou i strašnou pomstou mohl by zasáhnouti své ukrutné nepřátele! Avšak tichý Beránek se nemstí a odpouští svým katům. Jest ukrutně urážen a jeho božské Srdce jest nad tím zdrceno bolem, a přece ještě jiná vzpomínka trápí jej mnohem více, nemyslí na sebe, ale na urážku učiněnou jeho Otci a na neštěstí hříšníků. Zvláště jest zkormoucen nad zločinnou bohovraždou, jejíž velikost poznává, a nad kletbou, kterou uvalili na sebe jeho nepřátele svým ošklivým zločinem.

Abychom jej potěšili v tolikेरých bolestech rozmnožme svou lásku k němu a odpusťme bližnímu vše.

II. Modlitba Ježíšova. Místo aby zlořečil svým nepřátelům a potrestal své katy, dává sladký Spasitel sluchu své nekonečné dobrotivosti a svolává na ně milost Boží. »Otče,« volá, »odpusť jim, neboť nevědí co činí!« Omlouvá viníky a prosí Otce, aby jim odpustil, jakož i on jim odpouští.

Když byl Ježíš obžalován, když byl odsouzen, ano i když jej ukřižovali, mlčel a takto vyplnil dokonale svou vznešenou úlohu jako dobrovolný obětní beránek za spásu pokolení lidského, »neotevřel úst svých jako beránek před

tím, kdo ho stříhá.«¹⁾ V této slavnostní chvíli jest však obětním darem a zároveň i knězem své oběti, proto jedná jako kněz, modlí se a poučuje, proto tedy se svého kříže jako kněz u oltáře mluví a první jeho slovo jest nejúčinnější a zároveň nejpodivuhodnější modlitba a nejspasitelnější naučení. Trpí od svých nepřátel, avšak trpí také za ně, a proto volá: »Otče, odpusť jim!«

Spasitel Ježíš žádal, aby nám bylo odpuštěno, netoliko když byl na kříži, ale jsa věčným knězem, neustává prositi svého Otce a žádati za milost pro hříšníky. Vždy a zvláště když se obětuje při oběti mše svaté, opakuje onu modlitbu: »Otče, odpusť jim!« a bude ji opakovati tak dlouho, dokud odpuštění může sestoupiti s nebe na zemi.

O Ježíši, jakou důvěru a jakou radost musí vzbuditi tvá modlitba v našich duších! Nauč nás modliti se jako ty.

III. Následujme Ježíše. Připomínejme si často Ježíše ukřižovaného modlícího se za své katy a zařídme své jednání podle jednání božského Mistra.

Mohlo by uchovati naše srdce po takovém příkladu mstivost ano i nejmenší zášť? O, kdyby tomu tak bylo, mohli bychom se osměliti nazývati se ještě učedníky Ježíše Krista? Následujme Pána našeho odpouštějícíe vždy a všem; prosme jej, aby zahrnul svými milostmi všechny, proti nimž bychom pocítovali zášť a snad i odpor.

---

¹⁾ Isaiáš 53, 7.

Ježíš na kříži modlí se za nás, a jeho modlitba bývá vždy vyslyšena. Rozmnožme tedy důvěru v jeho dobrotivost a oživme v sobě naději, že i nám jest odpuštěno. Avšak toto odpuštění, toho nezapomínejme, bývá uděleno jediné srdcím kajícím a milosrdným k bližnímu. Následujeme-li v tom božského vzoru, budeme těžiti z prosby Otčenáše: »Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme.«¹⁾)

O Ježíši, na kříži modlíš se za své katy a odpouštíš svým nepřátelům, dejž abychom měli účast na tvé dobrotivosti a tvé lásce, jsme tvými učedníky, proto musíme býti i tvými následovníky.

»Vzdal, Pane, ze srdcí našich všecko podezřívání, nelibost, hněv a různice a vše, co by mohlo ublížiti lásce a porušiti bratrskou svornost.«²⁾)

Řiďme se radou apoštolovou: »Budme však k sobě vespolek dobrotiví, milosrdní, odpouštějící jeden druhému, jako i Bůh odpustil vám.«³⁾)

Následujme víc a více našeho božského vzoru při obcování s bližním.

Duchovní kytice. Blahoslavený ten, jenž tě miluje Bože můj, jenž miluje své přátele v tobě a své nepřátele pro tebe. (Svatý Augustin.)

¹⁾ Mat. 6, 12. ²⁾ Násl. Kr. IV, 9, 6. ³⁾ Efes. 4, 32,

49. JEŽÍŠ SLIBUJE NEBE KAJÍCÍMU LOTRU.

Krátký obsah: I. Chování zatvrzelého lotra. Tento bídák vzpírající se milosti a zatvrzen ve zlém rouhá se Ježíši. Jeho nešťastný konec musí v nás vzbudit spásitelnou bázeň. Prosme Pána našeho, aby nás uchoval od věčného neštěstí.

II. Chování kajícího lotra. Jsa poslušen milosti a naplněn upřímnou lítostí kárá velmi nespravedlnost svého druhá a hlásá Spasitelovu nevinu. Pracujme o své obrácení každého dne tím, že rozmnožujeme svou horlivost.

III. Kterak odměňuje Ježíš kajícího lotra. Vyslyšel jeho pokornou a doufající prosbu a slibuje mu, že ještě téhož dne bude moci vejíti do ráje. Prosme dobrého Mistra za naše žáky i za sebe o milost vytrvalosti až do konce.

ROZJÍMÁNÍ.

Dnes budeš se mnou v ráji. (Luk. 23, 3.)

I. Chování zatvrzelého lotra. Když vypravuje evangelium o urážkách, jimiž dav zahrnoval nevinného obětního Beránka na kříži, mluví též o lotrech, kteří byli ukřižováni po jeho stranách. Jeden z nich byl zatvrzelý hříšník, rouhal se Ježíši a pravil mu: »Jsi-li ty Krisus, pomoz sobě i nám.«¹⁾

Tento bídák nevzývá, bohužel milosrdenství Božího a svou vlastní vinou bude svědčiti v čase i na věčnosti o hroznou spravedlnost, kterou soudí nejvyšší soudce zatvrzelé hříšníky, kteří odpírali uznati ho za nejvyššího krále. A také dnes ještě jak mnoho duší oddaných za-

¹⁾ Luk. 23, 20.

vržitelným smyslem odpírá posledním milostem a dává takto přednost smrti v hříchu před svým obrácením!

Tento neodvolatelný soud vykoná Syn Boží nade všemi lidmi, po pomíjející vítězoslávě budou jeho rouhači, jeho nepřátelé a pronásledovatelé postaveni neuprositelnou smrtí před jeho soudní stolicí a uslyší strašný ortel: »Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného!«¹⁾

Úděl zatvrzelého lotra musí v nás vzbuditi spasitelnou bázeň. Ano, budme proniknuti strachem, neboť ačkoli byl ukřižován s Ježíšem a byl svědkem jeho trpělivosti, ačkoli byl zahrnut do jeho modlitby a přidružen k jeho oběti; ačkoli dlel u Marie nedaleko kříže, na němž umíral Vykupitel, zůstal zatvrzen ve zlém a zahubil se pro věčnost.

O milovaný Ježíši, božský Ukřižovaný, pohledni s útrpností na naši duši naplněnou strachem. Pro tvůj kříž a pro krev za nás vylitou vroucně tě prosíme, smiluj se nad námi a zachovej nás od věčného zla. Za to tě prosíme na přímlovu Panny Marie, tvé božské Matky a pro utrpení, jimiž bylo její mateřské srdce zahrnuto se Srdcem tvým, když byla přítomna tvé smrtelné úzkosti na kříži.

II. Chování kajícího lotra. Kající lotr jest však zatím osvícen náhle nebeským světlem a jsa poslušen milosti uznává v Ježíši Kristu svého Pána a svého Boha. A hned rozhořčen nad chováním svého druha kárá jej a vytýká mu nespravedlnost jeho urážek: »Ani ty se Bo-

---

¹⁾ Mat. 25, 41.

ha nebojíš, ježto v témže odsouzení jsi? A my zajisté spravedlivě trpíme, neboť dostáváme to, co náleží za skutky naše, ale on neučinil nic zlého.«¹⁾)

Slova kajícího lotra zjevují ctnosti svatých kajícníků. Vždyť jsou pokorná a zkroušená, on vyznává hlasitě své hříchy a přijímá svůj trest na zadostučinění, jest pln naděje a též dokonale odevzdán do vůle Boží. Zvláště pak dává najevo velkou víru, zevně vidí v Ježíši Kristu člověka, jenž jest přibit jako on na potupný kříž, a přece uznává v tomto obětním Beránku, jehož nevinność poznává, přes zuřivé obžaloby jeho nepřátel, Krista, Syna Boha živého.

Třese-me-li se nad údělem zlého lotra, oživuje naopak chování jeho druha, jenž se obrátil v hodině smrti, naši naději. Buďme podle jeho příkladu poslušni hnutí milosti, které nám nikdy neschází, a nezanedbávejme jich. Konejme ctnosti, které dává najevo kající lotr: bázeň Boží, horlivost, pokoru, lítost a odevzdanost.

Pracujme o své obrácení každého dne rozmnožujíce svou horlivost.

III. Kterak odměňuje Ježíš kajícího lotra. Kající lotr obrátil se pokud mohl k božskému Ukřižovanému a přednesl mu tuto pokornou a doufající prosbu: »Pane rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého.«²⁾)

Dobrý Mistr odpovídá mu s dojemným milosrdenstvím: »Amen, pravím tobě: Dnes budeš se mnou v ráji.«³⁾) Na jeho prosbu o pouhou

1) Luk. 23, 40 a 41. 2) Luk. 23, 12. 3) Luk. 23, 43.

vzpomínku uděluje mu Ježíš téhož dne nekonečné štěstí.

Pane, jako jsi řekl dobrému lotrovi, rci i všem umírajícím: »Dnes bučeš se mnou v ráji.« Rozmnož své milosti a dotkni se jejich srdce v oné poslední chvíli, kdy jsou blízcí předstoupiti před tvou soudní stolicí.

Podivuhodné naučení z tohoto tajemství lásky! Ať jsou hříchy člověka sebe těžší a sebe četnější, vždycky může doufati v milosrdenství a dosáhnouti ho věrným a velkomyslným spolupůsobením s milostí. A kdyby i celý život svůj prožil v neřesti a zneužil všechny milosti až do konce, přece může ještě nežli vydechne poslední svůj vzdech opakovati cno doufající slovo, jež pěje Církev při bohoslužbě za zemřelé: »Pane, lotru jsi odpustil, čím zhřešil, i mne naději potěšil.«

Je-li tomu tak i pro největší hříšníky, jaká pak musí býti dětinná důvěra řeholníková, jestliže v hloubi svého srdce stále choval touhu jíti k Bohu a oslavovati ho? Naplnění spasitelnou bází nad žalostným koncem zlého lotra uvažujme především o nevýslovném milosrdenství Vykupitelovu vůči kajícímu lotru a otevřeme své srdce naději.

Prosme božského Mitsra za naše žáky i za sebe o milost vytrvati až do konce.

Duchovní kytice: Pýcha vyhnala Adama z ráje, avšak pokora dala tam vejíti dobrému lotru. (Svatý Augustin.)

50. JEŽÍŠ DÁVÁ NÁM MARIÍ ZA MATKU.

K r á t k ý o b s a h : I. **Maria u paty kříže.** Účastní se utrpení svého božského Syna a sdružuje se při díle vykupitelském. Prosme Ježíše na přimluvu Mariinu o štěstí, bychom vše snášeli z lásky k němu.

II. **Ježíš praví Marii:** »Hle syn tvůj!« Dávaje své božské Matce svatého Jana za syna dává nám božský Mistr Marii za dítky. Chovejme tedy k této dobré Matce dětinnou zbožnost.

III. **Ježíš dí svatému Janu:** »Hle matka tvá!« V osobě milovaného apoštola dává nám dobrý Mistr Marii za matku. Slibme Ježíši a jeho božské Matce, že je budeme milovati a jim sloužiti až do konce svých dnů.

ROZJÍMÁNÍ.

Ženo, hle syn tvůj. (Jan 19, 26.)

I. **Maria u paty kříže.** Stojí u paty kříže, na němž pní ve smrtelném zápasu její božský Syn, Ježíš; pozoruje jej vydaného na pospas všem bolestem a jest ukřížována s ním!

Nespokojujme se planou soustrastí při pohledu na utrpení Ježíšova i Mariina. Nejjistějším důkazem opravdové lásky k božskému Mistru jest, když ho následujeme s Marií na Kalvarii. Čím blíže přistoupíme ke kříži a s čím větší stálostí a velkomyslností u něho zůstaneme, tím více dosvědčíme lásku božskému Běrátku ukřížovanému za nás.

Vyžádej nám, o Matko Boží, abychom sdíleli tvá utrpení a utrpení Ježíšova umrtvujíce své tělo kajícími a svou vůli zřeknutím ješitnosti. Chceme přilnouti ke kříži tvého božského Syna konáním všech ctností. O Ježíši, uděl nám na

přímluvu Mariinu síly, abychom snášeli vše s tebou a z lásky k tobě.

II. Ježíš praví Marii: »Hle, syn tvůj!« S Marií stojí u paty kříže svatý Jan. Jest to útěchou Matce i Synu, že vidí u sebe milovaného učedníka, panického apoštola a důvěrníka Srdce Ježíšova. Sladký Spasitel pohlíží na svou nejsvětější Matku a na milovaného učedníka, pak obrací se na Marii, označuje jí svatého Jana, jenž zastupuje celé lidské pokolení, a dí: »Ženo, hle syn tvůj!«¹⁾)

Těmito ve své prostotě vznešenými slovy ustanovuje svatého Jana místo sebe, aby pečoval o jeho božskou Matku, ji chránil a jí pomáhal, jako ji chránil a jí pomáhal svatý Josef. Proto také přenesla od této chvíle Maria na nás všechnu svou něžnost, neboť Ježíš dává jí nás za dívky.

Jest tomu tak, neboť Spasitelovo slovo jest slovem božským a všemohoucím, jež působí, co označuje. Proto také, když je Maria uslyšela, pocituje hned k nám cit něžnosti a dobrotivosti matky ze všech matek nejlepší; cítí, jak se rozšiřuje její srdce, aby objalo všechna křesťanská pokolení toutéž láskou; stává se naší matkou netoliko podle určení, ale též z lásky a z náklonnosti.

Připomínejme si často, za jakých okolností jsme byli přijati Marií za dívky; muky, které tehdy snášela božská Matka, jsou oporou naší důvěry a pevným základem naší dětinné lásky.

---

¹⁾) Jan 19, 26.

»O přesvatá Matko bolestná, pro nevýslovné mučednictví, které jsi snášela u paty kříže, po dobu tříhodinné úzkosti Ježíšovy, račiž při nás státi i při naší vlastní smrtelné úzkosti, při nás všech, kteří jsme tvými dítkami, abychom mohli na tvou přimluvu odejiti ze svého smrtelného lože do ráje, abychom ti tam děkovali po celou věčnost.«

Prosme Ježíše na přimluvu Mariinu o milost šťastné smrti.

III. Ježíš dí svatému Janu: »Hle, matka tvá!« Když dal Ježíš tohoto apoštola Marii za syna, obrátil se na milovaného učedníka a označuje jí jej pravil: »Hle, matka tvá.«¹⁾ Takto odměňuje svatého Jana za jeho lásku, za jeho čistotu a věrnost. Odevzdáváje svůj nejdražší poklad na světě nemohl Ježíš projeviti větší lásky k svému milovanému učedníku. Tuto lásku pocituje však zároveň k nám všem, neboť nám dává všem Marii za matku v osobě svatého Jana, jenž jest naším zástupcem u paty kříže. Dokonáváje vykupitelské dílo, nepřestával nikdy s'adký Spasitel míti na zřeteli vykoupení celého pokolení lidského; když se modlil za své katy, modlil se i za všechny hříšníky; když odpouštěl dobrému lotru, patřil ve svém milosrdenství na všechny opravdové kajcníky, a tak dává Marii svatému Janu za matku dává ji nám všem.

Božský Spasiteli, s jakou dojemnou pečlivostí vyplňuješ své příslibení, že nás nenecháš sirotků!²⁾ Zůstáváš s námi ve své svátosti, o

¹⁾ Jan 19, 27.   ²⁾ Jan 14, 18.

nejlaskavější otče, a dáváš nám Marii za matku. Kterak bychom neměli neustále velebiti tvou tak velkomyslnou lásku!

Maria jest naše matka. Milujme ji po Bohu vši láskou již jsme schopni. Chovejme vždy na mysl její obraz, její jméno a vzpomínku. Snažme se jí zalíbiti ve všem, vždyť jest naší dobrou matkou!

Maria nás miluje a chce naše blaho, dále pak jest všemohoucí nad Srdcem svého božského Syna. Když ji Ježíš ustanovil za naší matku, dal nám ji zároveň za ochranitelku a nechce jí ničeho odříci. Spoléhejme tedy vždy na přispění této něžné Matky a neustávejme se k ní utíkat ve všech svých potřebách. Jako pokladnice milostí Božích, zdaž není mimo to též naší matkou? Kterak bychom ji neměli milovati?

Zvláště pak nám řeholníkům jakožto svým milovaným učedníkům dal Ježíš Marii za matku. Milostí našeho povolání praví i nám zcela zvláštním způsobem označuje Marii: »Hle, matka tvá!« Štěstí svatého Jana jest tedy skutečně i našim štěstím. Vzávejme ji každého dne s důvěrou jakožto mocnou ochranitelku naší kongregace a prosme Ježíše na její přimluvu o milost, a bychom je milovali a oběma věrně sloužili až do svého posledního vzdechu.

Duchovní kytice: *Ukaž se býti matkou!*
(*Hymnus Ave maris stella.*)

51. JEŽÍŠOVA OPUŠTĚNOST NA KŘÍŽI.

Krátký obsah: I. Ježíš umírá na kříži. Tichý a nevinný obětní Beránek za naše hříchy snáší nejukrutnější muky na duši i na těle, aby nám dosvědčil svou lásku. Slíbme mu, že ho již nikdy neurazíme.

II. Ježíš opuštěn volá k svému Otci. Poprvé stěžuje si božský Vykupitel, že se cítí opuštěn i od svého Otce. Neklesejme nikdy na mysli ve svých svízelních, neboť Bůh nás nikdy neopustí.

III. Proč chtěl být Ježíš na kříži opuštěn. Proto, aby učinil zadost za naše hříchy a zasloužil nám, bychom nebyli nikdy opuštěni od Boha s podmínkou, že ho sami neopustíme. Božský Mistr, učil nás trpělivosti i odvdanosti v bolestech.

ROZJÍMANÍ.

Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? (Mat. 27, 16.)

I. Ježíš umírá na kříži. Kľaňme se svému Spasiteli, jenž trpí na kříži největší muky. Pozorujme jej ve spojení s jeho zkormoucenou božskou Matkou stojící u paty kříže, na němž umírá její božský Syn. Pomněme zvláště utrpení jeho duše ve chvíli, kdy se vidí vydán všemu pohrdání a kdy, jako při své smrtelné úzkosti na hoře Olivetské, představuje si množství hříšníků, kteří šlapou nohama vykupitelskou krev, co zatím neživí tvorové osvědčují ošklivost nad bohovraždou, která se dokonává.

Husté tmy rozkládají se nad celou zemí, mlčení hrůzy následuje po rouhavých slovech farizeů, tito nešťastníci však setrvávají ve svém hříšném smýšlení. O jaký bol pro Ježíše! Nic mu neposkytuje útěchy, není pro něho úlevy

v jeho bolestech a všechno spíše přispívá k jejich zvětšení.

Jestliže Ježíš, jenž jest nevinność sama, takto trpí, činí to z lásky k nám, a aby učinil zadosť za naše hříchy. Přijímejme tedy z jeho ruky utrpení a kříže tohoto života, my, kteří jsme se tak velice provinili před Bohem, spravedlnost toho vyžaduje, a my se musíme míti za šťastny, že můžeme takto smazati své nepravosti.

O sladký Ježíši, uděl nám milosti, abychom vše snášeli z lásky k tobě a tebe již neuráželi.

II. Ježíš opuštěn volá k svému Otci. Sladký Spasitel trpí především, že se cítí opuštěn i od samého svého Otce, a to jest pro jeho božské srdce nejnesnesitelnější trýzeň při jeho umučení. Pohlíží k nebi svými zraky, v nichž se zračí všechna sklíčenost jeho duše, a ve své nevýslovné bolesti volá: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?«¹⁾

Jest to první stesk Ježíšův při jeho umučení. Dává-li mu uniknouti, děje se to proto, aby nám projevil stále vzrůstající velikost svých muk; čím dále kráčí na cestě zadosťčinění, tím více se hromadí jeho bolesti.

Touto modlitbou plnou úzkosti zve nás, abychom mu přispěli na pomoc nikoli planou soustrastí, ale zmenšujíce těžké břemeno, jímž jest zdrceno jeho srdce, to jest, varujíce se hříchu a snažíce se působiti, aby i naši žáci se ho vystríhali.

---

1) Mat. 27, 46.

Tímto posledním voláním k svému Otci prohlašuje se Ježíš za Mesiáše, kterého předpověděli proroci; jeho prosba jest začátek žalmu, v němž líčí královský prorok nejlépe budoucí bolesti božského obětního Beránka a v němž tisíc let předem rýsuje tahy, s nimiž se v této chvíli představuje sám náš Vykupitel!¹⁾

Ano, Ježíš jest takový, jak jej viděli proroci, snáší všechnu tížeň, jsa opuštěn ode všech, vydán mukám duševním i tělesným. Klaněme se mu v jeho opuštěnosti a vzývejme ho ve všech svých křížích. On nám dal příklad, následujme ho. Ve chvílích úzkostí a utrpení volejme též k Otci nebeskému a on nám pomůže v boji a potěší nás v našem utrpení. Neklesejme nikdy na mysli ve svých křížích a strastech.

III. Proč chtěl býti Ježíš na kříži opuštěn. Již skrze Davida prohlásil, že tresty za naše nepravosti mu jdou nad hlavu, jak břímě těžké jej nad síly tíží.²⁾ My jsme tedy pravou příčinou této opuštěnosti. Tím, že jsme urazili Boha, zasloužili jsme, aby se Bůh od nás odloučil a nás zanechal v naší bídě a zuřivosti nepřátel našeho spasení. Bůh tedy spatřuje ve svém Synu, jenž vzal na sebe naše hříchy, celé nevěrné lidstvo, a proto se zdá jej opustiti a zavřítí svůj sluch jeho lkání.

Ježíš trpí tuto ukrutnou opuštěnost, aby nám zasloužil, abychom nebyli vydáni božské spravedlnosti k trestu zavržení, jehož tak spravedlivě zasluhujeme za své hříchy; tento nejprísnější a nejzoufanlivější trest ze všech snáší v této chvíli v celé jeho síle za nás, pro nás a

¹⁾ Žalm 21, 1-20.   ²⁾ Žalm 37, 5.

místo nás. Jak mu musíme býti tedy vděční, že nám zasloužil touto palčivou bolestí, abychom sami nebyli opuštěni od Boha, jak bychom toho zasluhovali!

Ve spojení s Ježíšem snášejme duchovní suchopárnosti, chvíle omrzelosti a ony tvrdé okamžiky, kdy se nám zdá býti země z mramoru a nebe z kovu, kdy náš duch zahalen temnostmi zdá se býti neschopen pojmouti nějakou zbožnou myšlenku a pomodliti se.

Tu si připomeňme ukrutnou opuštěnost umírajícího Vykupitele na kříži a ve spojení s ním zůstaňme trpěliví a odevzdáni. Rovněž tak jednejme, když se cítíme opuštěni, snášejme tento kříž z lásky k dobrému Spasiteli a s úmyslem činiti zadost za své hříchy.

Zpytujme své svědomí, a kdybychom byli na neštěstí v nemilosti Boží, slyšme trpícího Ježíše nám říci: »Proč jsi mě opustil?« Tutéž výtku nám činí, když žijeme ve vlažnosti, když zanedbáváme navštěvovati ho v jeho svátosti lásky, klaněti se mu v nás a připomínati si jeho přítomnosti. Dělá nám ji též, když zanedbáváme lásku k svým Bratřím a k svým žákům; zvláště pak to činí, když se od něho vzdalujeme hříchem . . . . Kéž by nám nikdy nemusil vytýkati, že jsme ho opustili a zanechali zbabělým odpadlictvím!

O božský Mistře uděl nám trpělivosti i odevzdanosti v našich bolestech.

Duchovní kytice: Bůh neopustí nikoho, kdo ho sám napřed neopustí. (Svatý Antonín.)

52. JEŽÍŠ TRPÍ NA KRÍŽI ŽÍZNÍ.

Krátký obsah: I. Ježíš trpí muku žízně. Po tolikेरých utrpeních a po vylití krve jest uveden do největší slabosti a zžírán palčivou i neukojitelnou žízní. Mějme velkou ošklivost před hříchem, jenž jest příčinou jeho bolesti.

II. Ježíš žízní po duších. Jeho žízeň znázorňuje jeho vroucí přání spasiti duše, neboť pro ně trpí a umírá. Žízněme po statcích nadpřirozených a pohrdejme statky pozemakými.

III. Buďme horliví ve svém apoštolátě. Cerpejme tuto horlivost ze svátosti lásky, kde nás dobrý Mistr napájí svou božskou krví. Konejme svůj apoštolát vždy způsobem nadpřirozeným majíce úmysly víry.

ROZJIMÁNÍ.

Ježíš pravil: »Žízním.« (Jan 19. 28.)

I. Ježíš trpí muku žízně. Po dobu více než dvanácti hodin snášel Ježíš všechna utrpení, aniž se mu dostalo úlevy, aniž byl něčeho požil, aniž si na okamžik odpočinul. Jeho smrtelná úzkost na hoře Olivetské, špatné nakládání s ním v ulicích jerusalemských, v domě Kaifášově a v paláci Herodově, jeho bičování, trním korunování, urážky vojínů, nesení kříže, ukřižování, prolití krve při všech těchto mukách vyčerpaly jeho síly a bez zázraku byl by již zemřel.

A nyní prahne palčivou žízní. Vnitřní oheň ho stravuje a zvětšuje ještě velikost jeho hrozných muk. Pozorujme jej ztrápeného touto převelikou žízní a vizme v jeho zemdlených očích horečku kterou jest trýzněn na kříži; vše nám hlásá jeho lásku!

Božský Beránek obětovaný za nás se úplně stravuje na oltáři své zápalné oběti a trýzní žízňě činí zadost za hříchy spáchané smyslem chuti a smyslností.

Jak hrozná to trýzeň! Od několika hodin snáší ji božský Mistr, aniž si stěžuje. O Ježíši, uděl nám milosti, bychom vnikli do tvého rozpoložení mysli, měli soustrast z celé své duše s tvou palčivou bolestí, s tvým prevelikým utrpením, abychom konečně poznali tvou lásku a jednali podle ní s velkomyslnou vzájemností.

Abby ukojili palčivou žízeň tichého Beránka, namočili jeho kati houbu v octě, připevnili ji na konec třtiny a kladou ji na vyprahlé rty Spasitelovy.¹⁾ K tomu smísili ocet s ysopem, aby učinili tuto posměšnou úlevu tím nesnesitelnější.

Slibme mu, že zmírníme jeho žízeň vystřihající se hříchu a učíce své žáky varovati se ho.

II. Ježíš žízni po duších. Když zvolal umírající Ježíš na kříži: »Žízním,« projevils přede vším svou žízeň poslušnosti k vůli svého Otce. Nevyjádřil to již vlastními slovy, když pravil: »Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, jenž mě poslal, a dokonal dílo jeho.«²⁾ Žízni také po utrpení z lásky k nám. Žízeň Ježíšova byla zajisté skutečná a jednou z nejukrutnějších muk. Jest však také symbolická, neboť on tím projevuje, jak velice touží po oslavě Boha Otce svého, po obrácení hříšníků, po vytrvalosti spravedlivých, po našem prospívání v dokonalosti a po království své Církvě.

---

1) Jan 19, 29.   2) Jan 4, 34.

Ve svatostánku plane táž touha v jeho Srdci a na oltáři volá jako na kříži: »Žízním!« Nechá nás volání Ježíšovo necitelnými a lhostejnými anebo vzbudí v našich srdcích vroucí soustrast? Nepohne nás především k tomu, abychom plnili dokonaleji vůli Boží? Onen smrtelný výkřik: »Žízním!« uniká jeho srdci, jež se stravuje ohněm jeho lásky, aby nás žádal, bychom spláceli jeho lásku svou láskou, jeho obětí svou obětí, a aby nás povolal všechny ke spáse, kterou zasloužil svým utrpením a svou smrtí.

Abychom ukojili velikou žízeň Spasitelovu, poskytneme mu občerstvující vody svatosti a vína velkomyslné lásky, anebo snad mu podáme octa a žluči vlažnosti a snad i nevěrnosti?

Vzbudme v sobě žízeň po statečích nadpřirozených a pohrdejme statky pozemskými.

III. Buďme horliví ve svém apoštolátě. Modleme se vroucně za obrácení hříšníků, o zachování nevinnosti dítek, o rozmnožení zbožnosti a horlivosti našich Bratří, za udržování řeholní kázně v našich řeholních obcích. Tím ukojíme žízeň po duších, kterou žízní Ježíš na kříži, či neřekl sám ústy Davidovými, že horlivost pro dům jeho Otce ho stravuje.¹⁾

Uvažme o velké žízni Spasitelově zvláště po našich duších; snažme se ukojiti tuto žízeň svou horlivostí předně při díle našeho vlastního posvěcování, abychom se pak mohli tím působivěji věnovati svému apoštolátu. Obětujme mu své srdce s vroucím přáním, abychom se mu

¹⁾ Zalm 68, 10.

zasvětili vždy velkomyslněji a dokázali mu svou lásku.

Vzbuďme v sobě žízeň po poslušnosti Boha dokonalým zachováváním svých pravidel a svých slibů, poslušným a pokorným podrobením nařízením představených jako zástupců Božích; žízeň pro Boha snášejíce rádi všechny kříže a všechna protiventství, která chce nebo dopustí jeho prozřetelnost; žízeň, bychom mohli připoutati mnoho duší k jeho službě.

Přijímejme tedy bez reptání nahodilá utrpení tohoto života a zasloužíme touto odevzdaností, že budeme uchráněni věčné žízni v pekle, do něhož by nás pohroužily naše hříchy; pamatujme na strašnou žízeň zlého bohatce, jenž marně se doprošoval kapky vody k zmírnění svých muk.¹⁾

Poděkujme tichému Beránku, že nám dává za nápoj svou božskou krev ve své svátosti lásky. Čerpejme sílu z tohoto božského nápoje a rozmnožme úsilí i velkomyslnost ve svém apoštolátě, abychom zmírnili žízeň našeho Vykupitele. Slibme mu stálou a zmužilou věrnost v jeho službě a opravdově nadpřirozenou horlivost ve svém apoštolátě.

Duchovní kytice: Nemůžete pít z kalicha Kristova a zároveň z kalicha ďáblova. (Svatý Bernard.)

---

¹⁾ Luk. 16, 19—31.

53. JEŽÍŠ DÍ: »DOKONÁNO JEST«.

Krátký obsah: I. Mesiánská proroctví se vyplnila. Ježíš to hlásá dokonávaje vykupitelské dílo úplně dobrovolnou smrtí. Snažme se plniti vždy ve všem jeho svatou vůli.

II. Zákon milosti nastupuje místo starého zákona. Království zákona bázně skončilo, nadále panuje zákon lásky upevněný smrtí Vykupitelovou. Slibme Ježíši, že budeme zcela plniti všechny své závazky.

III. Pro nás bude jednou vše dokonáno. Vydáme si na konci svého života toto svědectví s radostí umírajícího spravedlivého anebo se zoufalostí nekajícího hříšníka? Prosme božského Mistra za naše žáky i za sebe o milost dobré smrti.

ROZJIMÁNÍ.

A když Ježíš ocet přijal, řekl: Dokonáno jest.

(Jan 19, 30.)

I. Mesiánská proroctví se vyplnila. Na Kalvarii jest Ježíš blížek smrti, blíží se chvíle, kdy skončí krvavá oběť našeho smíření. A hle, božský Ukřižovaný pozvedá hlavu a praví ještě slova: »Dokonáno jest.« Rozjímějme o nich, jsou bohata na spasitelná naučení.

Náš sladký Spasitel vyplnil veškeru vůli svého Otce »stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže,«¹⁾ vyplnil úplně svůj úřad jako Vykupitel pokolení lidského.

Dokonáno jest! Krev nevinného obětního Beránka jest prolita ranami, jimiž bylo jeho božské tělo poseto, jeho síly jsou vyčerpány, snáší své poslední muky a dovoluje konečně smrti, aby jej zasáhla.

1) Filip 53, 3.

Dokonáno jest! Uskutečnil úplně předpovědi proroků, předobrazy kultu mojžíšského, zjevení vztahující se na Mesiáše: byl »mužem bolesti, zkušným v utrpení,¹⁾ šat jeho jest skropen jeho krví,²⁾ bolesti naše vzal na sebe,³⁾ jeho nepřátelé obklíčili ho jako množství býků,⁴⁾ nahradil, čeho si neosvojil,⁵⁾ proudily mu nad hlavou vody bolesti,⁶⁾ výhonek Jesseův jakožto znamení národům,⁷⁾ byl povýšen, jako Mojžíš povýšil hada na poušti,⁸⁾ nepřátelé jeho rozdělili sobě roucha jeho a o jeho oděv metali los,⁹⁾ dali mu žluč a v žízni jeho napájeli jej octem.¹⁰⁾

Dokonáno jest! Ježíš vedl život plný protivenství se strany lidí, aniž podlehl malomyslnosti a netrpělivosti. Vytrval až do smrti a na konci, k němuž dospěl, učí nás všechny, bychom nejen nastoupili cestu spasení, neboť to nestačí, ale abychom na ní výtrvali až do konce, jen tak budeme korunováni a odsáhneme odměny věčné blaženosti.

Dokonáno jest! Ježíš zaplatil výkupnou cenu za lidstvo, dokončil dílo vykupitelské, dílo smíření a ospravedlnění lidí, všechny jeho muky skončily, jeho obět jest přijata, jeho obět zápalná jest strávena, jeho vítězství jest úplné, zbývá mu ještě zemřítí, aby korunoval své práce.

Ano, dokonáno jest! Zákon a proroci jsou vyplněni, neboť tak prohlásil božský Mistr:

1) Isaiáš 53, 3. 2) Isaiáš 63, 1. 3) Isaiáš 53, 4.

4) Žalm 21, 13. 5) Žalm 68, 5. 6) Lament. 3, 54.

7) Isaiáš 11, 10. 8) Jan 3, 14. 9) Žalm 68, 22.

10) Žalm 68, 22.

»Nepřišel jsem zrušit zákona neb proroků, nýbrž naplnit; dokavad nepomine nebe a země, nepomine jediné písmě neb jediná čárka ze zákona, až se všecko stane.«¹⁾

Snažme se plniti ve všem, všude a vždy svatou vůli Boží.

II. Zákon milosti nastupuje místo starého zákona. Zajisté zákon bázně zmizel a postoupil místo zákonu lásky; očekávání národů se vyplnilo; Ježíš dokonal všechny divy, které mu vnukla jeho láska k lidem; nekonečné poklady jeho zásluh jsou jim získány, nic nechybí již k jejich posvěcení a k jejich spasení, dokonal dílo k němuž přišel.

Světlo ozářilo temnoty. Všechna věrouka potřebná lidem jest zjevena; svatá Církev Kristova, sloup to pravdy, jest založena, aby trvala po celá století; jeho náboženství jest zřízeno a bude se šířiti po celé zemi, aby na ní dalo vznik a vzrůst nejhrdinnějším ctnostem.

Na nebi jest vůle Otce vykonána, jeho spravedlnosti jest učiněno zadost, hněv jeho jest utišen, jeho pomsta zadržena; rozsudek smrti pronesený nad pokolením lidským jest odvolán, milosrdenství a spravedlnost se objaly.

Prosme Ježíše za naše žáky i za sebe o milost, abychom zcela plnili všechny své povinnosti k Bohu, k sobě a k bližnímu.

III. I pro nás bude jednou vše dokonáno. Rozjímáme-li o slově Spasitelově, poznáme, jak mnoho trpěl z lásky k nám. Počal trpěti již od svého vtělení a přestane až za malou chvíli, kdy

---

¹⁾ Mat. 5. 17, 18.

vydá poslední svůj vzdech. Jestliže tolik trpěl, učinil to, aby nám dokázal svou lásku, aby učinil zadosť za naše hříchy a uchránil nás od pekla. Zřekněme se tedy hříchu, jenž jest jedinou příčinou jeho utrpení a jeho smrti. Oplakávejme svá dřívější poblouzení a prosme za odpuštění pro nesmírné zásluhy božského Spasitele. Nahradme své slabosti opravdovým pokáním a učiňme pevné předevzetí pro budoucnost.

Se strany Ježíšovy jest vše dokonáno v díle našeho spasení, s naší pak strany není ještě všechno dokonáno. Jako údové jeho mystického těla musíme míti účast na jeho umučení a oddati se neohroženě konání umrtvování, abychom mohli říci s apoštolem: »Vyplňuji na svém těle to, co zůstává z útrap Kristových.«¹⁾

Dokonáno jest! řekneme jednou i my a snad již brzy. Budeme se pak těšiti, že jsme vytrvali v zachovávání našich pravidel a v plnění svých povinností? Anebo budeme želeťi, že jsme zneužívali milost Boží, že jsme žili ve vlažnosti, v nedbalosti v jeho službě a v trvalé nevěrnosti? Náš úděl závisí od našeho nynějšího života a od našeho úsilí v budoucnosti. Prosme Boha o milost šťastné smrti.

Duchovní kytice: Kéž bych mohl říci u míraje: »Pane dokonal jsem vůli tvou.« (Svatý Alfons.)

---

¹⁾ Kolos. 1, 24.

54. JEŽÍŠ POROUČÍ SVOU DUŠÍ DO RUKOU SVÉHO OTCE.

Krátký obsah: I. Poslední slovo Ježíšovo na kříži. Když umírá, poroučí svou duši do rukou svého Otce a se svou duší i duše všech věřících, kteří jsou údy jeho mystického těla. Prosme jej o vytrvalost až do konce za naše žáky i za sebe.

II. Poslední naučení Ježíšovo na kříži. On jest naším vzorem, naším Mistrem a Vykupitelem, proto se můžeme s důvěrou odevzdati do jeho rukou. Věnujme se jeho službě zmužilým apoštolátem.

III. Připravujme se na smrt. Odevzdáme v oné poslední hodině s důvěrou svou duši Bohu nebo budeme lkáti při vyhlídce na věčné neštěstí? Prosme Ježíše o milost, bychom zemřeli v jeho svaté lásce.

ROZJÍMANÍ.

Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého. (Luk. 23, 46.)

I. Poslední slovo Ježíšovo na kříži. Konečně nadešla poslední hodina, kdy nejpotupnější smrtí končí pozemský život Spasitelův. Umíraje však mluví ještě k lidem a poučuje je nejvznešenějším způsobem. Ježíš, čteme ve svatém evangeliu,¹⁾ když byl řekl: *Dokonáno jest!* zvolal hlasem velikým: *»Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!«*

Jako poslední výhrada jeho závěti jest toto poslední slovo předně dokonalou poctou klanění jeho svatého člověčenství Bohu, jeho Otci. Při poslední večeři dal Kristus lidem své tělo i svou krev pod způsoby chleba a vína, na Kalvarii odkázal jim svou božskou Matku a

¹⁾ Jan 19, 30; Luk. 23, 46.

obětoval za ně svůj život, svou čest obětoval, aby odpykal naši pýchu, konečně zůstává jen jeho duše a tu obětuje Bohu, jenž jest počátek a konec všech věcí.

Svým posledním slovem na kříži neporoučí Ježíš svému Otci jedině svou duši, jež jest dokonalým duchem, své svaté tělo a své členství, ale též duše všech věřících, kteří jsou spojeni se sladkým Spasitelem, neboť svatý Pavel dí: Kdo však se přidržuje Pána, jest s ním jedním duchem.«¹⁾ Jak musíme býti Ježíši vděční, jenž jest naší božskou hlavou! Doporučil naši duši svému Otci a odevzdal mu ji do rukou, Bůh jej ale vždy vyslyší,²⁾ on ji tedy přijme ve své neskonalé dobrotivosti, aby ji jednou znova spojil s našim tělem a učinil je skrze ni živým a olaveným.

Prosme božského Mistra o milost vytrvalosti až do konce pro naše Bratry, pro naše žáky i pro sebe.

II. Poslední naučení Ježíšovo na kříži. Svým posledním slovem učí nás Ježíš, že se smrti samé v sobě netřeba báti, ve skutečnosti jest jen šťastným okamžikem, kdy věřící, jenž došel na konec svého života a vybojoval dobrý boj;³⁾ odevzdává svou duši do rukou svého Tvůrce, kdy se vrací k svému Otci a vrhá se s láskou navždy do jeho milosrdné náruče.

Oživme svou neději, neboť Ježíš jest náš Pán i náš vzor; nařizuje nám, abychom ho následovali a zasloužil nám k tomu milost. Ježíš

1) I. kor. 6. 17. 2) Jan 11, 42. 3) Filip 1, 23.

Kristus zničil hřích, jenž jest jedinou příčinou nepřátelství mezi Bohem a naší duší, nic jí tedy nyní nebrání, aby byla přijata po smrti od Boha, aby hned došla nekonečného štěstí, jehož požívati jest povolána; každý z nás může nyní toužiti se svatým Pavlem, abychom byli zbaveni tělesných pout a odešli přebývati v lůně Otce nebeského s Ježíšem Kristem.

Šťastní budeme, jestliže budeme ve své poslední hodině v tomto rozpoložení mysli. Tato naprostá důvěra učiní na Boha sladké násilí. Spojíce se s Ježíšem umírajícím na kříži z lásky k nám přivlastníme si jeho nekonečné zásluhy. A slovy: »Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!« nabudíme žádoucího rozpoložení mysli, abychom požívali nebeské blaženosti po celou věčnost.

Slibme božskému Mistru, že se úplně oddáme jeho službě, a prosme jej, aby žehnal našemu apoštolátu.

III. Připravujme se na smrt. Pamatuujme často na poslední hodinu, kdy bude žádána od nás naše duše zpět. Veškeré naše zaměstnání mělo by spočívati v tom, abychom se připravili na onen hrozný den, kdy budeme musiti klásti počet ze svého života Bohu. Tento den přijde brzy pro každého z nás, pamatujme na to a buďme vždy připraveni.

Když budeme tisknouti na své umírající rty obraz kříže, budou nás jiní nabádati a řeknou za nás ona slova Ježíšova na kříži, jež jsou obsažena v modlitbách za umírající: Otče v ruce tvé poroučím ducha svého! Abychom je však mohli pronésti s důvěrou, musíme je často se

zbožností opakovati za života svého! se všemi jeho myšlenkami, tužbami, úzkostmi, a bolestmi. Nalož se mnou podle své vůle, odevzdávám se tvé prozřetelnosti a přijímám vše z ruky tvé. Ve svých křížích, utrpeních a strastech budu vždy velebiti jméno tvé.«

Spojme se víc a více s Ježíšem chceme-li míti štěstí říci při smrti ono božské slovo s citem pravé víry, pevné naděje a planoucí lásky. Odevzdáme pak svou duši do rukou svého Tvůrce anebo upadne do rukou pekelného svůdce? Bude náš poslední vzdech, jako poslední vzdech Ježíšův, úkonem důvěry a lásky, jenž jest způsobilý zabezpečiti naše spasení, anebo hrůzou zoufalosti a dokonáním našeho zavržení? Nalezne naše duše po odchodu ze svého těla v Bohu milovaného Otce, jenž jest připraven ji přijmouti, anebo přísného soudce, jenž jest nucen ji odsouditi? Poptujme tedy vážně je-li nám náš život zárukou spasení, anebo předehrou zavržení. Připomínejme též často základem tyto velké pravdy.

Duchovní kytice: Patření na smrt není nic tak hořkého, aby to neosladila smrt Kristova. (Svatý Augustin.)

55. JEŽÍŠ UMÍRÁ NA KŘÍŽI.

K r á t k ý o b s a h : I. Ježíš umírá. Dokonává svou obět, aby se klaněl nebeským záměrům a dal nám všem polibek usmíření. Prosme jej, aby nám v hojnosti přivlastnil nekonečné zásluhy svého umučení.

II. Proč zamřel Ježíš. Aby dal Bohu všechno nutné zadostiučinění za hříšníky a aby nás vysvobodil od věčné smrti, kterou jsme zasloužili svými hříchy. Snažme se mu dáti lásku za lásku.

III. Užítky smrti Vykupitelovy. Díky jemu přišli jsme opět v milost u Boha, Církev jest založena a nová úmluva nastupuje místo staré. Přispívejme neustále v lásce velkomyslnou horlivostí.

ROZJÍMÁNÍ.

A nakloniv hlavu vypustil duši. (Jan 19, 39.)

I. Ježíš umírá. Zajdeme v duchu na Kalvarii. přistupme ke kříži, jenž jest oltářem poslední oběti zápalné a pozorujme Božského Beránka umírajícího na potupném dřevě popravním, aby sňal hříchy celého světa.

Ježíš sklání hlavu, jako by se klaněl nařízení nebeskému. odevzdává se smrti a přijímá ji, aby vyplnil vůli svého Otce. Svatý Pavel to připomíná řka: »Stal se poslušným až k smrti a to k smrti kříže.«¹⁾ Naklání hlavu, aby nám všem dal polibek usmíření.

»Popatřte«, dí svatý Bonaventura, »na onu trnovou korunu a ony vražedné hřeby, na ony rány na nohou i na rukou, na ono tělo celé poseté ranami, na ony svaly, jež visí v cárech a

¹⁾ Filip 2, 8.

poznejte z těchto rysů, jak velice nás Ježíš miloval.«

Upřeme zraky své duše na Spasitele zemřelého na kříži. Spojme se s Marií, nejzarmoucenější Matkou, která trpí v této chvíli nejukrutnější bolest. Pozorujme božského obětního Beránka za naše hříchy jako Magdalenu s city nejvřelejší lásky a největší lítosti nad svými hříchy, jež jsou jedinou i pravou příčinou jeho smrti. Následujme lítosti vojínů, kteří, když Ježíš zemřel, bili se v prsa a uznávali ve své oběti Syna Božího.

O sladký Ježíši, když tě pozorujeme mrtvého na kříži, puká naše srdce žalem a duše naše sténá bolestí, neboť nyní pochopujeme, jak velké neštěstí jest to, že jsme tě urazili. Jak mnoho ti dáváme trpěti! Jak draze jsme ti přišli! Kéž bys měl aspoň tu útěchu, že nás vidíš využítkovati tvé oběti! Přivlastni nám v hojnosti zásluhy tvého umučení a uchovej nás ode všeho hříchu.

II. Proč zemřel Ježíš. Stalo se to působením jeho lásky a velkomyslnosti, aby vzdal Bohu, Otci svému, poctu nekonečného klanění, v náhradu za urážky proti jeho svrchované Velebnosti, aby nás vysvobodil od smrti, kterou jsme na sebe uvalili svými hříchy, aby nám otevřel nebe, jež bylo zavřeno od hříchu našich prarodičů, konečně aby potvrdil závěť, kterou nám učinil a dal nám v majetek všechny poklady své milosti a své lásky.

O Ježíši, tichý Beránku, tvá ukrutná smrt na kříži jest naším dílem, a proto jí budeme vždy oplakávati, jest však také dílem tvé lásky

k nám, a proto tě budeme milovati z celého srdce svého.

Ježíš zemřel, jeho dílo jest tedy dokonáno a jeho poslání vyplněno. Zajisté, zemřel-li sladký Spasitel za nás, stalo se to skrze nás, kteří jsme jako hříšníci původci jeho oběti. Nikdo z nás nemůže říci: »Nevinen jsem v krvi spravedlivého tohoto.«¹⁾

III. Užítky smrti Vykupitelovy. Obětováním božského Beránka, jenž zemřel na kříži, spatřuje Bůh, jehož spravedlnosti jest učiněno zadost, v lidech opět své milované dítky. Cesta k spasení jest otevřena všem národům, židům i pohanům. Církev jest založena, svátosti jsou stanoveny, símě pravdy jest rozseto po celém vesmíru; zúrodněno krví prolitou na Kalvarii vzklíčí, vzroste, rozmnoží se a rozšíří po celém světě. Kult židovský jest odstraněn, náboženství prorocké pozbývá účelu, stará úmluva jest vystřídána novou úmluvou, proto také opona chrámová, která ukrývala svatostánek a svaté svatých, roztrhla se od shora dolů, k čemu totiž mohla sloužiti dále tato opona, když pravý Svätý svatých povýšen na kříži na Golgotě jest představen zrakům celého pokolení lidského?

Oplakávejme u paty kříže své slabosti a svá poblouzení, učinme též předsevzetí, že za ně učiníme zadost opravdovým pokáním a že se již nikdy nedopustíme hříchu.

Představme si často v duchu Ježíše zemřelého na kříži, neboť tento obraz přináší vždy spasitelný užitek našim duším; zvláště pak to

---

¹⁾ Mat. 27, 24.

čiňme při oběti mše svaté, kdy jako knězi obět-
ní dar pokračuje obětovati Bohu za naše spa-
sení svou smrt, jako učinil na Kalvarii.

Patřme s láskou na kříž, když se chystáme
přijmouti odpuštění za své hříchy upřímnou a
vroucí zpovědí, kříž nám představuje sladkého
Spasitele, jenž, »se stal zlořečenstvím pro nás,«¹⁾
pomněme, jak velice jsme mu za to zavázáni
vděčností a láskou.

Pro zásluhy jeho nejsvětější smrti prosme
Ježíše za opravdového ducha kajícího, za mí-
lost, bychom neustále vzrůstali v lásce k němu
až do chvíle, kdy nás povolá k onomu životu,
aby nám dal požívatí užitků svého vykoupení.

O tichý Beránku, jenž umíráš na kříži za na-
še spasení, račiž nám odpustiti naše hříchy, jež
jsou pravou příčinou tvé oběti. Zachovej nás
v budoucnosti od zlého, abychom mohli míti
hojný podíl na užitcích tvé oběti a abys nás
jednou připustil zpívati se svatými věčnou pí-
seň vděčnosti a lásky.

*Duchovní kytice: Svou smrtí zasloužil
nám Ježíš milost, abychom bezpečně zemřeli. (Svatý
Bernard.)*

¹⁾ Galat. 3, 13.

VI. PO UMUČENÍ PÁNE.

56. SRDCE JEŽÍŠOVO PROBODENO KOPÍM.

Krátký obsah: I. Podle své předpovědi táhne Ježíš všechno k sobě. Hned setník a vojín u kříže jako obrázení diváci hlásají již jeho božství. Budme útechou jeho božskému Srdci svým apoštolátem.

II. Srdce Ježíšovo probodeno kopím. Toto božské Srdce, z něhož prýští k nám milosti spasení, jest nám bezpečným útuikem před spravedlností Boží popuzenou našimi hříchy. Nezraňujme ho nikdy svými nevěrnostmi.

III. Pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a k nejčistšímu srdci Mariinu. Klaníce se božskému Srdci zbodenému kopím z lásky k nám, nezapomínejme uctívatí též srdce Mariino, jež snáší spolu bolesti svého Syna. Vstěpujme svým zákům tuto dvojí pobožnost.

ROZJÍMÁNÍ.

Budou patřiti na toho, ježž zbodli. (Jan 19, 37.)

I. Podle předpovědi táhne Ježíš všecko k sobě. Když mluvil božský Mistr o své smrti na kříži, pravil: »Budu-li povýšen od země, potáhnou všecko k sobě.«¹⁾ Tuto předpověď splnil již v oné chvíli, když zemřel na kříži.

Opona chrámová se roztrhla, aby se naznačilo zrušení obětí starozákonních, místo nichž nastoupila jediná obět kříže; země se trásla, skály se pukaly, hrobové se otvírali, necitelná

¹⁾ Jan 12, 32.

příroda sama projevuje ošklivost nad boho-
vraždou spáchanou na Golgotě.

Setník stojící před křížem a vojíni ustanoveni s ním, aby hlídali Ježíše, zděšeni těmito divy vzdávají slávu Bohu a volají: »Jistě člověk tento byl spravedlivý.« »Jistě Syn Boží byl tento.«¹⁾ Množství diváků šlo do sebe bijíc se v prsa²⁾ a želíc strašného zločinu, jehož se dopustil jeho národ. Takto již od první chvíle přináší smrt Spasitelova užitek posvěcování. Ježíš táhne k sobě duše pokáním a nesčetné milosti sestupují s kříže na lidi.

Poněvadž měl začítí již brzy velikonoční den sobotní, žádali židé Piláta, aby dal zlámati kosti Ježíšovy a lotrů s ním ukřižovaných, aby se uspíšila jejich smrt a aby jejich mrvoly nezůstaly na kříži v tak slavný den.

Vojíni se tedy odebrali na Kalvarii a zlámali kosti obou lotrů, aby je dobili, když však přišli k Ježíšovi, shledali, že jest již mrtev a nezlámali mu kosti naplňující takto předpověď danou vzhledem k beránku velikonočnímu, jenž byl předobrazem Mesiášovým, kterého židé zabili: »Nezlámete jeho kosti.«³⁾

Prosme nevinného božského Beránka za odpuštění našich hříchů a o milost, bychom byli v budoucnosti útěchou jeho největšímu Srdci svou horlivostí a svou láskou.

II. Srdce Ježíšovo probodeno kopím. Tak bylo psáno: »Patřiti budou na mne, kterého zbod-

---

1) Luk. 23. 47; Mat. 27. 54. 2) Luk. 23. 48.

3) Exod. 12, 46.

dlí, ¹⁾) a toto proroctví se rovněž uskutečňuje. Jeden z vojínů, aby se totiž lépe přesvědčil o smrti Ježíšově, přistupuje ke kříži a vrazil své kopí do boku Spasitelova otevřel v něm hlubokou ránu z níž vytryskla krev a voda.²⁾ Pozorujme se svatými ránu způsobenou v boku Ježíšově a vnikněme skrze ni do jeho božského Srdce; jest zbodeno z lásky k nám, aby z něho vyšli poklady milosti a on je nám udělil; poslední kapky vykupitelské krve z kropily zemi s očištnou a posvěcovací vodou.

Srdce Ježíšovo jest naším útulkem, naším útočištěm a naší bezpečnou obranou, tam nás nemohou zasáhnouti blesky Boha mstitele, tak velice obávané rány jeho spravedlnosti popuzené našimi hříchy; tam nemohou vniknouti nepřátelé spasení; ono jest nedobytnou pevností, proti níž ztroskotá všechno jejich úsilí.

O velkomyslné Srdce Spasitele našeho Ježíše, ty se nedáš odstrašiti ani sklíčiti nevděkem a odporem, na urážky odpovídalo jsi dobrodiními, milovalo jsi nás tak velice, že jsi se obětovalo i za své nepřátele a proti jejich zuřivé nenávisti postavilo jsi svou milosrdnou lásku. Kterak o tobě uvažovati a nebýti uchvácen touhou odvděčiti se ti za tvou lásku, oddati se tvé službě, velebiti a oslavovati tě ze vší své možnosti! Nedej, abychom někdy zranili tvé božské Srdce hříchem, ale kéž bychom ti byli útěchou svou horlivostí!

III. Pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a k nejčistšímu srdci Mariinu. Klaníce se Srdci

---

1) Zach. 12, 10.   2) Jan 19, 34.

Ježíšovu probodenému kopím z lásky k nám pamatujme též na ukrutnou bolest neposkvrněného srdce jeho božské Matky, když viděla zraniti Srdce svého božského Syna.

Kopí vojínovo probodajíc bok dobrého Mistra zasáhlo Srdce Synovo a zároveň i srdce Matčino, srdce, jež byla spojena něžnou láskou. V této chvíli uskutečnilo se pro Marii proroctví starce Simeona: »Tvou vlastní duši pronikne meč.«¹⁾ Neodlučme tedy nikdy uctívání Srdce Synova od uctívání srdce Matčina, jež působila spolu na našem vykoupení a jest rozdavatelkou milosti spasení.

Klaňme se nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu zbořenému kopím z lásky k nám. Toto božské Srdce jest zdrojem milostí, jako jest srdce Mariino jejich průplavem. Obě jsou bezpečným útočištěm hříšníků a obě hlásají svou nesmírnou lásku k nám, láska k Matce vede k lásce k Synu.

Vzdávejme božskému Srdci Ježíšovu poctu lásky a vděčnosti s Marií a s tak mnohými dušemi oddanými jeho službě. S větší vroucností uctívejme je v první pátek každého měsíce a zvláště když máme štěstí přijímati svaté přijímání. Pohlížejte se zbožností na jeho požehnaný obraz, rozjímejte o jeho nekonečné lásce a prosme je s dětinnou důvěrou.

Vstěpujte svým žákům vroucí zbožnost k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a k nejčistšímu srdci Mariinu.

Duchovní kytice. Musíte otevřítí dveře svého srdce Ježíši Kristu a zavřítí je ďáblu. (Svatý Jeronym.)

---

1) Luk. 2, 35.

57. PĚT RAN JEŽÍŠOVÝCH.

Krátký obsah: I. Příčina pěti ran Spasitelových. Jeho ruce i jeho nohy jsou zbodeny, rovněž i jeho božské Srdce na zadostučinění za naše hříchy. Budme mu útěhou vroucím přáním neurážeti ho již a zameziti, aby byl urážen našimi záky.

II. Čím jsou pro nás rány Spasitelovy. Jsou nám připomenutím jeho lásky a mají v nás vzbuditi velkou lítost a ošklivost nad našimi hříchy. Snažme se jej milovati tak, jak on miloval nás.

III. Pobožnost k pěti ranám Spasitelovým. Tato pobožnost nám pomůže zanechati úplně hřích, umrtvovati naše náruživost, řídití naše náklonnosti, které jsou často příliš lidské a příliš přirozené. Obětujsme nebeskému Otci rány Ježíšovy na zahojení ran naší duše a na dosažení milosrdenství.

ROZJÍMÁNÍ.

Zbodli ruce mé i nohy mé. (Žalm 21, 17.)

I. Příčina pěti ran Ježíšových. Pozorujme s vděčností a s láskou svaté rány na ruce i nohou Ježíšových a ránu v jeho boku, jeho božského Srdce, jež jest probodeno kopím vojínovým. Po svém slavném zmrtvýchvstání ráčil Vykupitel zachovati tyto vítězné znaky svého umučení, a Církev dává nám je k uctívání.

Neomezujme se na planou soustrast při pohledu na Ukřižovnného, tažme se, odkud má Ježíš své rány na ruce, na nohou a ve svém Srdci, a slyšme, jak nám odpovídá skrze proroka: »Těmito ranami byl jsem zbit v domě těch, kteří mě milovali.«¹⁾ Bohužel, tyto Spasitelovy

¹⁾ Zach. 13, 6.

rány jsou vlastně naším dílem a způsobili jsme mu je urážejíce ho hříchem. Želme hořce hříchů spáchaných špatným užíváním nohou i rukou, neboť aby je Ježíš odpykal, proto byly zbodeny jeho ruce i nohy hřeby. Rovněž tak, poněvadž se naše srdce příliš často oddalo nezřízeným náklonnostem, proto bylo Srdce Ježíšovo pronodeno kopím, aby za ně učinilo zadost a prolilo s posledními kapkami smírné krve svatou vodu našeho očištění.

Potěšujme je nyní věrným spolupůsobením s milostí a velkomyslným zápalem pro jeho službu. Pohlížejte často na rány Vykupitelovy svého kříže, abychom se povzbudili k lítosti nad svými slabostmi a poblouzenými, neboť ony jsou pravou příčinou ran Ježíšových. Obnovme své předsevzetí, že se budeme varovati v budoucnosti každého hříchu.

II. Čím jsou pro nás rány Spasitelovy. Těchto pět přesvatých ran jest pro nás mocnou pohnutkou k důvěře v božské milosrdenství a v přispění milosti; jest to právě tolik úst přimlouvajících se za nás u Boha. Skrze ně volá Ježíš k svému Otci za smilování nad hříšníky, obětuje mu prolití své krve, aby učinil jeho spravedlnosti zadost a aby prosil za odpuštění hříchů.

Tyto svaté rány jsou bezpečným útlukem, do něhož nás Ježíš zve se utéci, tam nemohou vniknouti šípy nebeské pomsty; tam nás nemůže též dostihnouti nepřítel našich duší, jenž zuří o naši záhubu, neboť jsou slavným vítězným znamením jeho porážky a vítězství Ježíšova nad peklem.

Rány Spasitelovy, jimiž prýštila smírná krev, jsou též průplavy, jimiž proudí a prouditi budou milosti spasení na zemi až do konce časů.

Pozorujíce je s věrou cítíme se povzbuzení ke ctnosti, ke konání velkomyslného umrtvování, k zřeknutí se marných rozkoší světských a hříšných ukojení smyslů a k vyplnění slov svatého Pavla: »Svět ukřižován jest mně a já světu.«¹⁾

Snažme se jej milovati, jako on miloval nás, a vštěpujme svým žákům totéž smýšlení.

III. Pobožnost k pěti ranám Spasitelovým.
S jakým rozpoložením myslí budeme patřiti na tyto svaté rány v onen velký den, kdy je ukáže božský Spasitel celému světu? Budou naší blažeností nebo budou příčinou našeho zoufání? Chceme-li na ně patřiti s radostí v oné slavnostní chvíli, pohlížejme na ně často v tomto životě s upřímnou a velkou bolestí nad svými hříchy a mějme je, pokud možno, vždy na paměti.

Prosme za tuto milost na přímluvu Mariinu a rceme jí s církví: »Svatá Matko! žádám pilně: Rač do srdce mého silně rány Smírce zatlačit.«²⁾

Jako učedníci Ježíše Krista musíme v jisté míře napodobovati život i utrpení našeho božského Mistra, rány našeho Pána a vzoru; jak šťastni bychom byli, kdyby tomu tak bylo na nás životem kajícím a umrtveným.

Poučme se pohledem na Ukřižovaného, nosme stále kříž u sebe, tiskněme jej často na své

1) Galat. 6, 14.   2) Stabat mater.

rty a své srdce. Líbejme znamení ran ukřížovaného Spasitele s živou věrou a se zbožnou uctivostí a výrony nejvřelejších citů důvěry a lásky, prosme pro každou z nich za vzláštní milost pro sebe i pro bližního. Doporučujme mu takto Církev a její hlavu, náš institut i naše představené, naše Bratry i naše žáky, naše příbuzné a dobrodince, obrácení hříšníků a vytrvalost spravedlivých.

»Užitek, který můžete mít z patření na rány Pána našeho,« praví nám náš svatý Otec, »jest aby nás povzbudily zanechati úplně hříchu, umrtvovati naše náruživosti a odpírati našim příliš lidským a přirozeným náklonnostem.«¹⁾ Nebudeme-li mít z nich tohoto užitku, zůstane naše pobožnost k pěti ranám Spasitelovým marná.

O Ježíši, velkomyslný Vykupiteli, když pohlížíme na tvé božské rány, viditelné to znaky tvých utrpení a tvé nekonečné lásky, jest naše srdce proniknuto hořkou lítostí nad našimi hříchy, avšak též naprostou důvěrou ve tvou milosrdnou dobrotivost, neboť jsi učinil úplně zadost božské spravedlnosti za nás.

Obětujme věčnému Otci rány Ježíšovy za uzdravení ran naší duše a za dosažení odpuštění a milosrdenství pro zásluhy těchto svatých ran.

Duchovní kytice: Klidný a bezpečný útulek pro slabé a pro hříšníky jest v ranách Spasitelových. (Svatý Augustin.)

---

¹⁾ 28. rozj. II.

58. JEŽÍŠ JEST SŇATO S KŘÍŽE.

K r á t k ý o b s a h : I. Mrtvé tělo Ježíšovo sňato s kříže. Když Jossef z Arimathie a Nikodem neohroženě si vyžádali těla Spitelova, sňali je s nejhlubší úctou s kříže. Snažme se víc a více odloučiti od věci pozemských.

II. Maria přijímá do své náruči mrtvé tělo Ježíšovo. S jakou bolestí patří tato něžná Matka na rozdrásané a mrtvé tělo svého božského Syna! Přijímejme Ježíše při svatém přijímání vždy s největší vroucností.

III. Mějme soustrast s utrpením Mariiným. Naše hříchy jsou pravou příčinou jejich bolesti, neboť její Syn, Ježíš, zemřel, aby učinil za ně zadosť; varujme se tedy nadále upadnouti do nich. Prosme snažně o tuto milost dobrého Mistra skrze Marii za naše záuky i za sebe.

ROZJÍMÁNÍ.

Sňali ho ze dřeva a položili do hrobu. (Skut. ap. 13, 29.)

I. Mrtvé tělo Ježíšovo jest sňato s kříže. Maria, přesvatá Matka našeho Vykupitele, klaní se na Kalvarii svatému obětnímu Beránku a obětuje jej nebeskému Otci s city největší bolesti a nejvřelejší lásky; andělé tvoří slavné komonstvo kolem svatého těla, jež jest ještě přibito na kříži, a vzdávají mu poctu svého klanění; milovaný učedník Páně a svaté ženy patří na božského Ukřižovaného, jediný to předmět jejich lásky.

Zatím se chýlí den ke konci, blíží se chvíle, kdy bude pochováno mrtvé tělo Vykupitelovo, neboť nesmí býti dovoleno jeho nepřátelům, aby sami sňali s kříže nevinného Beránka a uvrhli jej do jámy, kam budou hozeny mrtvoly obou lotrů.

Nikoli, toto neposkvrněné tělo Syna Božího nesmí přijíti do styku s pozůstatky hříšníků, neboť nesmí v ničem jeviti ráz porušení ani dotekem ne. Bůh je chce tím více oslaviti, čím více bylo pokořeno. Proto vnukl Josefu z Arimathie, tajnému to učedníku Spasitelovu, aby šel k Pilátovi a neohroženě ho požádal za tělo Ježíšovo, vnukl též Nikodemovi, jinému tajnému učedníkovi, aby se k němu připojil, aby vykonali vůči božskému Beránku svatou povinnost pohřbení.

Pozorujme je, jak přistupují ke kříži, staví žebříky a snímají s hlubokou úctou tělo svého Mistra a svého Boha.

Patřme na kříž Spasitelův, když bylo snato s něho svaté tělo, vzdejme tomuto drahocennému dřevu poctu svého uctění. Není to již potupné a hanebné dřevo, není to již ukrutný nástroj popravní, ale slavné vítězné znamení, jest to znak spasení a vítězný prapor vztyčený na vrcholu Golgoty, aby se stal, dokud věky trvati budou, v očích věřících předmětem hlubokého uctívání.

Prosme Ježíše skrze Marii o milost, abychom se upřímně odloučili od věcí pozemských.

II. Maria přijímá do své náruče mrtvé tělo Ježíšovo. Pokusme se vystihnouti, které byly tehdy city této božské Matky a s jakou nevyčísitelnou bolestí patří na hrozný stav, do něhož jej uvedly naše hříchy!

O dobrá a něžná Matko, pro utrpení tvého mateřského srdce při tomto srdcervoucím pohledu račiž nám vymoci odpuštění u Boha tak často uráženého naším poblouzením; obětuj

mu za naše vykoupení obětního Beránka spasení, jenž spočívá ve tvé náruči a skrze něhož jedině můžeme doufat, že dosáhneme milosrdenství a odpuštění.

Spojme se s milovaným učedníkem Páně, jenž klade po druhé svou panickou hlavu na svatou hrud' božského Mistra, svatyni to nekonečné lásky, na níž spočíval v předvečer ve večeradle. Spojme se s Magdalenou smáčejí svými slzami jeho nohy nyní tak ukrutně probodené, u nichž našla pokoje; spojme se se všemi zbožnými osobami, jež jsou přítomny smutnému snímání s kříže, snažící se dosvědčovati o závod svou úctu svatému tělu Bohočlověka a projevovati svou bolest nad tak potupnou smrtí Vykupitelovou. Vzbudme v sobě tyto city, když konáme pobožnost křížové cesty.

Na oltáři máme skutečně svaté tělo našeho Božského Vykupitele, vzdávejme mu svou počtu klanění, na níž má právo; zůstávejme v jeho božské přítomnosti v nejzbožnější úctě a s city lásky, vděčnosti, bolesti a lítosti, jimiž se cítili proniknuty všechny osoby na Kalvarii, jež byly přítomny při snímání s kříže.

Maria přijala do své náruče mrtvé tělo svého božského Syna, my pak máme nepřírovnatelné štěstí, že přijímáme při svatém přijímání totéž tělo Spasitele Ježíše nadále živé a oslavené, nikoli do své náruče, ale do svého srdce. Děkujme Pánu našemu, že nám dopřává tak často tohoto nevýslovného požívání, a prosme naši něžnou Matku, Panu Marii, aby nám pomohla, bychom se náležitě připravovali ku přijetí této svátosti lásky.

Připravujme se vážně, abychom mohli přistoupiti každého rána ke stolu Páně a přijmouti vždy svaté přijímání s užitkem.

III. Mějme soustrast s utrpeními Mariinými. Pamatujme často na její bolesti na Kalvarii, když po smrti svého božského Syna přijala do své náruče jeho mrtvé tělo. Mějme soustrast s jejími bolestmi a želme hříchu, jenž jest příčinou jejího utrpení a smrti Ježíšovy.

Řceme se svatým Bonaventurou: »O nejčistší Panno a požehnaná Matko! pro ono lkání, jež unikalo z tvé hrudi, když přetékala hořkostí, když jsi přijala do své náruče svého milovaného s kříže snatého Syna a patřila na jeho tvář dříve tak krásnou, nyní znetvořenou smrtí a na jeho božské tělo poseté ranami, dejž, za to tě snažně prosíme, abychom oplakávali svých hříchů, a kéž pokání zahojí rány našich hříchů, aby ve chvíli, kdy smrt učiní naše tělo předmětem ošklivosti všem lidem, naše duše zářící krásou, zasloužila přijmouti v nadšení božské lásky políbení nejsladšího Ježíše, Syna tvého a Pána našeho.

Prosme naši dobrou Matku za naše žáky i za sebe, aby nám pomohla dosíci věčné blaženosti životem plným horlivosti.

Duchovní kytice: Všechna ukrutnost vykonaná na tělech mučedníků není ničím, přirovnáme-li si ji s umučením Mariiným. (Svatý Anselm.)

59. JEŽÍŠ ULOŽEN DO HROBU.

Krátký obsah: I. Pohřbení Spasitelovo. Když bylo svaté tělo Ježíšovo připraveno ku pohřbení, bylo uloženo do hrobu nově vytesaného ve skále. Snažme se dobře žít, abychom šťastně zemřeli.

II. Proč chtěl být Ježíš pohřben. Aby nezanechal žádné pochybnosti o své smrti a tím i o svém zmrtvýchvstání a aby vyplnil proroctví. Prosme jej o milost vytrvalosti až do konce pro své žáky i pro sebe.

III. Buďme mrtvi světu a pohřbeni s Ježíšem. Odlučme se duchem i srdcem od světa a věcí světských a zůstavejme ve své řecké obci ve pojení s Ježíšem. Žijme ve pojení s ním, abychom zemřeli ve spojení s ním.

ROZJÍMÁNÍ.

Josef snav tělo Ježíšovo s kříže zavinul jej v kment a položil je do hrobu vytesaného ve skále, v němž ještě nikdo neležel. (Luk. 23. 53.)

I. Pohřbení Spasitelovo. Zajděme v duchu na Kalvarii, abychom vykonali poslední povinnost k božskému Beránku našeho vykoupení. Spojme se při tomto smutném a zbožném úkonu se svatými osobami, které se chystají pohřbíti sladkého Spasitele, a jako ony vzdejme svou úctu k tomuto největšímu tělu, anebo lépe klaňme se mu jako ony, neboť i po smrti přebývá v něm vždy plnost božství.

Pozorujme tělo Ježíšovo snaté s kříže a položené do náruče Mariiny, Matky bolestné, zmáčené slzami milovaného učedníka Páně a svaté Magdaleny. potom uložené na zemi, z kropené jeho božskou krví.

Tu Josef a Nikodem počínají uctivě připravovati toto svaté tělo ku pohřbení a odhalují takto nesčetné rány, které před tím zakrývala ssedlá krev, pomazali je myrhou a aloem a zavinuli je do dlouhého bílého plátna. Pak je přenesli do zahrady, kde byl vytesán ve skále nový ještě hrob, který je přijme. Maria zarmoucena doprovází tělo svého božského Syna, od něhož se nemůže její mateřské srdce odloučiti; s ní jde miláček Páně, Magdalena a ostatní nábožné ženy, jejichž slzy neustávají kanouti.

Zbožný průvod přichází ke hrobu a posvátné pozůstatky jsou do něho uloženy; tam všichni ještě pokleknou, kteří pomáhali při pohřbení, aby se jim hluboce klaněli prolévající proudy slz, pak vycházejí z hrobky a uzavírají ji velkým kamenem.

O Maria, duše tvá jest zbodena palčivou bolestí, avšak »blahoslavená, která uvěřila,«¹⁾ i tvé utrpení bude zmírněno nadějí.

Prosme Ježíše za přímluvu Marínu za naše žáky i za sebe, bychom žili tak, že dosáhneme šťastné smrti.

II. Proč chtěl býti Ježíš pohřben. Jsouce přítomni v duchu tomuto dojemnému obřadu, těžme se, z jakých důvodů chtěl býti Spasitel pohřben a zůstatí v hrobě.

Jisto jest, že předně proto, aby nezanechal žádné pochybnosti o skutečné své smrti a v důsledku toho o pravdivosti svého zmrtvýchvstání; lze však říci, že proto, aby potvrdil proctví Isiášovo, jenž dí: »Místo jeho odpočínku bude sama sláva.«²⁾ aby naplnil předobrazy

---

1) Luk. 1. 45.   2) Isaiáš 11, 10.

Starého Zákona, jimiž byli: Josef v žaláři, Jonáš v útrobách velryby, Daniel v jámě lvové. Aby se stal, vyjímaje hřích, ve všem nám podoben a měl i on podíl na ponížení hrobovém; aby nás konečně zavázal, bychom se odevzdali do tohoto nevyhnutelného pokoření, učinil nám je méně hrozné a nás i povzbudil, bychom po něm upřímně toužili, bychom mohli patřiti na božského Vykupitele vítězného v přibytku věčné blaženosti.

Pohřbení Pána našeho Ježíše Krista stává se tedy naší útěchou a oživuje naši naději a poučuje nás též vznešeným způsobem o našich povinnostech.

Platí-li povinnost odumřítí světu a býti pohřbenu s Ježíšem Kristem pro všechny křesťany, platí tím více pro nás řeholníky, neboť vzali jsme na sebe posvátný závazek, nejen při křtu svatém, ale i tehdy, když jsme se oddali svému povolání.

Pane, chceme zemřítí a býti pohřbeni s tebou, mítí jen ty naprosto nutné styky se světem, jehož jsme se zřekli, abychom tě následovali z větší blízkosti. Jsme však slabí a máme potřebí tvé milosti, aby zabránila, by neumdlévala naše dobrá vůle, a abychom zůstávali s tebou v hrobě života řeholního a zasloužili si takto věčné slávy v nebesích, uděl nám tedy vytrvalosti až do konce.

III. Buďme mrtvi světu a pohřbeni s Ježíšem. Můžeme říci s apoštolem: »Svět ukřižován jest mě a já světu?«¹⁾ Chováme se k světu jako

1) Galat. 6. 14.

mrtvé a již v hrobě položené tělo? Jest náš život skryt, jako bylo skryto tělo Spasitelovo v hrobě?

Zajisté jsme řekli světu: »s Bohem« a odloučili jsme se od něho, oblékli jsme šat, jenž se zdá v očích světáků býti rubášem, bylo však naše odloučení též vnitřní? Jsme skutečně mrtvi světu a jeho marnostem, jeho zásadám a rozkoším? Jsme pohřbeni s naším božským Spasitelem, to znamená, zůstáváme v sebranosti a zachováváme zbožné mlčení předepsané našimi svatými pravidly?

Ve svém hrobě hlásá nám Pán náš svým úplným zbavením všeho odloučení. Zbavme se tedy též aspoň srdcem a duchem vší přilnulosti k věcem pozemským, abychom přilnuli jedině k Bohu a statkům věčným.

Ve svém svatostánku na našich oltářích jest božský Mistr jako v hrobě, v této samotě však žije. Jděme jej často navštívit v tomto tak často opuštěném hrobě; jděme jej potěšit svou vroucí láskou za úplné opuštění a za lhostejnost tak mnohých křesťanů. Žijme ve svých řeholních obcích jako Spasitel ve svém vězení lásky a zůstávejme s ním spojeni myslí i srdcem.

Duchovní kytice: Zemřete, abyste žili, budete pohřbeni, abyste vstali z mrtvých. (Svatý Augustin.)

60. HROB JEŽÍŠE KRISTA.

Krátký obsah: I. Ježíš byl položen do nového hrobu. Připravme své srdce jako nový hrob, bychom přijali Ježíše při svatém přijímání. Připravujme se k němu vážně, abychom přijímali vždy s vroucností.

II. Ježíš jest pohřben do vypůjčeného hrobu. I v hrobě hlásá nám chudobu a odloučení. Pohrdejme podle jeho příkladu statky tohoto světa a přilneme jediné k Bohu.

III. Ježíš jest položen do slavného hrobu. S jeho hrobem jest tomu právě tak jak s jeho křížem, z pomníku ponížení stává se památník oslavení. Snažme se dobře žít, chceme-li šťastně zemřít.

ROZJÍMÁNÍ.

Místo jeho odpočinku bude samá sláva. (Isaiáš 11, 10.)

I. Ježíš je položen do nového hrobu. Hrobka, v níž ráčil odpočívati božský Mistr, jest hrob nový, kde není porušení, ani hromada kostí mrtvol, a k tomu chce do něho býti pohřben v bílém příkrovu; tím nás učí, že si chce zříditi svůj příbytek jen v srdcích čistých a prostých poskvrny hříchu. Spasitel chce nalézt v nás též ctnosti, které zvláště představují osoby přítomné jeho pohřbu: spravedlnost Josefa z Arimathie, velkomyslnost Nikodému, kajícnost Maří Magdaleny, lásku milovaného učedníka, zbožnost svatých žen, zvláště pak si přeje, abychom se podobali pokud možno nejvíce neposkvrněnému srdci Mariinu. Pak bude naše srdce jako nový hrob, do něhož se Ježíš pohřbí, v němž přebývá, do něhož ukládá símě oslaveného života pro věčnost. Připravujme se vždy vážně, abychom jej přijali při svatém přijímání.

Abychom jej lépe přijali, připravme mu nový hrob, to jest, příbytek jeho hodný, tím, že neustále prospíváme ve ctnostech svého svatého stavu. Vyzdobme své srdce květy skromnosti, bílým příkrovem čistoty, myrhou kajičnosti a umrtvování.

Srdce naše bude jako hrob nový, bude-li prosto vši náklonnosti odporující lásce k Ježíši; jestliže je uzavřeme přesným zachováváním ústraní a mlčení všemu hluku a ruchu zevnějšímu, je-li naše sebranost naší duši zapečetěným kamenem postaveným u vchodu hrobového a bdělou stráží stojící u něho, by zabránila přístup do něho.

Vnikněme do tohoto rozpoložení mysli, zvláště když máme štěstí přistoupiti ke stolu Páně. Eucharistie jest mystickým pohřbením Ježíše Krista, jež se stále koná v Církvi svaté, všichni věřící a zvláště řeholníci jsou povoláni, aby se ho účastnili. Navštěvujeme často svatostánek, v němž odpočívá Ježíš jako v novém hrobě a prosme jej za naše žáky i za sebe o milost, aby chom přistupovali ke svatému přijímání vždy se tím rozpoložením mysli.

II. Ježíš jest položen do vypůjčeného hrobu. Hrob, do něhož byl Spasitel uložen, náležel Josefovi z Arimathie; zde nám dává Ježíš Kristus též výmluvný příklad; chtěl konati chudobu až do konce, ano i po své smrti »neměl kde by hlavu položil.«¹⁾ jest položen do vypůjčeného hrobu a tam jest pohřben z milosrdné lásky.

Tato hrobka vytesaná ve skále dává nám jiné naučení; musíme se věnovati namáhavé i stále

---

1) Mat. 8, 20.

práci, abychom připravili své srdce, by se stalo příbytkem Ježíše Krista. Tato práce záleží především ve zbavení a odloučení od sebe samých a od věcí pozemských, abychom se více podobali svému božskému vzoru.

Tento hrob, vysekaný nedaleko Kalvarie, podává nám další spasitelné naučení. Jak dosáhneme klidu a slasti křesťanského pohřbení? Utrpením kříže. Ano, budeme sladce spáti s Ježíšem Kristem, když jsme byli s ním ukřižováni trpělivostí a umrtvováním; když zřekneme své vlastní vůle jsme sami sobě odumřeli, abychom žili v něm, skrze něho a pro něho.

Hrob tento jest střežen nepřáteli Spasitelovými; z obezřelosti postavili se nablízku, aby zamezili uloupení svatého těla pohřbeného v tomto hrobě; avšak podle předpovědi Davidovy¹⁾ učiní jejich opatření, vnuknuta nenávistí, zmrtvýchvstání Vykupitelovo tím zřejmější. Zajdeme v duchu do hrobu Spasitelova a uzavřeme se do něho s ním; zavřeme uši všemu hluku z venku, zůstaňme v mlčelivém nazírání, nechejme svou duši nadýchat se nevýslovných citů lítosti, zbožnosti, vděčnosti a lásky.

Pochopme konečně nutnost podobati se dobrému Mistru konáním chudoby, odloučení, zřeknutí, chceme-li míti jednou účast na jeho slávě v nebesích. Opovrhujme tedy světem a jeho marnivými rozkošemi, abychom přilnuli jedině k Bohu.

III. Ježíš jest pohřben do slavného hrobu.
Hrob jest pro člověka pomníkem největšího po-

---

¹⁾ Žalm. 34, 8.

koření; tam jest jeho tělo skutečně vydáno porušení a brzy jest to jen hromada hniloby nemající jména a smutný předmět ošklivosti a slitování.

Tomu však není tak s hrobem Pána našeho; neposkvrněné tělo Syna Božího jest vždy i po smrti nypostaticky spojeno s božstvím. S hrobem Ježíše Krista jest to právě tak jako s jeho křížem, z pomníku ponížení stává se skrze něho památník slavný a všichni národové budou přicházeti, aby se tu modlili k tomu, jenž v něm byl na krátkou dobu pohřben.

Židé, nepřátelé to Ježíšovi, seskupili se kolem svatého hrobu, aby odpírali Vykupiteli, my však budeme u něho státi s přáním, abychom jej slavili a oslavovati učili. Odumřeme světu a sobě samým, abychom žili s Ježíšem. Odlučme se od věcí pozemských, abychom se zabývali jedině zájmy věčnými; takto pohřbeni s Ježíšem budeme očekávati s živou věrou a pevnou důvěrou dne, kdy dobrý Mistr, o jehož smrti a pohřbení jsme rozjímalí, nás povolá, abychom měli účast na jeho slavném vzkříšení. Snažme se tedy dobře žíti, chceme-li dobře zemříti.

Duchovní kytice: O sladký Ježíši, vytrhni z našeho srdce každou náklonnost, která by se neodnášela k tobě. (Svatý Alfons.)

61. ZMRTVÝCHVSTÁNÍ JEŽÍŠE KRISTA.

K r á t k ý o b s a h : I. V očekávání vzkříšení Ježíše Krista, Nepřátelé Spasitelovi vítězně jásají, jejich vítězosláva potrvá však jen na krátko, neboť Ježíš vstane z mrtvých. Kladme se mu v jeho hrobě a prosme jej o milost šťastné smrti.

II. Zmrtvýchvstání Spasitelovo. Duše jeho spojuje se s jeho tělem, jež jest od nynějška živé a oslavené a vychází vítězoslavně z hrobu. Žijme vždy v něm, skrze něho a pro něho, abychom jásali s ním.

III. Důsledky zmrtvýchvstání Spasitelova. Ježíš dokazuje takto své božství, božskost svého učení, svých příslibů a své Církve a smiřuje nás s Otcem nebeským. Snažme se vzrůstatí víc a více v jeho vaté lásce.

ROZJIMÁNÍ.

Hledáte Ježíše, který byl ukřižován. Není ho tuto; vstal jest zajisté. (Mat. 28, 5 a 6.)

I. V očekávání vzkříšení Ježíše Krista. Připomeňme si krátce umučení božského Mistra; snášel všeliká pokoření a všechny bolesti, byl ukřižován a zemřel na kříži; byl napřed položen do náruče své nejsvětější Matky a pak bylo jeho mrtvé tělo pochováno v hrobě, který jest nyní strážěn jeho ukrutnými nepřáteli.

Kam až sahá marné jejich úsilí proti Všemohoucímu? K čemu jest onen zapečetěný kámen uzavírající hrobku a oni ozbrojenci postaveni kolem, aby jej střežili, než k tomu, aby učinili nepopíratelnějším onen děj, jehož splnění se strachují.

Božské tělo Ježíšovo odpočívá v hrobě, jeho svatá duše však, která sestoupila do předpekli, těší spravedlivé starého zákona, zvěstuje jim

jejich brzké vysvobození a zajisté jim dává jako znak toho své zmrtvýchvstání, jako duše vykoná je mocí slova, s níž jest spojena, tím že oživí svaté tělo, od něhož byla odloučena smrtí.

Zaleťme v duchu do hrobu Spasitelova ve chvíli, kdy se blíží den odpočinku k svému konci a kdy začíná onen s úzkostí očekávaný třetí den; klaňme se tomuto svatému v smrti nehybnému tělu a prosme sladkého Spasitele o milost svaté a šťastné smrti.

II. Zmrtvýchvstání Spasitelovo. Slavnostní chvíle nadešla. Duše Vykupitelova vniká do hrobu, spojuje se opět se svým božským tělem, vrací mu cit, barvu, krásu, sílu i hybnost. Dobrovolně opustil život, nyní jej zase bere, zabývá se úmrtních rouch i obvazů a vychází z hrobu jako vítěz nad smrtí a vítězoslavně přes všechna opatření, jež učinili jeho nepřátelé.

Velký děj zmrtvýchvstání jest vykonán, nové stvoření jest učiněno a Církev svatá osuší své slzy a bude míti účast na vítězství své božské hlavy.

Svaté ženy spěchají již ke hrobu, kamž ocházejí i apoštolé; vidí kámen u vchodu do hrobu odvalený a pečeť zrušenou, přistupují blíže plny úzkosti a tu náhle zjevuje se anděl jejich oslňeným zrakům a zvěstuje jim zmrtvýchvstání Spasitelovo. »Nebojte se,« praví jim, »hledáte Ježíše, kterýž byl ukřižován. Není ho tuto, vstal jest zajisté.«¹⁾

Ano, Spasitel vstal z mrtvých, andělé to hlásají a vše to zjevuje, hrob jest prázdný, těla,

---

1) Mat. 28. 5 a 6.

jež bylo tak pečlivě stráženo, v něm již není, lze v něm viděti ještě roušky, jež jsou však složeny, jako by jich nebylo užito. Nic tu neprozrazuje smrti, naopak vdechujeme zde líbez-nou vůni nesmrtelnosti.

Nejpevnější naděje musí tedy oživovati naše srdce, když rozjímáme o tomto slavném tajemství. Ano důvěřujme, Pán náš zvítězil i my zvítězíme s ním; osten smrti bude zlomen i pro nás a červánky dne slavného vzkříšení zazáří našim zrakům. Nezapomínejme však, »Kristus musil trpěti a tak vejíti do slávy své,«¹⁾ a abychom si zasloužili býti s ním spojeni v jeho zmrtvýchvstání, musíme se mu podobati konáním ctností našeho svatého stavu. Zijme vždy v něm, skrze něho a pro něho.

III. Důsledky zmrtvýchvstání Spasitelova. Ježíš vstal z mrtvých, jest tedy Bůh, jeho učení jest tedy božské, jeho Církev božská, jeho přislíbení jsou božská; dílo vykoupení jest opravdově dokonáno, okovy našeho otroctví jsou přetrhány, kalvarská obět byla skutečně obětí našeho spasení; hřích jest tedy opravdově zničen, osten smrti zlomen, naděje na věčnou blaženost jest nám vrácena a my jsme usmířeni s nebem. Proto musí nadále radot následovati zármutku a naplniti všechna srdce.

Ježíš vstal z mrtvých, on jest naší hlavou, proto i my, údové jeho vstaneme též z mrtvých; všichni můžeme říci s Jobem: »Vím, že můj Vykupitel jest živ a že v poslední den ze země vstanu a ve svém těle uzřím Boha svého.«²⁾ O jak jest tato myšlenka schopna potěšiti nás

---

1) Luk. 24, 26.   2) Job. 19, 25 a 26.

v nutnosti smrti! Pro věřící spojené s Ježíšem Kristem jest hrob jen místem odpočinku, kde dřínají na nějakou dobu v smrti, z něhož však vyjdou jako Spasitel a skrze něho živi a oslaveni pro věčnost.

Prosme vzkříšeného Ježíše, aby navštívil naši duši, jí požehnal, udělil jí pokoje a jí pomáhal, by zachovala tento život milosti, ovoce to zmrtvýchvstání a pro naše srdce záruku předurčení.

O Ježíši, všemohoucí vítězi a zničiteli hříchu, smrti a pekla, svým zmrtvýchvstáním zvítězil jsi nad svými nepřátele; jestliže jsi se podrobil smrti, stalo se to, abys ji zničil a dal nám sílu i zmužlost, bychom i my nad ní zvítězili. Tímto tak slavným vítězstvím, Pane, otvíráš nám brány života věčného, jež byly zavřeny našimi hříchy a vzbuzuješ v nás nejživější city radosti, naděje a lásky.

Račiz posílit tyto city a učin je v nás trvalými, pak těžice z tohoto nového života, který jsme od tebe obdrželi, můžeme doufat v život věčný, jenž jest naší odměnou, zůstaneme-li s tebou spojeni v utrpeních a v smrti.

Snažme se s pomocí milosti Boží, vzrůstat každého dne v dokonalosti a v jeho lásce.

Duchovní kytice: Svým zmrtvýchvstáním ukazuje nám Kristus jaký bude náš budoucí stav po zmrtvýchvstání. (Svatý Tomáš Akvinský.)

VII. SVÁTKY VZTAHUJÍCÍ SE NA UMUČENÍ PÁNĚ.

62. VELKÝ PÁTEK.

Krátký obsah: I. Události, které si připomínáme na Velký pátek. Po zajetí Ježíšově na hoře Olivetské jsou to všechny muky jeho umučení a jeho smrti na kříži. Necbnovujme jeho utrpení tím, že opět upadáme do hříchu.

II. Naučení, která si připomínáme na Velký pátek. V pokoření a v mukách tohoto dne hlásá nám Ježíš lásku, trpělivost, pokoru a všechny ctnosti. Ukažme se býti pravými služebníky takového Mistra.

III. Předsevzetí, která máme učiniti na Velký pátek. Odevzdejme se Ježíši, jako on se odevzdal nám; milujme svého bližního a odpusťme mu, jako odpustil nám Ježíš. Prosme jej za vytrvalost v našem svatém povolání.

ROZJÍMANÍ.

*Spravedlivý hyne, a není, kdo by si toho všimal.
(Isaiáš 57, 1.)*

I. Události, které si připomínáme na Velký pátek. Dnes dokonala se velká oběť; v tento památný den byl zaplacen dluh hříšného lidstva, země byla posvěcena, peklo přemoženo a spoutáno; v tento den stali jsme se u paty kříže dítkami Mariinými a dědici nebe.

Když začal tento den, byl sladký Spasitel v těsném vězení; vychází z něho, aby byl předveden jako zločinec před veleradu židovskou, která jej pak přivádí k Pilátovi; vladař posílá jej k Herodovi a tento prostopášný král posílá jej zpět k Pilátovi. Po dobu tří dlouhých hodin jest

takto božský Beránek vlečen od jednoho soudce ke druhému, všude se mu dostává potupy a on snáší bez ustání nejhroznější a nejnesnesitelnější nakládání.

Pak přijde poslední výslech u Piláta, nenávistný křik židů, dání přednosti Barabášovi, bičování, trním korunování, odsouzení k smrti, nesení kříže, ukřižování; potom tři hodiny smrtelného zápasu na potupném kříži a události na Kalvarii od chvíle, kdy se Ježíš modlil za své katy až do hodiny, kdy hlasitě zvolal, naklonil hlavu a vypustil ducha a též až do chvíle, kdy bylo jeho svaté tělo snato s kříže, uloženo do náruče jeho zarmoucené Matky, zabaleno v rubáš a odneseno do hrobu.

Jest jediný okamžik tohoto dne, který by neposkytoval zbožné duši předmětu k nejspasitelnějším úvahám? Ježíš trpí a umírá za naše hříchy. Kterak bychom ho neměli milovati, když vidíme, jak velice nás miloval! Vstěpujme tuto svatou lásku i svým žákům.

Obnovme své předsevzetí, že se budeme nadále varovati hříchu a učiti své žáky vystříhati se ho.

II. Naučení, která si připomínáme na Velký pátek. Rozjímějme o nich, abychom se povzbudili k následování příkladů božského Vykupitele.

Po celou dobu svého umučení káže nám božský Mistr svým příkladem trpělivost a tichost. »Lev z pokolení Judova«¹⁾ mající sílu samého Boha, a jenž může na pokyn své vůle dáti se-

---

¹⁾ Apok. 5, 5.

stoupiti s nebe »více než dvanácti plukům andělů«¹⁾ jedním slovem zničiti v okamžiku své nepřátele, jeví se »jako beránek němý před tím, kdo ho stříhá,«²⁾ nechává všechnu moc mocností temností a chce býti »mužem bolesti, zkušeným v utrpení.«³⁾

Ježíš se obětuje, aby projevil svou lásku k svému Otci a svou poslušnost jeho božské vůle;⁴⁾ obětuje se, aby nám ukázal, jak velice nás miloval.

Podobně učí též nejvznešenějším způsobem ctnosti poslušnosti. Zříká se své vůle, aby vyplnil vůli svého Otce. Uskutečňuje předpovědi Písma svatého a může před svou smrtí zvolati: »Dokonáno jest.«⁵⁾ Poslouchal ve všem a všech, ano i svých katů. Svatý Pavel dí: »Stal se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.«⁶⁾ Jaký to příklad pro křesťany a tím více ještě pro řeholníky!

V jak vysokém stupni konal též tento božský vzor pokoru! Ponížil se až k nejhlubšímu pokoreň. ⁷⁾ Syn Boží, roven svému Otci, hodný předmět klanění nebe i země »nechal se čítat ke hříšníkům,«⁸⁾ jest postaven pod Barabáše⁹⁾ a vydán všemu pohrdání.

Konečně jak velká jest jeho velkomyslnost! Byli jsme jeho nepřáteli a on se za nás obětoval. Když jej jeho kati ukřižovali, modlil se za ně k svému nebeskému Otci.¹⁰⁾ Ve chvíli, kdy nejvíce trpí, zapomíná Spasitel na sebe a zabývá se námi; s kříže dává nám Marii za

1) Mat. 26, 53. 2) Isaiáš 53, 7. 3) Isaiáš 53, 8.

4) Jan 14, 31. 5) Jan 19, 30. 6) Filip 2, 8.

7) Filip 2, 6 a 7. 8) Isaiáš 53, 12. 9) Mat. 27, 21

10) Luk. 23, 34.

matku, a když vypustil ducha, zahrnuje nás ze svého odevřeného boku velkými poklady svých milostí.

Ukažme se býti pravými učedníky takového Mistra.

III. Předsevzetí, která máme učiniti na Velký pátek. Kľaňme se z hloubi duše Ježíši, jenž se obětoval z lásky k nám. Klečíce u paty jeho kříže mějme soustrast s jeho bolestmi ve spojení s jeho tak zarmoucenou přesvatou Matkou; oplakávejme své hříchy, jež jsou příčinou tak velkých utrpení a oživme ve svých srdcích největší city vděčnosti a lásky. Odevzdejme se sladkému Spasiteli a to navždy; kterak bychom mohli na to pomýšletí odvolati své odevzdání? Přišli jsme mu dosti draze, poskytněme mu aspoň té útěchy, že nás vidí těžiti z jeho oběti na kříži.

»Ježíš obětovaný na dřevě kříže.« dí svatý Bernard. »jest příčinou, pohnutkou a vzorem všech našich obětí.« Spojíme se tedy s ním víc a více a čerpejme z tohoto spojení sílu i zmužilost ke kráčení v jeho šlépěvích. S přispěním jeho milosti pracujme na odumření sobě samým, své ješitnosti a svým zlým náruživostem. On to chce od nás a ostatně nic nám není výhodnější neboť tato mystická smrt přináší opravdový život a činí nás účastnými všeho bohatství, které nabyl svými utrpeními a svou smrtí.

Abvehom dosáhli milost vytrvalosti v jeho službě, konejme ctnosti svého svatého stavu a věnujme se z pohnutek nadpřirozených svému apoštolátu.

Duchovní kytice: Nemůžeme lépe zvítěziti nad ďáblem než když myslíme na umučení Ježíše Krista. (Svatý Bonaventura.)

63. BÍLÁ SOBOTA.

Krátký obsah: I. Spasitelův odpočinek v hrobě. Jeho odpočinek byl předobrazem ve Starém Zákoně odpočinkem Adamovým, Josefovým, Samsonovým, Jonášovým a Danielovým. Zíjme svatě, abychom si zasloužili věčného odpočinku nebeského.

II. **Mystické pohřbení Spasitelovo.** Uctívejme je ve svátosti lásky; i naše srdce jest hrobem, do něhož Ježíš sestupuje skrze svaté přijímání. Vyzdobme jeho příbytek v nás konáním všech ctností.

III. **Navštěvujme hrob Spasitelův.** Kľaňme se mu v našich kostelích nejen na Bílou sobotu, ale velmi často, neboť sídlí vždy ve svatostánku jako ve hrobě. Prosme jej o milost šťastné smrti za naše žáky i za sebe.

ROZJÍMÁNÍ.

Odpočinul dne sedmého. (Genes. 2, 2.)

I. **Spasitelův odpočinek v hrobě.** Byl předobrazem tajemným spánkem prvního člověka v pozemském ráji.¹⁾ Ježíš jest nový Adam, sotva že usnul spánkem smrti, již vyprýštila z jeho otevřeného boku krev a voda,²⁾ to znamená Církev, jeho svatá nevěsta a matka živých.

Odpočinek Ježíšův byl dále předobrazem patriarchou Josefem, jenž byl uvržen do žaláře a nenadále vystupoval z okovů po stupních k slávě, aby tam uslyšel, že jest prohlášen za spasitele světa.³⁾

Odpočinek Ježíšův byl předobrazem spánkem Samsonovým ve městě Gaze.⁴⁾ Ježíš, opravdový Samson, Silný, Podivný, jest střežen v hrobě vojiny, přiblíží se však okamžik, kdy zdvihne

1) Genes. 2. 21. 2) Jan 19, 34. 3) Genes. 41, 41.

4) Soudc. 16, 3.

brány města smrti a odejde s nimi uprostřed svých žasnoucích nepřátel.

Odpočinek Ježíšův v hrobě byl předobrazem prodléváním Jonášovým v útrokách velryby, z nichž vyšel tento prorok a šel hlásat Ninivetským slovo spásy.¹⁾ Byl též předobrazem pobytům Danielovým v jámě lvové, z níž byl tento zázračný muž vytažen zdráv a bez úrazu k zahánění svých závistníků kteří pak byli do ní uvrženi a našli v ní smrt.²⁾

Ježíš odpočívá v hrobě, aby slavil poslední den sobotní zákona mojíšského, jakož byl slavil při poslední večeři poslední velikonoce. Tento odpočinek předobrazuje odpočinek, do něhož vejde příštího dne svým zmrtvýchvstáním; tento první den týdne stane se nadále dnem Páně a sobotou Nového Zákona.

Ježíš odpočívá. Nezůstává však nečinný; jeho tělo jest v hrobě nehybné, avšak jeho duše těší v předpekli spravedlivé staré úmluvy a dává jim již zakoušeti blaženosti, které budou požívati brzy s ním a skrze něho v nebesích.

Ježíš nezůstává nečinným ani na tomto světě, kde svou milostí osvěcuje, posiluje a těší své učedníky, kde řídí svou prozřetelností vše, aby zmařil záměry svých nepřátel.

Žijme svatě, chceme-li s ním věčně odpočívati v nebi.

II. Mystické pohřbení Spasitelovo. Uctívejme mystické pohřbení ve svaté eucharistii živou a vroucí zbožností. Upřeme své oči na svatostánek, hrob to lásky, v němž odpočívá náš bož-

1) Jonáš 2, 1.

2) Daniel 6, 24 a 25.

ský Vykupitel. Pod rouškou svatostných způsob odpočívá skutečně svaté tělo Ježíšovo, našeho božského Mistra, totéž tělo, jež bylo snato na Kalvarii s kříže, zabaleno do bílých roušek o položeno do hrobu, z něhož pak povstalo oslavené. Kľaňme se mu v této svátosti jeho lásky, oddejme se bez výjimky jeho službě a apoštolátu příslušícímu našemu svatému povolání.

Naše srdce jest též hrobem Spasitelovým, ve dny, kdy máme štěstí přijmouti ho při svatém přijímání. Sestupuje do něho již né mrtvý jako na Golgotě, ale živ a ochoten zahrnouti nás svými milostmi a nechati nás těžiti ze svého slavného vzkříšení. Připravme mu pečlivě tento stánek našeho srdce a on uloží do něho a rozvíje v něm símě života věčného.

Uctívejme pohřbení Ježíšovo zevnějším i vnitřním ústraním, kterého vyžaduje náš svatý stav. Jako řeholníci opustili jsme svět, zemřeli jsme světu a jsme pohřbeni se svým božským Mistrem; zůstávejme s ním hlubokou sebranosťou, trvejme v jeho svaté přítomnosti, jednejme ve spojení s ním, navštěvujme jej často v jeho vězení lásky, žijme v něm a pro něho. Když pak nadejde den, kdy skončí naše práce pozemské, usneme v pokoji spánkem spravedlivých, budeme odpočívati v blahé naději, že oživneme k slávě ve velký den všeobecného zmrtvýchvstání.

O Ježíši, božská Hostie, obětovaná za nás na kříži a zavřená v našich svatostáncích, uctíváme ve spojení s tvou přesvatou Matkou tvou smrt i tvé pohřbení a prosíme tě snažně, račiž nám přivlastniti jejich zásluhy.

Vyzdobme v sobě jeho přibyték konáním všech ctností příslušících našemu svatému povolání.

III. Navštěvujme hrob Spasitelův. Jděme často klanět se v duchu zbožně tělu božského Spasitele, jež uložil Nikodém a Josef z Arimathie do hrobu. Uctivejme spánek Ježíšův v objetí smrti, on očekává hodinu, kdy přetrhne okovy, jimiž jej spoutala, hodinu vzkříšení, důstojné to korunování jeho utrpení a prací.

Odpočívá v pokoji v smrti, on jest však naši hlavou. I my všichni budeme v ní odpočívati s ním. Pohřbení jest odpočinkem sedmého dne pro ty, kteří vykonali dílo, pro něž přišli na tuto zemi a mohli v poslední své hodině s pravdou říci jako Vykupitel: »Dokonáno jest!« Ano pro ně jest smrt spánkem naděje. Jako Pán náš očekávají v hrobě své nekonečné štěstí.

O Ježíši, uděl nám milosti, abychom zemřeli světu a svým zlým náruživostem, abychom žili v tobě, s tebou a pro tebe a stali se takto hodnými vstáti z mrtvých k slávě a jíti slavit s anděly a svatými tvé vítězství nad smrtí a peklem. Račiž nám tedy uděliti milosti svaté a šťastné smrti.

Duchovní kytice: Naše pohřbení musí potvrditi naši víru v budoucí zmrtvýchvstání. (Svatý Tomáš Akvinský.)

64. NALEZENÍ SVATÉHO KRÍŽE.

Krátký obsah: I. **Pravý kříž Ježíše Krista.** Byl nalezen svatou Helenou na Kalvarii a od té doby jest tento vzácný ostatek uctíván od celého křesťanstva. Klaněme se mu a nabádejme své žáky, aby se mu též klaněli.

II. **Naučení kříže Spasitelova.** Uči nás lásce k Ježíši, o ceně naší duše, o ohavnosti hříchu, o neoblomné přisnosti božské spravedlnosti. Kéž nám pohled na kříž často připomíná tato velká naučení!

III. **Pobožnost k svatému kříži Spasitelovu.** Klaněme se vzácnému statku pravého kříže, patřme často na kříž, nosme jej u sebe a vstěpujme svým žákům tuto spasitelnou pobožnost. Následujme Ježíše nesouce svůj kříž z lásky k němu.

ROZJIMÁNÍ.

Jet požehnané dřevo ve službách spravedlnosti.

(Moudr. 14, 7.)

I. **Pravý kříž Ježíše Krista.** Když navštívila svatá Helena místa posvěcená přítomností Spasitelovou za jeho smrtelného života, nařídila aby se pátralo po pravém kříži a po ostatních památkách umučení Páně. Při vykopávkách na Kalvarii byl nalezen kříž Vykupitelův a kříže lotrů, kteří byli s ním ukřižováni. Zřejmý zázrak pomohl ku poznání kříže, na němž umřel Ježíš Kristus, a od té doby stal se předmětem uctívání, jež právem náleží tomuto vzácnému ostatku, v celém křesťanstvu.

Při pohledu na kříž vzpomeňme si na dílo vykonané na tomto spasitelném dřevě a děkujme Bohu lásky, jenž se stal obětí za nás. Jak velice miloval nás Spasitel! Všechno to hlásá, ale zvláště jeho kříž. Ano, toto posvátné dřevo jest nejvýznačnějším svědkem jeho lásky k nám.

Milujeme-li opravdově, dosvědčujeme to velkomyslnou oddaností, obětováním svých zájmů, a je-li třeba i obětí svého života za to, abychom byli milováni. Toť poslední snaha lásky; neboť Ježíš Kristus praví: »Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele.«¹⁾ Poněvadž nás tedy dobrý Mistr tak miloval, mohli bychom mu odepřítí svou lásku, ustoupiti před obětí a před úsilím dosvědčiti mu ji? Projevujme ji tedy neúnavnou a nadpřirozenou horlivostí v pracích našeho apoštolátu.

Klaňme se tomuto vzácnému ostatku kříže a nabádejme své žáky, aby se mu klaněli s námi.

II. Naučení kříže Spasitelova. Kříž nám výmluvně hlásá lásku Ježíše Krista k lidem; jest vznešenou kazatelnou, s níž nám uděluje božský Mistr svá nejvzácnější naučení.

Toto posvátné dřevo připomíná nám naprosté věnování Syna Božího našim zájmům, obětoval vše, ano i svůj život, aby nás vysvobodil od smrti věčné, kterou jsme si zasloužili svými hříchy.

Kříž nám mluví o dobrotivosti Boží k nám a připomíná nám slova Spasitelova: »Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří nezahynul, nýbrž měl život věčný.«²⁾ Poučuje nás též o ceně naší duše, o ošklivosti hříchu, o neoblomné přísnosti božské spravedlnosti, učí nás odumřítí sobě samým a světu, abychom žili životem Ježíše ukřižovaného.

---

¹⁾ Jan 15, 10.   ²⁾ Jan 13, 16.

Kéž hlasitě hlásá velké přikázání a odpuštění křivd, o lásce k našim nepřátelům a o lásce, kterou tak velice doporučoval sladký Spasitel.

Kříž Spasitelův jest průlivem milostí. Jsa postaven mezi nebem a zemí jest žebříkem, po němž vystupují naše modlitby k Bohu a sestupují na nás účinky jeho milosrdné dobrotivosti.

Svatí patřili na kříž s věrou a jejich srdce vzplálo láskou, mysl jejich byla osvícena velkými a čistými osvíceními, podobně by tomu bylo s námi, kdybychom na něj pohlíželi s tímtéž vnitřním rozpoložením.

Seberme tato vzácná naučení spadající s kříže Spasitelova, pozdravme toto svaté dřevo, jedinou to naši naději,¹⁾ podstavec to, s něhož vzlétne naše duše k nebi, váhu to, na níž převáží tíže zásluh Spasitelových tíži našich nepravostí, a dá nám právo na věčnou blaženost. Kéž nám pohled na kříž připomíná často tato velká naučení.

III. Pobožnost k svatému kříži Spasitelovu.
V našich domech spatřujeme všude obraz kříže, nosíme jej i u sebe, děláme jej na čele, na rtech a na srdci, jsme s ním takřka ztotožnění, při naší poslední hodině bude nám dán do rukou, bude vložen při smrtelném zápasu na naše rty a před ním naposled vydechneme. Po smrti bude položen na naše tělo a vztyčen pak na našem hrobě a tak budeme spáti v jeho požehnaném stínu v očekávání dne zmrtvýchvstání.

Vzdávejme tedy kříži Spasitelovu ve spojení s Církví poctu hlubokého uctívání, pozdravujme

---

¹⁾ Hymna Vexilla Regis.

s úctou jeho svatý obraz, ctěme jej všude, kde se s ním potkáme; učme své žáky, aby mu vzdávali tuto poctu s námi. Líbejme zbožně svůj kříž; pozorujme se sladkým pohnutím tento posvátný předmět, jenž budí v našich duších tak vzácné vzpomínky; pozvedejme svou mysl i své srdce neustále k Ježíši, jenž se obětuje na kříži z lásky k nám.

Milujme svůj kříž, kříž utrpení, jenž jest obrazem kříže Spasitelova. V utrpeních a strastech životních jednejme jako opravdoví následovatelé božského vzoru. Přijměme svůj kříž s odevzdaností, neboť pochází od Boha, a když nás zkouší tento něžný Otec, pak to činí z lásky k nám, aby nám dal příležitost zasloužiti věčnou blaženost.

Snášejme svůj kříž s trpělivostí z lásky k Ježíši a s úmyslem následovati ho. Kdybychom opravdově milovali tohoto sladkého Spasitele, jak velice bychom si vážili kříže, jak bychom jej milovali, jak bychom mu děkovali, že nám poskytuje této shodnosti s ním.

O Ježíši, božský Vykupiteli, křížem jsi vykoupil svět, uděl nám milosti, abychom milovali kříž, následovali tvé lásky k utrpením, zůstávali na kříži s tebou a došli skrze něj věčné blaženosti.

Duchovní kytice: Ježíše Krista nemilujeme, jestliže nemilujeme jeho kříže. (Svatý Petr Damianský.)

65. PŘEDRAHÁ KREV VYKUPITELOVA.

K r á t k ý o b s a h : I. První proliti božské krve. Prvotiny své předrahé krve prolévá Ježíš při obřezání. Při poslední večeři rozdává ji svým apoštolům pod svátostnými způsoby. Zjme tak, abychom nikdy nepřekáželi spasitelným účinkům této božské krve.

II. Ježíš prolévá svou božskou krev zvláště při svém umučení. Nejprve jest to jeho krvavý pot na hoře Olivetské, pak bičování a zvláště ukřižování. Naučme se trpěti pro něho, jako on trpěl pro nás.

III. Pobožnost k předrahé krvi Spasitelově. Oplakávejme své hříchy a varujme se jich nadále, neboť jediné ony zavínily proliti jeho božské krve. »O Ježíši, snažně tě žádáme, rač nám přispěti svým služebníkům, které jsi vykoupil svou předrahou krví!«

INWIZOJ

Pane, vykoupil jsi krvi svou pro Boha lidi. (Apok. 5, 9.)

I. První proliti božské krve. »Uctíváme předrahou krev, kterou prolil Ježíš umíraje na kříži za nás tak mnohými a tak ukrutnými ranami.« Tak praví Církev ve svých hodinkách, ašby nás poučila o předmětu svátku božské krve. Pak dodává: »Kéž jest nám tento den památným a ať jest slaven ode všech pokolení.«¹⁾ Pomáhejme svým apoštolátem k uskutečnění tohoto přání.

Dříve nežli nám dal Bůh svého božského Syna, ašby byl naším Vykupitelem, chtěl, ašby byla všude obětována zvířata, a po čtyřicet století tekla krev na oltářích pod nožem kněží jeho vatého náboženství. Předepsal tyto oběti,

¹⁾ Hodinky na den předrahe krve Pane. Exod. 3, 15.

symboly to oběti kalvarské a dal předpovědětí krvavou obět, jejímž obětním darem i knězem měl býti Ježíš Kristus.

Připomeňme si jeho předpisy týkající se krve velikonočního beránka a zvláště prohlášení: »Ona krev bude na domech, v nichž budete, znamením daným ve váš prospěch.«¹⁾

Když se naplnili časové, uskutečnil Syn Boží, jenž se stal člověkem, konaje svůj závazek, předobrazy a proroctví vztahující se na něho. Sotva se ukázal mezi lidmi, již prolévá prvotiny své krve při obřezání a zavazuje se znova, že ji proleje všechnu za naše spasení.

Dříve než se vydal svým nepřátelům, dáva svou božskou krev pod svátostnými způsoby svým apoštolům, kteří s ním stoluji, posvětiv kalich podává jej jim a praví: »Pijte z toho všichni, neboť toto jest krev má Nového Zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů.«²⁾

Žijme tak, abychom nikdy nepřekáželi spásitelným účinkům jeho předražené krve na naše srdce tím že upadneme opět do hříchu.

II. Ježíš prolévá svou božskou krev při umučení. Spasitel začíná své bolestné umučení v zahradě Getsemanské na hoře Olivetské, tu v ukrutné smrtelné úzkosti zmáčí krvavý pot jeho roucha rozlévá se po zemi.³⁾

Brzy na to vydává Jidáš nevinnou krev prodanou za třicet stříbrných; Ježíš jest v moci židů a jeho nepřátelé vedou jej k Pilátovi. V pretoriu prolévá božský Beránek svou krev pod ranami bičování a pod ranami trním korunování.

1) Exo. 12, 13. 2) Mat. 26, 27 a 28. 3) Luk. 22, 43 a 44.

Provázejme nyní tichého Beránka na cestě na Kalvarii, můžeme ho následovati po stopách jeho krve nehodně šlapané nohama bohovražděným obyvatelstvem. Přicházíme se Spasitelem na vrchol Golgoty. Tuto jest především místo veliké oběti!

Obětní Beránek jest rozpiat na oltáři kříže, hrozné rány přetrhávají mu žíly na rukou i na nohou, božská krev teče proudy a zbarvuje do červena ruce i šaty katů. A když jest konečně kříž vztyčen nepřestává téci krev Ježíšova, zbarvuje dřevo kříže a rozlévá se před očima jeho zarmoucené Matky.

Pozorujme konečně Ježíše umírajícího na kříži a vojína, jenž mu probodává bok kopím, touto ranou v Srdci vytékají poslední kapky jeho předražené krve.

Tato předražená krev prolitá na Kalvarii teče však ještě mysticky na našich oltářích, kde se nachází skutečně i podstatně. Všude a bez porušení pokračuje oběť golgotská, všude kane božská krev a jsouc vždy přítomna před tváří Otce nebeského působí všude tytéž spasitelné účinky.

Naučme se snášeti vše, co na nás sešle prozřetelnost Boží, a snášejme to pro Ježíše, jenž tolik trpěl aby nám dosvědčil svou lásku.

III. Pobožnost k předražené krvi Spasitelově.
Zvláštním úkolem této krve jest, aby se za nás přimlouvala, proto musíme tedy prositi skrze tuto předraženou krev za milosti, jichž jest nám třeba, jest to mocný prostředek pro člověka, aby dosáhl všeho od Boha.

Církev svatá praví: »Lidské pokolení očekávalo jen strašné neštěstí, ovoce to hříchu prvního Adama, avšak nový Adam vrátil nám svou nevinností a svou láskou život. Svou krví dosáhl nám věčného vykoupení. Otec, odzbrojen nemůže již odmítnouti odpuštění, a kdokoli se umyje v této božské krvi, shlazuje své skvrny, nabývá lesku a krásy podobné kráse andělů a hodné zalíbiti se Králi králů.«¹⁾

Hřích má nutně potřebí prolíti této předražené krve, varujme se ho nadále stůj co stůj, neboť aby omyl naše nepravosti, prolil Ježíš všechnu svou krev.

Milujme svého velkomyslného Vykupitele a děkujme mu, že se obětoval za naše spasení, mohli bychom odepřítí smísiti s ní aspoň slzy vděčnosti?«²⁾

Připravujme se vážně k svatému přijímání, krev Ježíše Krista dává se nám při něm, aby podporovala naši duši. Přijímejme ji s vroucností do čistého srdce, pak se splní na nás příslibení Spasitelovo: »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední.«³⁾

»O Ježíši, prosíme tě, rač služebníkům svým pomáhati, jež drahou krví jsi vykoupil.«⁴⁾

Duchovní kytice: At jsou naše hříchy jakkoli těžké a jakkoli četné, jsou shlazeny krví Kristovou, (Svatý Vavřinec Justiniani.)

---

1) Hodinky o předražené krvi Páně. 2) Ibid.

3) Jan 6, 55. 4) Hymna Te Deum.

66. POVÝŠENÍ SVATÉHO KRÍŽE.

Krátký obsah: I. Kříž před Ježíšem Kristem a po něm. Před ním byl nástrojem hanebné popravvy vyhrazené otrokům a nejhorším zločincům; po něm stal se čestným znakem. Vážme si podle jejich ceny křížů, které nám Bůh sesílá.

II. čím jest kříž Spasitelův. Jest ctitel, a němž vítězí, kazatelnou, s níž káže a především pomníkem jeho lásky k nám. Budme uznalými za tuto lásku k nám. Budme uznalými za tuto lásku a nesme svůj kříž, bychom se mu podobali.

III. Uctívání kříže Spasitelova. Uctívejme jej klaněním, vděčností a láskou a nosme nábožně u sebe svůj slibní kříž. Pěstujme u svých záků a v sobě upřímnou pobožnost k slavnému kříži Ježíšovu.

ROZJÍMÁNÍ.

Ode mne však daleko budiž, abych se honosil leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista. (Galat. 6, 14.)

I. Kříž před Ježíšem Kristem a po něm. Před smrtí božského Vykupitele byl kříž potupným nástrojem, hanebnou šibenicí, jejíž pohled naplňoval ošklivostí a jež byla vyhrazena ku popravě otroků a nejhorších zločinců.

Nyní však jest předmětem nejhlubšího uctívání. Všude jest oslavována jeho vznešenost a pěje se s Církví: »Prapor Králův jest rozvinut. Smrt na něm Život postoupil, a smrtí život duším vlil. O strome krásný v lesku svém, tys zdoben Páně purpurem, tvůj vzácný kmen Bůh vyvolil, by údům svatým ložem byl.«¹⁾ Připomeňme si uctění, které mu prokázal císař He-

1) Hymna Vexilla Regis.

raklius a jehož památku Církev právě slaví svátkem Povýšení svatého kříže.

Proč se však změnilo jeho určení? Syn Boží dotkl se ho svýma rukama, nesl jej na svém rameni, snášel na něm své poslední muky a zbarvil jej svou krví, proto tedy od oněch dob měl nárok, aby byl uctíván anděly a lidmi.

Rozjímějme o jeho naučeních a jednejme podle nich, abychom mohli říci s apoštolem: »Ode mne však daleko budiž abych se honosil leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož svět ukřižován jest mě a já světu.«¹⁾

Prosme božského Mistra o milost bychom zvelebovali jeho svatý kříž láskou a vážením si duchovního i tělesného kříže, který nám určil; tento naší přirozenosti mnohdy tak odporný kříž jest darem božské dobrotivosti, svědectvím lásky Ježíšovy k nám cestou, po níž nás chce přivést do nebe.

O sladký Spasiteli, zveš nás abychom tebe následovali proto, bys nás mohl učiniti účastnými své slávy a odměny tvých prací a tvých utrpení; uděl nám milosti, abychom zůstali s tebou na kříži až do onoho dne, kdy nám kříž otevře tvé nebeské království.

II. Cím jest kříž Spasitelův. Jest oltářem veliké oběti přinesené na usmíření člověka s Bohem; na němž byl obětován božský Beránek jehož smrt jest naším vykoupením a naším životem. Na něm profil Vykupitel, jenž jest knězem a spolu obětním darem, svou božskou krev ke

---

1) Galat. 6, 14.

slávě Boha, Otce svého a na odpuštění našich hříchů.

Kříž jest stromem, odkud nám přichází spravedlnost¹⁾ podle prorocké předpovědi; jest váhou, na níž božské tělo, jež jest výkupným za svět v nadbytku převážilo kořist pekelnou.²⁾

Kříž jest stromem, jenž napravuje všechno zlo, jehož počátkem se stal strom vědění dobrého a zlého. U tohoto stromu stal se člověk otrokem pýchy, žádostivosti a smyslnosti a našel smrt; u stromu kříže obětuje tvoji tělesnou žádostivost a nachází nadpřirozený život, který ztratil hříchem.

Kříž jest znamením Syna Božího,³⁾ a toto znamení ukáže se v poslední den, aby naplnilo zlé strachem, jež však bude spravedlivým útěchou, radostí a věčnou blažeností.

Svatý Augustin učí, že kříž není pouze svatým oltářem, na němž byl Ježíš obětován, ale též kazatelnou, s níž nás božský Mistr poučuje. S něho nám káže s neodolatelnou výmluvností pokoru, tichost, trpělivost, odpuštění nepřátelům, sebezapření, obětovnost, vytrvalost. jedním slovem všechny ctnosti, neboť na kříži je konána v jejich nejvyšší dokonalosti.

Kříž jest pomníkem Ježíšovy lásky k lidem. Jaké svědectví nevydává o jeho milosrdné lásce? Práví nám, že nás miloval tak velice, že snášel i všechny muky, že prolil svou krev a že dal život za naše spasení.

III. Uctívání kříže Spasitelova. Vzdávejme mu z hloubi srdce poctu klanění, vděčnosti a lá-

---

1) Moudr. 14, 7.   2) Hymna Vexilla Regis.

3) Mat. 24, 30.

sky. Pomáhejme se vší možností k jeho velebení a učme míti jej ve vážnosti a ctíti. Učme své žáky zvláště svým příkladem, aby jej chválili, velebili a oslavovali.

Dělejme znamení kříže s věrou a se zbožností; ať jest naší zbraní v pokušeních, tímto znamením zvítězíme nad nepřitelem svého spasení. Nosme pobožně u sebe kříž podle příkladu svatých, tiskněme jej na své srdce, celujme jej s láskou, rozjímejme o jeho naučeních a syťme jimi svého ducha i své srdce.

Poslyšme našeho svatého zakladatele: »Veškerá vnitřní i zevnější pocta, kterou můžeme prokazovati kříži Spasitelovu, málo by nám prospěla, kdybychom ho neuctívali též jiným způsobem, nosíce totiž jako dobří a věrní služebníci onen kříž, který Ježíš Kristus, náš Mistr, na nás vložil jounce pamětlivi toho, že chtěl býti ukřižován z lásky k nám; neboť jak velmi případně praví Minutius Felix, ačkoli žádá od nás Ježíš Kristus, bychom se klaněli jeho svatému kříži, tedy to přece není to, čeho nejvíce žádá, to, co především chce, jest, abychom rádi pili z tohoto posvátného kalicha.¹⁾ chceme-li býti jeho přáteli a míti s ním účast v jeho království.«²⁾

Pěstujme ve svých žácích i v sobě pobožnost k svatému kříži Vykupitelovu.

*Duchovní kytice: Kříž jest smrtí neřestí, zdrojem a životem všech ctností. (Svatý Petr Damian-
ský.)*

---

1) Mat. 20, 24   2) 105, 109 III.

O B S A H .

I. Před umučením Páně.

1. Umučení Páně vůbec.	7— 10
2. Slavný vjezd Ježíšův do Jerusalema.	11— 14
3. Ježíš umývá svým apoštolům nohy.	15— 18
4. Ježíš a jeho apoštolové ve večeřadle.	19— 22
5. Ježíš jde se svými apoštolý z večeřadla na horu Olivetskou	23— 26
6. Zármutek Ježíšův v zahradě Getsemanské.	27 — 30
7. Modlitba Ježíšova na hoře Olivetské.	31— 34
8. Ježíšova smrtelná úzkost v zahradě Getsemanské	35— 38
9. Spánek apoštolů v zahradě Getsemanské.	39— 42
10. Ježíš po své smrtelné úzkosti v zahradě Getsemanské.	43— 46

II. Počátky umučení Páně.

11. Zrada Jidášova.	51— 54
12. Ježíšovo zatknutí.	51— 54
13. Ježíš jest veden do Jerusalema.	55— 58
14. Ježíš před Annášem.	59— 62
15. Ježíš obdržel políček.	63— 66
16. Ježíš před Kaifášem.	67— 70
17. Ježíš obžalován falešnými svědky.	71— 74
18. Odsouzení Ježíše Krista.	75— 78
19. Zoufání Jidášova.	79— 82
20. Tragická smrt Jidášova.	83— 86
21. Zapření svatého Petra.	87— 90
22. Lítost svatého Petra.	91— 94

III. Průběh umučení Páně.

23. Ježíš týrán u Kaifáše.	95— 98
24. Ježíš v žaláři.	99—102
25. Ježíš jest veden k Pilátovi.	103—106
26. Ježíš před Pilátem.	107—110
27. Ježíš vyslýchán o svém království.	111—114
28. Ježíšovo mlčení před Pilátem.	115—118
29. Ježíš poslán k Herodkvi.	119—122
30. Herodes posílá Ježíše Pilátovi zpět.	123—126
31. Barabášovi dána přednost před Ježíšem.	127—130
32. Ježíšovo bičování.	131—134

33. Ježíšovo trním korunování.	135—138
34. Ecce homo.	139—142
35. Židé vymáhají Ježíšovu smrt.	143—146

IV. Křížová cesta.

36. Ježíš odsouzen k smrti.	147—150
37. Ježíš béře na sebe kříž.	151—154
38. Ježíš nese svůj kříž.	155—158
39. Ježíš padá pod tíží svého kříže.	159—162
40. Ježíš potkává se se svou nejsvětější Matkou.	163—166
41. Šimon Cyrenský pomáhá nésti Ježíši kříž.	167—170
42. Zbožná žena utírá obličej Ježíše Krista.	171—174
43. Ježíš těší ženy, které ho následují.	175—178
44. Ježíš jest z roucha svého svlečen.	179—182

V. Dokonání umučení Páně.

45. Ukřížování Ježíšovo.	183—186
46. Ježíš povýšen na kříži.	187—190
47. Ježíš na kříži.	191—194
48. Ježíš modlí se za své nepřátele.	195—198
49. Ježíš slibuje nebe kajícímu lotru.	199—202
50. Ježíš dává nám Marii za matku.	203—206
51. Ježíšova opuštěnost na kříži.	207—210
52. Ježíš trpí žízní na kříži.	211—214
53. Ježíš dí: »Dokonáno jest!«	215—218
54. Ježíš poroučí duši svou do rukou svého Otce.	219—222
55. Ježíš umírá na kříži.	223—226

VI. Po umučení Páně.

56. Srdce Ježíšovo probodeno kopím.	227—230
57. Pět ran Ježíšových.	231—234
58. Ježíš jest sňat s kříže.	235—238
59. Ježíš uložen do hrobu.	239—242
60. Hrob Ježíše Krista.	243—246
61. Zmrtvýchvstání Ježíše Krista.	247—250

VII. Svátky vztahující se na umučení Páně.

62. Velký pátek.	251—254
63. Bílá sobota.	255—258
64. Nalezení svatého kříže.	259—262
65. Předrahá krev Vykupitelova.	263—266
66. Povýšení svatého kříže.	267—270

Opravy tisku.

Strana	řádek	misto	má býti
52.	19.	nešťatného	nešťastného
57.	15.	jes	jest
60.	19.	a	na
62.	11.	fariseové	farizeové
62.	17.	nynějka	nynějška
74.	20.	velmýslností	velkomýslností
78.	7.	potvrzea	potvrzena
84.	21.	ono	ona
85.	13.	blížencké	blíženské
113.	24.	střesme	střezme
119.	26.	tcharchy	tetrarchy
124.	22.	smeteno	stmeleno
125.	12.	jem	jsem
125.	21.	byly	byli
126.	13.	v jejich	v jejich.
127.	6.	lidé	židé.
131.	4.	Čiňme	Čiňme.
136.	3.	tam	tak.
147.	2.	prohlásí	prohlásil.
147.	5.	Pilá	Pilát.
153.	12.	je	jej.
171.	10.	Pozorujme	Pěstujme.
172.	13.	sami	samy.
173.	24.	umíšena	umístěna.
174.	15.	vržedník	vražedník.
180.	29.	strhujíc	strhujíce.
183.	3.	Ukřižvaný	Ukřižovaný.
185.	9.	Čteme	Čteme.
202.	27.	Mttsra	Mistra
214.	13.	žizni	žizně.
214.	27.	zroveň	zároveň.

Strana	řádek	místo	má býti
216.	19.	výtrvali	vytrvali.
218.	10.	— ctnost	— cnost.
220.	6.	jedině	jediné.
220.	24.	šťasným	šťastným.
220.	29.	neději	naději.
221.	15.	nabud'me	nabudeme.
223.	11.	Přispívejme	Prospívejme.
225.		125	225.
226.	1.	knězi	kněz i.
228.	27.	největšímu	nejsvětějšímu.
229.	1.	— dli	— li.
225.	2.	Jossef	Josef.
237.	23.	cítili	cítily.
244.	20.	Navštěvu jeme	Navštěvu jme.
245.	6.	vysekaný	vytesaný.
247.	13.	vaté	svaté.
247.	13.	starého zákona	Starého zákona.
248.	1.	brzké	brzké.
248.	2.	jako	jeho.
248.	3.	slova	Slova.
249.	26.	radot	radost.
257.	4.	o	a.
257.	11.	né	ne.
259.	10.	statku	ostatku.
261.	1.	Kěž	Těž.
261.	30.	zmrtvýchvstání	zmrtvýchvstání.
263.	15.		Rozjímání.
263.	30.	vatého	svatého.
267.	6.	a	na
268.	15.	duchovního	duševního.
268.	21.	následovati	následovali.
269.	11.	tvoji	svoji.